

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA

**2º EDUCACIÓN
PRIMARIA**

2022-2023

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA

**CIENCIAS
DA NATUREZA
EP Segundo Curso**

1. Obxectivos en clave de Competencias do Segundo Curso

1. Coñecer as partes fundamentais do corpo humano, as súas principais características, algunhas das funcións vitais, así como hábitos saudables relacionados coa alimentación, co exercicio físico, coa hixiene e co descanso; e mostrar unha actitude de aceptación e respecto polas diferenzas individuais. *(Aprender a aprender; Matemática. Ciencia e tecnoloxía / Intelixencias lóxica e matemática, visual e espacial e intrapersoal).*
2. Recoñecer as funcións vitais dos seres vivos para identificalos na súa contorna cotiá e ser capaz de diferenciarlos dos seres inertes. *(Matemática. Ciencia e tecnoloxía / Intelixencia naturalista).*
3. Observar, a partir de preguntas guía, plantas e animais da súa contorna para obter información mediante rexistros, utilizando distintas fontes e instrumentos dispoñibles ao seu alcance de maneira moi dirixida. *(Matemática. Ciencia e tecnoloxía / Intelixencias naturalista, lóxica e matemática, visual e espacial e lingüística e verbal).*
4. Tomar conciencia das prácticas de coidado e respecto cara ás plantas e animais. *(Matemática. Ciencia e tecnoloxía / Intelixencias naturalista e intrapersoal).*
5. Observar, identificar, nomear e clasificar plantas da súa contorna ou a través de imaxes, apreciando e describindo algúns dos trazos físicos e pautas de comportamento das plantas coas contornas nas que viven, así como algúns patróns de relación cos seres humanos e cos animais. *(Matemática. Ciencia e tecnoloxía / Intelixencia naturalista).*
6. Identificar e clasificar animais segundo sexan vertebrados ou invertebrados, e en función tamén da súa alimentación, forma de nacer e hábitat. *(Matemática. Ciencia e tecnoloxía / Intelixencias naturalista e corporal e cinestésica).*
7. Observar, identificar, diferenciar e clasificar materiais segundo as propiedades físicas observables. *(Matemática. Ciencia e tecnoloxía / Intelixencias lóxica e matemática e visual e espacial).*
8. Recoñecer cambios e transformacións en obxectos e materiais da contorna cotiá. *(Matemática. Ciencia e tecnoloxía / Intelixencia naturalista).*
9. Iniciarse na actividade científica realizando experimentos para estudar o son, o ruído e a contaminación acústica. *(Matemática. Ciencia e tecnoloxía / Intelixencias lóxica e matemática e visual e espacial).*
10. Identificar e valorar prácticas cotiás de redución, reciclaxe e reutilización de materiais e obxectos. *(Sociais e cívicas; Iniciativa e espírito emprendedor; Matemática. Ciencia e tecnoloxía / Intelixencias interpersoal, intrapersoal e naturalista).*
11. Coñecer a utilidade das máquinas e das ferramentas do fogar e da contorna próxima, os seus compoñentes, o seu uso responsable e seguro, así como as profesións relacionadas con elas e as principais fontes de enerxía necesarias para o seu funcionamento. *(Matemática. Ciencia e tecnoloxía / Intelixencias lóxico-*

matemática e visual e espacial).

12. Tomar decisións reflexionando e sopesando posibilidades de maneira autónoma e responsable para facer fronte a situacións cotiás relacionadas co medio natural. *(Iniciativa e espírito emprendedor / Intelixencia intrapersonal).*

13. Comprender a información dos textos lidos e utilizar o vocabulario específico para expresar de forma oral, escrita e con apoios gráficos contidos relacionados coa área. *(Comunicación lingüística / Intelixencia lingüística e verbal).*

14. Utilizar de forma guiada as TIC e outras fontes para obter información e como instrumento para aprender e compartir coñecementos. *(Dixital / Intelixencias lingüística e verbal e intrapersonal).*

15. Participar en actividades de traballo cooperativo adoptando un comportamento responsable e mostrando habilidades para resolver conflitos pacificamente. *(Sociais e cívicas / Intelixencia interpersoal).*

2. Secuencia e temporalización de Contidos, Criterios de avaliación e Estándares de aprendizaxe avaliados de Segundo Curso

COMÚNS AOS TRES TRIMESTRES		Unidades didácticas en que se desenvolven: todas
Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<p>Bloque 1. Iniciación á actividade científica</p> <p>1. Utilización de diferentes fontes de información (directas, libros).</p> <p>2. Iniciación á actividade científica. Aproximación experimental a algunhas cuestións.</p> <p>3. Utilización das TIC (tecnoloxías da información e da comunicación) para buscar e seleccionar información, de maneira guiada.</p> <p>4. Hábitos de prevención de enfermidades e accidentes na aula e no centro. - Utilización de diversos materiais, tendo en conta as normas de seguridade. - Traballo individual e en grupo.</p>	<p>1. Obter información relevante sobre feitos ou fenómenos previamente delimitados, facendo predicións sobre sucesos naturais, integrando datos de observación directa e indirecta a partir da consulta de fontes básicas e comunicando os resultados.</p> <p>2. Establecer conxecturas, respecto tanto de sucesos que ocorren dunha forma natural como de sucesos provocados, a través dun experimento ou dunha experiencia.</p> <p>3. Comunicar de forma oral e escrita os resultados, presentándoos con apoios gráficos.</p> <p>4. Traballar de forma cooperativa, apreciando o coidado pola seguridade propia e pola dos seus compañeiros, coidando as ferramentas e facendo un uso axeitado dos materiais.</p>	<p>1.1. De maneira guiada, busca, selecciona e organiza información concreta e relevante; analiza, extrae conclusións e comunica a súa experiencia, reflexionando sobre o proceso e comunicándoo oralmente e por escrito coa axuda de imaxes.</p> <p>1.2. Iníciase na utilización dos medios propios da observación, como instrumentos ópticos e de medida, consultando e utilizando documentos escritos, imaxes e gráficos.</p> <p>1.3. Manifesta certa autonomía na observación e na planificación de accións e tarefas e ten iniciativa na toma de decisións.</p> <p>2.1. De maneira dirixida, realiza pequenos experimentos ou experiencias establecendo conxecturas respecto tanto de feitos que suceden dunha forma natural como sobre os que son provocados.</p> <p>3.1. Utiliza de maneira adecuada o vocabulario correspondente a cada un dos bloques de contidos na comunicación de forma oral e escrita durante a presentación de resultados.</p> <p>4.1. Usa algunhas estratexias para aprender a aprender, preguntando para obter información e pedindo aclaracións.</p>

<p>5. Planificación de proxectos e presentación de informes.</p>	<p>5. Realizar un proxecto e presentar un informe.</p>	<p>4.2. Utiliza estratexias para traballar de forma individual e en equipo e respecta os compañeiros/as, o material e as normas de convivencia.</p> <p>4.3. Coñece actividades de primeiros auxilios e represéntaas en contextos de simulación.</p> <p>4.4. Traballa de forma cooperativa, coidando a súa seguridade e a dos seus compañeiros, así como as ferramentas e os materiais.</p> <p>4.5. Coñece e respecta as normas de uso e de seguridade dos instrumentos e os materiais de traballo.</p> <p>5.1. Iníciase na planificación e na execución de accións e tarefas manifestando autonomía e iniciativa.</p> <p>5.2. Manifesta autonomía na planificación e execución de accións e tarefas e mostra iniciativa na toma de decisións.</p> <p>5.3. De maneira guiada e utilizando soporte papel e/ou dixital realiza un proxecto e presenta un informe sobre as plantas, recollendo información de diferentes fontes (directas, libros, Internet) e comunica oralmente as experiencias realizadas, apoiándose en imaxes e en textos breves escritos realizados segundo modelos.</p> <p>5.4. Presenta os traballos de maneira ordenada, clara e limpa en soporte papel e dixital.</p>
--	--	---

PRIMEIRO TRIMESTRE		Unidades didácticas en que se desenvolve: 1 e 2
Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<p>Bloque 2. O ser humano e a saúde</p> <p>1. O corpo humano. Principais características. Partes do corpo.</p> <p>2. A respiración e a nutrición como funcións vitais.</p> <p>3. Hábitos de alimentación saudables: a dieta equilibrada.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Algúns aspectos básicos da seguridade alimentaria. - Saúde e enfermidade. - As prácticas saudables. - A hixiene persoal, o aseo, o descanso, o lecer e a atención ao corpo. - Hábitos de prevención de enfermidades e accidentes no fogar e na contorna próxima. 	<p>1. Identificar e valorar as principais partes do corpo humano e as súas principais características, utilizando os coñecementos para elaborar estratexias para o desenvolvemento dunha vida saudable.</p> <p>2. Recoñecer a respiración e a nutrición como funcións vitais.</p> <p>3. Coñecer e valorar a relación entre o benestar e a práctica de determinados hábitos: alimentación variada, hixiene persoal, exercicio físico regulado sen excesos e descanso diario.</p>	<p>1.1. Identifica e describe as partes do corpo humano e compárao co doutros seres vivos.</p> <p>2.1. Recoñece a respiración e a nutrición como funcións vitais.</p> <p>3.1. Clasifica alimentos segundo a súa orixe e a súa achega á dieta.</p> <p>3.2. Identifica hábitos de alimentación saudables e aplica a información á elaboración de dietas equilibradas.</p> <p>3.3. Coñece algún trastorno alimentario e describe algunhas condutas e estratexias para a súa prevención.</p> <p>3.4. Identifica os alimentos diarios necesarios e aplica o menú semanal de merendas na escola.</p> <p>3.5. Relaciona o exercicio físico, o descanso e a adecuada alimentación coa propia saúde.</p> <p>3.6. Identifica as súas posibilidades e limitacións aceptando as diferenzas, poñendo de manifesto dita aceptación.</p> <p>3.7. Identifica e desenvolve hábitos de prevención</p>

4. Aceptación das diferenzas, as súas posibilidades e limitacións. Os sentimentos e as emocións.	4. Coñecer e valorar a relación entre o benestar e a identificación das súas emocións e as dos seus compañeiros.	de enfermidades e accidentes na aula e no centro. 4.1.Verbaliza e comparte emocións e sentimentos propios e alleos.
---	--	--

SEGUNDO TRIMESTRE		Unidades didácticas en que se desenvolve: 3 e 4
Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<p>Bloque 3. Os seres vivos</p> <p>1. Os seres vivos e os seres inertes.</p> <p>2. Identificación de diferenzas.</p> <p>3. e 4. Observación directa e indirecta de plantas.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Clasificación segundo elementos observables, identificación e denominación. - Características e formas de vida de distintos tipos de plantas. - As plantas da contorna natural máis próxima. - Principais grupos de plantas. - Interese pola observación e polo estudo das plantas. - Hábitos de coidado e de respecto cara ás plantas: coidados que necesitan para vivir. - As relacións dos seres humanos coas plantas. 	<p>1. Realizar observacións expoñendo, previamente e durante estas, cuestións que lle permitan obter información relevante.</p> <p>2. Observar e realizar preguntas adecuadas para obter información, utilizar algúns instrumentos e efectuar rexistros segundo as indicacións.</p> <p>3. Recoñecer e clasificar con criterios elementais as plantas máis representativas da súa contorna, así como algunhas outras especies coñecidas, aplicando a información obtida a través de diversos medios.</p>	<p>1.1.Explica as diferenzas entres seres vivos e inertes observando o seu contorno.</p> <p>2.1. Observa, mediante a consulta de diversas fontes, diferentes formas de vida, identificando e explicando de maneira razoada as diferenzas entre seres vivos e inertes.</p> <p>3.1. Observa, identifica, nomea e clasifica animais e plantas da súa contorna.</p> <p>3.2. Observa, identifica, nomea e clasifica animais e plantas a través de imaxes.</p> <p>3.3. Asocia e describe os trazos físicos e as pautas de comportamento dalgunhas plantas segundo a contorna na que viven (camuflaxe, cambio de cor etc.).</p> <p>3.4. Observa, identifica e describe algúns patróns de relación entre os seres humanos, as plantas e os animais.</p> <p>3.5. Nomea e clasifica, con criterios elementais a partir da observación, seres</p>

	<p>4. Utilizar diversas fontes de información, especialmente as procedentes das tecnoloxías da información e da comunicación.</p>	<p>vivos da súa contorna adoptando hábitos de respecto.</p> <p>3.6. Interésase pola observación e polo estudo das plantas.</p> <p>4.1. Utiliza diversas fontes, principalmente as obtidas mediante o uso das TIC sempre de forma moi dirixida, para observar e identificar as plantas.</p>
--	---	---

TERCEIRO TRIMESTRE		Unidades didácticas en que se desenvolve: 5 e 6
Contidos	Craterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<p>Bloque 4. Materia e enerxía</p> <p>1. A materia e as súas propiedades. - Iniciación á actividade científica.</p> <p>2. e 3. Aproximación experimental a algunhas cuestións elementais; forzas e magnetismo.</p> <p>4. A percepción do son. - O ruído e a contaminación acústica.</p>	<p>1. Observar, identificar, diferenciar e clasificar materiais segundo as propiedades físicas observables.</p> <p>2. Describir algunhas causas e efectos visibles en situacións cotiás de cambios ou transformacións en obxectos e materiais.</p> <p>3. Iniciarase na actividade científica realizando experimentos para estudar os efectos da aplicación de forzas.</p> <p>4. Iniciarase na actividade científica realizando experimentos para estudar a percepción do son, do ruído e da contaminación acústica.</p>	<p>1.1. Observa, identifica, diferencia e clasifica materiais segundo as propiedades físicas observables, tales como o sabor, a textura, o peso/masa, a cor, a dureza, o estado e a capacidade de disolución en auga ou de reacción con algunha substancia.</p> <p>2.1. Observa, identifica, analiza e describe as diferenzas entre as propiedades elementais dos materiais, relacionando algunhas delas cos seus usos e recoñecendo os efectos visibles das forzas sobre os obxectos, os seus compoñentes e a súa dirección.</p> <p>3.1. Observa e capta de forma intuitiva o concepto de forza en relación co movemento. 3.2. Observa, identifica e explica os efectos da aplicación de forzas na mesma dirección, forzas de contacto e distancia, e describe o observado.</p> <p>4.1. Observa, identifica e describe as principais características do son e da vibración. 4.2. Explica as principais características do ton, da intensidade e do timbre. 4.3. Observa, identifica e explica as principais características da transmisión do son en diferentes medios, exemplificando algúns casos.</p> <p>4.4. Valora a importancia da ausencia de ruído e de contaminación acústica e propón</p>

<p>5. Aforro de enerxía e protección do medio. - Redución, reutilización e reciclaxe de obxectos e substancias.</p>	<p>5. Observar e explicar algúns elementos do medio físico e dos seus recursos, valorando o medio.</p>	<p>actuacións para combatelo.</p> <p>5.1. Observa, identifica e analiza algúns elementos do medio físico e dos seus recursos (luz solar, aire, auga, terra e vexetación), valorando a importancia das medidas de protección e o coidado do medio.</p> <p>5.2. Valora e aplica usos responsables da auga na escola.</p> <p>5.3. Reduce, reutiliza e recicla obxectos e substancias na aula e no centro.</p> <p>5.4. Realiza experiencias sinxelas sobre os efectos da aplicación dunha forza en situacións da vida cotiá.</p> <p>5.5. Analiza os efectos das forzas sobre obxectos e movementos cotiáns.</p>
<p>Bloque 5. A tecnoloxía. Obxectos e máquinas</p> <p>1. Máquinas e aparellos. - Observación de máquinas e aparellos e do seu funcionamento. - Montaxe e desmontaxe de obxectos simples.</p>	<p>1. Montar e desmontar obxectos e aparellos simples, describindo o seu funcionamento, pezas e secuencia de montaxe e explicando a súa utilización de forma segura.</p> <p>2. Coñecer os traballos das persoas da contorna.</p>	<p>1.1. Identifica e coñece a diversidade de máquinas do seu contorno e os beneficios que producen na vida cotiá.</p> <p>1.2. Monta e desmonta obxectos simples, explicando como funcionan e a utilidade de cada parte.</p> <p>1.3. Mantén condutas seguras tanto no uso como na montaxe e desmontaxe de obxectos simples.</p> <p>1.4. Observa e analiza o funcionamento dos obxectos e máquinas, identificando as</p>

<p>2. Identificación e descrición de oficios en función dos materiais, ferramentas e máquinas que se precisan.</p> <p>3. Uso axeitado de materiais, substancias e ferramentas no fogar.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Seguridade persoal. - Inventos tecnolóxicos que facilitan a vida diaria das persoas. - Identificación dos compoñentes básicos dun ordenador. - Uso das tecnoloxías da información e da comunicación. 	<p>Valorar a necesidade e importancia de todas as profesións.</p> <p>3. Iniciarse no coidado da seguridade persoal e no uso de tecnoloxías, de materiais, de substancias e de ferramentas na aula e no centro.</p>	<p>situacións que poden xerar risco.</p> <p>2.1. Coñece os oficios das persoas do seu contorno e valora a importancia de cada profesión, a responsabilidade e a contribución social, evitando estereotipos sexistas.</p> <p>3.1. Usa materiais, substancias e ferramentas adoptando comportamentos adecuados para previr accidentes.</p> <p>3.2. Manexa obxectos simples de uso cotián identificando as situacións que poden xerar risco e estereotipos sexistas.</p> <p>3.3. Identifica os compoñentes básicos dun ordenador, facendo un uso axeitado deles.</p> <p>3.4. Emprega o ordenador de forma guiada e fai un bo uso.</p>
---	--	--

3.Avaliación trimestral das Competencias

1º TRIMESTRE					
Instrumentos de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis trimestrais	Niveis de desempeño			
		1 <i>Pouco adecuado</i>	2 <i>Adecuado</i>	3 <i>Notable</i>	4 <i>Excelente</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Tarefas diversas realizadas polo alumnado durante a actividade diaria na clase. • Actividades de avaliación (fichas, probas escritas...). • Intervencións na clase. • Exposicións orais. • Preguntas individuais e de grupo. • Fichas de rexistro individual. • Traballos en grupo. 	<p>Manifesta certa autonomía na observación e na planificación de accións e tarefas e ten iniciativa na toma de decisións.</p>	<p>Non manifesta autonomía á hora de buscar, seleccionar nin organizar información concreta e relevante; non sabe analizarla nin extraer conclusións sinxelas.</p>	<p>Ás veces busca, selecciona e organiza información concreta e relevante; pero cústalle moito analizala, extraer conclusións e comunicar a súa experiencia, e non sabe reflexionar sobre o proceso nin comunicalo oralmente nin por escrito.</p>	<p>Normalmente de maneira autónoma busca, selecciona e organiza información concreta e relevante; analiza, extrae conclusións e comunica a súa experiencia, reflexionando sobre o proceso e comunicándoo oralmente e por escrito coa axuda de imaxes.</p>	<p>Sempre, de maneira autónoma, busca, selecciona e organiza información concreta e relevante; analiza, extrae conclusións e comunica a súa experiencia, reflexionando moito sobre o proceso e comunicándoo oralmente e por escrito coa axuda de imaxes.</p>
	<p>Utiliza estratexias para traballar de forma individual e en equipo e respecta os compañeiros/as, o material e</p>	<p>Descoñece o desenvolvemento de estratexias para realizar traballos de</p>	<p>Amosa dificultades para desenvolver estratexias e para realizar traballos de</p>	<p>Normalmente desenvolve estratexias para realizar traballos</p>	<p>Iníciase no desenvolvemento de estratexias para realizar traballos de</p>

	as normas de convivencia.	forma individual e en equipo, e non mostra habilidades para a resolución pacífica de conflitos.	forma individual e en equipo e cústalle mostrar habilidades para a resolución pacífica de conflitos.	de forma individual e en equipo, mostrando habilidades para a resolución pacífica de conflitos.	forma individual e en equipo, mostrando sempre habilidades para a resolución pacífica de conflitos.
	Traballa de forma cooperativa, coidando a súa seguridade e a dos seus compañeiros, así como as ferramentas e os materiais.	Ten serias dificultades para traballar de forma cooperativa, descoñece como coidar a súa seguridade e a dos seus compañeiros, e non sabe coidar as ferramentas nin os materiais.	Moitas veces non sabe traballar de forma cooperativa, nin coidar a súa seguridade nin a dos seus compañeiros, e cústalle coidar tamén as ferramentas e os materiais.	Regularmente traballa de forma cooperativa, coidando a súa seguridade e a dos seus compañeiros, así como as ferramentas e os materiais.	Traballa de forma cooperativa, coidando a súa seguridade e a dos seus compañeiros, así como as ferramentas e os materiais.
	Presenta os traballos de maneira ordenada, clara e limpa en soporte papel e dixital.	Non sabe presentar os traballos de maneira ordenada nin limpa en ningún dos soportes empregados.	Cústalle bastante presentar os traballos de maneira ordenada, clara e limpa e non distingue ben entre soporte papel e dixital.	Presenta os traballos de maneira ordenada, clara e limpa en soporte papel e dixital, pero comete algún erro.	Presenta os traballos de maneira ordenada, clara e limpa en soporte papel e dixital.
	Identifica e describe as principais partes do corpo humano e as súas características.	Amosa baixa motivación para observar, identificar e describir as principais partes do	Presenta problemas serios para observar, identificar e describir as principais partes do corpo humano e	Observa, identifica e describe as principais partes do corpo	Observa, identifica e describe as principais partes do corpo humano e as súas características

		corpo humano e as súas características.	non distingue as súas características.	humano e as súas características, pero non o fai de maneira autónoma.	e compáraas coas doutros seres vivos.
Recoñece e describe a respiración e a nutrición como funcións vitais.	Descoñece a respiración e a nutrición como funcións vitais.	Cústalle moito identificar e describir a respiración e a nutrición como funcións vitais.	Normalmente identifica e describe a respiración e a nutrición como funcións vitais.	Identifica e describe a respiración e a nutrición como funcións vitais.	
Identifica hábitos de alimentación saudables e aplica a información á elaboración de dietas equilibradas.	Amosa moitas dificultades para identificar hábitos de alimentación saudables e para aplicar a información á elaboración de dietas equilibradas.	Ten algunhas dificultades para identificar hábitos de alimentación saudables e para aplicar a información á elaboración de dietas equilibradas.	Identifica algúns hábitos de alimentación saudables e normalmente aplica a información á elaboración de dietas equilibradas.	Identifica hábitos de alimentación saudables e aplica a información á elaboración de dietas equilibradas.	
Manifesta condutas de hixiene e aseo persoal, valorando a hixiene, o descanso e o uso axeitado do tempo libre e desenvolvendo hábitos para o coidado do corpo, así como da aceptación do seu propio corpo e o dos demais.	Presenta abondosas dificultades para manifestar condutas de hixiene e aseo persoal, cústalle moito valorar a hixiene, o descanso e o uso axeitado do tempo	Moitas veces non sabe manifestar condutas de hixiene nin de aseo persoal, e cústalle valorar a hixiene, o descanso e o uso axeitado do tempo libre e desenvolver hábitos para o coidado do corpo, así como	Case sempre manifesta condutas de hixiene e aseo persoal, valorando a hixiene, o descanso e o uso axeitado do tempo libre e desenvolvendo	Manifesta condutas de hixiene e aseo persoal, valorando a hixiene, o descanso e o uso axeitado do tempo libre e desenvolvendo hábitos para o coidado do corpo, así como da aceptación do seu	

		libre e mostra problemas para desenvolver hábitos para o coidado do corpo, así como para aceptar o seu propio corpo e o dos demais.	aceptar o seu propio corpo e o dos demais.	hábitos para o coidado do corpo, así como da aceptación do seu propio corpo e o dos demais.	propio corpo e o dos demais.
	Progresa na identificación das emocións e sentimentos propios e dos compañeiros, verbalizándoos e compartíndoos, e manifesta condutas empáticas.	Non amosa ningún interese por progresar na identificación das emocións nin dos sentimentos propios ou dos compañeiros e non sabe manifestar condutas empáticas.	Ten algunha dificultade para progresar na identificación das emocións e sentimentos propios e dos compañeiros e cústalle manifestar condutas empáticas.	Progresa na identificación das emocións e sentimentos propios e dos compañeiros e manifesta condutas empáticas, pero non de maneira autónoma.	Progresa na identificación das emocións e sentimentos propios e dos compañeiros, verbalizándoos e compartíndoos, e manifesta condutas empáticas.

2º TRIMESTRE					
Instrumentos de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliábeis trimestrais	Niveis de desempeño			
		1	2	3	4
		Pouco adecuado	Adecuado	Notable	Excelente

<ul style="list-style-type: none"> • Tarefas diversas realizadas polo alumnado durante a actividade diaria na clase. • Actividades de avaliación (fichas, probas escritas...). • Intervencións na clase. • Exposicións orais. • Preguntas individuais e de grupo. 	<p>De maneira guiada, busca, selecciona e organiza información concreta e relevante; analízala, extrae conclusións e comunica a súa experiencia, reflexionando sobre o proceso e comunicándoo oralmente e por escrito coa axuda de imaxes.</p>	<p>Non manifesta autonomía á hora de buscar, seleccionar nin organizar información concreta e relevante; non sabe analizala nin extraer conclusións sinxelas.</p>	<p>Ás veces busca, selecciona e organiza información concreta e relevante; pero cústalle moito analizala, extraer conclusións e comunicar a súa experiencia, e non sabe reflexionar sobre o proceso nin comunicalo oralmente nin por escrito.</p>	<p>Normalmente de maneira guiada busca, selecciona e organiza información concreta e relevante; analízala, extrae conclusións e comunica a súa experiencia, reflexionando sobre o proceso e comunicándoo oralmente e por escrito coa axuda de imaxes.</p>	<p>Sempre, de maneira guiada, busca, selecciona e organiza información concreta e relevante; analízala, extrae conclusións e comunica a súa experiencia, reflexionando moito sobre o proceso e comunicándoo oralmente e por escrito coa axuda de imaxes.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Fichas de rexistro individual. • Traballos en grupo. 	<p>Iníciase no desenvolvemento de estratexias para realizar traballos de forma individual e en equipo, mostrando habilidades para a resolución pacífica de conflitos.</p>	<p>Descoñece o desenvolvemento de estratexias para realizar traballos de forma individual e en equipo, e non mostra habilidades para a resolución pacífica de conflitos.</p>	<p>Amosa dificultades para desenvolver estratexias e para realizar traballos de forma individual e en equipo e cústalle mostrar habilidades para a resolución pacífica de conflitos.</p>	<p>Normalmente desenvolve estratexias para realizar traballos de forma individual e en equipo, mostrando habilidades para a resolución pacífica de conflitos.</p>	<p>Iníciase no desenvolvemento de estratexias para realizar traballos de forma individual e en equipo, mostrando sempre habilidades para a resolución pacífica de conflitos.</p>
	<p>Traballa de forma cooperativa, coidando a súa seguridade e a dos seus compañeiros, así</p>	<p>Ten serias dificultades para traballar de forma</p>	<p>Moitas veces non sabe traballar de forma cooperativa,</p>	<p>Regularmente traballa de forma cooperativa,</p>	<p>Traballa de forma cooperativa, coidando a súa</p>

	como as ferramentas e os materiais.	cooperativa, descoñece como coidar a súa seguridade e a dos seus compañeiros, e non sabe coidar as ferramentas nin os materiais.	nin coidar a súa seguridade nin a dos seus compañeiros, e cóstalle coidar tamén as ferramentas e os materiais.	coidando a súa seguridade e a dos seus compañeiros, así como as ferramentas e os materiais.	seguridade e a dos seus compañeiros, así como as ferramentas e os materiais.
	Observa e identifica diferentes formas de vida e expón de forma razoada as diferenzas existentes entre seres vivos e inertes.	Presenta dificultades para observar e para identificar diferentes formas de vida e non sabe expoñer de forma razoada as diferenzas existentes entre seres vivos e inertes.	Manifesta interese por observar e identificar diferentes formas de vida e por expoñer de forma razoada as diferenzas existentes entre seres vivos e inertes, pero cóstalle traballo.	Regularmente observa e identifica diferentes formas de vida e expón de forma razoada as diferenzas existentes entre seres vivos e inertes.	Observa e identifica diferentes formas de vida e expón de forma razoada as diferenzas existentes entre seres vivos e inertes.
	Observa, identifica, nomea e clasifica plantas e animais da súa contorna.	Amosa baixa motivación por observar, identificar, nomear e clasificar plantas e animais da súa contorna.	Observa, identifica, nomea e clasifica con moitas dificultades plantas e animais da súa contorna.	Observa, identifica, nomea e clasifica plantas e animais da súa contorna, pero non o fai de maneira autónoma.	Observa, identifica, nomea e clasifica plantas e animais da súa contorna.
	Asocia e describe os trazos físicos e as pautas de comportamento dalgunhas	Descoñece os trazos físicos e as pautas de	Ás veces asocia os trazos físicos e as pautas de	Asocia e describe os trazos físicos e	Asocia e describe os trazos físicos e as pautas de

	plantas segundo a contorna na que viven (camuflaxe, cambio de cor etc.).	comportamento dalgunhas plantas segundo a contorna na que viven (camuflaxe, cambio de cor etc.).	comportamento dalgunhas plantas segundo a contorna na que viven (camuflaxe, cambio de cor etc.), pero cústalle moito describilos.	as pautas de comportamento dalgunhas plantas segundo a contorna na que viven (camuflaxe, cambio de cor etc.), pero comete algún erro.	comportamento dalgunhas plantas segundo a contorna na que viven (camuflaxe, cambio de cor etc.).
	Observa, identifica e describe algúns patróns de relación entre os seres humanos, as plantas e os animais.	Mostra moi baixa motivación por observar, identificar e describir os patróns de relación entre os seres humanos, as plantas e os animais.	Observa algúns patróns de relación entre os seres humanos, as plantas e os animais, pero presenta problemas á hora de identificalos e describilos.	Regularmente observa, identifica e describe algúns patróns de relación entre os seres humanos, as plantas e os animais.	Observa, identifica e describe algúns patróns de relación entre os seres humanos, as plantas e os animais.
	Identifica boas prácticas de coidado e respecto cara aos animais e desenvolve hábitos de coidado e respecto.	Amosa moitas dificultades para identificar boas prácticas de coidado e respecto cara aos animais e descoñece como se desenvolven os hábitos de coidado e de respecto.	Ten bastantes dificultades para identificar boas prácticas de coidado e respecto cara aos animais e cústalle desenvolver hábitos de coidado e respecto.	Identifica boas prácticas de coidado e respecto cara aos animais e desenvolve hábitos de coidado e respecto, pero mostra algunhas confusións.	Identifica boas prácticas de coidado e respecto cara aos animais e desenvolve hábitos de coidado e respecto.
	Utiliza diversas fontes,	Presenta	Moitas veces non	Case sempre	Sempre utiliza

	principalmente as obtidas mediante o uso das TIC sempre de forma moi dirixida, para observar e identificar as plantas.	abondosas dificultades para utilizar diversas fontes, principalmente as obtidas mediante o uso das TIC sempre de forma moi dirixida, para observar e identificar as plantas.	sabe utilizar diversas fontes, principalmente as obtidas mediante o uso das TIC sempre de forma moi dirixida, para observar e identificar as plantas.	utiliza diversas fontes, principalmente as obtidas mediante o uso das TIC sempre de forma moi dirixida, para observar e identificar as plantas.	diversas fontes, principalmente as obtidas mediante o uso das TIC sempre de forma moi dirixida, para observar e identificar as plantas.
--	--	--	---	---	---

3º TRIMESTRE					
<i>Instrumentos de avaliación</i>	<i>Estándares de aprendizaxe avaliábeis trimestrais</i>	<i>Niveis de desempeño</i>			
		<i>1</i> <i>Pouco adecuado</i>	<i>2</i> <i>Adecuado</i>	<i>3</i> <i>Notable</i>	<i>4</i> <i>Excelente</i>

<ul style="list-style-type: none"> • Tarefas diversas realizadas polo alumnado durante a actividade diaria na clase. • Actividades de avaliación (fichas, probas escritas...). • Traballos en grupo. • Actividades interactivas • Arquivo individual (PROXECTOS). • Intervencións na clase. 	<p>De maneira guiada, busca, selecciona e organiza información concreta e relevante; analízala, extrae conclusións e comunica a súa experiencia, reflexionando sobre o proceso e comunicándoo oralmente e por escrito coa axuda de imaxes.</p>	<p>Non manifesta autonomía á hora de buscar, seleccionar nin organizar información concreta e relevante; non sabe analizala nin extraer conclusións sinxelas.</p>	<p>Ás veces busca, selecciona e organiza información concreta e relevante; pero cústalle moito analizala, extraer conclusións e comunicar a súa experiencia, e non sabe reflexionar sobre o proceso nin comunicalo oralmente nin por escrito.</p>	<p>Normalmente de maneira guiada busca, selecciona e organiza información concreta e relevante; analízala, extrae conclusións e comunica a súa experiencia, reflexionando sobre o proceso e comunicándoo oralmente e por escrito coa axuda de imaxes.</p>	<p>Sempre, de maneira guiada, busca, selecciona e organiza información concreta e relevante; analízala, extrae conclusións e comunica a súa experiencia, reflexionando moito sobre o proceso e comunicándoo oralmente e por escrito coa axuda de imaxes.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Exposicións orais. • Probas orais individuais. • Participación do alumno. • Preguntas individuais e de grupo. • Fichas de rexistro individual. • Traballos en grupo. • Rexistros de incidencias. 	<p>Iníciase no desenvolvemento de estratexias para realizar traballos de forma individual e en equipo, mostrando habilidades para a resolución pacífica de conflitos.</p>	<p>Descoñece o desenvolvemento de estratexias para realizar traballos de forma individual e en equipo, e non mostra habilidades para a resolución pacífica de conflitos.</p>	<p>Amosa dificultades para desenvolver estratexias e para realizar traballos de forma individual e en equipo e cústalle mostrar habilidades para a resolución pacífica de conflitos.</p>	<p>Normalmente desenvolve estratexias para realizar traballos de forma individual e en equipo, mostrando habilidades para a resolución pacífica de conflitos.</p>	<p>Iníciase no desenvolvemento de estratexias para realizar traballos de forma individual e en equipo, mostrando sempre habilidades para a resolución pacífica de conflitos.</p>
	<p>Traballa de forma cooperativa, coidando a súa seguridade e a dos seus compañeiros, así</p>	<p>Ten serias dificultades para traballar de forma</p>	<p>Moitas veces non sabe traballar de forma cooperativa,</p>	<p>Regularmente traballa de forma cooperativa,</p>	<p>Traballa de forma cooperativa, coidando a súa</p>

• Autoavaliación.	como as ferramentas e os materiais.	cooperativa, descoñece como coidar a súa seguridade e a dos seus compañeiros, e non sabe coidar as ferramentas nin os materiais.	nin coidar a súa seguridade nin a dos seus compañeiros, e cóstalle coidar tamén as ferramentas e os materiais.	coidando a súa seguridade e a dos seus compañeiros, así como as ferramentas e os materiais.	seguridade e a dos seus compañeiros, así como as ferramentas e os materiais.
	Observa, identifica, diferencia e clasifica materiais segundo as propiedades físicas observables, tales como o sabor, a textura, o peso/masa, a cor, a dureza, o estado e a capacidade de disolución en auga ou de reacción con algunha substancia.	Descoñece como se observan, identifican, diferencian e clasifican os materiais segundo as propiedades físicas observables.	Amosa moitas dificultades para observar, identificar, diferenciar e clasificar materiais segundo as propiedades físicas observables.	Cústalle observar, identificar, diferenciar e clasificar materiais segundo as propiedades físicas observables, tales como o sabor, a textura, o peso/masa, a cor, a dureza, o estado e a capacidade de disolución en auga ou de reacción con algunha substancia.	Observa, identifica, diferencia e clasifica materiais segundo as propiedades físicas observables, tales como o sabor, a textura, o peso/masa, a cor, a dureza, o estado e a capacidade de disolución en auga ou de reacción con algunha substancia.
	Observa, identifica, diferencia e clasifica materiais segundo as propiedades físicas	Descoñece como se observan, identifican,	Amosa moitas dificultades para observar, identificar,	Cústalle observar, identificar,	Observa, identifica, diferencia e clasifica materiais segundo

<p>observables, tales como o sabor, a textura, o peso/masa, a cor, a dureza, o estado e a capacidade de disolución en auga ou de reacción con algunha substancia.</p>	<p>diferencian e clasifican os materiais segundo as propiedades físicas observables.</p>	<p>diferenciar e clasificar materiais segundo as propiedades físicas observables.</p>	<p>diferenciar e clasificar materiais segundo as propiedades físicas observables, tales como o sabor, a textura, o peso/masa, a cor, a dureza, o estado e a capacidade de disolución en auga ou de reacción con algunha substancia.</p>	<p>as propiedades físicas observables, tales como o sabor, a textura, o peso/masa, a cor, a dureza, o estado e a capacidade de disolución en auga ou de reacción con algunha substancia.</p>
<p>Observa, identifica, analiza e describe as diferenzas entre as propiedades elementais dos materiais, relacionando algunhas delas cos seus usos e recoñecendo os efectos visibles das forzas sobre os obxectos, os seus compoñentes e a súa dirección.</p>	<p>Amosa moi baixa motivación por observar, identificar, analizar e describir as diferenzas entre as propiedades elementais dos materiais, descoñece como se relacionan algunhas delas cos seus usos e non sabe recoñecer os efectos visibles</p>	<p>Mostra serias dificultades para observar, identificar, analizar e describir as diferenzas entre as propiedades elementais dos materiais e cústalle relacionar algunhas delas cos seus usos e recoñecer os efectos visibles das forzas sobre os obxectos, os seus compoñentes e a súa dirección.</p>	<p>Normalmente observa, identifica, analiza e describe as diferenzas entre as propiedades elementais dos materiais, relacionando algunhas delas cos seus usos e recoñecendo os efectos visibles das forzas sobre os obxectos, os seus</p>	<p>Observa, identifica, analiza e describe as diferenzas entre as propiedades elementais dos materiais, relacionando algunhas delas cos seus usos e recoñecendo os efectos visibles das forzas sobre os obxectos, os seus compoñentes e a súa dirección.</p>

		das forzas sobre os obxectos, os seus compoñentes e a súa dirección.		compoñentes e a súa dirección.	
Analiza os efectos das forzas sobre obxectos e movementos cotiáns.	Non mostra interese por observar nin captar de forma intuitiva o concepto de forza en relación co movemento.	Observa e capta de forma intuitiva o concepto de forza en relación co movemento, pero cústalle moito traballo.	Observa e capta de forma intuitiva, pero con algunha dificultade, o concepto de forza en relación co movemento.	Observa e capta de forma intuitiva o concepto de forza e analiza os seus efectos sobre os obxectos e movementos cotiáns.	
Observa, identifica e describe as principais características do son e da vibración.	Descoñece as principais características do son e da vibración.	Observa e identifica con serias dificultades as características do son e da vibración, pero cústalle identificar as principais características.	Normalmente observa, identifica e describe as principais características do son e da vibración.	Observa, identifica e describe as principais características do son e da vibración.	
Valora e aplica usos responsables da auga na escola	Amosa baixa motivación por valorar e aplicar usos responsables da auga na escola.	Cústalle bastante valorar e aplicar usos responsables da auga na escola.	Valora e aplica usos responsables da auga na escola.	Valora a importancia e aplica usos responsables da auga na escola e propón actuacións para aplicalas.	
Observa, identifica e analiza algúns elementos do medio físico e dos seus recursos (luz	Mostra baixo interese en observar	Observa algúns elementos do medio físico e dos seus	Polo regular observa, identifica e	Observa, identifica e analiza algúns elementos do medio	

	solar, aire, auga, terra e vexetación), valorando a importancia das medidas de protección e o coidado do medio.	elementos do medio físico e dos seus recursos (luz solar, aire, auga, terra e vexetación), e non os identifica nin analiza; ademais tampouco valora a importancia das medidas de protección nin do coidado do medio.	recursos (luz solar, aire, auga, terra e vexetación), pero cústalle identificalos e analízalos.	analiza algúns elementos do medio físico e dos seus recursos (luz solar, aire, auga, terra e vexetación), valorando a importancia das medidas de protección e o coidado do medio.	físico e dos seus recursos (luz solar, aire, auga, terra e vexetación), valorando a importancia das medidas de protección e o coidado do medio.
	Reduce, reutiliza e recicla obxectos e substancias na aula e no centro.	Non amosa interese por reducir, reutilizar nin reciclar obxectos e substancias na aula nin no centro.	Reduce, reutiliza e recicla con moitas dificultades e pouco interese obxectos e substancias na aula e no centro.	Reduce, reutiliza e recicla obxectos e substancias na aula e no centro, pero comete algún erro.	Reduce, reutiliza e recicla obxectos e substancias na aula e no centro.
	Observa, identifica e analiza obxectos e aparellos simples na contorna.	Amosa baixa motivación e non sabe observar, identificar nin analizar obxectos e aparellos simples na contorna.	Mostra serias dificultades para observar, identificar e analizar obxectos e aparellos simples na contorna.	Observa e identifica obxectos e aparellos simples na contorna, pero cústalle analízalos.	Observa, identifica e analiza obxectos e aparellos simples na contorna, e os beneficios que producen na vida cotiá.
	Monta e desmonta obxectos simples, explicando como	Amosa un coñecemento	Mostra serias dificultades para	Monta e desmonta	Monta e desmonta obxectos simples,

	funcionan e a utilidade de cada parte.	baixo sobre como se montan e desmontan os obxectos simples, e non sabe explicar como funcionan nin a utilidade de cada parte.	montar e desmontar obxectos simples, e cústalle explicar como funcionan e a utilidade de cada parte.	obxectos simples, explicando como funcionan e a utilidade de cada parte, pero non de maneira autónoma.	explicando como funcionan e a utilidade de cada parte.
	Identifica e exemplifica as principais profesións e responsabilidades que desempeñan as persoas da súa contorna, valorando a súa importancia e contribución na sociedade e identificando estereotipos sexistas.	Descoñece como identificar e exemplificar as principais profesións e responsabilidades que desempeñan as persoas da súa contorna, non valora a súa importancia nin contribución na sociedade e non identifica estereotipos sexistas.	Identifica e exemplifica con dificultades as principais profesións e responsabilidades que desempeñan as persoas da súa contorna, pero non sabe valorar a súa importancia nin contribución na sociedade, ademais tampouco identifica estereotipos sexistas.	Normalmente identifica e exemplifica as principais profesións e responsabilidades que desempeñan as persoas da súa contorna, valorando a súa importancia e contribución na sociedade e identificando estereotipos sexistas.	Identifica e exemplifica as principais profesións e responsabilidades que desempeñan as persoas da súa contorna, valorando a súa importancia e contribución na sociedade e identificando estereotipos sexistas.
	Usa materiais, substancias e ferramentas adoptando comportamentos adecuados para previr accidentes.	Amosa abondosos problemas para usar materiais, substancias e ferramentas e	Presenta bastantes dificultades para usar materiais, substancias e ferramentas e cústalle adoptar	Polo xeral usa materiais, substancias e ferramentas adoptando comportamentos	Usa materiais, substancias e ferramentas adoptando comportamentos adecuados para

		descoñece os comportamentos adecuados para previr accidentes.	comportamentos adecuados para previr accidentes.	adecuados para previr accidentes.	previr accidentes.
	Identifica os compoñentes básicos dun ordenador, facendo un uso axeitado deles.	Descoñece os compoñentes básicos dun ordenador e, polo tanto, tampouco sabe usalos.	Cústalle identificar os compoñentes básicos dun ordenador, e non sabe facer un uso axeitado deles.	Regularmente identifica os compoñentes básicos dun ordenador, facendo un uso axeitado deles.	Identifica e describe as partes dun ordenador, facendo un uso axeitado deles.

4. Criterios de promoción de Segundo Curso

COMPETENCIA EN COMUNICACIÓN LINGÜÍSTICA

2.º Educación Primaria

Área	Estándar de aprendizaxe
NAT	CNB2.1.1. Identifica e describe as partes do corpo humano e compárao co doutros seres vivos.
NAT	CNB2.1.3. Verbaliza e comparte emocións e sentimentos propios e alleos.
NAT	CNB3.1.1. Explica as diferenzas entre seres vivos e inertes observando o seu contorno.
NAT	CNB3.1.2. Identifica e describe animais e plantas do seu contorno, empregando diferentes soportes.
NAT	CNB3.2.1. Nomea e clasifica, con criterios elementais a partir da observación, seres vivos do seu contorno adoptando hábitos de respecto.
NAT	CNB4.1.1. Valora e aplica usos responsables da auga na escola.
NAT	CNB5.2.1. Identifica e describe as partes dun ordenador durante o seu uso.

COMPETENCIA MATEMÁTICA E COMPETENCIAS BÁSICAS EN CIENCIA E TECNOLOXÍA

2.º Educación Primaria

Área	Estándar de aprendizaxe
NAT	CNB1.1.1. Manifesta certa autonomía na observación e na planificación de accións e tarefas e ten iniciativa na toma de decisións.
NAT	CNB1.2.1. Utiliza estratexias para traballar de forma individual e en equipo e respecta os compañeiros/as, o material e as normas de convivencia.
NAT	CNB2.1.1. Identifica e describe as partes do corpo humano e compárao co doutros seres vivos.
NAT	CNB2.1.2. Recoñece a respiración e a nutrición como funcións vitais.
NAT	CNB2.1.3. Verbaliza e comparte emocións e sentimentos propios e alleos.
NAT	CNB2.2.1. Coñece algún trastorno alimentario e as estratexias para a súa prevención.
NAT	CNB2.2.2. Relaciona o exercicio físico, o descanso e a adecuada alimentación coa propia saúde.
NAT	CNB2.3.1. Identifica os alimentos diarios necesarios aplica o menú semanal de merendas na escola.
NAT	CNB3.1.1. Explica as diferenzas entre seres vivos e inertes observando o seu contorno.
NAT	CNB3.1.2. Identifica e describe animais e plantas do seu contorno, empregando diferentes soportes.
NAT	CNB3.2.1. Nomea e clasifica, con criterios elementais a partir da observación, seres vivos do seu contorno adoptando hábitos de respecto.
NAT	CNB4.1.1. Valora e aplica usos responsables da auga na escola.
NAT	CNB4.1.2. Reduce, reutiliza e recicla residuos na escola.
NAT	CNB4.2.1 Realiza experiencias sinxelas sobre os efectos da aplicación dunha forza en situacións da vida cotián.

NAT	CNB4.2.2 Analiza os efectos das forzas sobre obxectos e movementos cotiáns.
NAT	CNB5.1.1. Identifica e coñece a diversidade de máquinas do seu contorno e os beneficios que producen na vida cotiá.
NAT	CNB5.1.2. Coñece os oficios das persoas do seu contorno e valora a importancia de cada profesión, a responsabilidade e a contribución social, evitando estereotipos sexistas.
NAT	CNB5.1.3. Manexa obxectos simples de uso cotián identificando as situacións que poden xerar risco e estereotipos sexistas.
NAT	CNB5.2.1. Identifica e describe as partes dun ordenador durante o seu uso.
NAT	CNB5.2.2. Emprega o ordenador de forma guiada e fai un bo uso.

COMPETENCIA DIXITAL

2.º Educación Primaria

Área	Estándar de aprendizaxe
NAT	CNB5.2.1. Identifica e describe as partes dun ordenador durante o seu uso.
NAT	CNB5.2.2. Emprega o ordenador de forma guiada e fai un bo uso.

COMPETENCIA APRENDER A APRENDER

2.º Educación Primaria

Área	Estándar de aprendizaxe
NAT	CNB1.1.1. Manifiesta certa autonomía na observación e na planificación de accións e tarefas e ten iniciativa na toma de decisións.
NAT	CNB1.2.1. Utiliza estratexias para traballar de forma individual e en equipo e respecta os compañeiros/as, o material e as normas de convivencia.
NAT	CNB2.2.1. Coñece algún trastorno alimentario e as estratexias para a súa prevención.
NAT	CNB4.2.1 Realiza experiencias sinxelas sobre os efectos da aplicación dunha forza en situacións da vida cotián.
NAT	CNB4.2.2 Analiza os efectos das forzas sobre obxectos e movementos cotiáns.

COMPETENCIA SENTIDO DA INICIATIVA E ESPÍRITO EMPREENDEDOR

2.º Educación Primaria

Área	Estándar de aprendizaxe
NAT	CNB1.2.1. Utiliza estratexias para traballar de forma individual e en equipo e respecta os compañeiros/as, o material e as normas de convivencia.
NAT	CNB4.1.2. Reduce, reutiliza e recicla residuos na escola.
NAT	CNB4.2.1 Realiza experiencias sinxelas sobre os efectos da aplicación dunha forza en situacións da vida cotián.

COMPETENCIAS SOCIAIS E CÍVICAS

2.º Educación Primaria

Área	Estándar de aprendizaxe
NAT	CNB1.2.1. Utiliza estratexias para traballar de forma individual e en equipo e respecta os compañeiros/as, o material e as normas de convivencia.
NAT	CNB2.1.1. Identifica e describe as partes do corpo humano e compárao co doutros seres vivos.
NAT	CNB2.1.3. Verbaliza e comparte emocións e sentimentos propios e alleos.
NAT	CNB2.2.1. Coñece algún trastorno alimentario e as estratexias para a súa prevención.
NAT	CNB2.2.2. Relaciona o exercicio físico, o descanso e a adecuada alimentación coa propia saúde.
NAT	CNB3.2.1. Nomea e clasifica, con criterios elementais a partir da observación, seres vivos do seu contorno adoptando hábitos de respecto.
NAT	CNB4.1.1. Valora e aplica usos responsables da auga na escola.
NAT	CNB4.1.2. Reduce, reutiliza e recicla residuos na escola.
NAT	CNB5.1.1. Identifica e coñece a diversidade de máquinas do seu contorno e os beneficios que

	producen na vida cotiá.
NAT	CNB5.1.2. Coñece os oficios das persoas do seu contorno e valora a importancia de cada profesión, a responsabilidade e a contribución social, evitando estereotipos sexistas.
NAT	CNB5.1.3. Manexa obxectos simples de uso cotián identificando as situacións que poden xerar risco e estereotipos sexistas.

5. Procedementos e instrumentos de avaliación

Trátase de elaborar unha relación, como neste exemplo, da diversidade de procedementos e instrumentos que permiten avaliar o alumno/a nesta área:

Procedementos				
	<i>Escritos</i>	<i>Orais</i>	<i>Observación directa e sistemática</i>	<i>Outros</i>
I n s t r u m e n t o s	<ul style="list-style-type: none"> • Tarefas diversas realizadas polo alumnado na actividade diaria da clase. • Caderno da clase do alumno. • Actividades de avaliación (fichas para fotocopiar, probas escritas individuais...). • Traballos de grupo. • Resolución de exercicios e problemas. • Actividades interactivas. 	<ul style="list-style-type: none"> • Preguntas individuais e de grupo. • Participación do alumno/a. • Intervencións na clase. • Postas en común. • Probas orais individuais. • Exposicións orais. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rexistros anecdóticos persoais. • Rexistros de incidencias. • Ficha de rexistro individual. 	Caderno do profesor

6. Criterios de cualificación

A cualificación estará relacionada co grao de adquisición das competencias do alumno/a de Segundo Curso de EP, a través de todas as actividades que leve a cabo.

Esta proposta pode servir como referente:

	<i>Criterios</i>
1. Traballo autónomo (aula, outros espazos).	<ul style="list-style-type: none">• Realización sen axuda externa.• Estimación do tempo investido para resolver unha actividade.• Grao de adquisición de aprendizaxes básicas.• Orde e limpeza na presentación.• Caligrafía.• Destrezas.• Revisión do traballo antes de dalo por finalizado.• Valoración entre o traballo da aula e o da casa.• Creatividade.
2. Probas orais e escritas.	<ul style="list-style-type: none">• Valoración da aprendizaxe dos contidos.• Valoración dos procesos seguidos e dos resultados.• Expresión oral do procedemento seguido ao resolver unha actividade. Coherencia e adecuación.• Valoración do tempo investido e do tempo necesario para resolver unha actividade.• Orde, limpeza e estrutura do traballo presentado.• Caligrafía lexible.• Tempo de realización.• Destrezas.
3. Actividades TIC.	<ul style="list-style-type: none">• Uso adecuado e guiado do ordenador e dalgunha ferramenta telemática.• Utilización de Internet, de forma responsable e con axuda, para

	<p>buscar información sinxela ou resolver unha actividade.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tipo de participación (autónoma, con apoio, ningunha). • Grao de elaboración da resposta. • Interese, motivación.
4. Participación e seguimento das clases (intervencións orais, tipos de respostas...).	<ul style="list-style-type: none"> • Nivel e calidade das intervencións. • Mensaxe estruturada. • Uso de léxico apropiado. • Comportamento. • Esforzo. • Interese.
5. Traballo cooperativo. Valoración individual e en grupo.	<ul style="list-style-type: none"> • Capacidade de traballo cooperativo. • Grao de comunicación cos compañeiros e compañeiras. • Resolución de conflitos. • Interese, motivación. • Creatividade. • Iniciativa. • Opinión persoal do traballo e de como se levou a cabo.
6. Arquivo de traballo individual.	<ul style="list-style-type: none"> • Presentación clara e ordenada. • Traballos actualizados. • Razoamento da selección das producións que forman o arquivo

7. Metodoloxía

A área de Ciencias da Natureza, a partir do recoñecemento da propia identidade e da contorna máis próxima, inicia os alumnos no coñecemento, na análise e na valoración da contorna física.

O ensino da área toma como base para futuras aprendizaxes os coñecementos previos que os alumnos adquiriron en contacto coa contorna. Partir da propia experiencia esperta o interese por resolver problemas sobre a realidade que os rodea e entender os fenómenos que suceden ao seu redor, tanto os referentes á súa concepción de persoa e ás súas relacións cos demais, como ao coñecemento e coidado da contorna natural.

Fronte a un problema, pódense utilizar diferentes estratexias de resolución, distintas hipóteses ou conxecturas, que dan lugar ao contraste e á diverxencia entre diferentes pensamentos. Ao redor destas diverxencias é onde se fomenta o interese, o espírito analítico e crítico e as posibles respostas dos alumnos.

A observación sistemática en situacións diversas e a experimentación adquiren un papel relevante na interpretación de feitos e na explicación de fenómenos ou relacións. Todo iso conduce á introdución do método científico.

Dado o carácter interdisciplinario, débese insistir no protagonismo de todas as ciencias que configuran a área de Ciencias da Natureza.

A **integración das competencias e das intelixencias múltiples** na área supón insistir máis nas ferramentas esenciais da aprendizaxe (comprensión e expresión oral e escrita) e poñer en práctica estratexias didácticas que consideren as diferentes posibilidades de adquisición do alumno/a. Isto conséguese:

- Nos **proxectos** específicos trimestrais.

A través destes proxectos os alumnos poden desenvolver as súas capacidades ao redor da planificación do traballo e da selección dun tema de interese, dos contidos e dos materiais que vaian utilizar, así como respecto da elaboración e da presentación do proxecto, da súa corrección e, finalmente, da exposición. Todo baixo un prisma de colaboración e intercambio entre iguais. En definitiva, predomina o traballo cooperativo, que permite desenvolver tanto a capacidade de discusión, a comunicación, o intercambio de ideas, o respecto e a comprensión das opinións alleas e a reflexión sobre as propias ideas.

Á hora de avaliar, a **rúbrica de avaliación** convértese, para o docente, nun instrumento ou guía dunha serie de criterios avaliábeis de coñecementos e competencias, en distintos graos de consecución, logrados polo alumno ou alumna.

O **uso das TIC** é un elemento para favorecer a construción de aprendizaxes con sentido, xa que nos permite motivar o alumnado, contextualizar o contido obxecto de aprendizaxe, facilitar a relación da nova aprendizaxe con contextos reais, favorecer a transferencia, xeneralizar e ampliar o contido e facilitar a elaboración de sínteses e a transferencia do coñecemento.

A metodoloxía proposta promove a construción de aprendizaxes significativas a partir de secuencias de adquisición de coñecementos que expoñen o seguinte:

- Evocación de coñecementos previos para abordar os novos contidos.
- Progresiva e coidada incorporación de novos contidos a través de exemplos extraídos de situacións cotiás e contextualizadas para os alumnos de Segundo Curso, que favorecen a súa comprensión. Isto posibilita a transferencia de aprendizaxes á vida cotiá, conectando coa adquisición das competencias básicas

propias da materia.

- Exercicios e actividades diversificadas que contemplan competencias e intelixencias múltiples: traballo individual e en grupo, traballo cooperativo en proxectos, **tarefas integradas**, uso das TIC e actividades e experiencias que traballan contidos fundamentais. Divídense en niveis de dificultade, abordan diversidade de estilos cognitivos e intelixencias e facilitan a adquisición de competencias básicas a todos os alumnos.

8. Ensinanzas transversais de Segundo Curso

Educación para a igualdade entre os sexos

- Recoñecer distintas profesións evitando calquera estereotipo sexista.

Educación do consumidor

- Reducir o uso de materiais e practicar a súa reutilización e reciclaxe.
- Reducir o consumo de enerxía e coñecer as enerxías non-contaminantes.

Educación ambiental

- Coñecer o medio como un sistema no que todos os elementos son interdependentes e onde o ser humano é un elemento máis, capaz de actuar sobre el e de modificalo.
- Adoptar pautas de comportamento na vida cotiá para a defensa do medio.

Educación para a saúde

- Coñecer e practicar hábitos elementais de hixiene, alimentación e coidado persoal que derivan do coñecemento do corpo humano e que melloran a calidade de vida.

Educación para a paz

- Utilizar o diálogo e o debate para a resolución de conflitos.

Educación moral e cívica

- Tomar conciencia das nosas diferenzas (capacidades, habilidades, limitacións...) e valoralas positivamente.

Educación para o lecer

- Demostrar actitudes positivas no desenvolvemento do tempo de lecer.
- Planificar xogos e actividades para o tempo de lecer.

9. Atención á diversidade («Detectámolo a tempo!»)

Relación das diferentes propostas para traballar a atención á diversidade de niveis, estilos e ritmos de aprendizaxe, de intereses e capacidades dos alumnos. Deseguido móstrase un exemplo:

Atención á diversidade

- **ADAPTACIÓN CURRICULAR (BÁSICA):** os contidos nucleares da unidade didáctica preséntanse de forma máis pautada, con maior apoio gráfico, seguindo unha secuencia de aprendizaxe que facilita a adquisición das competencias por parte do alumnado.
- **AMPLIACIÓN:** fichas para fotocopiar con actividades de maior dificultade pola súa resolución, polo tratamento doutros contidos relacionados cos do ciclo etc.
- **COMPETENCIAS e INTELIXENCIAS MÚLTIPLES:** contéplase a diversidade de estilos cognitivos e de intelixencias en aprendizaxes coa lectura, co movemento, coa representación plástica, coa dramatización...
- **PLANS INDIVIDUAIS:** dirixidos aos alumnos que os requiren (estranxeiros, incorporación tardía, necesidades educativas especiais e superdotación).
- **ACTIVIDADES MULTINIVEL:** posibilitan que os alumnos atopen, respecto ao desenvolvemento dun contido, actividades que se axustan ao seu nivel de competencia curricular, aos seus intereses, habilidades e motivacións. Deste xeito, nunha mesma aula posibilitase traballar a diferentes niveis, segundo as habilidades de cada alumno/a.
- **ENSINANZA CON TITOR.**
- **TRABALLOS DE INVESTIGACIÓN.**
- **LECTURAS E CONSULTAS DE FORMA LIBRE.**

10. Estratexias para estimular o interese e o hábito da lectura e para desenvolver a expresión oral e escrita

Lectura:

- Textos escritos: curtos, de tipoloxía diferente (informativo, descritivo, contos, poemas...).
- Textos en soporte dixital (Internet e aplicacións informáticas, lectura en pantalla).
- Textos orais complementados e acompañados de imaxes e/ou audios.

Expresión:

- Exposición oral e escrita en traballos individuais, actividades en grupo, en razoamentos ou intervencións: planificación, redacción e revisión.
- Expresión oral e escrita das aprendizaxes, utilizando un vocabulario preciso.
- Expresión escrita en soporte papel e en pantalla.

11. Estratexias para incorporar as TIC na aula

Para incorporar as TIC na aula propuxéronse unha serie de recursos **integrados** cos contidos e coas actividades de Ciencias da Natureza para Segundo Curso, aos que complementan e amplían.

<i>Actividades TIC</i>	• Actividades integradas nas secuencias de aprendizaxe.
<i>Ligazóns a Internet</i>	• Aproveitamento de recursos educativos en Internet: procura de imaxes, información ou curiosidades e selección e organización para transformar estes elementos en coñecemento.

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA

CIENCIAS

SOCIAIS

EP Segundo Curso

1. Obxectivos en clave de Competencias do Segundo Curso

1. Comprender a organización social da contorna próxima, as funcións dos organismos principais e a importancia da participación cidadá. (Matemática. Ciencia e tecnoloxía, Iniciativa emprendedora / Intelixencias lingüística e verbal, visual e espacial e intrapersoal).
2. Coñecer as distintas características da contorna próxima, identificando tanto as persoas que traballan nela como as manifestacións culturais desta. (Sociais e cívicas / Intelixencia interpersoal).
3. Coñecer as diferentes formas de relación dos membros dunha comunidade. Sopesar as accións que puidesen alterar a convivencia cívica valorando a importancia dunha convivencia pacífica, tolerante e respectuosa. (Sociais e cívicas / Intelixencia interpersoal).
4. Adquirir hábitos de comportamento cívico e viario adecuados en todas as contornas nas que se desenvolve para actuar como cidadán e peón e para convivir coas persoas da súa contorna. (Sociais e cívicas / Intelixencia interpersoal).
5. Identificar a auga como elemento natural, as súas características, propiedades e procesos, e a súa relación co resto dos seres vivos, analizando os usos que o ser humano fai da auga e adoptando actitudes que impulsen a súa protección e a súa conservación. (Iniciativa emprendedora e Sociais e cívicas / Intelixencias intrapersoal e interpersoal).
6. Identificar paisaxes (naturais: montaña e costa), as súas características e os seus elementos e os axentes responsables das súas transformacións, así como as actividades humanas que orixinan desequilibrios nela, xerando actitudes de defensa, respecto e recuperación do medio natural. (Matemática. Ciencia e tecnoloxía / Intelixencia naturalista).
7. Describir, clasificar e diferenciar propiedades e características sinxelas dalgúns minerais e os usos aos que se destinan. (Matemática. Ciencia e tecnoloxía / Intelixencia naturalista).
8. Identificar, describir e empregar correctamente as nocións topolóxicas básicas de posición e proximidade para orientarse na súa contorna máis próxima. (Matemática. Ciencia e tecnoloxía / Intelixencia naturalista).
9. Coñecer os cambios que se producen nas persoas, na sociedade e na contorna co paso do tempo, ser capaz de ordenalos cronoloxicamente dunha maneira moi básica utilizando nocións temporais sinxelas e os elementos adecuados.
10. Valorar a importancia de conservar o patrimonio cultural e artístico. (Matemática. Ciencia e tecnoloxía, Sociais e cívicas, Aprender a aprender / Intelixencia lóxica e matemática, interpersoal e intrapersoal).

11. Utilizar diversas fontes e as tecnoloxías da información e da comunicación (TIC), de forma guiada, para obter información, aprender e compartir coñecementos do ámbito social. (Dixital / Intelixencias lingüística e verbal e visual e espacial).
12. Participar en situacións de grupo escoitando, valorando e respectando as achegas de cada un dos membros, adoptando un comportamento construtivo e solidario. (Iniciativa emprendedora e Sociais e cívicas / Intelixencia interpersoal).
13. Planificar proxectos sinxelos de maneira guiada, tomando decisións con autonomía e responsabilidade. (Iniciativa emprendedora / Intelixencia intrapersoal).

2. Secuencia e temporalización de Contidos, Criterios de avaliación e Estándares de aprendizaxe avaliados de Segundo Curso

COMÚNS AOS TRES TRIMESTRES		Unidades didácticas en que se desenvolven: todas
Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<p>Bloque 1. Contidos comúns</p> <p>1. Recollida de información do tema que hai que tratar, utilizando diferentes fontes (directas e indirectas). - Iniciación á utilización das TIC para buscar e seleccionar información.</p> <p>2. Desenvolvemento de estratexias para organizar, memorizar e recuperar a información obtida mediante diferentes métodos e fontes. - Utilización e lectura de diferentes linguaxes textuais e gráficas, de maneira guiada e con modelos sinxelos.</p> <p>3. Estratexias para desenvolver a responsabilidade, a capacidade de esforzo e a constancia no estudo. - Fomento de técnicas de animación á lectura de textos sinxelos de divulgación das Ciencias Sociais (de carácter social, xeográfico e histórico).</p> <p>4. 5. 6. 7. 8. Utilización de estratexias para potenciar a cohesión do grupo e o traballo cooperativo. - Uso e utilización correcta de diversos materiais cos que se traballa. - Planificación e xestión de proxectos sinxelos e de maneira guiada, co fin de alcanzar obxectivos.</p>	<p>1. Obter información concreta e relevante sobre feitos ou fenómenos previamente delimitados, utilizando diferentes fontes (directas e indirectas).</p> <p>2. Utilizar, de maneira guiada, as TIC para obter información, aprender e expresar contidos sobre as Ciencias Sociais.</p> <p>3. Desenvolver a responsabilidade, a capacidade de esforzo e a constancia no estudo.</p> <p>4. Realizar traballos e presentacións de maneira sinxela e guiada, a nivel individual, por parellas e en grupo, que supoñan a procura, selección e organización de textos de carácter social, xeográfico ou histórico, mostrando habilidade para traballar tanto individualmente como en equipo.</p>	<p>1.1. Busca, selecciona e organiza, de maneira guiada, información relacionada coas Ciencias Sociais e comunícaa oralmente.</p> <p>2.1. Fai conxecturas, predicións e recolle información a través da observación e experimentación iniciándose no emprego das TIC e outras fontes directas e indirectas, selecciona a información relevante e a organiza, obtén conclusións sinxelas e as comunica.</p> <p>2.2. Elabora algúns mapas mentais sinxelos como técnica básica de estudo.</p> <p>3.1. Realiza as tarefas encomendadas e presenta os traballos de maneira ordenada, clara e limpa.</p> <p>3.2. Identifica e utiliza a terminoloxía propia da área.</p> <p>3.3. Expón oralmente, de forma clara e ordenada, contidos relacionados coa área que manifesten a comprensión de textos sinxelos orais e/ou escritos.</p> <p>4.1. Realiza traballos e presentacións sinxelas, a nivel individual e de grupo, que supoñen a procura, selección e organización de textos de carácter xeográfico, social e histórico.</p>

<p>9. Iniciativa emprendedora.</p> <p>10. Estratexias para a resolución de conflitos, utilización das normas de convivencia e valoración da convivencia pacífica e tolerante.</p>	<p>5. Valorar o traballo en grupo mostrando actitudes de cooperación e participación responsable, aceptando as diferenzas con respecto e tolerancia cara ás ideas e achegas alleas nos diálogos e debates.</p> <p>6. Respetar a variedade dos diferentes grupos humanos e valorar a importancia dunha convivencia pacífica e tolerante entre todos eles sobre a base dos valores democráticos e os dereitos humanos universalmente compartidos.</p> <p>7. Participar dunha maneira eficaz e construtiva na vida social creando estratexias para resolver conflitos.</p> <p>8. Valorar a cooperación e o diálogo como forma de evitar e resolver conflitos, fomentando os valores democráticos.</p> <p>9. Desenvolver a creatividade e o espírito emprendedor, aumentando as capacidades para aproveitar a información, as ideas e para presentar conclusións innovadoras.</p> <p>10. Desenvolver actitudes de cooperación e de traballo en equipo, así como o hábito de asumir novos roles nunha sociedade en continuo cambio.</p>	<p>5.1. Utiliza estratexias para realizar traballos de forma individual e en equipo e mostra habilidades para a resolución pacífica de conflitos.</p> <p>5.2. Participa en actividades individuais e de grupo adoptando un comportamento responsable, construtivo e solidario, respecta os principios básicos do funcionamento democrático e valora o esforzo e o coidado do material.</p> <p>6.1. Valora a importancia dunha convivencia pacífica e tolerante entre os diferentes grupos humanos sobre a base dos valores democráticos e os dereitos humanos universalmente compartidos.</p> <p>7.1. Participa dunha maneira eficaz e construtiva na vida social e crea estratexias para resolver conflitos.</p> <p>7.2. Identifica e utiliza os códigos de conduta e os usos xeralmente aceptados nas distintas sociedades e contornas (escola, familia, barrio etc.).</p> <p>8.1. Valora a cooperación e o diálogo como forma de evitar e resolver conflitos e fomenta os valores democráticos.</p> <p>9.1. Mostra actitudes de confianza en si mesmo, sentido crítico, iniciativa persoal, curiosidade, interese, creatividade na aprendizaxe e espírito emprendedor que o fan activo ante as circunstancias que o rodean.</p> <p>9.2. Manifesta autonomía na planificación e na execución de accións e tarefas e ten iniciativa na toma de decisións e asume responsabilidades.</p> <p>10.1. Desenvolve actitudes de cooperación e de traballo en equipo, valora as ideas alleas e reacciona con intuición, apertura e flexibilidade ante elas.</p> <p>10.2. Planifica traballos en grupo, coordina</p>
---	--	--

		equipos, toma decisiones e acepta responsabilidades.
--	--	--

PRIMEIRO TRIMESTRE		Unidades didácticas en que se desenvolven: 1, 2
Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<p>Bloque 3. Vivir en sociedade</p> <p>1. O concello. Os seus servizos básicos. O exercicio activo da cidadanía.</p> <p>2. A localidade: o concello e os servizos públicos.</p>	<p>1. Comprender a organización social da súa contorna próxima (barrio, localidade, concello etc.).</p> <p>2. Coñecer, de maneira sinxela, as funcións de diversos organismos e a importancia da participación cidadá.</p>	<p>1.1. Manifesta autonomía na planificación e execución de accións e tarefas coidando a súa presentación, ten iniciativa na toma de decisións e asume responsabilidades.</p> <p>1.2. Explica que é unha localidade, mostrando interese polo coñecemento da súa.</p> <p>1.3. Identifica e describe os costumes, a forma de vida e a organización social da súa localidade.</p> <p>1.4. Manifesta, en diferentes situacións, a súa satisfacción pola pertenza a un grupo (clase, colexio, equipo deportivo etc.).</p> <p>1.5. Mostra unha actitude de aceptación e respecto ante as diferenzas individuais nos grupos aos que pertence e cos que convive, nos xogos e nas tarefas escolares.</p> <p>2.1. Identifica as responsabilidades e algunhas tarefas das institucións locais.</p> <p>2.2. Describe de maneira elemental o funcionamento das institucións no seu ámbito máis próximo.</p> <p>2.3. Explica distintas formas de goberno da súa localidade.</p> <p>2.4. Identifica algúns tipos de edificios urbanos e coñece as súas funcións.</p> <p>2.5. Explica e valora as funcións que desempeñan algún dos servizos do Concello.</p> <p>2.6. Describe algunhas accións da cidadanía que contribúen ao desenvolvemento dunha convivencia pacífica.</p>

<p>3. Manifestacións culturais populares.</p>	<p>3. Recoñecer diferentes manifestacións culturais e as obras máis representativas do patrimonio artístico, cultural e histórico da súa localidade desenvolvendo actitudes que contribúan á súa valoración e conservación.</p>	<p>3.1. Mostra interese pola súa lingua, cultura e costumes respectando as diferenzas con outras culturas.</p> <p>3.2. Valora e respecta o patrimonio artístico, histórico e cultural e asume a responsabilidade que supón a súa conservación.</p> <p>3.3. Recoñece as obras máis representativas do patrimonio artístico, cultural e histórico da súa localidade.</p> <p>3.4. Explica oralmente algunhas festas, costumes, folclore... propias da escola, da cidade, de Galicia así como algunha obra que sexa moi representativa na contorna próxima.</p>
<p>4. Educación viaria.</p>	<p>4. Observar e discriminar diferentes elementos viarios que ten que recoñecer un peón valorando a importancia da mobilidade na vida cotiá.</p>	<p>4.1. Explica as normas básicas viarias que ten como viaxeiro ou viaxeira e como peón ou peoa nos medios de transporte.</p> <p>4.2. Explica o significado dalgúns sinais de tráfico e recoñece a importancia de respectalos.</p> <p>4.3. Recoñece a importancia do coidado e limpeza da vía pública e dos seus elementos.</p>
<p>5. As profesións.</p>	<p>5. Describir os traballos das persoas da súa contorna e identificar as profesións máis frecuentes relacionando o nome dalgunhas profesións co tipo de traballo que realizan.</p>	<p>5.1. Describe os traballos das persoas da súa contorna identificando as profesións máis comúns.</p> <p>5.2. Diferencia entre traballos na natureza, traballos nas fábricas e traballos que dan servizos.</p> <p>5.3. Describe as funcións das profesións que lle son máis novas, responsabilidades, ferramentas que empregan e o servizo que lles prestan á poboación.</p> <p>5.4. Enumera os traballos que interveñen no proceso de produción e distribución dalgúns produtos de consumo cotián.</p>

SEGUNDO TRIMESTRE		Unidades didácticas en que se desenvolven: 3, e 4
Contidos	Critérios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
1. Medios de comunicación. - A publicidade.	1. Recoñecer as características dos medios de comunicación de masas, identificando o papel dos medios na vida cotiá.	1.1. Enumera distintos medios de comunicación interpersoais e de masas. 1.2. Interpreta informacións sinxelas de diferentes medios de comunicación iniciándose no tratamento da información con medios informáticos. 1.3. Cita algúns cambios que provocaron, nas actividades persoais e sociais, a evolución dos medios de comunicación. 1.4. Desenvolve unha actitude crítica ante os anuncios publicitarios da televisión e o control do tempo dedicado a ela.
2. O medio natural e o ser humano.	2. Explicar, de maneira sinxela, os elementos que forman o medio natural identificando as actividades humanas que orixinan desequilibrios nela e despertando actitudes de defensa, respecto e recuperación do medio natural.	2.1. Cita algúns dos elementos básicos que conforman a paisaxe local e coñece as características máis significativas destes.
3. A paisaxe natural: montaña e costa.	3. Explicar as consecuencias da acción humana sobre a paisaxe natural, identificando as semellanzas e diferenzas entre paisaxe natural e urbana.	3.1. Identifica os elementos da paisaxe natural e urbana máis próxima. 3.2. Describe as paisaxes de costa diferenciándoas das paisaxes de interior. 3.3 Nomea os elementos e as características básicas dos ecosistemas sobre os que se investigou na aula.
4. Orientación espacial: nocións básicas.	4. Utilizar correctamente as nocións topolóxicas básicas de posición e proximidade (arriba-abaxo, dentro-fóra, dereita-esquerda, interior-exterior etc.) para orientarse na súa contorna máis próxima.	4.1. Elabora un esbozo do plano do barrio no que este situada a escola e deseña posibles itinerarios de acceso desde a súa casa. 4.2. Describe o percorrido do Sol no ceo e elabora estratexias básicas para orientarse.

TERCEIRO TRIMESTRE		Unidades didácticas en que se desenvolven: 5 e 6
Contidos	Cráterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<p>1. A auga: propiedades e estados.</p> <ul style="list-style-type: none"> - O ciclo da auga. - Lugares onde aparece. - Usos. <p>2. Rochas e minerais. Diversidade. Clasificación.</p>	<p>1. Recoñecer a auga como elemento natural, as súas características, propiedades e procesos e a súa relación co resto dos seres vivos, analizando os usos que o ser humano fai da auga.</p> <p>2. Identificar rochas e minerais, clasificándoos segundo a cor e a forma.</p>	<p>1.1. Explica as propiedades da auga e os seus diferentes estados e realiza experiencias sinxelas.</p> <p>1.2. Identifica o ciclo da auga coa axuda de esquemas e debuxos e explica como a auga está en continuo movemento.</p> <p>1.3. Diferencia entre auga potable e non-potable relacionándoas cos seus diferentes usos.</p> <p>1.4. Identifica lugares onde hai auga, coñece os seus usos e a importancia que ten para os seres vivos.</p> <p>1.5. Realiza un uso responsable da auga na súa vida cotiá.</p> <p>1.6. Diferencia as principais partes dun río.</p> <p>1.7. Pon un exemplo de cada un dos usos que, o ser humano, fai da auga.</p> <p>1.8. Explica como a auga que hai na natureza cambia de estado coa calor e co frío.</p> <p>2.1. Describe, de maneira sinxela, rochas e minerais clasificándoos segundo a cor, a forma e a plasticidade.</p> <p>2.2. Identifica algúns minerais e rochas da súa contorna e coñece algúns usos aos que se destinan.</p>

<p>3. Nocións de duración, sucesión e simultaneidade.</p> <p>4. 5. 6. Restos do pasado: coidado e conservación.</p>	<p>3. Utilizar as nocións temporais que expresan duración, sucesión e simultaneidade, observando as manifestacións máis palpables destes cambios.</p> <p>4. Identificar distintas etapas da historia dos seres humanos, distinguindo obxectos antigos de obxectos modernos.</p> <p>5. Recoñecer a cultura e o patrimonio como forma de lecer, aprendendo sobre a contorna que nos rodea e comprendendo a importancia da súa conservación.</p> <p>6. Coñecer que é un museo, saber cal é a súa finalidade e valorar o seu papel gozando coa contemplación de obras artísticas.</p>	<p>calendario.</p> <p>2.3. Utiliza o calendario como representación do paso do tempo.</p> <p>2.4. Localiza e sitúa datas significativas no calendario.</p> <p>2.5. Recolle información, de forma guiada, sobre a orixe do calendario e os seus tipos usando diferentes recursos tecnolóxicos.</p> <p>3.1. Entende e utiliza nocións básicas de tempo histórico que denotan sucesión e simultaneidade.</p> <p>3.2. Comprende as relacións de simultaneidade e sucesión dos acontecementos.</p> <p>3.3. Ordena algunhas das súas actividades diarias en función da noción de duración.</p> <p>3.4. Establece relacións entre as distintas formas de medir o tempo.</p> <p>4.1. Clasifica imaxes de monumentos segundo o período histórico ao que pertencen e ordénaas cronoloxicamente.</p> <p>4.2. Sitúa correctamente un feito ou un obxecto no tempo pasado, presente ou futuro.</p> <p>5.1. Recoñece o pasado a través de restos históricos na contorna próxima.</p> <p>5.2. Identifica o patrimonio cultural como algo que hai que coidar e legar.</p> <p>5.3. Coñece a importancia que ten a conservación dos restos históricos para entender a historia da vida humana.</p> <p>6.1. Explica que é un museo e cales son as súas funcións.</p> <p>6.2. Recoñece os museos, e os sitios arqueolóxicos como espazos de gozo e ocio.</p> <p>6.3. Respecta e asume o comportamento que se debe cumprir cando se visita un museo ou un edificio antigo.</p> <p>6.4. Recoñece os museos como lugares para conservar a memoria do pasado.</p>
---	---	---

7. Personaxes da historia.	7. Explicar a importancia do pasado histórico, mostrando interese polo estudo de feitos e personaxes do pasado.	7.1. Obtén informacións diversas sobre o pasado e transmite de forma organizada o que sobre este se estudou. 7.2. Identifica persoas e feitos do pasado e mostra interese polo seu estudo. 7.3. Mostra interese por feitos ocorridos no pasado e polos personaxes históricos, realizando investigacións sinxelas sobre eles.
----------------------------	---	--

4. Criterios de promoción de Segundo Curso

COMPETENCIA EN COMUNICACIÓN LINGÜÍSTICA

2.º Educación Primaria

Área	Estándar de aprendizaxe
MAT	Comunica verbalmente o proceso seguido na resolución dun problema de matemáticas en contextos da contorna escolar e familiar.
MAT	Comprende, coa axuda de pautas, o enunciado de problemas (datos, relacións entre os datos, contexto do problema) da contorna escolar e familiar.
MAT	Explica de forma oral os procesos seguidos na medición e tratamento de lonxitudes, capacidades e masas na contorna escolar e familiar.
MAT	Describe posicións e movementos na contorna escolar en relación consigo mesmo e con outros puntos de referencia (diante-detrás, arriba-abaixo, dereita-esquerda, dentro-fóra etc.).
MAT	Recoñece e nomea na contorna escolar e familiar figuras planas de tres, catro, cinco e seis lados.
MAT	Comprende e describe posicións e percorridos na contorna escolar e na vida cotiá e interpreta representacións espaciais deles en esbozos de itinerario, planos etc. utilizando os conceptos de esquerda-dereita, diante-detrás, recta, xiro e paralelismo.
MAT	Realiza un percorrido na contorna escolar a partir dunha información oral que inclúa os conceptos esquerda-dereita, diante-detrás, recta, xiro e paralelismo describindo a posición final e os movementos realizados.
MAT	Compara lonxitudes, capacidades e masas na contorna escolar e familiar utilizando instrumentos adecuados habituais da aula e expresando o resultado en función do instrumento elixido.
MAT	Resolve problemas sinxelos xurdidos da medición de lonxitudes, capacidades e masas na contorna escolar e familiar expresando o resultado en función do instrumento elixido e

	explicando oralmente o proceso seguido.
LGL	Participa en situacións de conversa da aula.
LGL	Respecta as normas do intercambio lingüístico.
LGL	Expresa oralmente dunha maneira organizada feitos, vivencias, ideas.
LGL	Participa en situacións de conversa da aula.
LGL	Respecta as normas do intercambio lingüístico.
LGL	Usa a lingua oral galega en asembleas, diálogos e como forma de comunicación cos demais e de expresión das súas ideas e pensamentos persoais.
LGL	Transmite as ideas con claridade e coherencia.
LGL	Emprega recursos lingüísticos (entoación e ton de voz) e non-lingüísticos (xestuais e corporais) para comunicarse nas interaccións orais.
LGL	Amosa unha actitude de escoita activa (mantén o contacto visual, adopta unha postura adecuada...), evitando repetir o que xa se dixo.
LGL	Entende o sentido dos elementos básicos do texto (vocabulario e orde).
LGL	Utiliza nas súas expresións un vocabulario axeitado para a súa idade.
LGL	Capta o sentido dun texto oral de uso habitual (mensaxes, horarios, instrucións, normas...) realizando actividades relacionados cos citados textos (preguntas, opinión...).
LGL	Identifica a información máis relevante dun texto oral.
LGL	Realiza inferencias directas na lectura de textos.
LGL	Relaciona con exemplos concretos informacións obtidas de textos escritos con ideas ou vivencias propias.
LGL	Reescribe textos relacionados coa experiencia infantil aténdose a modelos claros, planificándoos e revisándoos.
LGL	Coñece e reproduce textos de tradición oral e literatura infantil.
LGL	Identifica dunha maneira guiada algúns cambios que se producen nas palabras, nos enunciados e nos textos ao realizar segmentacións, cambios na orde, supresións e insercións que fan mellorar a comprensión e a expresión oral e escrita.
LGL	Comprende a terminoloxía gramatical e lingüística elemental nas actividades relacionadas con comprensión de textos.
LGL	Utiliza a terminoloxía gramatical e lingüística elemental nas actividades relacionadas coa comprensión e a produción de textos.
LGL	Lembra algunhas ideas básicas dun texto escoitado e exprésaa oralmente, respondendo preguntas dadas sobre ese texto.
LGL	Descobre a lectura como fonte de ocio e le, voluntariamente, textos da biblioteca de aula, de centro, da localidade...
LGL	Coñece referencias bibliográficas: ilustracións. Identifica as ilustracións como parte da lectura elixida.
LGL	Escribe textos breves propios do ámbito da vida cotiá: notas, felicitacións, convites... imitando textos modelo.

LGL	Coñece as primeiras clases de palabras identificando a súa función dentro de textos sinxelos e aplica as primeiras normas de ortografía.
LGL	Coñece formas verbais sinxelas utilizadas diariamente.
LGL	Incorpora, na súa expresión oral, novo vocabulario relativo a ámbitos próximos: rutinas escolares e familiares, afeccións e gustos persoais, aspectos do contorno inmediato...
LGL	Iníciase na formación de novas palabras, seguindo modelos previamente establecidos na aula.
LGL	Identifica textos sinxelos como o conto, o poema e o refrán.
LGL	Recoñece as comparacións en textos sinxelos.
LGL	Participa na creación de textos literarios moi sinxelos e breves de forma oral e colectiva, coa axuda do mestre/a.
LGL	Coñece as diferentes linguas de España e é consciente da realidade plurilingüe do mundo.
LGL	É consciente dos usos sexistas e discriminatorios evidentes na linguaxe.
LGL	Participa en situacións de conversa da aula.
LGL	Respecta as normas do intercambio lingüístico.
LGL	Expresa oralmente dunha maneira organizada feitos, vivencias, ideas.
LGL	Participa en situacións de conversa da aula.
LGL	Respecta as normas do intercambio lingüístico.
LGL	Usa a lingua oral galega en asembleas, diálogos e como forma de comunicación cos demais e de expresión das súas ideas e pensamentos persoais.
LGL	Transmite as ideas con claridade e coherencia.
LGL	Emprega recursos lingüísticos (entoación e ton de voz) e non-lingüísticos (xestuais e corporais) para comunicarse nas interaccións orais.
LGL	Amosa unha actitude de escoita activa (mantén o contacto visual, adopta unha postura adecuada...), evitando repetir o que xa se dixo.
LGL	Entende o sentido dos elementos básicos do texto (vocabulario e orde).
LGL	Utiliza nas súas expresións un vocabulario axeitado para a súa idade.
LGL	Capta o sentido dun texto oral de uso habitual (mensaxes, horarios, instrucións, normas...) realizando actividades relacionados cos citados textos (preguntas, opinión...).
LGL	Identifica a información máis relevante dun texto oral.
LGL	Realiza inferencias directas na lectura de textos.
LGL	Relaciona con exemplos concretos informacións obtidas de textos escritos con ideas ou vivencias propias.
LGL	Reescribe textos relacionados coa experiencia infantil aténdose a modelos claros, planificándoos e revisándoos.
LGL	Coñece e reproduce textos de tradición oral e literatura infantil.
LGL	Identifica dunha maneira guiada algúns cambios que se producen nas palabras, nos enunciados e nos textos ao realizar segmentacións, cambios na orde, supresións e insercións que fan mellorar a comprensión e a expresión oral e escrita.
LGL	Comprende a terminoloxía gramatical e lingüística elemental nas actividades relacionadas con

	comprensión de textos.
LGL	Utiliza a terminoloxía gramatical e lingüística elemental nas actividades relacionadas coa comprensión e a produción de textos.
LGL	Lembra algunhas ideas básicas dun texto escoitado e exprésaa oralmente, respondendo preguntas dadas sobre ese texto.
LGL	Descobre a lectura como fonte de ocio e le, voluntariamente, textos da biblioteca de aula, de centro, da localidade...
LGL	Coñece referencias bibliográficas: ilustracións. Identifica as ilustracións como parte da lectura elixida.
LGL	Escrebe textos breves propios do ámbito da vida cotiá: notas, felicitacións, convites... imitando textos modelo.
LGL	Coñece as primeiras clases de palabras identificando a súa función dentro de textos sinxelos e aplica as primeiras normas de ortografía.
LGL	Coñece formas verbais sinxelas utilizadas diariamente.
LGL	Incorpora, na súa expresión oral, novo vocabulario relativo a ámbitos próximos: rutinas escolares e familiares, afeccións e gustos persoais, aspectos do contorno inmediato...
CN	Busca información concreta sobre feitos naturais da súa contorna máis próxima utilizando medios de observación directa (lupa, lupa binocular etc.) e consultando documentos escritos sinxelos, imaxes e gráficos e comunícaa oralmente, con axuda.
CN	Expón oralmente, de forma pautada, experiencias e tarefas utilizando con claridade e adecuación o vocabulario específico traballado.
CS	Recolle e comprende información dos feitos e fenómenos dados e comunícaa oralmente ou por escrito.
CS	Coñece e utiliza o vocabulario adquirido para realizar actividades do tema tratado.
CS	Expón oralmente, de forma clara, contidos relacionados coa área en situacións de clase.
CS	Describe de forma escrita as características do Sol, da Lúa e das estrelas (por exemplo mediante un organizador gráfico).
CS	Explica sinxelamente de forma oral, apoiándose en imaxes, o movemento de translación terrestre describindo as estacións como consecuencia deste movemento.
CS	Explica sinxelamente de forma oral, apoiándose en imaxes, o movemento de rotación describindo a sucesión do día e da noite como consecuencia deste movemento.
CS	Describe de forma oral, apoiándose en imaxes, a translación da Lúa e distingue as diferentes formas que presenta segundo a fase na que está.
CS	Identifica nunha imaxe que representa a Terra o que é terra firme, auga e atmosfera indicando o nome de cada parte.
CS	Enumera de forma escrita algunhas características do aire.
CS	Identifica o osíxeno como un elemento imprescindible para a vida.
CS	Recoñece o ciclo da auga coa axuda de imaxes, explica de forma oral como a auga está en continuo movemento e asócio ao cambio de estado.
CS	Observa imaxes de paisaxes e identifica os seus elementos clasificándoos segundo sexa

	paisaxe de montaña, de chaira e de costa (por exemplo mediante un organizador gráfico).
CS	Discrimina o persoal docente e non-docente nun centro educativo e coñece as súas funcións e expresa de maneira oral/escrita algunha delas.
CS	Recoñece e nomea os xentilicios da súa localidade, provincia e dalgunhas provincias españolas, así como algunhas nacionalidades europeas próximas ou mundiais que puidesen estar representadas na súa realidade próxima.
CS	Relaciona profesións e o traballo que realizan, así como máquinas e ferramentas necesarias para o seu desempeño e a acción que fan.
CS	Describe oralmente o traballo que desempeña algún membro da súa familia, indicando o lugar e a actividade que realiza e incrementando o seu vocabulario.
CS	Observa e rexistra nunha táboa diferentes fenómenos atmosféricos que se poden dar na súa localidade.
CS	Selecciona algunha característica dunha paisaxe humanizada de Galicia e expresa a súa opinión sobre se é un recurso positivo ou negativo para as persoas.
CS	Coñece as distintas formas de organización do territorio próximo comparando e clasificando, de forma oral e escrita, as características que diferencian barrio-localidade, aldea-vila-cidade e enriquecendo o seu vocabulario.
CS	Coñece os sinais de tráfico máis básicos e nomea as normas básicas de seguridade viaria e utilízalas como peón e como usuario dos medios de transporte en excursións, saídas etc.
CS	Explica de maneira oral e/ou escrita o significado dalgúns sinais de tráfico para peóns.

COMPETENCIA MATEMÁTICA E COMPETENCIAS BÁSICAS EN CIENCIA E TECNOLOXÍA

2.º Educación Primaria

Área	Estándar de aprendizaxe
MAT	Aplica estratexias sinxelas (experimentación, exploración, analoxía, organización, codificación etc.) e procesos de razoamento seguindo unha orde no traballo e os pasos e procedementos necesarios na resolución de problemas da contorna escolar e familiar.
MAT	Realiza conxecturas sobre os resultados de problemas da contorna escolar e familiar.
MAT	Identifica e interpreta con axuda datos e mensaxes de textos numéricos sinxelos da contorna escolar e familiar (horarios, quendas, folletos publicitarios etc.).
MAT	Responde a problemas unha vez resoltos, expostos desde situacións da contorna escolar e familiar, sobre a coherencia da solución obtida.
MAT	Practica algunhas características do método científico no tratamento de situacións problemáticas da contorna escolar e familiar sendo ordenado no rexistro das súas observacións, datos e anotacións e na expresión dos procesos e resultados.
MAT	Responde o tratamento de situacións problemáticas da contorna escolar e familiar a preguntas como: Que quero pescudar?, Que teño?, Que busco?, A solución é adecuada?, Como se pode comprobar? etc.
MAT	No tratamento de problemas sinxelos da contorna escolar e familiar realiza aproximacións sobre os resultados esperados, cunha marxe de erro asumible, coa axuda de representacións gráficas, procesos de exploración e experimentación etc.
MAT	Enuncia comportamentos ou resultados posibles ou probables baseándose en situacións análogas na resolución de problemas da contorna escolar e familiar en contextos numéricos, xeométricos ou funcionais.
MAT	Expón preguntas na procura de respostas adecuadas, tanto no estudo dos conceptos como na resolución de problemas da contorna escolar e familiar.
MAT	Toma decisións nos procesos de resolución de problemas da contorna escolar e familiar.
MAT	Le, escribe en textos numéricos e da vida cotiá, números naturais ata o milleiro, interpretando o valor de posición de cada unha das súas cifras. Ordena parellas de números de dúas cifras.
MAT	Identifica en situacións da contorna escolar ou familiar números ordinais do 1.º ao 20.º.
MAT	Interpreta en textos numéricos e da vida cotiá, números naturais ata o milleiro considerando o valor de posición de cada unha das súas cifras.
MAT	Descompón, compón e redondea números naturais ata o milleiro interpretando o valor de posición de cada unha das súas cifras.
MAT	Ordena números naturais ata o milleiro.
MAT	Estima e comproba a coherencia do resultado dun problema mediante cálculo mental.
MAT	Realiza sumas e restas con números naturais ata o milleiro.
MAT	Aplica as propiedades das operacións e as relacións entre elas.
MAT	Descompón, de forma aditiva, números menores do milleiro atendendo ao valor da posición das súas cifras.

MAT	Constrúe series numéricas (ata o milleiro), ascendentes e descendentes, de cadencias 2, 10, a partir de calquera número.
MAT	Descompón números naturais menores do milleiro, atendendo ao valor da posición das súas cifras.
MAT	Utiliza estratexias persoais de cálculo mental en cálculos simples relativos a suma, resta, dobres e metades en situacións da contorna inmediata.
MAT	Resolve problemas relacionados con situacións da contorna escolar e familiar que supoñen a lectura, escritura, interpretación e ordenación de números naturais ata o milleiro aplicando operacións de suma e resta.
MAT	Coñece a través da experiencia as unidades máis usuais do Sistema Métrico Decimal: lonxitude (m e cm), capacidade (L) e peso/masa (kg e g) na contorna escolar e familiar.
MAT	Compara lonxitudes, capacidades e masas na contorna escolar e familiar utilizando instrumentos adecuados habituais da aula e expresando o resultado en función do instrumento elixido.
MAT	Mide e compara lonxitudes, capacidades e masas na contorna escolar e familiar utilizando instrumentos adecuados habituais da aula e expresando o resultado en función do instrumento elixido.
MAT	Suma e resta medidas de lonxitude, capacidade ou masa obtidas en medicións realizadas na contorna escolar.
MAT	Resolve problemas sinxelos xurdidos da medición de lonxitudes, capacidades e masas na contorna escolar e familiar expresando o resultado en función do instrumento elixido e explicando oralmente o proceso seguido.
MAT	Coñece as unidades para medir o tempo (segundo, minuto, hora, día, semana, mes e ano) e utiliza a unidade adecuada para expresar duracións na contorna escolar.
MAT	Le a hora en reloxos dixitais e en reloxos analóxicos (en punto, cuartos e medias).
MAT	Resolve problemas relacionados coa contorna escolar utilizando as medidas temporais.
MAT	Utiliza, para resolver problemas de forma manipulativa en situacións da contorna escolar e familiar, o valor e as equivalencias entre as diferentes moedas (cincuenta céntimos, euro e dous euros) e billetes (cinco, dez, vinte e cincuenta euros) do sistema monetario da Unión Europea.
MAT	Resolve problemas relacionados con situacións da contorna escolar e familiar utilizando medidas de lonxitude, tempo e moeda.
MAT	Identifica posicións relativas de rectas e curvas na contorna escolar e familiar.
MAT	Recoñece ángulos agudos e obtusos na contorna escolar e familiar.
MAT	Identifica e diferencia na contorna escolar e familiar formas rectangulares, triangulares e descríbeseas mediante un vocabulario básico (líña curva ou recta, lados etc.).
MAT	Identifica e clasifica rectángulos e cadrados en obxectos da contorna escolar e familiar.
MAT	Localiza na contorna escolar e familiar circunferencias e círculos.
MAT	Compón de forma manipulativa figuras planas a partir doutras describindo aspectos concretos do resultado (diferenzas de forma, número de lados, tamaño etc.).
MAT	Recoñece e identifica intuitivamente na contorna escolar e familiar obxectos con forma de

	prisma.
MAT	Recoñece e identifica intuitivamente na contorna escolar e familiar obxectos con forma de esfera.
MAT	Resolve problemas xeométricos relacionados con situacións da contorna escolar e familiar utilizando os conceptos básicos de aliñamento, posición e paralelismo.
MAT	Recolle datos en situacións de observación na contorna escolar ou familiar e rexístraos en táboas, diagramas de barras e pictogramas.
MAT	Recolle, conta e agrupa datos en función dun criterio dado relativos á contorna escolar ou familiar expresando o resultado mediante pictogramas e diagramas de barras.
MAT	Interpreta datos en gráficos moi sinxelos (diagramas de barras e pictogramas) sobre situacións da contorna escolar e familiar.
MAT	Resolve problemas relacionados con situacións da contorna escolar e familiar expostos a partir diagramas de barras ou pictogramas.
MAT	Comunica verbalmente o proceso seguido na resolución dun problema de matemáticas en contextos da contorna escolar e familiar.
MAT	Comprende, coa axuda de pautas, o enunciado de problemas (datos, relacións entre os datos, contexto do problema) da contorna escolar e familiar.
MAT	Describe posicións e movementos na contorna escolar en relación consigo mesmo e con outros puntos de referencia (diante-detrás, arriba-abaixo, dereita-esquerda, dentro-fóra etc.).
MAT	Recoñece e nomea na contorna escolar e familiar figuras planas de tres, catro, cinco e seis lados.
MAT	Comprende e describe posicións e percorridos na contorna escolar e na vida cotiá e interpreta representacións espaciais deles en esbozos de itinerario, planos etc. utilizando os conceptos de esquerda-dereita, diante-detrás, recta, xiro e paralelismo.
CN	Expón oralmente, de forma pautada, experiencias e tarefas utilizando con claridade e adecuación o vocabulario específico traballado.
CN	Realiza con axuda, de forma individual ou en equipo, experiencias, tarefas sinxelas e proxectos sobre o ser humano, a saúde, os seres vivos etc.; presentando as tarefas de maneira clara e limpa.
CN	Identifica e localiza, con axuda, algúns dos principais órganos implicados na realización das funcións vitais do corpo humano: relación (órganos dos sentidos, sistema nervioso, aparato locomotor etc.).
CN	Identifica, coa axuda do docente, as diferenzas básicas entre seres vivos e seres inertes.
CN	Coñece e identifica, coa axuda do docente, as principais partes da estrutura dos seres vivos.
CN	Observa, directa e indirectamente, e coñece múltiples formas de vida animal e vexetal da súa contorna máis próxima (fogar, escola etc.).
CN	Identifica e explica as relacións entre os seres vivos: cadeas alimentarias.
CN	Recoñece en debuxos, fotografías, vídeos etc. as plantas e animais da súa contorna.
CN	Coñece hábitats dos seres vivos da súa contorna próxima (fogar, escola etc.).
CN	Observa algún proceso asociado á vida dos seres vivos e comunica de maneira oral os

	resultados.
CN	Observa e identifica algúns materiais fixándose nas súas propiedades elementais: cheiro, sabor, textura, cor etc.
CN	Utiliza a báscula para pesarse.
CN	Planifica e realiza, coa axuda do docente, experiencias sinxelas e observa cambios no movemento dos corpos por efecto das forzas.
CN	Identifica algunha característica das enerxías: luminosa, sonora, eléctrica e térmica.
CN	Cofece as enerxías non-renovables.
CN	Realiza experiencias sobre o cambio de estado (sólido-líquido).
CN	Identifica diferentes máquinas do barrio.
CN	Observa e identifica algunha das aplicacións das máquinas da contorna do barrio e a súa utilidade para facilitar as actividades cotiás.
CN	Busca información concreta sobre feitos naturais da súa contorna máis próxima utilizando medios de observación directa (lupa, lupa binocular etc.) e consultando documentos escritos sinxelos, imaxes e gráficos e comunícao oralmente, con axuda.
CN	Cofece, identifica e adopta, habitualmente, hábitos saudables para previr enfermidades no ámbito familiar e escolar.
CS	Representa as nocións topolóxicas básicas con pictogramas, debuxos, situacións e xogos sobre espazos limitados e coñecidos.
CS	Observa e rexistra nunha táboa diferentes fenómenos atmosféricos que se poden dar na súa localidade.
CS	Asocia aparellos meteorolóxicos cotiáns mediante imaxes.
CS	Representa a súa pertenza simultánea aos diferentes espazos xeográficos: localidade, comunidade, país (por exemplo cun organizador de círculos concéntricos).
CS	Sitúa Galicia nun mapa de España.
CS	Ordena cronoloxicamente acontecementos importantes da súa propia vida e os acontecementos anuais no colexio nunha secuencia temporal.
CS	Utiliza formas adecuadas á situación de medida do tempo: días/semanas, meses/anos, onte/hoxe/mañá, antes/despois, no seu discurso.
CS	Recoñece o valor aproximado de obxectos e alimentos básicos da vida diaria.
CS	Interpreta planos sinxelos de espazos ou itinerarios cotiáns (en papel ou soporte dixital).
CS	Explica sinxelamente de forma oral, apoiándose en imaxes, o movemento de translación terrestre describindo as estacións como consecuencia deste movemento.
CS	Explica sinxelamente de forma oral, apoiándose en imaxes, o movemento de rotación describindo a sucesión do día e da noite como consecuencia deste movemento.
CS	Describe de forma oral, apoiándose en imaxes, a translación da Lúa e distingue as diferentes formas que presenta segundo a fase na que está.
CS	Recoñece o ciclo da auga coa axuda de imaxes, explica de forma oral como a auga está en continuo movemento e asócio ao cambio de estado.
CS	Observa imaxes de paisaxes e identifica os seus elementos clasificándoos segundo sexa

paisaxe de montaña, de chaira e de costa (por exemplo mediante un organizador gráfico).

COMPETENCIA DIXITAL

2.º Educación Primaria

Área	Estándar de aprendizaxe
MAT	Reproduce e debuxa formas rectangulares e triangulares utilizando a regra.
LGL	Utiliza distintos programas educativos dixitais, coa axuda do mestre/a.
LGL	Escrebe textos breves propios do ámbito da vida cotiá: notas, felicitacións, convites... a partir da imitación de textos modelo.
CN	Coñece, coa axuda do docente, o uso adecuado teórico das TIC como recurso de lecer.
CS	Utiliza as TIC (Internet) para coñecer e aprender a terminoloxía adecuada aos temas tratados na aula.
CS	Interpreta imaxes, esquemas e resumos e manexa as TIC en situacións da aula.

COMPETENCIA APRENDER A APRENDER

2.º Educación Primaria

Área	Estándar de aprendizaxe
MAT	Revisa as operacións utilizadas tras a resolución dun problema relacionado con situacións da contorna escolar e familiar e comproba a coherencia das solucións no contexto da situación.
MAT	Desenvolve e mostra actitudes adecuadas para o traballo en matemáticas: esforzo, perseveranza e espírito de superación.
MAT	Mostra interese na resolución de problemas da contorna escolar e familiar superando bloqueos e inseguridades ante situacións descoñecidas.
MAT	Responde preguntas concretas sobre problemas resoltos da contorna escolar e familiar e os procesos desenvolvidos, con incidencia directa nas ideas clave buscando referentes para situacións futuras similares.
MAT	Utiliza e automatiza algoritmos estándar da suma, resta de números naturais ata o milleiro, na resolución de problemas da contorna escolar e familiar e da vida cotiá.
MAT	Constrúe as táboas de multiplicar do 2, do 5 e do 10 utilizándoas para realizar cálculo mental.
MAT	Explica o proceso levado na resolución de problemas relacionados con situacións da contorna escolar e familiar revisando as operacións e as unidades dos resultados e comprobando e interpretando no contexto a coherencia das solucións.
MAT	Aplica estratexias sinxelas (experimentación, exploración, analoxía, organización, codificación etc.) e procesos de razoamento seguindo unha orde no traballo e os pasos e procedementos necesarios na resolución de problemas da contorna escolar e familiar.
MAT	Practica algunhas características do método científico no tratamento de situacións problemáticas da contorna escolar e familiar sendo ordenado no rexistro das súas observacións, datos e anotacións e na expresión dos procesos e resultados.
MAT	Responde ao tratamento de situacións problemáticas da contorna escolar e familiar a preguntas como: Que quero pescudar?, Que teño?, Que busco?, A solución é adecuada?, Como se pode comprobar? etc.
MAT	Estima e comproba a coherencia do resultado dun problema mediante cálculo mental.
MAT	Reproduce e debuxa formas rectangulares e triangulares utilizando a regra.
MAT	Compón de forma manipulativa figuras planas a partir doutras describindo aspectos concretos do resultado (diferenzas de forma, número de lados, tamaño etc.).
LGL	Expresa oralmente dunha maneira organizada feitos, vivencias e ideas.
LGL	Localiza información concreta na lectura de textos.
LGL	Realiza inferencias directas na lectura de textos.
LGL	Reescribe textos relacionados coa experiencia infantil aténdose a modelos claros, planificándoos.
LGL	Redacta textos sinxelos relacionados coa experiencia infantil aténdose a modelos claros e revisándoos.
LGL	Identifica dunha maneira guiada algúns cambios que se producen nas palabras e nos textos

	sinxelos ao realizar segmentacións, cambios na orde, supresións e insercións que fan mellorar a comprensión e a expresión oral e escrita.
LGL	Comprende a terminoloxía gramatical e lingüística elemental nas actividades relacionadas coa produción e coa comprensión de textos.
CN	Cofece e aplica, con axuda e de forma guiada, estratexias para estudar e traballar de maneira eficaz (por exemplo subliñando, mediante palabras clave, títulos etc.).
CN	Manifesta certa autonomía na execución de accións e tarefas sinxelas.
CS	Interpreta imaxes, esquemas e resumos e manexa as TIC en situacións de aula.
CS	Aplica e xeneraliza a información aprendida en actividades tanto a nivel individual como de grupo.
CS	Observa e enumera os elementos do relevo da súa localidade.
CS	Sinala a procedencia dalgúns produtos alimenticios da vida diaria, identificando a orixe e describindo algúns traballos que se levaron a cabo desde a súa orixe ata a súa vida diaria.
CS	Clasifica os diferentes traballos como os asociados á produción (natureza), á elaboración (fábricas) e á distribución do produto (servizos) (por exemplo cun organizador gráfico).
CS	Investiga o funcionamento dunha tenda partindo dun establecemento común de venda na súa localidade: a compra de mercadorías, a chegada dos produtos e a organización destes para a venda.
CS	Compara e contrasta a súa propia vida coa infancia dos seus pais utilizando fotografías, películas e outras fontes.

COMPETENCIA SENTIDO DA INICIATIVA E ESPÍRITO EMPRENDEDOR

2.º Educación Primaria

Área	Estándar de aprendizaxe
MAT	Toma decisións nos procesos de resolución de problemas da contorna escolar e familiar.
LGL	Escrebe diferentes tipos de textos adecuando a linguaxe ás características básicas do tipo de texto (notas, receitas, felicitacións, invitacións, carteis e cartas) imitando textos modelo.
LGL	Presenta e redacta con limpeza, claridade e orde os escritos sinxelos grazas ao proceso previo guiado de xeración de ideas. Emprega para os seus escritos recursos e estratexias que lle axudan a xerar ideas.
CN	Realiza a montaxe e a desmontaxe de pezas cun modelo dado.
CS	Realiza con esforzo as tarefas encomendadas e presenta os traballos de maneira clara e limpa.
CS	Mostra actitudes de confianza en si mesmo, iniciativa persoal, curiosidade, interese e creatividade na aprendizaxe que o fan participativo nas actividades propostas.
CS	Manifesta autonomía na realización de accións e tarefas da aula e aprende a tomar decisións persoais coa axuda dun adulto.
CS	Recoñece o valor aproximado de obxectos e de alimentos básicos da vida diaria.
CS	Aplica e xeneraliza a información aprendida en actividades tanto a nivel individual como de grupo.
CS	Recoñece o que é un anuncio e identifícao nos diferentes medios: prensa, radio, televisión, folletos publicitarios, Internet etc.

COMPETENCIAS SOCIAIS E CÍVICAS

2.º Educación Primaria

Área	Estándar de aprendizaxe
LGL	Escoita as intervencións dos compañeiros mostrando respecto polas ideas, sentimentos e emocións dos demais.
LGL	Aplica as normas sociocomunicativas: respecto pola quenda de palabra, escoita activa, participación respectuosa e primeiras fórmulas de cortesía.
LGL	Esfórzase por escribir correctamente (grafía, orde e limpeza) de forma persoal enunciados e textos breves.
LGL	Actúa en dramatizacións moi sinxelas de textos literarios individualmente e en grupo.
CN	Coñece, coida e utiliza os instrumentos e materiais de maneira segura.
CN	Coñece, identifica e adopta, habitualmente, hábitos saudables para previr enfermidades no ámbito familiar e escolar.
CN	Identifica emocións e sentimentos propios dos seus compañeiros e dos adultos.
CN	Mostra condutas de respecto e coidado cara aos seres vivos da súa contorna próxima.
CN	Coñece, coida e utiliza os instrumentos de observación e os materiais de maneira segura coa axuda do docente.
CN	Realiza con axuda, de forma individual ou en equipo, experiencias, tarefas sinxelas e proxectos sobre o ser humano, a saúde, os seres vivos etc.; presentando as tarefas de maneira clara e limpa.
CS	Recoñece o que é un anuncio e identifícao nos diferentes medios: prensa, radio, televisión, folletos publicitarios, Internet etc.
CS	Coñece os sinais de tráfico máis básicos e nomea as normas básicas de seguridade viaria e utilízalas como peón e como usuario dos medios de transporte en excursións, saídas etc.
CS	Explica de maneira oral e/ou escrita o significado dalgúns sinais de tráfico para peóns.
CS	Aprende habilidades para realizar actividades en equipo e identifica habilidades para a resolución pacífica de conflitos na aula.
CS	Participa en actividades de grupo e iníciase no respecto dos principios básicos do funcionamento democrático (respectar a quenda de palabra e as opinións, escoitar os demais...).
CS	Demuestra a importancia dunha convivencia pacífica entre os compañeiros do colexio.
CS	Participa na vida social da aula e iníciase no uso de habilidades para resolver conflitos en situacións de traballo en grupo.
CS	Identifica os códigos de conduta e os usos xeralmente aceptados na súa contorna máis próxima.
CS	Recoñece que a cooperación e o diálogo evitan e resolven conflitos en situacións de traballo de grupo e asemblea.
CS	Aplica habilidades de colaboración e de traballo en equipo e escoita e respecta as ideas dos compañeiros na aula.

CS	Realiza actividades en grupo, toma decisións e acepta responsabilidades en situacións de traballo de grupo (por exemplo grupo cooperativo).
CS	Observa, comproba e enumera as características da auga e fai un uso responsable dela.
CS	Selecciona algunha característica dunha paisaxe humanizada de Galicia e expresa a súa opinión sobre se é un recurso positivo ou negativo para as persoas.
CS	Explica, de forma oral, as diferentes estruturas da familia e enumera as tarefas domésticas sinalando nas que pode tomar parte responsablemente.
CS	Desenvolve destrezas e pautas para participar e integrarse na vida escolar e para evitar e resolver os conflitos respectando as normas de convivencia do centro no seu comportamento diario.
CS	Cofece as distintas formas de organización do territorio próximo comparando e clasificando, de forma oral e escrita, as características que diferencian barrio-localidade, aldea-vila-cidade e enriquecendo o seu vocabulario.
CS	Mostra unha conduta adecuada nas visitas a espazos culturais e respecta os seus elementos artísticos.
CS	Localiza nun plano da localidade algúns elementos de valor cultural e artístico e asóciaos a algunhas das festividades da súa localidade: orixe, costumes etc.
CS	Representa a súa pertenza simultánea aos diferentes espazos xeográficos: localidade, comunidade, país (por exemplo cun organizador de círculos concéntricos).
CS	Recoñece e nomea os xentilicios da súa localidade, provincia e dalgunhas provincias españolas, así como algunhas nacionalidades europeas próximas ou mundiais que puidesen estar representadas na súa realidade próxima.
CS	Relaciona profesións e o traballo que realizan, así como máquinas e ferramentas necesarias para o seu desempeño e a acción que fan.
CS	Describe oralmente o traballo que desempeña algún membro da súa familia, indicando o lugar e a actividade que realiza e incrementando o seu vocabulario.
CS	Sinala a procedencia dalgunhs produtos alimenticios da vida diaria, identificando a orixe e describindo algúns traballos que se levaron a cabo desde a súa orixe ata a súa vida diaria.
CS	Clasifica os diferentes traballos como os asociados á produción (natureza), á elaboración (fábricas) e á distribución do produto (servizos) (por exemplo cun organizador gráfico).
CS	Compara e contrasta a súa propia vida coa infancia dos seus pais utilizando fotografías, películas e outras fontes.

MPETENCIA CONCIENCIA E EXPRESIÓN CULTURAL

2.º Educación Primaria

Área	Estándar de aprendizaxe
LGL	Coñece a existencia de diferentes linguas en España e a realidade plurilingüe do mundo. Valora o uso da lingua galega en calquera contexto.
LGL	Coñece textos de tradición oral e literatura infantil.
CS	Localiza nun plano da localidade algúns elementos de valor cultural e artístico e asóciaos a algunhas das festividades da súa localidade: orixe, costumes etc.

6. Procedementos e instrumentos de avaliación

Procedementos				
	Escritos	Orais	Observación directa y sistemática	Outros
In st ru m en to s	<ul style="list-style-type: none"> •Tarefas diversas realizadas polo alumnado na actividade diaria da clase. •Actividades de avaliación (copias, probas escritas individuais...). • Traballos de grupo. • Resolución de exercicios e problemas. • Actividades interactivas. 	<ul style="list-style-type: none"> •Preguntas individuais e por grupo. •Participación do alumno/a. • Intervencións na clase. • Postas en común. • Probas orais individuais. • Exposicións orais. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rexistros anecdóticos persoais. • Rexistros de incidencias. 	<ul style="list-style-type: none"> • Caderno do profesor.

7. Criterios de cualificación

A cualificación estará relacionada co grao de adquisición das competencias do alumno/a de Segundo Curso de EP, a través de todas as actividades que leve a cabo.

	<i>Criterios</i>
1. Traballo autónomo (aula, outros espazos).	<ul style="list-style-type: none">• Realización sen axuda externa.• Estimación do tempo investido para resolver unha actividade.• Grao de adquisición de aprendizaxes básicas.• Orde e limpeza na presentación.• Caligrafía.• Destrezas.• Revisión do traballo antes de dalo por finalizado.• Valoración entre o traballo da aula e o da casa.• Creatividade.
2. Probas orais e escritas.	<ul style="list-style-type: none">• Valoración da aprendizaxe dos contidos.• Valoración dos procesos seguidos e dos resultados.• Expresión oral do procedemento seguido ao resolver unha actividade. Coherencia e adecuación.• Valoración do tempo investido e do tempo necesario para resolver unha actividade.• Orde, limpeza e estrutura do traballo presentado.• Caligrafía lexible.• Tempo de realización.• Destrezas.
3. Actividades TIC.	<ul style="list-style-type: none">• Uso adecuado e guiado do ordenador e dalgunha ferramenta telemática.• Utilización de Internet, de forma responsable e con axuda, para buscar información sinxela ou resolver unha actividade.• Tipo de participación (autónoma, con apoio, ningunha).• Grao de elaboración da resposta.• Interese, motivación.
4. Participación e seguimento das clases (intervencións orais, tipos de respostas...).	<ul style="list-style-type: none">• Nivel e calidade das intervencións.• Mensaxe estruturada.• Uso de léxico apropiado.

	<ul style="list-style-type: none"> • Comportamento. • Esfuerzo. • Interese.
5. Traballo cooperativo. Valoración individual e en grupo.	<ul style="list-style-type: none"> • Capacidade de traballo cooperativo. • Grao de comunicación cos compañeiros e compañeiras. • Resolución de conflitos. • Interese, motivación. • Creatividade. • Iniciativa. • Opinión persoal do traballo e de como se levou a cabo.
6. Arquivo de traballo individual.	<ul style="list-style-type: none"> • Presentación clara e ordenada. • Traballos actualizados. • Razoamento da selección das producións que forman o arquivo.

8. Metodoloxía

A área de Ciencias Sociais, a partir do recoñecemento da propia identidade e da contorna máis próxima, inicia os alumnos no coñecemento, na análise e na valoración da contorna física.

O ensino da área toma como base para futuras aprendizaxes os coñecementos previos que os alumnos adquiriron en contacto coa contorna. Partir da propia experiencia esperta o interese por resolver problemas sobre a realidade que os rodea e entender os fenómenos que suceden ao seu redor, tanto os referentes á súa concepción de persoa e ás súas relacións cos demais, como ao coñecemento e coidado da contorna natural.

Fronte a un problema, pódense utilizar diferentes estratexias de resolución, distintas hipóteses ou conxecturas, que dan lugar ao contraste e á diverxencia entre diferentes pensamentos. Ao redor destas diverxencias é onde se fomenta o interese, o espírito analítico e crítico e as posibles respostas dos alumnos.

A observación sistemática en situacións diversas e a experimentación adquiren un papel relevante na interpretación de feitos e na explicación de fenómenos ou relacións. Todo iso conduce á introdución do método científico.

Dado o carácter interdisciplinario, débese insistir no protagonismo de todas as ciencias que configuran a área de Ciencias Sociais.

A **integración das competencias e das intelixencias múltiples** na área supón insistir máis nas ferramentas esenciais da aprendizaxe (comprensión e expresión oral e escrita) e poñer en práctica estratexias didácticas que consideren as diferentes posibilidades de adquisición do alumno/a.

A través destes proxectos os alumnos poden desenvolver as súas capacidades ao redor da planificación do traballo e da selección dun tema de interese, dos contidos e dos materiais que vaian utilizar, así como respecto da elaboración e da presentación do proxecto, da súa corrección e, finalmente, da exposición. Todo baixo un prisma de colaboración e intercambio entre iguais. En definitiva, predomina o traballo cooperativo, que permite desenvolver tanto a capacidade de discusión, a comunicación, o intercambio de ideas, o respecto e a comprensión das opinións alleas e a reflexión sobre as propias ideas.

O **uso das TIC** é un elemento para favorecer a construción de aprendizaxes con sentido, xa que nos permite motivar o alumnado, contextualizar o contido obxecto de aprendizaxe, facilitar a relación da nova aprendizaxe con contextos reais, favorecer a transferencia, xeneralizar e ampliar o contido e facilitar a elaboración de sínteses e a transferencia do coñecemento.

A metodoloxía proposta promove a construción de aprendizaxes significativas a partir de secuencias de adquisición de coñecementos que expoñen o seguinte:

- Evocación de coñecementos previos para abordar os novos contidos.
- Progresiva e coidada incorporación de novos contidos a través de exemplos extraídos de situacións cotiás e contextualizadas para os alumnos de Segundo Curso, que favorecen a súa comprensión. Isto posibilita a transferencia de aprendizaxes á vida cotiá, conectando coa adquisición das competencias básicas propias da materia.
- Exercicios e actividades diversificadas que contemplan competencias e intelixencias múltiples: traballo individual e en grupo, traballo cooperativo en proxectos, uso das TIC e actividades e experiencias que traballan contidos fundamentais. Divídense en niveis de dificultade, abordan diversidade de estilos cognitivos e intelixencias e facilitan a adquisición de competencias básicas a todos os alumnos.

9. Ensinanzas transversais de Segundo Curso

Educación para a igualdade entre sexos

- Recoñecer distintas profesións evitando calquera estereotipo sexista.
- Colaborar nas tarefas domésticas e escolares.

Educación do consumidor

- Tomar conciencia da necesidade do comercio e asumir boas prácticas para un consumo responsable.

Educación ambiental

- Coñecer o medio como un sistema en que todos os elementos son interdependentes e onde o ser humano é un elemento máis, capaz de actuar sobre el e modificalo.
- Analizar algunhas manifestacións da intervención humana no ambiente e tomar conciencia da deterioración que causan.
- Adoptar pautas de comportamento na vida cotiá para a defensa do medio e o consumo responsable da auga.

Educación para a paz

- Utilizar o diálogo nas relacións interpersoais e na resolución de conflitos.

Educación moral e cívica

- Coñecer o funcionamento dalgunhas organizacións sociais da contorna e valorar o diálogo como instrumento para solucionar os problemas de convivencia.

Educación viaria

- Coñecer e respectar as normas básicas de seguridade viaria.

Educación para o lecer

- Desenvolver a capacidade de aproveitar o tempo de lecer e actividades que fomenten o desenvolvemento persoal.

10. Organización de espazos

Trátase de explicitar en que espazos se van desenvolver as aprendizaxes e a diversidade de propostas establecidas.

Espazos	Secuencia
<ul style="list-style-type: none">• Aula:<ul style="list-style-type: none">- Adaptable segundo as actividades (orais, escritas, proxectos, con encerado dixital, canón...).- A disposición permitirá desprazarse con facilidade polos distintos espazos e os materiais estarán ao alcance dos nenos para que traballen de forma autónoma.- Distribución posible en grupos, asembleas, recunchos de xogo e traballo individual.• Espazos comúns:<ul style="list-style-type: none">- Patio, corredores, ximnasio, comedor, biblioteca do centro, sala de informática...• Espazos exteriores (casa, biblioteca, visitas...):<ul style="list-style-type: none">- Proxectos cooperativos, exercicios de aplicación e de consolidación e estudo autónomo.	<ul style="list-style-type: none">• Motivación inicial e activación de coñecementos previos.• Desenvolvemento dos contidos e das actividades.• Actividades de reforzo e/ou ampliación.• Avaliación.

12. Atención á diversidade

Relación das diferentes propostas para traballar a atención á diversidade de niveis, estilos e ritmos de aprendizaxe, de intereses e capacidades dos alumnos.

- **ADAPTACIÓN CURRICULAR (BÁSICA):** os contidos nucleares da unidade didáctica preséntanse de forma máis pautada, con maior apoio gráfico, seguindo unha secuencia de aprendizaxe que facilita a adquisición das competencias por parte do alumnado.
- **AMPLIACIÓN:** fichas para fotocopiar con actividades de maior dificultade pola súa resolución, polo tratamento doutros contidos relacionados cos do ciclo etc.
- **COMPETENCIAS e INTELIXENCIAS MÚLTIPLES:** contéplase a diversidade de estilos cognitivos e de intelixencias en aprendizaxes coa lectura, co movemento, coa representación plástica, coa dramatización...
- **PLANS INDIVIDUAIS:** dirixidos aos alumnos que os requiren (estranxeiros, incorporación tardía, necesidades educativas especiais e superdotación).
- **ACTIVIDADES MULTINIVEL:** posibilitan que os alumnos atopen, respecto ao desenvolvemento dun contido, actividades que se axustan ao seu nivel de competencia curricular, aos seus intereses, habilidades e motivacións. Deste xeito, nunha mesma aula posibilitase traballar a diferentes niveis, segundo as habilidades de cada alumno/a.
- **ENSINANZA CON TITOR.**
- **TRABALLOS DE INVESTIGACIÓN.**
- **LECTURAS E CONSULTAS DE FORMA LIBRE.**

13. Estratexias para estimular o interese e o hábito da lectura e para desenvolver a expresión oral e escrita

Lectura:

- Textos escritos: curtos, de tipoloxía diferente (informativo, descritivo, contos, poemas...).
- Textos en soporte dixital (Internet e aplicacións informáticas, lectura en pantalla).
- Textos orais complementados e acompañados de imaxes e/ou audios.

Expresión:

- Exposición oral e escrita en traballos individuais, actividades en grupo, en razoamentos ou intervencións: planificación, redacción e revisión.
- Expresión oral e escrita das aprendizaxes, utilizando un vocabulario preciso.
- Expresión escrita en soporte papel e en pantalla.

14. Estratexias para incorporar as TIC

Para incorporar as TIC propuxéronse unha serie de recursos **integrados** cos contidos e coas actividades de Ciencias Sociais para Segundo Curso, aos que complementan e amplían.

<i>Actividades TIC</i>	<ul style="list-style-type: none">• Actividades integradas nas secuencias de aprendizaxe.
<i>Ligazóns a Internet</i>	<ul style="list-style-type: none">• Aproveitamento de recursos educativos en Internet: procura de imaxes, información ou curiosidades e selección e organización para transformar estes elementos en coñecemento.

15. Actividades complementarias e extraescolares

Relación das actividades complementarias e extraescolares planificadas polo centro e relacionadas coa área de Ciencias Sociais.

Exemplo:

- Actividades de animación lectora.
- Participación en obradoiros, *Día de...* etc.
- Asistencia a xornadas, obras de teatro..., interesantes desde o punto de vista da área.

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA

VALORES SOCIAIS
E CÍVICOS

EP Segundo Curso

○ **Obxectivos en clave de competencias**

1. Fomentar a autopercepción, a autovaloración e a identificación positiva das calidades persoais e as emocións, para desenvolver un autoconcepto axustado á realidade.
2. Favorecer a autorregulación conductual a través do diálogo interior e de estratexias sinxelas de pensamento positivo.
3. Considerar a importancia de levar a cabo as tarefas escolares encomendadas con interese e responsabilidade, atendendo ás pautas establecidas.
4. Aprender a valorar os dereitos dos nenos e referentes á saúde, a educación e o cariño, así como asumir deberes diversos no ámbito familiar e escolar.
5. Aprender a utilizar estratexias de comunicación non verbal e reflexionar antes de comunicar ideas e pensamentos, interrelacionando ambas as dúas linguaxes en función do interlocutor e da mensaxe que se desexa transmitir.
6. Desenvolver a escoita activa, a empatía e a expresión clara de ideas e pensamentos para mellorar a comunicación e a comprensión, e o respecto nas relacións interpersoais.
7. Valorar e respectar as características individuais, aceptando as súas diferenzas e aproveitando a riqueza que xera a diversidade.
8. Analizar e expresar os intereses e as necesidades propios para mellorar aspectos tales como: as habilidades sociais, as relacións de amizade e o traballo en equipo, tomando conciencia da importancia do valor do esforzo para o logro de obxectivos comúns.
9. Coñecer e respectar as normas de convivencia en contextos formais e informais para evitar desigualdades, desenvolver unha maior implicación persoal e facilitar as relacións interpersoais e a participación democrática.
10. Recoñecer situacións agradables e desagradables que se dan en ámbitos próximos para anticipar e resolver conflitos, tendo en conta varios puntos de vista, utilizando vías pacíficas de resolución e tendo sempre en conta diversos puntos de vista.
11. Tomar conciencia da importancia de facer un uso responsable dos materiais e os recursos que temos ao noso alcance para favorecer a conservación do medio.
12. Coñecer normas básicas de educación vial e de seguridade en medios de transporte públicos e privados para desenvolver actitudes responsables que aseguren a convivencia de acordo a uns valores cívicos socialmente establecidos.
13. Autoavaliar os contidos aprendidos sobre un mesmo, as relacións interpersoais, a convivencia e os valores implícitos nela, para tomar conciencia dos pasos seguidos e os logros alcanzados no proceso de ensino-aprendizaxe, e implicarse persoalmente na aprendizaxe.

○ **Secuencia e temporalización de Contidos, Criterios de Avaliación e Estándares de Aprendizaxe**

1º Trimestre

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliáveis	CC
<ul style="list-style-type: none"> • O que son capaz de facer. • Como melloro grazas á confianza dos demais. • Canto me queren pola miña forma de ser. • Todo o que xa fago só. • Todo o que fago colaborando cos demais. • Cada vez atrevome a facer máis cousas. • A educación é un dereito. • Respecto aos demais, porque todos somos persoas. • Aprecio as diferenzas. 	1. Consolidar unha forma persoal de ser respectable e digna.	1.1. Explica a importancia de quererse a un mesmo e de querer aos demais.	CCL, CSEC
		1.2. Actúa de xeito respectable e digno.	CAA, CSEC, SIEP
	2. Asumir as calidades propias como un punto de partida para mellorar mediante o esforzo.	2.1. Recoñece as súas calidades, aprecia as súas virtudes e asume os seus defectos.	CCL, CSEC
		2.2. Traballa en equipo, valorando o esforzo individual e colectivo.	CAA, CSEC, SIEP
	3. Esforzarse para conseguir alcanzar metas positivamente valiosas individuais e colectivas.	3.1. Xera confianza nos seus compañeiros a través do seu esforzo.	CSEC
		3.2. Propón solucións para problemas de traballo en grupo.	CSEC, SIEP
	4. Valorar a importancia da perseveranza na construción da personalidade.	4.1. Recoñece, describe e aprecia estratexias de resiliencia.	CAA, CSEC, SIEP
		4.2. Representa a súa personalidade de xeito positivo.	CSEC, SIEP

	5. Adquirir capacidades que permitan decidir con independencia.	5.1. Expresa oralmente e por escrito os seus sentimentos e emocións de xeito adecuado.	CCL, CAA, CSEC
	6. Mellorar na resistencia á frustración como algo conveniente para superar as dificultades da vida.	6.1. Reflexiona sobre as dificultades e o mellor modo de solucionarlas.	CAA, CSEC, SIEP
		6.2. Optimiza recursos persoais apoiándose nas súas fortalezas.	CSEC, SIEP
	7. Entender a importancia de dereitos básicos como é a educación.	7.1. Entende a importancia dunha boa educación.	CAA, CSEC
		7.2. Intenta mellorar os seus hábitos escolares.	CSEC, SIEP
	8. Establecer relacións persoais baseadas no respecto aos demais.	8.1. Asume a igualdade de dereitos a pesar das diferenzas persoais.	CSEC
	9. Respetar as diferenzas persoais e contribuír á mellora das relacións cos compañeiros.	9.1. Mostra unha actitude tolerante cara aos demais.	CAA, CSEC
		9.2. Respecta os seus compañeiros e intenta relacionarse positivamente con eles.	SIEP, CEC

2º Trimestre

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliábeis	CC
<ul style="list-style-type: none"> • A comunicación empática e respectuosa. • A necesidade de falar ordenadamente empregando argumentos e de escoitar. • Somos capaces de decidir en común. • Os medios de comunicación e as novas tecnoloxías • O respecto aos que son diferentes. • Portámonos ben na casa. • A loita contra os prexuízos. 	1. Utilizar a linguaxe non verbal de xeito adecuado.	1.1. Percibe a relación entre os xestos e as emocións persoais.	CCL, CSEC, SIEP
	2. Escoitar e sentir de xeito empático, desenvolvendo relacións de amizade.	2.1. Valora a amizade.	CSEC
		2.2. Capta as emocións das persoas que o rodean.	CCL, CAA
	3. Organizar os argumentos de xeito adecuado.	3.1. Entende a importancia de pensar ben o que desexa comunicar.	CCL, CSEC
		3.2. Utiliza a linguaxe dun xeito adecuado ás circunstancias.	CCL, CMCT, CSEC
	4. Comunicar eficazmente sentimentos.	4.1. Comunica os sentimentos mediante as expresións.	CCL, CAA, CSEC
	5. Establecer relacións persoais positivas cos compañeiros.	5.1. Recoñece actitudes agresivas e os perigos que levan consigo.	CAA, CSEC
		5.2. Sabe actuar de xeito asertivo ante os demais.	CSEC, SIEP
	6. Coñecer e valorar os medios de comunicación e as novas tecnoloxías.	6.1. Coñece os principais medios de comunicación e úsaos con precaución.	CCL, CSEC, CEC

	7. Implicarse no respecto ás normas do fogar e do centro escolar.	7.1. Coñece e asume que existen obrigas que debe cumprir.	CSEC, SIEP
		7.2. Colabora na casa e no centro escolar.	CSEC, SIEP
	8. Valorar a igualdade e rexeitar a discriminación.	8.1. Axuíza criticamente prexuizos.	CSEC, CEC

3º Trimestre

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe avaliábeis	CC
<ul style="list-style-type: none"> • Portámonos ben no colexio e respectamos o material. • Somos educados e portámonos ben. • Traballamos en equipo para lograr obxectivos comúns. • Portámonos ben na casa. • Respectamos as normas. • Coidamos o medio (reciclamos). 	1. Recoñecer e respectar as normas da clase.	1.1. Recorda e expón as normas principais de conduta na aula.	CCL, CSEC
		1.2. Respecta as normas da clase.	CSEC, SIEP
	2. Respectar as normas de boa conduta e actuar de xeito democrático	2.1. Entende o valor das normas de boa conduta.	CSEC
		2.2. Intenta comportarse de xeito democrático e respectuoso.	SIEP

<ul style="list-style-type: none"> • Temos precaución na rúa cos vehículos. 	<p>3. Rexeitar a discriminación e colaborar cos compañeiros.</p>	<p>3.1. Traballa en equipo colaborando positivamente.</p>	CCL
		<p>3.2. Entende a necesidade de axustarse a normas.</p>	CMCT, SIEP
		<p>3.3. Rexeita a discriminación.</p>	CSEC, CEC
	<p>4. Entender a importancia do cumprimento dos deberes no fogar.</p>	<p>4.1. Recoñece a existencia de deberes na convivencia doméstica.</p>	CSEC
		<p>4.2. Trata de cumprir as obrigas no fogar.</p>	CSEC, SIEP
	<p>5. Participar de xeito activo na vida cívica asumindo a importancia do respecto ás normas.</p>	<p>5.1. Coñece e asume a existencia de normas sociais.</p>	CSEC, SIEP
		<p>5.2. Cumpre normas que axudan a protexerse a si mesmo</p>	CSEC
	<p>6. Contribuír á conservación do medio.</p>	<p>6.1. Aprende e explica a importancia de conservar o medio.</p>	CCL, CMCT
		<p>6.2. Coñece e utiliza instrumentos encamiñados á conservación da natureza.</p>	CD, CSEC, SIEP
	<p>7. Coñecer as normas de seguridade vial e os riscos de accidente.</p>	<p>7.1. Coñece a existencia de normas de seguridade vial e procura respectalas.</p>	CSEC, SIEP

- **Contidos:**

Bloque 1: A identidade e a dignidade da persoa.

O autoconcepto. A autopercepción. A autoimaxe. A autovaloración positiva. As calidades persoais. A percepción de emocións. O recoñecemento das emocións. A linguaxe emocional.

O autocontrol. O diálogo interior. A autorregulación da conduta. O pensamento positivo.

A responsabilidade. A realización responsable de tarefas escolares. A automotivación. O interese.

Os dereitos e deberes da persoa. A Declaración dos Dereitos do Neno: saúde, cariño e educación. A igualdade de dereitos de nenos e nenas respecto ás responsabilidades nos ámbitos familiar e escolar.

Bloque 2: A comprensión e o respecto nas relacións interpersoais.

As habilidades de comunicación. O uso dos compoñentes da comunicación non verbal: contacto visual e movemento de brazos e mans. A preparación da comunicación verbal: pensar antes de expresarse.

O diálogo. A expresión clara das ideas. A disposición de escoitar. A comprensión das ideas doutras persoas e a súa forma de expresalas.

A empatía. Poñerse no lugar doutro. A simpatía como inclinación afectiva entre persoas.

O respecto e a valoración do outro. A apreciación das calidades doutras persoas. A aceptación das diferenzas. A valoración do respecto e a aceptación do outro.

Bloque 3: A convivencia e os valores sociais.

As habilidades sociais. A expresión clara das propias necesidades. A percepción das necesidades doutros. A unión de esforzos cun obxectivo común. O valor da amizade.

As normas de convivencia. O coñecemento e o respecto das normas de convivencia no grupo de amigos e no centro. A implicación coas persoas en situacións próximas. A participación no benestar da familia.

A resolución do conflito. A expresión verbal e non verbal de situacións agradables e desagradables da vida cotiá. A representación de conflitos habituais desde o punto de vista das dúas partes.

O respecto e a conservación do medio. A contribución ao uso responsable por todos, dos materiais persoais e da clase.

A educación vial. As normas básicas de educación vial para os peóns. O uso responsable dos medios de transporte.

○ **Criterios de Avaliación:**

Bloque 1: A identidade e a dignidade da persoa.

1. Formar unha imaxe axustada de si mesmo sobre a base das autopercepcións de sentimentos e a autodescrición de calidades.
2. Utilizar o diálogo interior para aprender a pensar por si mesmo, autorregular a conduta, xerar pensamentos positivos motivadores e sacar conclusións das aprendizaxes.
3. Realizar con interese e responsabilidade as tarefas escolares, de acordo coas orientacións dadas.
4. Comprender a importancia dos dereitos dos nenos e as nenas relativos á saúde, á educación e ó cariño, e dar razóns sinxelas para a valoración de condutas positivas e negativas en relación á protección destes dereitos.

Bloque 2: A comprensión e o respecto nas relacións interpersoais.

1. Preparar a comunicación, falar mantendo o contacto visual, entoar de acordo aos sentimentos expresados e utilizar brazos e mans adecuadamente.
2. Enunciar claramente as ideas, escoitar cunha disposición adecuada e comprender as ideas doutras persoas, así como a súa forma de expresalas nunha situación de diálogo.
3. Tomar a iniciativa no establecemento de relacións interpersoais, poñerse no lugar do outro, mostrar simpatía e establecer relacións de amizade.
4. Valorar o respecto e a aceptación do outro, apreciar as calidades doutras persoas e aceptar as diferenzas.

Bloque 3: A convivencia e os valores sociais.

1. Exercitar habilidades sociais que contribúen a valorar a amizade e a lograr un obxectivo común mediante a unión de esforzos.
2. Apreciar as vías pacíficas de afrontar os problemas coas persoas, dialogar con elas, comprendelas, aceptalas e chegar a acordos.
3. Coñecer e comprender os valores e as normas de convivencia que facilitan as relacións, facéndoo máis doadas e agradables para todos.
4. Percibir a beleza da natureza, gozar do contorno e valorar a conservación do medio, respectándoo e contribuíndo ao seu mantemento e mellora.
5. Estimar positivamente o respecto das normas de tráfico e realizar un uso responsable dos medios de transporte.

- **Estándares de Aprendizaxe:**

Bloque 1: A identidade e a dignidade da persoa.

- 1.1. Recoñece e describe verbalmente os seus sentimentos e estados de ánimo en composicións libres.
- 1.2. Ten unha imaxe de si mesmo coherente coas percepcións cotiás das súas calidades e estados de ánimo.
- 1.3. Razona e expón as relacións entre as súas experiencias e os seus estados de ánimo.
- 2.1. Detecta en si mesmo sentimentos negativos e utiliza estratexias sinxelas para transformalos.
- 2.2. Comprende e valora a utilidade das aprendizaxes realizadas para mellorar o seu benestar.
- 2.3. É capaz de motivarse mediante estratexias sinxelas de pensamento en voz alta durante o traballo individual e grupal.
- 3.1. Realiza con responsabilidade as tarefas.
- 3.2. Segue as directrices de realización das tarefas que recibe e aplícaas en situacións posteriores.
- 3.3. Toma iniciativas de actuación na aula e móstrase entusiasta.
- 3.4. Comprende e expón publicamente a importancia de que todos os nenos e as nenas reciban unha educación que lles permita desenvolverse ao máximo das súas posibilidades para ter unha boa autoestima e prepararse para a idade adulta.
- 3.5. Razona verbalmente sobre as consecuencias de que os nenos non teñan a oportunidade de crecer e desenvolverse con boa saúde.
- 3.6. Respecta a igualdade de dereitos de nenos e nenas respecto ás responsabilidades no ámbito escolar.

Bloque 2: A comprensión e o respecto nas relacións interpersoais.

- 1.1. Coordina a comunicación verbal e a non verbal no diálogo.
- 1.2. Interpreta a expresión non verbal dos seus interlocutores en situacións de comunicación informal.
- 1.3. Asocia a expresión de emocións coa linguaxe non verbal que utilizan os personaxes de ficción.
- 1.4. Pensa antes de expresarse.
- 1.5. Comunícase tendo en conta as características do seu interlocutor e respectándoas en calquera contexto.
- 2.1. Mostra gusto e interese por dialogar, respecta a quenda de palabra e dálles a oportunidade aos demais de falar.
- 2.2. Comprende e aprecia a expresión que fan outras persoas dos trazos culturais que as caracterizan durante os intercambios de ideas.
- 2.3. Respecta as diferentes formas de pensar e non pretende ter sempre razón nos debates.
- 3.1. Comeza relacións, inicia conversacións e suxire actividades no ámbito escolar.
- 3.2. Establece e mantén relacións de amizade con diferentes persoas.
- 3.3. Respecta os estados de ánimo doutras persoas e tenos en conta durante o traballo colaborador na aula.
- 4.1. Identifica diferentes maneiras de actuar, compréndelas e toléraas.
- 4.2. Adopta unha actitude positiva ante as diferenzas individuais.
- 4.3. Respecta e valora as calidades dos demais en actividades de avaliación.

Bloque 3: A convivencia e os valores sociais.

- 1.1. Percibe os intereses e as necesidades doutras persoas e tenos en conta durante o traballo por pares.
- 1.2. Ofrece e recibe axuda utilizando fórmulas de cortesía ao realizar as tarefas escolares.
- 1.3. Mostra unha actitude positiva e interese en colaborar e traballar en equipo.
- 1.4. Valora a amizade e coida as relacións de forma manifesta.
- 2.1. Razona o valor da resolución pacífica dos problemas.
- 2.2. Comprende e acepta os seus compañeiros, e achégase aos seus posicionamentos nos debates e os traballos cooperativos.
- 2.3. Explica un problema e ofrece algunhas solucións en público.
- 3.1. Acepta e respecta as normas da comunidade escolar.
- 3.2. Coñece e expón por escrito valores básicos que favorecen a vida en común.
- 3.3. Explica problemas que xera a desigualdade de oportunidades entre xéneros en situacións reais.
- 3.4. Toma a iniciativa ao rexeitar discriminacións na aula.
- 4.1. Dramatiza o modo en que goza de determinados elementos do contorno.
- 4.2. Toma iniciativas para conservar o medio escolar e melloralo.
- 4.3. Expón actividades que degradan a natureza mediante carteis e murais.
- 5.1. Argumenta a necesidade dalgúns normas de tráfico básicas.
- 5.2. Representa e dramatiza o modo adecuado de viaxar en diversos medios de transporte.
- 5.3. Explica algunha razón pola que son necesarias medidas de seguridade básicas nos medios de transporte públicos e privados.

○ **Avaliación das Competencias**

COMPETENCIA	INDICADORES	DESCRITORES
<p><i>Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía</i></p>	<p>Coidado do ámbito ambiental e dos seres vivos</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Interactuar co ámbito natural de xeito respectuoso. • Comprometerse co uso responsable dos recursos naturais para promover un desenvolvemento sostible. • Respectar e preservar a vida dos seres vivos do seu ámbito. • Tomar conciencia dos cambios producidos polo home no ámbito natural e as repercusións para a vida futura.
	<p>Vida saudable</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Desenvolver e promover hábitos de vida saudable en canto á alimentación e ao exercicio físico. • Xerar criterios persoais sobre a visión social da estética do corpo humano fronte ao coidado saudable deste.

	A ciencia no día a día	<ul style="list-style-type: none"> • Recoñecer a importancia da ciencia na nosa vida cotiá. • Aplicar métodos científicos rigorosos para mellorar a comprensión da realidade circundante. • Manexar os coñecementos sobre ciencia e tecnoloxía para solucionar problemas e comprender o que acontece ao noso arredor.
	Manexo de elementos matemáticos	<ul style="list-style-type: none"> • Manexar a linguaxe matemática con precisión en calquera contexto. • Identificar e manipular con precisión elementos matemáticos (números, datos, elementos xeométricos...) en situacións cotiás.
	Razoamento lóxico e resolución de problemas	<ul style="list-style-type: none"> • Aplicar os coñecementos matemáticos para a resolución de situacións problemáticas en contextos reais e en calquera materia. • Realizar argumentacións en calquera contexto con esquemas lóxico-matemáticos. • Aplicar as estratexias de resolución de problemas a calquera situación problemática.

<i>Comunicación lingüística</i>	Comprensión: oral e escrita	<ul style="list-style-type: none"> • Comprender o sentido dos textos escritos. • Captar o sentido das expresións orais: ordes, explicacións, indicacións, relatos... • Gozar coa lectura.
	Expresión: oral e escrita	<ul style="list-style-type: none"> • Expresar oralmente, de xeito ordenado e claro, calquera tipo de información. • Utilizar o coñecemento das estruturas lingüísticas, as normas ortográficas e as gramaticais para elaborar textos escritos. • Compoñer distintos tipos de textos de forma creativa con sentido literario.
	Normas de comunicación	<ul style="list-style-type: none"> • Respectar as normas de comunicación en calquera contexto: quenda de palabra, escoita atenta ao interlocutor... • Manexar elementos de comunicación non verbal, ou diferentes rexistros, nas diversas situacións comunicativas.

	Comunicación noutras linguas	<ul style="list-style-type: none"> • Entender o contexto sociocultural da lingua, así como a súa historia, para un mellor uso desta. • Manter conversacións noutras linguas sobre temas cotiáns en distintos contextos. • Utilizar os coñecementos sobre a lingua para buscar información e ler textos en calquera situación. • Producir textos escritos de diversa complexidade para o seu uso en situacións cotiás ou en materias diversas.
<i>Competencia dixital</i>	Tecnoloxías da información	<ul style="list-style-type: none"> • Empregar distintas fontes para a busca de información. • Seleccionar o uso das distintas fontes segundo a súa fiabilidade. • Elaborar e publicitar información propia derivada de información obtida a través de medios tecnolóxicos.
	Comunicación audiovisual	<ul style="list-style-type: none"> • Utilizar as distintas canles de comunicación audiovisual para transmitir informacións diversas. • Comprender as mensaxes que veñen dos medios de comunicación.

	Utilización de ferramentas dixitais	<ul style="list-style-type: none"> • Manexar ferramentas dixitais para a construción de coñecemento. • Actualizar o uso das novas tecnoloxías para mellorar o traballo e facilitar a vida diaria. • Aplicar criterios éticos no uso das tecnoloxías.
<i>Conciencia e expresións culturais</i>	Respecto polas manifestacións culturais propias e alleas	<ul style="list-style-type: none"> • Mostrar respecto cara ás obras máis importantes do patrimonio cultural a nivel mundial. • Valorar a interculturalidade como unha fonte de riqueza persoal e cultural. • Apreciar os valores culturais do patrimonio natural e da evolución do pensamento científico.
	Expresión cultural e artística	<ul style="list-style-type: none"> • Expresar sentimentos e emocións desde códigos artísticos. • Apreciar a beleza nas expresións artísticas e no cotián. • Elaborar traballos e presentacións con sentido estético.
<i>Competencias sociais e cívicas</i>	Educación cívica e constitucional	<ul style="list-style-type: none"> • Coñecer e aplicar dereitos e deberes da convivencia cidadá no contexto da escola. • Identificar as implicacións que ten vivir nun Estado social e democrático de dereito, referendado por unha norma suprema chamada Constitución española.

	<p>Relación cos demais</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Desenvolver capacidade de diálogo cos demais en situacións de convivencia e traballo, e para a resolución de conflitos. • Mostrar dispoñibilidade para a participación activa en ámbitos de participación establecidos. • Recoñecer riqueza na diversidade de opinións e ideas.
	<p>Compromiso social</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Aprender a comportarse desde o coñecemento dos distintos valores. • Concibir unha escala de valores propia e actuar conforme a ela. • Evidenciar preocupación polos máis desfavorecidos e respecto aos distintos ritmos e potencialidades. • Involucrarse ou promover accións cun fin social.
<p><i>Sentido de iniciativa e espírito emprendedor</i></p>	<p>Autonomía persoal</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Optimizar recursos persoais apoiándose nas fortalezas propias. • Asumir as responsabilidades encomendadas e dar conta delas. • Ser constante no traballo superando as dificultades. • Dirimir a necesidade de axuda en función da dificultade da tarefa.

	Liderado	<ul style="list-style-type: none"> • Xestionar o traballo do grupo coordinando tarefas e tempos. • Contaxiar entusiasmo pola tarefa e confianza nas posibilidades de alcanzar obxectivos. • Priorizar a consecución de obxectivos grupais a intereses persoais.
	Creatividade	<ul style="list-style-type: none"> • Xerar novas e diverxentes posibilidades desde coñecementos previos do tema. • Configurar unha visión de futuro realista e ambiciosa. • Encontrar posibilidades no ámbito que outros non aprecian.
	Emprendemento	<ul style="list-style-type: none"> • Optimizar o uso de recursos materiais e persoais para a consecución de obxectivos. • Mostrar iniciativa persoal para iniciar ou promover accións novas. • Asumir riscos no desenvolvemento das tarefas ou dos proxectos. • Actuar con responsabilidade social e sentido ético no traballo.
<i>Aprender a aprender</i>	Perfil de aprendiz	<ul style="list-style-type: none"> • Identificar potencialidades persoais como aprendiz: estilos de aprendizaxe, intelixencias múltiples, funcións executivas... • Desenvolver as distintas intelixencias múltiples. • Xestionar os recursos e as motivacións persoais en favor da aprendizaxe. • Xerar estratexias para aprender en distintos contextos de aprendizaxe.

	Ferramentas para estimular o pensamento	<ul style="list-style-type: none"> • Aplicar estratexias para a mellora do pensamento creativo, crítico, emocional, interdependente... • Desenvolver estratexias que favorezan a comprensión rigorosa dos contidos.
	Planificación e avaliación da aprendizaxe	<ul style="list-style-type: none"> • Planificar os recursos necesarios e os pasos a realizar no proceso de aprendizaxe. • Seguir os pasos establecidos e tomar decisións sobre os pasos seguintes, en función dos resultados intermedios. • Avaliar a consecución de obxectivos de aprendizaxe. • Tomar conciencia dos procesos de aprendizaxe.

Traballar por competencias na aula supón unha reflexión e unha reconfiguración dos contidos desde un enfoque de aplicación que permita o adestramento das competencias. As competencias non se estudan, nin se ensinan, adéstranse. Para iso, xeraremos tarefas de aprendizaxe onde favorezamos nos estudantes a aplicación do coñecemento mediante metodoloxías de aula activas.

Abordar cada competencia de xeito global en cada unidade didáctica é inabarcable polo que cada unha se estrutura en indicadores, grandes piares que permiten describila dun xeito máis preciso. Podemos encontrar entre tres e seis indicadores por competencia.

O indicador segue sendo aínda demasiado xeral, polo que o descompoñemos no que chamamos descritores da competencia que «describen» ao alumnado competente neste ámbito. Por cada indicador encontraremos entre tres e seis descritores redactados en infinitivo.

En cada unidade didáctica concretaremos o descritor en desempeños competenciais redactados en terceira persoa de presente indicativo. O desempeño será o aspecto concreto da competencia que poderemos adestrar e avaliar de xeito explícito na unidade, será concreto e obxectivable e indícanos que debemos adestrar e observar nas actividades deseñadas.

Para o seu desenvolvemento, partimos dun marco de descritores competenciais definido para o proxecto aplicable a toda materia e curso.

Respectando o tratamento específico nalgúns áreas, os **elementos transversais**, tales como, a comprensión lectora, a expresión oral e escrita, a comunicación audiovisual, as tecnoloxías da información e a comunicación, o emprendemento e a educación cívica e constitucional traballaranse desde todas as áreas posibilitando e fomentando que o proceso de ensino-aprendizaxe do alumnado sexa o máis completo posible.

Por outra parte, o desenvolvemento de **valores** presentes tamén en todas as áreas axudará a que os nosos estudantes aprendan a desenvolverse desde uns determinados valores que constrúan unha sociedade ben consolidada na que todos poidamos vivir.

A diversidade do alumnado cos seus estilos de aprendizaxe diferente levaranos a traballar desde as **diferentes potencialidades** con que contan, apoiándonos sempre nas súas fortalezas para poder dar resposta ás súas necesidades.

Na área de Valores Sociais e Cívicos.

Na área de Valores Sociais e Cívicos incidiremos no adestramento de todas as competencias de xeito sistemático facendo fincapé nos descritores máis afíns á área.

Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía

O desenvolvemento desta competencia nesta área curricular permítenos utilizar, interpretar e expresar con claridade elementos e razoamentos matemáticos para enfrontarse a aquelas situacións cotiás que os precisan. Así mesmo, esta competencia ofrece a posibilidade de empregar o razoamento lóxico, analizar e axuizar a partir de conflitos, resolución de problemas e xuízos morais, os problemas sociais e históricos.

Os descritores que podemos traballar serán:

- Interactuar co ámbito natural de forma respectuosa.
- Comprometerse co uso responsable dos recursos naturais para promover un desenvolvemento sostible.
- Tomar conciencia dos cambios producidos polo home no ámbito natural e as repercusións para a vida futura.
- Xerar criterios persoais sobre a visión social da estética do corpo humano fronte ao coidado saudable deste.
- Aplicar métodos científicos rigorosos para mellorar a comprensión da realidade circundante.
- Manexar os coñecementos sobre ciencia e tecnoloxía para solucionar problemas e comprender o que acontece ao noso arredor.
- Identificar e manipular con precisión elementos matemáticos (números, datos, elementos xeométricos...) en situacións cotiás.
- Manexar a linguaxe matemática con precisión en calquera contexto.
- Realizar argumentacións en calquera contexto con esquemas lóxico-matemáticos.
- Aplicar os coñecementos matemáticos para a resolución de situacións problemáticas en contextos reais e en calquera materia.
- Aplicar as estratexias de resolución de problemas a calquera situación problemática.

Comunicación lingüística

Para o bo desenvolvemento desta competencia nesta área, será decisivo o fomento da lectura a través de libros e de fragmentos de textos escollidos para comentar na aula con dúas finalidades: mellorar a comprensión lectora e a adquisición de destrezas para a expresión escrita, e adquirir identidade sobre o que significa unha sociedade cívica, co fin de favorecer o coñecemento dos valores, os dereitos e os deberes destacados nos dereitos humanos. Trataremos desde esta área, que adquiran as destrezas comunicativas tanto orais coma escritas; para iso, procuraremos adestrar polo menos un descriptor en cada unha das unidades didácticas.

Os descritores que podemos utilizar serán:

- Comprender o sentido dos textos escritos.
- Captar o sentido das expresións orais: ordes, explicacións, indicacións, relatos...
- Comprender o sentido dos textos escritos.
- Gozar coa lectura.
- Expresar oralmente, de xeito ordenado e claro, calquera tipo de información.
- Utilizar o coñecemento das estruturas lingüísticas, as normas ortográficas e as gramaticais para elaborar textos escritos.
- Manexar elementos de comunicación non verbal, ou diferentes rexistros, nas diversas situacións comunicativas.
- Respetar as normas de comunicación en calquera contexto: quenda de palabra, escoita atenta ao interlocutor...
- Compoñer distintos tipos de textos de forma creativa e con sentido literario.
- Producir textos escritos de diversa complexidade para o seu uso en situacións cotiás ou en materias diversas.

Competencia dixital

Desenvolver a competencia dixital desde esta área axudaranos a manexar ferramentas que posibiliten o acceso ao coñecemento e á vez, nos ensine o seu uso responsable; a devandita competencia favorecerá dous tipos de traballo: autónomo e participativo, nos que se fomentará a identidade persoal e a relación interpersoal, respectivamente, desde unhas bases sólidas nas que poidan empezar a xerar os seus propios criterios sobre situacións reais da sociedade na que viven.

Na área de Valores Sociais e Cívicos podemos adestrar os seguintes descritores:

- Empregar distintas fontes para a busca de información.
- Seleccionar o uso das distintas fontes segundo a súa fiabilidade.
- Elaborar información propia derivada de información obtida a través de medios tecnolóxicos.
- Manexar ferramentas dixitais para a construción de coñecemento.
- Comprender as mensaxes elaboradas en códigos diversos.
- Actualizar o uso das novas tecnoloxías para mellorar o traballo e facilitar a vida diaria.
- Aplicar criterios éticos no uso das tecnoloxías.

Conciencia e expresións culturais

A través desta competencia e desde esta área, posibilitase a adquisición de pautas sociais e cívicas persoais, interpersoais e interculturais para participar dunha forma eficaz e construtiva en sociedades cada vez máis diversificadas.

Os descritores que adestraremos nesta competencia son:

- Mostrar respecto cara ás obras máis importantes do patrimonio cultural a nivel mundial.
- Valorar a interculturalidade como unha fonte de riqueza persoal e cultural.
- Expresar sentimentos e emocións desde códigos artísticos.
- Apreciar a beleza nas expresións artísticas e no cotián.
- Elaborar traballos e presentacións con sentido estético.

Competencias sociais e cívicas

A área de Valores Sociais e Cívicos pídennos que se facilite a construción da identidade individual e se potencien as relacións interpersoais para favorecer a convivencia de acordo a valores cívicos socialmente recoñecidos, polo que esta competencia fomentará todos aqueles aspectos que axuden ao alumnado a formarse como persoas e cidadáns participativos na mellora e no desenvolvemento dunha sociedade democrática. Os indicadores desta competencia poden facilitar o adestramento de cada un dos descritores que enunciámos a continuación:

- Coñecer e aplicar dereitos e deberes da convivencia cidadá no contexto da escola.
- Identificar as implicacións que ten vivir nun Estado social e democrático de dereito, referendado por unha norma suprema chamada Constitución española.
- Desenvolver a capacidade de diálogo cos demais en situacións de convivencia e traballo, e para a resolución de conflitos.
- Mostrar dispoñibilidade para a participación activa en ámbitos de participación establecidos.
- Recoñecer riqueza na diversidade de opinións e ideas.
- Aprender a comportarse desde o coñecemento dos distintos valores.
- Concibir unha escala de valores propia e actuar conforme a ela.
- Evidenciar preocupación polos máis desfavorecidos e respecto aos distintos ritmos e potencialidades.
- Involucrarse ou promover accións cun fin social.

Sentido de iniciativa e espírito emprendedor

O sentido de iniciativa e espírito emprendedor beneficiará o alumnado, xa que se iniciará no autocoñecemento a distintos niveis para poder desenvolver habilidades que o leven a tomar iniciativas emprendedoras. Estas facilitarían a asunción da complexa convivencia social, propiciando valores de interdependencia positiva e de cooperación de acordo cos valores, os dereitos e os deberes da sociedade na que se desenvolven.

Neste caso, os descritores a adestrar serían:

- Optimizar recursos persoais apoiándose nas fortalezas.
- Asumir as responsabilidades encomendadas e dar conta delas.
- Ser constante no traballo superando as dificultades.
- Dirimir a necesidade de axuda en función da dificultade da tarefa.
- Xestionar o traballo do grupo coordinando tarefas e tempos.
- Asumir riscos no desenvolvemento das tarefas ou proxectos.
- Actuar con responsabilidade social e sentido ético no traballo.
- Mostrar iniciativa persoal para iniciar ou promover accións novas.
- Optimizar o uso de recursos materiais e persoais para a consecución dos obxectivos.
- Encontrar posibilidades no contorno que outros non ven.
- Xerar novas e diverxentes posibilidades desde coñecementos previos do tema.

Aprender a aprender

A competencia de aprender a aprender favorece a forma en que o proceso de ensino-aprendizaxe se vai consolidando no alumnado. As metodoloxías empregadas nesta área estarán relacionadas co traballo de investigación, de forma que a participación e a implicación do alumnado sexan reais, así como o recoñecemento e a aceptación das normas sociais e de convivencia.

Nesta área insistirase na relación entre o progreso persoal e o académico, xa que iso supoñerá unha das bases para que se inicien na construción do seu propio proxecto persoal de vida.

Os descritores que poderíamos utilizar para adestrar esta competencia serían:

- Identificar potencialidades persoais como aprendiz: estilos de aprendizaxe, intelixencias múltiples, funcións executivas...
- Desenvolver as distintas intelixencias múltiples.
- Xestionar os recursos e as motivacións persoais en favor da aprendizaxe.
- Xerar estratexias para aprender en distintos contextos de aprendizaxe.
- Aplicar estratexias para a mellora do pensamento creativo, crítico, emocional, interdependente...
- Desenvolver estratexias que favorezan a comprensión rigorosa dos contidos.
- Planificar os recursos necesarios e os pasos que hai que realizar no proceso de aprendizaxe.
- Avaliar a consecución de obxectivos de aprendizaxe.
- Tomar conciencia dos procesos de aprendizaxe.

7. Criterios de promoción de Segundo Curso

Perfil Competencia: COMPETENCIA EN COMUNICACIÓN LINGÜÍSTICA

MAT	Comunica verbalmente o proceso seguido na resolución dun problema de matemáticas en contextos da contorna escolar e familiar.
MAT	Comprende, coa axuda de pautas, o enunciado de problemas (datos, relacións entre os datos, contexto do problema) da contorna escolar e familiar.
MAT	Explica de forma oral os procesos seguidos na medición e tratamento de lonxitudes, capacidades e masas na contorna escolar e familiar.
MAT	Describe posicións e movementos na contorna escolar en relación a si mesmo e a outros puntos de referencia (diante-detrás, arriba-abaxo, dereita-esquerda, dentro-fóra...).
MAT	Recoñece e nomea, na contorna escolar e familiar, figuras planas de tres, catro, cinco e seis lados.
MAT	Comprende e describe posicións e percorridos na contorna escolar e na vida cotiá e interpreta representacións espaciais destes en esbozos de itinerarios, planos etc., utilizando os conceptos de esquerda-dereita, diante-detrás, recta, xiro e paralelismo.
MAT	Realiza un percorrido na contorna escolar a partir dunha información oral que inclúa os conceptos esquerda-dereita, diante-detrás, recta, xiro e paralelismo, describindo a posición final e os movementos realizados.
MAT	Compara lonxitudes, capacidades e masas na contorna escolar e familiar, utilizando instrumentos axeitados habituais da aula e expresando o

	resultado en función do instrumento elixido.
MAT	Resolve problemas sinxelos xurdidos da medición de lonxitudes, capacidades e masas na contorna escolar e familiar, expresando o resultado en función do instrumento elixido e explicando oralmente o proceso seguido.
LGL	Participa en situacións de conversa da aula.
LGL	Respecta as normas do intercambio lingüístico.
LGL	Expresa oralmente dunha maneira organizada feitos, vivencias, ideas.
LGL	Participa en situacións de conversa da aula.
LGL	Respecta as normas do intercambio lingüístico.
LGL	Usa a lingua oral galega en asembleas, diálogos e como forma de comunicación cos demais e de expresión das súas ideas e pensamentos persoais.
LGL	Transmite as ideas con claridade e coherencia.
LGL	Emprega recursos lingüísticos (entoación e ton de voz) e non-lingüísticos (xestuais e corporais) para comunicarse nas interaccións orais.
LGL	Amosa unha actitude de escoita activa (mantén o contacto visual, adopta unha postura adecuada...), evitando repetir o que xa se dixo.
LGL	Entende o sentido dos elementos básicos do texto (vocabulario e orde).
LGL	Utiliza nas súas expresións un vocabulario axeitado para a súa idade.
LGL	Capta o sentido dun texto oral de uso habitual (mensaxes, horarios, instrucións, normas...) realizando actividades relacionados cos citados textos (preguntas, opinión...).
LGL	Identifica a información máis relevante dun texto oral.
LGL	Realiza inferencias directas na lectura de textos.
LGL	Relaciona con exemplos concretos informacións obtidas de textos escritos con ideas ou vivencias propias.
LGL	Reescribe textos relacionados coa experiencia infantil aténdose a modelos claros, planificándoos e revisándoos.
LGL	Coñece e reproduce textos de tradición oral e literatura infantil.
LGL	Identifica dunha maneira guiada algúns cambios que se producen nas palabras, nos enunciados e nos textos ao realizar segmentacións, cambios na orde, supresións e insercións que fan mellorar a comprensión e a expresión oral e escrita.
LGL	Comprende a terminoloxía gramatical e lingüística elemental nas actividades relacionadas con comprensión de textos.
LGL	Utiliza a terminoloxía gramatical e lingüística elemental nas actividades relacionadas coa comprensión e a produción de textos.
LGL	Lembra algunhas ideas básicas dun texto escoitado e exprésaa oralmente, respondendo preguntas dadas sobre ese texto.
LGL	Descobre a lectura como fonte de ocio e le, voluntariamente, textos da biblioteca de aula, de centro, da localidade...
LGL	Coñece referencias bibliográficas: ilustracións. Identifica as ilustracións como parte da lectura elixida.
LGL	Escribe textos breves propios do ámbito da vida cotiá: notas, felicitacións, convites... imitando textos modelo.
LGL	Coñece as primeiras clases de palabras identificando a súa función dentro de textos sinxelos e aplica as primeiras normas de ortografía.
LGL	Coñece formas verbais sinxelas utilizadas diariamente.
LGL	Incorpora, na súa expresión oral, novo vocabulario relativo a ámbitos próximos: rutinas escolares e familiares, afeccións e gustos persoais, aspectos do contorno inmediato...
LGL	Iníciase na formación de novas palabras, seguindo modelos previamente establecidos na aula.
LGL	Identifica textos sinxelos como o conto, o poema e o refrán.
LGL	Recoñece as comparacións en textos sinxelos.
LGL	Participa na creación de textos literarios moi sinxelos e breves de forma oral e colectiva, coa axuda do mestre/a.
LGL	Coñece as diferentes linguas de España e é consciente da realidade plurilingüe do mundo.

LGL	É consciente dos usos sexistas e discriminatorios evidentes na linguaxe.
LGL	Participa en situacións de conversa da aula.
LGL	Respecta as normas do intercambio lingüístico.
LGL	Expresa oralmente dunha maneira organizada feitos, vivencias, ideas.
LGL	Participa en situacións de conversa da aula.
LGL	Respecta as normas do intercambio lingüístico.
LGL	Usa a lingua oral galega en asembleas, diálogos e como forma de comunicación cos demais e de expresión das súas ideas e pensamentos persoais.
LGL	Transmite as ideas con claridade e coherencia.
LGL	Emprega recursos lingüísticos (entoación e ton de voz) e non-lingüísticos (xestuais e corporais) para comunicarse nas interaccións orais.
LGL	Amosa unha actitude de escoita activa (mantén o contacto visual, adopta unha postura adecuada...), evitando repetir o que xa se dixo.
LGL	Entende o sentido dos elementos básicos do texto (vocabulario e orde).
LGL	Utiliza nas súas expresións un vocabulario axeitado para a súa idade.
LGL	Capta o sentido dun texto oral de uso habitual (mensaxes, horarios, instrucións, normas...) realizando actividades relacionados cos citados textos (preguntas, opinión...).
LGL	Identifica a información máis relevante dun texto oral.
LGL	Realiza inferencias directas na lectura de textos.
LGL	Relaciona con exemplos concretos informacións obtidas de textos escritos con ideas ou vivencias propias.
LGL	Reescribe textos relacionados coa experiencia infantil aténdose a modelos claros, planificándoos e revisándoos.
LGL	Coñece e reproduce textos de tradición oral e literatura infantil.
LGL	Identifica dunha maneira guiada algúns cambios que se producen nas palabras, nos enunciados e nos textos ao realizar segmentacións, cambios na orde, supresións e insercións que fan mellorar a comprensión e a expresión oral e escrita.
LGL	Comprende a terminoloxía gramatical e lingüística elemental nas actividades relacionadas con comprensión de textos.
LGL	Utiliza a terminoloxía gramatical e lingüística elemental nas actividades relacionadas coa comprensión e a produción de textos.
LGL	Lembra algunhas ideas básicas dun texto escoitado e exprésaa oralmente, respondendo preguntas dadas sobre ese texto.
LGL	Descobre a lectura como fonte de ocio e le, voluntariamente, textos da biblioteca de aula, de centro, da localidade...
LGL	Coñece referencias bibliográficas: ilustracións. Identifica as ilustracións como parte da lectura elixida.
LGL	Escribe textos breves propios do ámbito da vida cotiá: notas, felicitacións, convites... imitando textos modelo.
LGL	Coñece as primeiras clases de palabras identificando a súa función dentro de textos sinxelos e aplica as primeiras normas de ortografía.
LGL	Coñece formas verbais sinxelas utilizadas diariamente.
LGL	Incorpora, na súa expresión oral, novo vocabulario relativo a ámbitos próximos: rutinas escolares e familiares, afeccións e gustos persoais, aspectos do contorno inmediato...
LGL	Iníciase na formación de novas palabras, seguindo modelos previamente establecidos na aula.
CN	Busca información concreta sobre feitos naturais da súa contorna máis próxima, utilizando medios de observación directa (lupa, lupa binocular...) e consultando documentos escritos sinxelos, imaxes e gráficos e comunica oralmente e con axuda os resultados da súa investigación.
CN	Expón oralmente, de forma pautada, experiencias e tarefas utilizando con claridade e corrección o vocabulario específico traballado.
CS	Recolle e comprende información dos feitos e dos fenómenos propostos e sabe comunicalos oralmente ou por escrito.
CS	Coñece e utiliza o vocabulario adquirido para realizar actividades do tema tratado.

CS	Expón oralmente e de forma clara contidos relacionados coa área en situacións de clase.
CS	Describe por escrito as características do Sol, da Lúa e das estrelas (por exemplo, mediante un organizador gráfico).
CS	Explica sinxelamente e de forma oral, apoiándose en imaxes, o movemento de translación terrestre. Describe as estacións como consecuencia deste movemento.
CS	Explica sinxelamente e de forma oral, apoiándose en imaxes, o movemento de rotación terrestre. Describe a sucesión do día e da noite como consecuencia deste movemento.
CS	Describe de forma oral, apoiándose en imaxes, o movemento de translación da Lúa e distingue as diferentes formas que presenta segundo a fase en que esta se encontre.
CS	Identifica nunha imaxe da Terra o que é terra firme, auga e atmosfera, indicando o nome de cada parte.
CS	Enumera de forma escrita algunhas características do aire.
CS	Identifica o osíxeno como un elemento imprescindible para a vida.
CS	Recoñece o ciclo da auga con axuda de imaxes, explica de forma oral como a auga está en continuo movemento e asócio ao cambio de estado.
CS	Observa imaxes de paisaxes e identifica os seus elementos clasificándoos segundo sexa paisaxe de montaña, de chaira ou de costa (por exemplo, mediante un organizador gráfico).
CS	Distingue entre persoal docente e non-docente nun centro educativo, coñece as súas funcións e expresa de maneira oral/escrita algunha delas.
CS	Recoñece e nomea os xentilicios da súa localidade, provincia e algunhas outras provincias españolas, así como dalgunhas nacionalidades europeas (próximas ou non) que puidesen estar representadas na súa realidade próxima.
CS	Relaciona, de forma visual ou escrita, profesións coa súa función e as máquinas e ferramentas necesarias para o seu desempeño.
CS	Describe oralmente o traballo que realiza algún membro da súa familia, indicando o lugar e a actividade que fai e incrementando o seu vocabulario.
CS	Observa e rexistra nunha táboa diferentes fenómenos atmosféricos que se poden dar na súa localidade.
CS	Selecciona algunha característica dunha paisaxe humanizada dE Galicia e expresa a súa opinión sobre se se trata dun recurso positivo ou negativo para as persoas.
CS	Coñece as distintas formas de organización do territorio próximo comparando e clasificando, de forma oral e escrita, as características que diferencian barrio-localidade, aldea-vila-cidade..., enriquecendo o seu vocabulario.
CS	Coñece os sinais de tráfico fundamentais, nomea as normas básicas de seguridade viaria e utilízalas tanto como peón como usuario de medios de transporte en excursións, saídas culturais etc.
CS	Explica de maneira oral e/ou escrita o significado dalgúns sinais de tráfico para peóns.

Perfil Competencia: COMPETENCIA MATEMÁTICA E COMPETENCIAS BÁSICAS EN CIENCIA E TECNOLOXÍA

MAT	Aplica estratexias sinxelas (experimentación, exploración, analoxía, organización, codificación etc.) e procesos de razoamento, seguindo unha orde no traballo e os pasos e procedementos necesarios na resolución de problemas da contorna escolar e familiar.
MAT	Realiza conxecturas sobre os resultados de problemas da contorna escolar e familiar.
MAT	Identifica e interpreta con axuda datos e mensaxes de textos numéricos sinxelos da contorna escolar e familiar (horarios, quendas, folletos publicitarios...).
MAT	Responde sobre a coherencia da solución obtida, unha vez resoltos os problemas expostos desde situacións da contorna escolar e familiar.
MAT	Practica algunhas características do método científico no tratamento de situacións problemáticas da contorna escolar e familiar, sendo ordenado no rexistro das súas observacións, datos e anotacións e na expresión dos procesos e resultados.
MAT	No tratamento de situacións problemáticas da contorna escolar e familiar responde preguntas como as seguintes: Que quero pescudar?, Que teño?, Que busco?, A solución é axeitada?, Como se pode comprobar? etc.
MAT	No tratamento de problemas sinxelos da contorna escolar e familiar realiza aproximacións sobre os resultados esperados cunha marxe de erro asumible grazas ás representacións gráficas, aos procesos de exploración e experimentación etc.
MAT	Enuncia comportamentos ou resultados posibles ou probables baseándose en situacións análogas na resolución de problemas da contorna escolar e familiar en contextos numéricos, xeométricos ou funcionais.
MAT	Expón preguntas na procura de respostas adecuadas, tanto no estudo dos conceptos como na resolución de problemas da contorna escolar e familiar.
MAT	Toma decisións nos procesos de resolución de problemas da contorna escolar e familiar.
MAT	Le e escribe en textos numéricos e da vida cotiá números naturais ata o milleiro, interpretando o valor de posición de cada unha das súas cifras. Ordena parellas de números de dúas cifras.
MAT	Identifica en situacións da contorna escolar ou familiar números ordinais do 1.º ao 20.º.
MAT	Interpreta en textos numéricos e da vida cotiá números naturais ata o milleiro, considerando o valor de posición de cada unha das súas cifras.
MAT	Descompón, compón e redondea números naturais ata o milleiro, interpretando o valor de posición de cada unha das súas cifras.
MAT	Ordena números naturais ata o milleiro.
MAT	Estima e comproba a coherencia do resultado dun problema mediante o cálculo mental.
MAT	Efectúa sumas e restas con números naturais ata o milleiro.
MAT	Aplica as propiedades das operacións e as relacións entre elas.
MAT	Descompón de forma aditiva números menores do milleiro, atendendo ao valor da posición das súas cifras.
MAT	Constrúe series numéricas (ata o milleiro), ascendentes e descendentes, de cadencias 2, 10, a partir de calquera número.
MAT	Descompón números naturais menores do milleiro, atendendo ao valor da posición das súas cifras.
MAT	Utiliza estratexias persoais de cálculo mental en cálculos simples relativos á suma, resta, dobres e metades, en situacións da contorna inmediata.
MAT	Resolve problemas relacionados con situacións da contorna escolar e familiar que supoñen a lectura, escritura, interpretación e ordenación de números naturais ata o milleiro, aplicando operacións de suma e resta.
MAT	Coñece a través da experiencia, na contorna escolar e familiar, as unidades máis usuais do Sistema Métrico Decimal: lonxitude (m e cm), capacidade (l) e peso/masa (kg e g).
MAT	Compara lonxitudes, capacidades e masas na contorna escolar e familiar, utilizando instrumentos axeitados habituais na aula e

	expresando o resultado en función do instrumento elixido.
MAT	Mide e compara lonxitudes, capacidades e masas na contorna escolar e familiar, utilizando instrumentos adecuados habituais na aula e expresando o resultado en función do instrumento elixido.
MAT	Suma e resta medidas de lonxitude, capacidade ou masa obtidas en medicións realizadas na contorna escolar.
MAT	Resolve problemas sinxelos xurdidos da medición de lonxitudes, capacidades e masas na contorna escolar e familiar, expresando o resultado en función do instrumento elixido e explicando oralmente o proceso seguido.
MAT	Coñece as unidades para medir o tempo (segundo, minuto, hora, día, semana, mes e ano) e utiliza a unidade axeitada para expresar duracións na contorna escolar.
MAT	Le a hora en reloxos dixitais e en reloxos analóxicos (en punto, cuartos e medias).
MAT	Resolve problemas relacionados coa contorna escolar utilizando as medidas temporais.
MAT	Utiliza, a fin de resolver problemas de forma manipulativa en situacións da contorna escolar e familiar, o valor e as equivalencias entre as diferentes moedas (cincuenta céntimos, un euro e dous euros) e billetes (cinco, dez, vinte e cincuenta euros) do sistema monetario da Unión Europea.
MAT	Resolve problemas relacionados con situacións da contorna escolar e familiar, utilizando medidas de lonxitude, tempo e moeda.
MAT	Identifica posicións relativas de rectas e curvas na contorna escolar e familiar.
MAT	Recoñece ángulos agudos e obtusos na contorna escolar e familiar.
MAT	Identifica e diferencia, na contorna escolar e familiar, formas rectangulares e triangulares, describíndoas mediante un vocabulario básico (liña curva ou recta, lados...).
MAT	Identifica e clasifica rectángulos e cadrados en obxectos da contorna escolar e familiar.
MAT	Localiza circunferencias e círculos na contorna escolar e familiar.
MAT	Compón de forma manipulativa figuras planas a partir doutras, describindo aspectos concretos do resultado (diferenzas de forma, número de lados, tamaño...).
MAT	Recoñece e identifica intuitivamente obxectos con forma de prisma na contorna escolar e familiar.
MAT	Recoñece e identifica intuitivamente obxectos con forma de esfera na contorna escolar e familiar.
MAT	Resolve problemas xeométricos relacionados con situacións da contorna escolar e familiar utilizando os conceptos básicos de alíñamento, posición e paralelismo.
MAT	Recolle datos en situacións de observación na contorna escolar ou familiar e rexístraos en táboas, diagramas de barras e pictogramas.
MAT	Recolle, conta e agrupa datos relativos á contorna escolar ou familiar, segundo un criterio dado, expresando o resultado mediante pictogramas e diagramas de barras.
MAT	Interpreta datos en gráficos moi sinxelos (diagramas de barras e pictogramas) sobre situacións da contorna escolar e familiar.
MAT	Resolve problemas relacionados con situacións da contorna escolar e familiar expostos a partir diagramas de barras ou pictogramas.
MAT	Comunica verbalmente o proceso seguido na resolución dun problema de matemáticas en contextos da contorna escolar e familiar.
MAT	Comprende, coa axuda de pautas, o enunciado de problemas (datos, relacións entre os datos, contexto do problema) relativos á contorna escolar e familiar.
MAT	Describe posicións e movementos na contorna escolar en relación a si mesmo e a outros puntos de referencia (diante-detrás, arriba-abaixo, dereita-esquerda, dentro-fóra...).
MAT	Recoñece e nomea, na contorna escolar e familiar, figuras planas de tres, catro, cinco e seis lados.
MAT	Comprende e describe posicións e percorridos na contorna escolar e da vida cotiá e interpreta representacións espaciais destes en esbozos de itinerarios, planos etc., utilizando os conceptos de esquerda-dereita, diante-detrás, recta, xiro e paralelismo.

CN	Expón oralmente, de forma pautada, experiencias e tarefas utilizando con claridade e corrección o vocabulario específico traballado.
CN	Realiza con axuda, de forma individual ou en equipo, experiencias, tarefas sinxelas e proxectos sobre o ser humano, a saúde, os seres vivos etc., e presenta as tarefas de maneira clara e limpa.
CN	Identifica e localiza, con axuda, algúns dos principais órganos implicados na realización das funcións vitais do corpo humano: relación (órganos dos sentidos, sistema nervioso, aparato locomotor...).
CN	Identifica, coa axuda do docente, as diferenzas básicas entre seres vivos e seres inertes.
CN	Coñece e identifica, coa axuda do docente, as principais partes da estrutura dos seres vivos.
CN	Observa directa e indirectamente e coñece múltiples formas de vida animal e vexetal da súa contorna máis próxima (fogar, escola etc.).
CN	Identifica e explica as relacións entre os seres vivos: cadeas alimentarias.
CN	Recoñece en debuxos, fotografías e vídeos as plantas e os animais da súa contorna.
CN	Coñece hábitats dos seres vivos da súa contorna próxima (fogar, escola...).
CN	Observa algún proceso asociado á vida dos seres vivos, comunicando de maneira oral os resultados.
CN	Observa e identifica algúns materiais, fixándose nas súas propiedades elementais: cheiro, sabor, textura, cor etc.
CN	Utiliza a báscula para pesarse.
CN	Planifica e realiza, coa axuda do docente, experiencias sinxelas e observa cambios no movemento dos corpos por efecto das forzas.
CN	Identifica algunha característica das enerxías luminosa, sonora, eléctrica e térmica.
CN	Coñece as enerxías non-renovables.
CN	Realiza experiencias sobre o cambio de estado (sólido-líquido).
CN	Identifica diferentes máquinas do barrio.

Perfil Competencia: COMPETENCIA DIXITAL

MAT	Reproduce e debuxa formas rectangulares e triangulares utilizando a regra.
LGL	Utiliza distintos programas educativos dixitais, coa axuda do mestre/a.
LGL	Escribe textos breves propios do ámbito da vida cotiá: notas, felicitacións, convites... a partir da imitación de textos modelo.
CN	Cofece, coa axuda do docente, o uso axeitado teórico das TIC como recurso de lecer.
CS	Utiliza as TIC (Internet) para cofecer e aprender a terminoloxía adecuada aos temas tratados na aula.
CS	Interpreta imaxes, esquemas e resumos e manexa as TIC en situacións da aula.

Perfil Competencia: COMPETENCIA PARA APRENDER A APRENDER

MAT	Revisa as operacións utilizadas tras a resolución dun problema relacionado con situacións da contorna escolar e familiar e comproba a coherencia das solucións no contexto da situación.
MAT	Desenvolve e mostra actitudes axeitadas para o traballo en matemáticas: esforzo, perseveranza e espírito de superación.
MAT	Mostra interese na resolución de problemas da contorna escolar e familiar, superando bloqueos e inseguridades ante situacións descoñecidas.
MAT	Responde preguntas concretas sobre problemas resoltos da contorna escolar e familiar, e dos procesos desenvolvidos, con incidencia directa nas ideas clave e buscando referentes para situacións futuras similares.
MAT	Utiliza e automatiza algoritmos estándar, tanto de suma como de resta de números naturais ata o milleiro, na resolución de problemas da contorna escolar e familiar e na vida cotiá.
MAT	Constrúe as táboas de multiplicar do 2, do 5 e do 10, utilizándoas para realizar cálculo mental.
MAT	Explica o proceso levado na resolución de problemas relacionados con situacións da contorna escolar e familiar, revisando as operacións e as unidades dos resultados e comprobando e interpretando no contexto a coherencia das solucións.
MAT	Aplica estratexias sinxelas (experimentación, exploración, analoxía, organización, codificación...) e procesos de razoamento, seguindo unha orde no traballo e nos pasos e procedementos necesarios para a resolución de problemas da contorna escolar e familiar.
MAT	Practica algunhas características do método científico no tratamento de situacións problemáticas da contorna escolar e familiar, sendo ordenado no rexistro das súas observacións, datos e anotacións e na expresión dos procesos e resultados.
MAT	Responde, no tratamento de situacións problemáticas relativas á contorna escolar e familiar, a preguntas como as seguintes: Que quero pescudar?, Que teño?, Que busco?, A solución é adecuada?, Como se pode comprobar?...
MAT	Estima e comproba a coherencia do resultado dun problema mediante o cálculo mental.
MAT	Reproduce e debuxa formas rectangulares e triangulares utilizando a regra.
MAT	Compón de forma manipulativa figuras planas a partir doutras, describindo aspectos concretos do resultado (diferenzas de forma, número de lados, tamaño etc.).
LGL	Expresa oralmente dunha maneira organizada feitos, vivencias e ideas.
LGL	Localiza información concreta na lectura de textos.
LGL	Realiza inferencias directas na lectura de textos.
LGL	Busca axuda para resolver as súas dúbidas respecto do vocabulario, empregando recursos como os seguintes: dicionarios con imaxes, programas no taboleiro dixital ou consultas guiadas en Internet.
LGL	Aprende a formular sinxelas hipóteses, baseándose en imaxes que acompañan o texto.
LGL	Utiliza a biblioteca da aula e respecta as súas normas de funcionamento.
LGL	Busca lecturas e expresa o gusto por elas.
CN	Cofece e aplica, con axuda e de forma guiada, estratexias para estudar e traballar de maneira eficaz (por exemplo: subliñado, palabras clave, título...).
CN	Manifesta certa autonomía na execución de accións e tarefas sinxelas.
CS	Interpreta imaxes, esquemas e resumos e manexa as TIC en situacións da aula.
CS	Aplica e xeneraliza a información aprendida en actividades tanto a nivel individual como en grupo.
CS	Observa e enumera os elementos do relevo da súa localidade.
CS	Sinala a procedencia dalgúns produtos alimenticios da vida diaria, identificando a orixe e describindo algúns traballos que se

	levaron a cabo desde a súa orixe ata a súa vida diaria.
CS	Clasifica, por exemplo mediante un organizador gráfico, os diferentes traballos asociados á produción (natureza), á elaboración (fábricas) e á distribución dos produtos (servizos).
CS	Investiga o funcionamento dunha tenda, partindo dun establecemento común de venda na súa localidade: a compra de mercadorías, a chegada dos produtos, a organización destes para a súa venda...
CS	Compara e contrasta a súa propia vida coa infancia dos seus pais, utilizando fotografías, películas e outras fontes.
CS	Recolle e comprende información dos feitos e fenómenos dados e comunícaa oralmente ou por escrito.

Perfil Competencia: COMPETENCIA EN SENTIDO DA INICIATIVA E ESPÍRITO EMPRENDEDOR

MAT	Toma decisións nos procesos de resolución de problemas da contorna escolar e familiar.
LGL	Escrebe diferentes tipos de texto (notas, receitas, felicitacións, invitacións, carteis, cartas etc.), adecuando a linguaxe ás súas características básicas e imitando textos modelo.
LGL	Presenta e redacta con limpeza, claridade e orde os escritos sinxelos, grazas ao proceso previo guiado de xeración de ideas. Emprega para os seus escritos recursos e estratexias que lle axudan a xerar ideas.
CN	Realiza a montaxe e a desmontaxe de pezas a partir dun modelo dado.
CS	Realiza con esforzo as tarefas encomendadas e presenta os traballos de maneira clara e limpa.
CS	Mostra actitudes de confianza en si mesmo/-a, iniciativa persoal, curiosidade, interese e creatividade na aprendizaxe, mostrándose participativo/-a nas actividades propostas.
CS	Manifesta autonomía na realización de accións e de tarefas na aula e aprende a tomar decisións persoais coa axuda dun adulto.
CS	Recoñece o valor aproximado de obxectos e alimentos básicos da vida diaria.
CS	Aplica e xeneraliza a información aprendida en actividades tanto a nivel individual como en grupo.
CS	Recoñece o que é un anuncio e identifícao nos diferentes medios: prensa, radio, televisión, folletos publicitarios, Internet...

Perfil Competencia: COMPETENCIAS SOCIAIS E CÍVICAS

LGL	Escoita as intervencións dos compañeiros, mostrando respecto polas ideas, sentimentos e emocións dos demais.
LGL	Aplica as normas socio-comunicativas: respecta as quendas de palabra, escoita activa, participación respectuosa e primeiras fórmulas de cortesía.
LGL	Esfórzase por escribir correctamente (grafia, orde e pulcritude) e de forma persoal enunciados e textos breves.
LGL	Actúa en dramatizacións moi sinxelas de textos literarios de forma individual e en grupo.
CN	Coñece, coida e utiliza os instrumentos e materiais de maneira segura.
CN	Coñece, identifica e adopta usualmente hábitos saudables para previr enfermidades no ámbito familiar e escolar.
CN	Identifica emocións e sentimentos propios, dos seus compañeiros e dos adultos.
CN	Mostra condutas de respecto e coidado cara aos seres vivos da súa contorna próxima.
CN	Coñece, coida e utiliza os instrumentos de observación e os materiais de maneira segura coa axuda do docente.
CN	Realiza con axuda, de forma individual ou en equipo, experiencias, tarefas sinxelas e proxectos sobre o ser humano, a saúde, os seres vivos etc. e presenta as tarefas de maneira clara e limpa.
CS	Recoñece o que é un anuncio e identifica nos diferentes medios: prensa, radio, televisión, folletos publicitarios, Internet...
CS	Coñece os sinais de tráfico fundamentais, nomea as normas básicas de seguridade viaria e utilízalas tanto como peón como usuario de medios de transporte en excursións, saídas culturais etc.
CS	Explica de maneira oral e/ou escrita o significado dalgúns sinais de tráfico para peóns.
CS	Aprende habilidades para realizar actividades en equipo e identifica habilidades para a resolución pacífica de conflitos na aula.
CS	Participa en actividades de grupo e iníciase no respecto dos principios básicos do funcionamento democrático (respectar a quenda de palabra e opinión, escoitar os compañeiros...).
CS	Demuestra a importancia dunha convivencia pacífica entre os compañeiros do colexio.
CS	Participa na vida social da aula e iníciase no uso de habilidades para resolver conflitos en situacións de traballo en grupo.
CS	Identifica os códigos de conduta e os usos xeralmente aceptados na súa contorna máis próxima.
CS	Recoñece que a cooperación e o diálogo evitan e resolven conflitos en situacións de traballo de grupo e asemblea.
CS	Aplica habilidades de colaboración e de traballo en equipo e escoita e respecta as ideas dos compañeiros na aula.
CS	Realiza actividades en grupo, toma decisións e acepta responsabilidades en situacións de traballo en grupo (por exemplo, grupo cooperativo).
CS	Observa, comproba e enumera as características da auga e fai un uso responsable dela.
CS	Selecciona algunha característica dunha paisaxe humanizada de Galicia e expresa a súa opinión sobre se é un recurso positivo ou negativo para as persoas.
CS	Explica de forma oral as diferentes estruturas de familia e enumera as tarefas domésticas, sinalando aquelas nas que pode tomar parte de maneira responsable.
CS	Desenvolve destrezas e pautas para participar e integrarse na vida escolar, así como para evitar e resolver conflitos respectando as normas de convivencia do centro no seu comportamento diario.
CS	Coñece as distintas formas de organización do territorio próximo comparando e clasificando, de forma oral e escrita, as características que diferencian barrio-localidade, aldea-vila-cidade..., enriquecendo o seu vocabulario.
CS	Mostra unha conduta axeitada nas visitas a espazos culturais e respecta os seus elementos artísticos.

CS	Localiza nun plano da localidade algúns elementos de valor cultural e artístico e asóciaos a algunhas das festividades da súa localidade: orixe, costumes...
CS	Representa a súa pertenza simultánea a diferentes espazos xeográficos: localidade, comunidade, país (por exemplo, cun organizador de círculos concéntricos).
CS	Recoñece e nomea os xentilicios da súa localidade, provincia e algunhas outras provincias españolas, así como dalgúns nacionalidades europeas (próximas ou non) que puidesen estar representadas na súa realidade próxima.
CS	Relaciona, de forma visual ou escrita, profesións coa súa función e as máquinas e ferramentas necesarias para o seu desempeño.
CS	Describe oralmente o traballo que desempeña algún membro da súa familia, indicando o lugar e a actividade que realiza e incrementando o seu vocabulario.
CS	Sinala a procedencia dalgúns produtos alimenticios da vida diaria, identificando a orixe e describindo algúns traballos que se levaron a cabo desde a súa orixe ata a súa vida diaria.
CS	Clasifica, por exemplo mediante un organizador gráfico, os diferentes traballos asociados á produción (natureza), á elaboración (fábricas) e á distribución dos produtos (servizos).
CS	Compara e contrasta a súa propia vida coa infancia dos seus pais, utilizando fotografías, películas e outras fontes.

Perfil Competencia: COMPETENCIA EN CONCIENCIA E EXPRESIÓN CULTURAI

LGL	Coñece a existencia de diferentes linguas en España e a realidade plurilingüe do mundo. Valora o uso da lingua galega en calquera contexto.
LGL	Realiza lecturas guiadas de textos narrativos de tradición oral e de literatura infantil.
CS	Localiza nun plano da localidade algúns elementos de valor cultural e artístico e asóciaos a algunhas das festividades da súa localidade: orixe, costumes etc.

7. Metodoloxía

Traballar de xeito competencial na aula supón un cambio metodolóxico importante; o docente pasa a ser un xestor de coñecemento para o alumnado, que adquire un maior grao de protagonismo.

En concreto, na área de Valores Sociais e Cívicos:

Os estudantes han de formarse na reflexión e a vivencia dos valores ao longo de toda a Educación Primaria; para iso, deberán familiarizarse con aspectos como o respecto dos dereitos humanos e as liberdades fundamentais, e así tomar conciencia da importancia de asumir unha vida responsable nunha sociedade libre e tolerante coas diferenzas.

Debemos ter en conta que cada alumno e alumna parte dunhas fortalezas individuais, que lle axudarán a construír a súa identidade individual para poder chegar a construír unha sociedade colectiva con valores cívicos e socialmente recoñecidos.

Cada unha das fortalezas individuais do alumnado axudaranos a definir a predominancia de cada unha das súas intelixencias, polo que as tarefas que se realicen estarán pensadas desde a teoría das intelixencias múltiples, como posibilidade de que todo o alumnado chegue a adquirir todos aqueles aspectos que necesita para poder desenvolver unha aprendizaxe permanente ao longo da vida.

Nesta área, os estudantes iníciase no desenvolvemento da estimulación do pensamento crítico, a asimilación de valores, a toma de decisións desde xuízos morais e a resolución de problemas, polo que deberán manexar diferentes destrezas que impliquen o traballo en grupo colaborador como unha forma de adestrar diferentes habilidades. Estas desenvolverán a súa capacidade de crear espazos de convivencia pacífica e democrática desde uns valores socialmente recoñecidos.

Os contidos da área de Valores Sociais e Cívicos están organizados arredor duns conceptos fundamentais vinculados ao contexto real; será importante traballar a parte competencial de forma que o coñecemento se transforme en acción e aplícalo a proxectos reais próximos ao alumnado.

1. Procedementos e instrumentos de avaliación

Procedementos e instrumentos que permiten avaliar o alumno/a nesta área:

Procedementos				
	<i>Escritos</i>	<i>Orais</i>	<i>Observación directa e sistemática</i>	<i>Outros</i>
I n s t r u m e n t o s	<ul style="list-style-type: none"> • Tarefas diversas realizadas polo alumnado na actividade diaria da clase. • Cartafol da clase do alumno. • Actividades de avaliación (fichas para fotocopiar, probas escritas individuais...). • Traballos de grupo. • Resolución de exercicios e problemas. 	<ul style="list-style-type: none"> • Preguntas individuais e de grupo. • Participación do alumno/a. • Intervencións na clase. • Postas en común. • Probas orais individuais. • Exposicións orais. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rexistros anecdóticos persoais. • Rexistros de incidencias. 	<ul style="list-style-type: none"> • Caderno do profesor.

9. Criterios de cualificación

A cualificación estará relacionada co grao de adquisición das competencias do alumno/a de Segundo Curso de EP, a través de todas as actividades que leve a cabo.

	<i>Criterios</i>
1. Traballo autónomo (aula, outros espazos).	<ul style="list-style-type: none">• Realización sen axuda externa.• Estimación do tempo investido para resolver unha actividade.• Grao de adquisición de aprendizaxes básicas.• Orde e limpeza na presentación.• Caligrafía.• Destrezas.• Revisión do traballo antes de dalo por finalizado.• Valoración entre o traballo da aula e o da casa.• Creatividade.• ...
2. Probas orais e escritas.	<ul style="list-style-type: none">• Valoración da aprendizaxe dos contidos.• Valoración dos procesos seguidos e dos resultados.• Expresión oral do procedemento seguido ao resolver unha actividade. Coherencia e adecuación.• Valoración do tempo investido e do tempo necesario para resolver unha actividade.• Orde, limpeza e estrutura do traballo presentado.• Caligrafía lexible.• Tempo de realización.• Destrezas.
3. Actividades TIC.	<ul style="list-style-type: none">• Uso adecuado e guiado do ordenador e dalgunha ferramenta telemática.• Utilización de Internet, de forma responsable e con axuda, para buscar información sinxela ou resolver unha actividade.• Tipo de participación (autónoma, con apoio, ningunha).• Grao de elaboración da resposta.• Interese, motivación.
4. Participación e seguimento das clases (intervencións orais, tipos de respostas...).	<ul style="list-style-type: none">• Nivel e calidade das intervencións.• Mensaxe estruturada.• Uso de léxico apropiado.• Comportamento.• Esfuerzo.• Interese.
5. Traballo cooperativo. Valoración individual e en grupo.	<ul style="list-style-type: none">• Capacidade de traballo cooperativo.• Grao de comunicación cos compañeiros e compañeiras.• Resolución de conflitos.• Interese, motivación.

	<ul style="list-style-type: none">• Creatividade.• Iniciativa.• Opinión persoal do traballo e de como se levou a cabo.
6. Arquivo de traballo individual.	<ul style="list-style-type: none">• Presentación clara e ordenada.• Traballos actualizados.• Razoamento da selección das producións que forman o arquivo.

10. Ensinanzas transversais de Segundo Curso

–

–Educación para a igualdade entre os sexos

- Recoñecer distintas profesións evitando calquera estereotipo sexista.

–

Educación do consumidor

- Reducir o uso de materiais e practicar a súa reutilización e reciclaxe.
- Reducir o consumo de enerxía e coñecer as enerxías non-contaminantes.

–

Educación ambiental

- Coñecer o medio como un sistema no que todos os elementos son interdependentes e onde o ser humano é un elemento máis, capaz de actuar sobre el e de modificalo.
- Adoptar pautas de comportamento na vida cotiá para a defensa do medio.

–

Educación para a saúde

- Coñecer e practicar hábitos elementais de hixiene, alimentación e coidado persoal que derivan do coñecemento do corpo humano e que melloran a calidade de vida.

–

Educación para a paz

- Utilizar o diálogo e o debate para a resolución de conflitos.

–

Educación moral e cívica

- Tomar conciencia das nosas diferenzas (capacidades, habilidades, limitacións...) e valoralas positivamente.

–

Educación para o lecer

- Demostrar actitudes positivas no desenvolvemento do tempo de lecer.
- Planificar xogos e actividades para o tempo de lecer.

12. Organización de espazos

<p>Trátase de explicitar, como no caso que propoñemos, en que espazos se van desenvolver as aprendizaxes e a diversidade de propostas establecidas.</p> <p>Espazos</p>	<p>Secuencia</p>
<p>• Aula:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Adaptable segundo as actividades (orais, escritas, proxectos, canón...). - A disposición permitirá desprazarse con facilidade polos distintos espazos e os materiais estarán ao alcance dos nenos para que traballen de forma autónoma. - Distribución posible en grupos, asembleas, recunchos de xogo e traballo individual. <p>• Espazos comúns:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Patio, corredores, ximnasio, comedor, biblioteca do centro, sala de informática... <p>• Espazos exteriores (casa, biblioteca, visitas...):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Proxectos cooperativos, exercicios de aplicación e de consolidación e estudo autónomo. 	<ul style="list-style-type: none"> • Motivación inicial e activación de coñecementos previos. • Desenvolvemento dos contidos e das actividades. • Actividades de reforzo e/ou afondamento. <p>Avaliación.</p>

13. Atención á diversidade

Relación das diferentes propostas para traballar a atención á diversidade de niveis, estilos e ritmos de aprendizaxe, de intereses e capacidades dos alumnos.

- **ADAPTACIÓN CURRICULAR (BÁSICA):** os contidos nucleares da unidade didáctica preséntanse de forma máis pautada, con maior apoio gráfico, seguindo unha secuencia de aprendizaxe que facilita a adquisición das competencias por parte do alumnado.
- **AMPLIACIÓN:** fichas para fotocopiar con actividades de maior dificultade pola súa resolución, polo tratamento doutros contidos relacionados cos do ciclo etc.
- **COMPETENCIAS e INTELIXENCIAS MÚLTIPLES:** contéplase a diversidade de estilos cognitivos e de intelixencias en aprendizaxes coa lectura, co movemento, coa representación plástica, coa dramatización...
- **PLANS INDIVIDUAIS:** dirixidos aos alumnos que os requiren (estranxeiros, incorporación tardía, necesidades educativas especiais e superdotación).

- **ACTIVIDADES MULTINIVEL:** posibilitan que os alumnos atopen, respecto ao desenvolvemento dun contido, actividades que se axustan ao seu nivel de competencia curricular, aos seus intereses, habilidades e motivacións. Deste xeito, nunha mesma aula posibilitase traballar a diferentes niveis, segundo as habilidades de cada alumno/a.
- **ENSINANZA CON TITOR.**
- **TRABALLOS DE INVESTIGACIÓN.**
- **LECTURAS E CONSULTAS DE FORMA LIBRE.**

14. Estratexias para estimular o interese e o hábito da lectura e para desenvolver a expresión oral e escrita

Lectura:

- Textos escritos: curtos, de tipoloxía diferente (informativo, descritivo, contos, poemas...).
- Textos en soporte dixital (Internet e aplicacións informáticas, lectura en pantalla).
- Textos orais complementados e acompañados de imaxes e/ou audios.

Expresión:

- Exposición oral e escrita en traballos individuais, actividades en grupo, en razoamentos ou intervencións: planificación, redacción e revisión.
- Expresión oral e escrita das aprendizaxes, utilizando un vocabulario preciso.
- Expresión escrita en soporte papel e en pantalla.

15. Estratexias para incorporar as TIC na aula

Para incorporar as TIC na aula propóñense unha serie de recursos **integrados** cos contidos e coas actividades de Ciencias da Natureza para Segundo Curso, aos que complementan e amplían.

<i>Actividades TIC</i>	• Actividades integradas nas secuencias de aprendizaxe.
<i>Ligazóns a Internet</i>	• Aproveitamento de recursos educativos en Internet: procura de imaxes, información ou curiosidades e selección e organización para transformar estes elementos en coñecemento.

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA

MÚSICA

EP Segundo Curso

1. OBXECTIVOS EN CLAVE DE COMPETENCIAS DE SEGUNDO CURSO

1. Coñecer as posibilidades da nosa voz. **(Competencia cultural e artística. Aprender a aprender)**
2. Reproducir esquemas rítmicos coa voz, co corpo, cos instrumentos e cos patróns de movemento. **(Competencia cultural e artística. Competencia matemática)**
3. Identificar e expresar algúns dos elementos dunha obra musical (timbre, intensidade, velocidade, carácter) a través de diferentes linguaxes. **(Competencia cultural e artística. Comunicación lingüística)**
4. Identificar visual e auditivamente os instrumentos musicais estudados e clasificalos segundo as súas familias. **(Competencia cultural e artística. Competencia matemática)**
5. Usar termos sinxelos para comentar as obras musicais escoitadas. **(Competencia cultural e artística. Comunicación lingüística)**
6. Describir calidades e características dos materiais, obxectos, sons e instrumentos presentes na contorna natural e artificial. **(Competencia cultural e artística. Comunicación lingüística)**
7. Identificar e describir algunhas das características dos sons da contorna. **(Competencia cultural e artística. Comunicación lingüística)**
8. Seleccionar e combinar sons producidos coa voz, o corpo, obxectos e instrumentos para *sonorizar relatos ou imaxes. **(Competencia cultural e artística. Comunicación lingüística)**
9. Utilizar aplicacións informáticas sinxelas para a realización de actividades musicais. **(Competencia cultural e artística. Tratamento da información e competencia *digital)**
10. Fomentar estratexias para evitar a contaminación acústica, como medio para favorecer a calidade de vida e a conservación da contorna medioambiental. **(Competencia cultural e artística. Competencias básicas en ciencia e tecnoloxía)**

2. CONTIDOS, CRITERIOS DE AVALIACIÓN E *ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE DE SEGUNDO CURSO

COMÚNS AOS TRES TRIMESTRES		
Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<p>BLOQUE 1. ESCOITA</p> <p>1.1. Discriminación de sons. Son e silencio. Sons da contorna próxima (casa e colexio). Posibilidades sonoras dos obxectos. Formas musicais: ostinato e rondó, lied, pregunta e resposta, eco. Os parámetros do son: percepción sensorial. O timbre, a intensidade, a altura e a duración nos sons da contorna. A música como linguaxe infantil: xogos populares.</p> <p>BLOQUE 2. INTERPRETACIÓN MUSICAL</p> <p>2.1. Técnica vocal: articulación, vocalización e</p>	<p>1.1. Identificar e discriminar sons, tanto da contorna próxima como de voces e instrumentos escoitados en audicións, e describilos oralmente atendendo aos parámetros do son.</p> <p>2.1. Utilizar a voz como medio de expresión do</p>	<p>1.1.1. Diferencia os sons en función da súa orixe natural ou artificial.</p> <p>1.1.2. Identifica algúns instrumentos da orquestra.</p> <p>1.1.3. Discrimina o timbre nos sons próximos, musicais e non musicais.</p> <p>1.1.4. Percibe e expresa contrastes de intensidade en audicións, cancións e graffías non convencionais.</p> <p>1.1.5. Discrimina a altura musical en dictados, cancións e audicións.</p> <p>1.1.6. Goza coas interpretacións e audicións propostas.</p> <p>1.1.7. Comprende a importancia da música nos xogos populares.</p> <p>2.1.1. Entoa cancións esforzándose na vocalización e a articulación.</p>

<p>respiración.</p> <p>Exploración dos recursos da voz: recitados rítmicos.</p> <p>A canción con acompañamentos rítmicos en ostinato.</p> <p>Canción con forma de estrofa e estribillo: rondó.</p> <p>2.2. Posibilidades sonoras dos instrumentos de percusión corporal.</p> <p>Clasificación dos instrumentos: corda, vento, percusión. Instrumentos de percusión afinada: xilófono, metalófono e carillón.</p> <p>2.3. Grafías non convencionais e introdución ás convencionais: *compás (*binario e *ternario), duración (redonda, branca, negra), escala, nota (<i>sol, o meu</i>), silencio.</p>	<p>son considerando a corrección na respiración, a vocalización e a articulación.</p> <p>2.2. Recoñecer as posibilidades sonoras dos instrumentos empregando os de percusión e de láminas para acompañar as interpretacións vocales.</p> <p>2.22</p> <p>2.3. Interpretar partituras sinxelas e discriminar a súa duración, figuras, notas, acentos e silencios.</p>	<p>2.1.2. Entoa sons de afinación determinada en intervalo de 3.ª menor.</p> <p>2.2.1. Descobre as posibilidades sonoras dos instrumentos de percusión corporal.</p> <p>2.2.2. Clasifica algúns instrumentos segundo sexan de corda, vento ou percusión.</p> <p>2.2.3. Recoñece, nomea e emprega instrumentos de percusión para acompañar ritmicamente recitados, cancións e audicións.</p> <p>2.2.4. Interpreta nos instrumentos de láminas melodías de ata catro sons.</p> <p>2.3.1. Interpreta de forma habitual partituras de grafía non convencional.</p> <p>2.3.2. Percibe e expresa sons graves e agudos, longos e curtos, fortes e débiles, e timbres diferentes.</p> <p>2.3.3. Discrimina o timbre e as características dalgúns instrumentos escolares.</p> <p>2.3.4. Diferenza e interpreta acentos binarios e ternarios, pulsos e ritmos, en situacións</p>
---	---	---

	<p>2.4. Valorar e gozar os coñecementos adquiridos e interesarse en aplicalos nas súas interpretacións no aula.</p>	<p>contextualizadas.</p> <p>3.5. Discrimina e recoñece figuras musicais (redonda, branca, negra), notas(mi e sol) e silencios nunha partitura.</p> <p>2.4.1. Contribúe ao mantemento óptimo dos instrumentos musicais do aula.</p> <p>2.4.2. Participa con desinhibición nos xogos musicais propostos.</p> <p>2.4.3. Interésase en mellorar a calidade das interpretacións musicais.</p>
--	---	--

SEGUNDO *TRIMESTRE		
Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<p>BLOQUE 3. A MÚSICA, O MOVEMENTO E A DANZA</p> <p>3.1. Control do corpo: movemento, repouso, respiración e desprazamento polo espazo.</p> <p>O movemento corporal adecuado ao ritmo e á forma da música.</p> <p>A canción infantil xestualizada.</p> <p>Creación, improvisación e repertorio de danzas sinxelas.</p> <p>Coreografía en parellas e con acompañamento instrumental.</p>	<p>3.1. Utilizar as posibilidades expresivas do seu corpo adecuándoas ao ritmo da música, ao espazo e á coordinación.</p>	<p>3.1.1. Experimenta de forma consciente os dous tempos da respiración.</p> <p>3.1.2. Adecúa o movemento corporal ao ritmo e á forma da música.</p> <p>3.1.3. Dramatiza cancións con xestos segundo un código establecido.</p> <p>3.1.4. Coñece e identifica danzas .</p> <p>3.1.5. Interpreta unha coreografía sinxela axustándose á música e á parella e coordinando a lateralidade</p>

TERCEIRO *TRIMESTRE		
Contidos	Criterios de avaliación	*Estándares de aprendizaxe
<p>BLOQUE 4. A MÚSICA, O MOVEMENTO E A DANZA</p>		

<p>4.1. Control do corpo: movement, repouso, respiración e desprazamento polo espazo.</p> <p>O movemento corporal adecuado ao ritmo e á forma da música.</p> <p>A canción infantil gestualizada.</p> <p>Creación, improvisación e repertorio de danzas sinxelas.</p> <p>Coreografía en parellas e con acompañamento *instrumental.</p>	<p>4.1. Utilizar as posibilidades expresivas do seu corpo adecuándoas ao ritmo da música, ao espazo e á coordinación.</p>	<p>4.1.1. Experimenta de forma consciente os dous tempos da respiración.</p> <p>4.1.2. Adecúa o movemento corporal ao ritmo e á forma da música.</p> <p>4.1.3. Dramatiza cancións consentidas ou xestualizadas segundo un código establecido.</p> <p>4.1.4. Coñece e identifica danzas doutros países.</p> <p>4.1.5. Interpreta unha coreografía sinxela axustándose á música e á parella e coordinando a lateralidade.</p>
--	---	---

3. PERFIL COMPETENCIAL DA ÁREA DE SEGUNDO CURSO

Competencias crave	ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE AVALIABLE
*EC	Diferencia os sons en función da súa orixe natural ou artificial.
*EC	Identifica algúns instrumentos da orquestra.
*EC	Discrimina o timbre nos sons próximos, musicais e non musicais.
*EC	Percibe e expresa contrastes de intensidade en audicións, cancións e graffas non convencionais.
*EC	Discrimina a altura musical en ditados, cancións e audicións.
*AA	Goza coas interpretacións e audicións propostas.
*CS	Comprende a importancia da música nos xogos populares.
*EC	Entoa cancións esforzándose na vocalización e a articulación.
*EC	Entoa sons de afinación determinada en intervalo de 3. ^a menor.
*AA	Descobre as posibilidades sonoras dos instrumentos de percusión corporal.
*EC	Clasifica algúns instrumentos segundo sexan de corda, vento ou percusión.
*EC	Recoñece, nomea e emprega instrumentos de percusión para acompañar ritmicamente recitados, cancións e audicións.
*EC	Interpreta nos instrumentos de láminas melodías sinxelas.
*EC	Interpreta de forma habitual partituras de graffía non convencional.
*EC	Percibe e expresa sons graves e agudos, longos e curtos, fortes e débiles, e

	timbres diferentes.
*EC	Discrimina o timbre e as características dalgúns instrumentos escolares.
*EC	Diferenza e interpreta acentos binarios e ternarios, pulsos e ritmos, en situacións contextualizadas.
*EC	Discrimina e recoñece figuras musicais (redonda, branca, negra), notas (<i>la mi e sol</i>) e silencios nunha partitura.
*CS	Contribúe ao mantemento óptimo dos instrumentos musicais da aula.
*AA	Participa con desinhibición nos xogos musicais propostos.
*EC	Interésase en mellorar a calidade das interpretacións musicais.
*AA	Experimentar de forma consciente os dous tempos da respiración.
*EC	Adecúa o movemento corporal ao ritmo e á forma da música.
*AA	Dramatiza cancións o xestualiza segundo un código establecido.
*CS	Cóñece e identifica danzas .
*EC	Interpreta unha coreografía sinxela axustándose á música e á parella e coordinando a lateralidade.

4. PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN

	PROCEDEMENTOS		
	ESCRITOS	ORAIS	OBSERVACIÓN DIRECTA E SISTEMÁTICA

<ul style="list-style-type: none"> ● Tarefas diversas do alumno/a realizadas na actividade diaria de clase. ● Actividades diversas de avaliación do alumno/a (libro, fichas fotocopiabiles, proba escrita...). ● Traballos en equipo. ● Actividades TIC interactivas. ● <i>Dossier</i> individual. ● Valoración da formulación e dos procesos seguidos, así como do resultado obtido. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Preguntas individuais e colectivas. ● Diálogo. ● Exposición oral. ● Proba oral individual. ● Representacións artísticas individuais ou colectivas. ● Observación e valoración do grado de participación de cada alumno/a e da calidade das súas intervencións. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Listas de control. ● Rexistros anecdóticos persoais. ● Rexistro de incidencias. ● Ficha de rexistro individual.
---	---	--

5. CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN

	CRITERIOS
1. Traballo autónomo	<ul style="list-style-type: none">● Realización sen axuda externa.● Estimación do tempo investido para completar unha actividade.● Grado de adquisición de aprendizaxes básicas.● Destrezas.● Valoración do traballo realizado en clase.● Creatividade.
2. Creacións propias individuais e colectivas	<ul style="list-style-type: none">● Valoración da aprendizaxe dos contidos.● Valoración dos procesos seguidos e dos resultados.● Destrezas.
3. Actividades TIC	<ul style="list-style-type: none">● Uso adecuado e guiado do ordenador e dalgunha ferramenta telemática.● Grado de creatividade das actividades propostas.● Interese, motivación.
4. Participación e seguimento das clases (intervencións orais, tipo de resposta...)	<ul style="list-style-type: none">● Nivel e calidade das intervencións.● Uso de vocabulario específico musical apropiado.● Comportamento.● Esfuerzo e perseveranza.● Interese.

<p>5. Traballo cooperativo. Valoración individual e grupal</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Capacidade de traballo cooperativo. ● Grado de comunicación cos compañeiros. ● Resolución de conflitos. ● Interese, motivación. ● Creatividade. ● Iniciativa. ● Opinión persoal achega do traballo e de como se levou a cabo. ● Capacidade de reflexión crítica sobre as creacións elaboradas, propias e dos demais.
<p>6. <i>Dossier</i> de traballo individual</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Presentación clara e ordenada. ● Orde e limpeza.
<p>8. Coidado do material</p>	<ul style="list-style-type: none"> ● Grado de coidado dos instrumentos musicais do aula. ● Orde e colaboración na preparación dos instrumentos musicais en clase. ● Orde e colaboración na recollida dos instrumentos musicais en clase. ● Grado de responsabilidade no coidado dos instrumentos e demais elementos necesarios para a práctica musical no aula.

6. METODOLOXÍA

A área de Educación artística ten o propósito de favorecer o desenvolvemento da atención, a percepción, a intelixencia, a memoria, a imaxinación e a creatividade. Do mesmo xeito que ocorre con outras linguaxes, o ser humano utiliza tanto a linguaxe plástica como o musical para comunicarse cos seus semellantes.

A área de Educación musical se subdivide en tres bloques. O primeiro refírese a escoita, para que os alumnos indaguen nas posibilidades do son; o segundo bloque comprende o desenvolvemento de habilidades para a interpretación musical, e o terceiro está destinado ao desenvolvemento de capacidades expresivas e creativas por medio do coñecemento e a práctica da danza.

Os contidos do área de Música relaciónanse entre si estreitamente, pois os procedementos que se utilizan e pónense en práctica facilitan esta interrelación.

O proceso de aprendizaxe recorre, nun primeiro momento, a métodos indutivos que parten sempre da experiencia e o recoñecemento previo dos alumnos. As actividades iniciais serven para motivar ao alumno/a en relación con cuestións concretas de música e crear aprendizaxes significativas.

Para garantir a utilidade da aprendizaxe e a implicación dos alumnos, téñense en conta, ademais das esixencias do currículo, as motivacións e necesidades dos nenos. A selección de cancións, audicións, danzas, temas, películas, musicais, programas informáticos, así como os exemplos e as propostas, pretenden facer amena a clase de Música.

Os métodos dedutivos e o traballo cooperativo, convértense no punto de chegada e a culminación da aprendizaxe.

A metodoloxía proposta promove a construción de aprendizaxes significativas a partir de secuencias que suscitan:

- A motivación inicial e a evocación de coñecementos previos.
- A progresiva incorporación de contidos cun alto grado de significación lóxica e funcional, de modo que resulten aplicables a outras experiencias alleas á mera aprendizaxe e que promovan a súa aplicación en novas situacións.
- As actividades secuenciadas por niveis de dificultade que facilitan o traballo das Competencias segundo os diferentes estilos cognitivos dos alumnos.
- A diversidade do tipo de actividades.

Os recursos dixitais de diferente índole, con soportes en CD e DVD, enlaces a internet... inclúen actividades integradas na secuencia de aprendizaxe en todos os apartados de cada unidade: Actividade inicial, Linguaxe musical, Voz e cancións, Instrumentos, Audición, Música e compositores, Actividades sobre Competencias e Intelixencias múltiples.

6.1. METODOLOXÍA NO ENSINO NON PRESENCIAL

No caso de ensino non presencial se traballará a través da aula virtual do centro, e páxina web. A avaliación será continua e centrarase na consecución dos estándares mínimos que na presente programación figuran marcados en negra (nos apartados “Contidos, criterios e estándares” e “Perfil competencial da área musical”). Os recursos dixitais serán de utilización preferente nas actividades propostas. En canto a comunicación coas familias, se fará en horario escolar e a través da plataforma Abalar, correo electrónico, whatsapp etc.

7. ENSINOS TRANSVERSAIS DE SEGUNDO CURSO

Educación para a saúde

- Apreciar os hábitos de hixiene bucal para alcanzar unha correcta emisión da voz.
- Valorar o exercicio físico como hábito para unha boa execución instrumental, vocal e da danza.
- Valorar o silencio ou a falta de ruído como fonte de saúde física e mental.

Educación para a paz

- Utilizar a linguaxe musical para establecer vínculos de amizade e de comunicación cos demais.

Educación moral e cívica

- Aceptar os gustos musicais dos demais.
- Expoñer xuízos, dialogar e manifestar unha opinión propia sobre temas musicais, respectando as regras da comunicación e sen ferir a sensibilidade dos demais.
- Participar nas actividades culturais e musicais respectando as normas da convivencia democrática.

As novas tecnoloxías

Valorar e utilizar as novas tecnoloxías na reprodución da música.

Educación para a igualdade entre sexos

- Recoñecer distintas profesións evitando calquera estereotipo sexista.
- Participar nas tarefas domésticas.

Educación do consumidor

- Reducir o uso de materiais, e practicar a reutilización e o reciclaxe.
- Reducir o consumo de enerxía e coñecer algunhas das enerxías non contaminantes.

Educación ambiental

- Entender o medio como un sistema no que todos os elementos son interdependientes e o ser humano é un elemento máis, capaz de actuar sobre el e modificalo.
- Analizar algunhas manifestacións da intervención humana no medio ambiente e tomar conciencia do deterioro que estas causan nel.
- Adoptar pautas de comportamento para a defensa do medio ambiente na vida cotiá.

Educación vial

- Coñecer e respectar as normas básicas para desprazarse como peatones e como usuarios dos medios de transporte.

8. MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS

- Libro de texto
- Cadernos fotocopiáveis de varias editoriais.
- Láminas (cancións, compositores, instrumentos...)
- Murais varios.

- CD audio
- Memoria USB
- Material funxible
- Recursos educativos (Internet)
- Ordenador
- Actividades interactivas, contos animados, karaoke, vídeo,...

9. ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

Relación das diferentes propostas para traballar a atención á diversidade de niveis, estilos e ritmos de aprendizaxe, así como de intereses e capacidades dos alumnos.

Atención á diversidade

- ADAPTACIÓN CURRICULAR (BÁSICA)
- PROFUNDIZACIÓN:
 - COMPETENCIAS E INTELIXENCIAS MÚLTIPLES: Contémplase a diversidade de estilos cognitivos e de intelixencias en aprendizaxes coa lectura, ou movemento, a representación plástica, a dramatización...
 - PLANS INDIVIDUAIS: Diríxense aos alumnos que o requiren (estranxeiros, incorporación tardía, necesidades educativas especiais e superdotación).
- TRABALLOS DE INVESTIGACIÓN

10. ESTRATEXIAS PARA INCORPORAR AS TIC NO AULA

As TIC incorpóranse no aula a través dunha serie de recursos integrados nos contidos e as actividades de Música, aos que complementan e amplían.

Actividades TIC	<ul style="list-style-type: none">• Actividades integradas nas secuencias de aprendizaxe.• Actividades interactivas.• Karokes.• Vídeos.
Enlaces a Internet	<ul style="list-style-type: none">• Aproveitamento de recursos educativos en Internet: procura de imaxes, información ou curiosidades, e selección e organización para transformar estes elementos en coñecemento.

11. ESTRATEXIAS PARA ESTIMULAR O INTERESE POLA LECTURA E O HÁBITO DE LER, ASÍ COMO PARA DESENVOLVER A EXPRESIÓN ORAL E ESCRITA

Lectura

- 1.** Utilizar estratexias de comprensión e axilidade lectoras:
- 2.** Lectura silenciosa.
- 3.** Descifrar grañas musicais convencionais e non convencionais.
- 4.** Utilizar a formación de escalas en fragmentos musicais.
- 5.** Ler comprensivamente textos informativos relacionados con conceptos da linguaxe musical, instrumentos e diferentes usos da música.
- 6.** Ler comprensivamente textos informativos sobre compositores.

Expresión Ou/E

- 7.** Expresar as aprendizaxes adecuadamente, de forma oral e escrita e co vocabulario preciso.
- 8.** Recitar letras de cancións.
- 9.** Coidar a dicción e a emisión nas expresións artísticas relacionadas coa voz.
- 10.** Escribir ou completar fragmentos musicais utilizando os elementos propios do código musical.

12. ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES

Relación das actividades complementarias e extraescolares planificadas polo centro e vinculadas á área de Música.

- Concertos.: Festival de Nadal, Festival das Letras Galegas, Festival de fin de curso...
- Participación (na semana cultural organizada polo centro educativo, talleres, Día de...).
- Asistencia a xornadas, obras de teatro, etc., interesantes desde o punto de vista da área.

13. PROCEDIMENTOS PARA VALORAR O AXUSTE ENTRE A PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA E OS RESULTADOS

ADECUACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA		RESULTADOS ACADÉMICOS
Preparación da clase e os materiais didácticos	Hai *coherencia entre o programado e o desenvolvemento das clases.	
	Existe unha distribución temporal equilibrada.	
	O desenvolvemento da clase adecúase ás características do grupo.	
Utilización dunha metodoloxía adecuada	Se han #ter en conta aprendizaxes significativas. Considérase a *interdisciplinariedad (en actividades, tratamento dos contidos, etc.).	
	A metodoloxía *fomenta a *motivación e o desenvolvemento das capacidades do alumno/a.	
Regulación da práctica docente	Grado de *seguimento dos alumnos.	
	*Validez dos recursos utilizados en clase para as aprendizaxes.	
	Os criterios de *promoción están consensuados entre os profesores.	
Avaliación das aprendizaxes e información que deles se dá aos alumnos e ás familias	Os criterios para unha avaliación positiva atópanse vinculados aos obxectivos e os contidos.	
	Os instrumentos de avaliación permiten rexistrar numerosas *variables da aprendizaxe.	

	Os criterios de cualificación están axustados á *tipología das actividades planificadas.	
	Os criterios de avaliación e os de cualificación déronse a coñecer: <ul style="list-style-type: none"> • aos alumnos. • ás familias. 	
Utilización de medidas para a atención á diversidade	Adóptanse medidas con antelación para coñecer as dificultades de aprendizaxe.	
	Ofreceuse resposta ás diferentes capacidades e ritmos de aprendizaxe.	
	As medidas e os recursos ofrecidos foron suficientes.	
	Aplícanse medidas extraordinarias recomendadas polo equipo docente atendendo aos informes psicopedagóxicos.	

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA

**EDUCACIÓN ARTÍSTICA
PLÁSTICA**

EP Segundo Curso 2022-23

- **Obxectivos en clave de Competencias do Segundo curso**

- Indagar nas posibilidades da imaxe como elemento de representación e comunicación, e utilízalas para expresar ideas e sentimentos, contribuíndo ao equilibrio afectivo e á relación cos demais. (Cultural e artística. Aprender a aprender)
- Explorar e coñecer materiais e instrumentos diversos, así como adquirir códigos e técnicas específicos dos diferentes linguaxes artísticos, para utilízalos con fins expresivos e comunicativos. (Competencia cultural e artística. Comunicación lingüística)
- Aplicar os coñecementos artísticos na observación e análise de situacións e obxectos da realidade cotiá, así como de diferentes manifestacións do mundo do arte e da cultura, para comprendelos mellor e formar un gusto propio. (Cultural e artística. Aprender a aprender)
- Manter unha actitude de búsqueda persoal e colectiva, articulando a percepción, a imaxinación, a indagación e a sensibilidade, así como reflexionar á hora de realizar e desfrutar de diferentes producións artísticas. (Cultural e artística. Aprender a aprender)
- Coñecer algunhas das posibilidades dos medios audiovisuais e as tecnoloxías da información e a comunicación nos que interveñen a imaxe e o son, e utilízalos como recursos para a observación, a búsqueda de información e a elaboración de producións propias, xa sexa de forma autónoma ou en combinación con outros medios e materiais. (Competencia cultural e artística. Comunicación lingüística)
- Coñecer e valorar diferentes manifestacións artísticas do patrimonio cultural propio e de outros pobos, colaborando na conservación e renovación das formas de expresión locais e estimando no enriquecemento que supón o intercambio con persoas de diferentes culturas que comparten un mesmo entorno. (Competencia cultural e artística. Comunicación lingüística)
- Desenvolver unha relación de autoconfianza coa produción artística persoal, respectando as creacións propias e as dos outros, así como sabendo recibir e expresar críticas e opinións. (Cultural e artística. Aprender a aprender)
- Realizar producións artísticas de xeito cooperativo, asumindo distintas funcións e colaborando na resolución dos problemas que se presenten para conseguir un produto final satisfactorio. (Cultural e artística. Aprender a aprender)
- Coñecer algunhas das profesións dos ámbitos artísticos, interesándose polas características do traballo dos artistas e desfrutando como público na observación das súas producións. (Cultural e artística. Aprender a aprender)

2. Secuencia e temporalización de contidos, criterios de avaliación e estándares de aprendizaxe avaliábeis do Segundo Curso

COMUNS AOS TRES TRIMESTRES		
Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<p>Bloque 1. Educación audiovisual</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ B1.3. Observación comentario da obra plástica e visual no contexto real, axudados polos medios audiovisuais ao noso alcance. ➤ B1.8. Descrición verbal de sensacións e observacións. <p>Bloque 2. Expresión Artística</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ B.2.3. Elaboración de debuxos, pinturas, colaxes, estampaxes, encartados, ilustracións etc: <ul style="list-style-type: none"> ➤ Recortado. ➤ Resgado ➤ Debuxo libre e guiado ➤ Copiado dun modelo. ➤ Uso das figuras planas. ➤ A liña(recta, curva, pechada, aberta, espirais..., o punto... ➤ Dominio do espazo. Vertical e horizontal. ➤ B2.9. Interese por usar axeitadamente e de maneira progresiva os instrumentos, os materiais e os espazos. <ul style="list-style-type: none"> ➤ Propiedades expresivas dos 	<p>1.3 Identificar as diferentes materiais e formas de expresión plástica.</p> <p>2.3. Realizar composicións bidimensionais e tridimensionais segundo un desexo de expresión, coas técnicas aprendidas.</p> <p>2.7. Coidar, respectar e utilizar axeitadamente os materiais, os utensilios e os espazos.</p> <p>2.8. Elaborar os traballos individualmente e en grupo.</p>	<p>B1.1.1. Describe e identifica as calidades e as características dos materiais, dos obxectos e dos instrumentos presentes no contexto natural e artificial.</p> <p>B1.2.1 Usa termos sinxelos e adecuados para comentar as obras plásticas observadas.</p> <p>B 1.2.2. Describe con termos propios da linguaxe as características de feitos artísticos e os seus creadores presentes no contorno.</p> <p>B1.3.2. Manexa en producións propias as posibilidades que adoptan as diferentes formas, cores e texturas</p> <p>B1.5.1. Practica con precisión o recorte e o encartado para crear obras bidimensionais e tridimensionais.</p> <p>B2.3.2. Utiliza a técnica de colaxe para realizar unha obra persoal con limpeza e precisión.</p> <p>B2.7.1. Coida o material e respecta as normas preestablecidas.</p> <p>B2.8.1. Avisa interese polo traballo individual e colabora no grupo para a consecución dun fin colectivo.</p>

<p>diferentes materiais.(ceras, rotuladores...)</p> <ul style="list-style-type: none">➤ Uso da regra.➤ Uso do pincel. <p>➤ B2.10. Satisfacción coa manipulación e a exploración dos materiais.</p> <p>➤ B2.11. Interese polo traballo individual e colectivo confiando nas posibilidades da produción artística.</p> <p>➤ B2.12. Respecto polas contribucións dos compañeiros e das compañeiras, e disposición para resolver as diferenzas.</p>		
--	--	--

PRIMEIRO TRIMESTRE		
Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<p>Bloque 1. Educación audiovisual</p> <p>B1.1.Exploración sensorial de elementos presentes no contorno natural (plantas, árbores, minerais, animais, auga etc.).</p> <p>B1..2. Observación de elementos plásticos do entorno artificial (edificios, mobiliario urbano, luminosos, sinais etc.).</p> <p>B1.5. Descrición de imaxes presentes no contexto.</p> <p>B1.7. Manipulación de obxectos cotiáns con diferentes texturas e formas.</p> <p>B1.9. Exploración de distancias, percorridos e situacións de obxectos e persoas en relación co espazo.</p> <p>B1.10. Observación de diferentes maneiras de representar o espazo (fotografía aérea, planos, maquetas, mapas etc.).</p> <p>Bloque 2. Expresión artística</p> <p>B2.4. Manipulación e transformación de obxectos para o seu uso noutras actividades escolares</p> <p>B2.5. Experimentación con tipos de liñas (curva, recta, quebrada etc.).</p> <p>B2.6. Exploración das liñas que delimitan contornos e do espazo que delimita a forma aberta, pechada, plana e en volume.</p>	<p>B1.5. Identificar as diferentes materiais e formas de expresión plástica.</p> <p>B1.2. Describir oralmente e de forma sinxela diferentes formas de expresión artística.</p> <p>Reutilizar diferentes materiais transformándoos para representar obxectos diferentes ao orixinario.</p> <p>B1.3. Identificar as formas básicas e diferentes tonalidades e texturas.</p> <p>B1.4. Identificar, describir e representar o entorno natural e o entorno artificial.</p> <p>B2.3. Realizar composicións bidimensionais e tridimensionais segundo un desexo de expresión, coas técnicas aprendidas.</p> <p>B2.4. Utilizar nas súas representacións distintos tipos de liñas (curva, quebrada, recta etc.) e formas xeométricas.</p> <p>B2.5. Recoñecer as partes principais da figura humana.</p>	<p>B1.1.1. Describe e identifica as calidades e as características dos materiais, dos obxectos e dos instrumentos presentes no contexto natural e artificial.</p> <p>B1.2.1. Usa termos sinxelos e adecuados para comentar as obras plásticas observadas.</p> <p>B1.2.2. Describe con termos propios da linguaxe as características de feitos artísticos e os seus creadores presentes no contorno.</p> <p>B1.3.1. Realiza debuxos e colorea con diferentes tonalidades.</p> <p>B1.4.1. Identifica diferentes formas de representación do espazo.</p> <p>B1.4.2. Representa de diferentes maneiras o espazo.</p> <p>B2.3.1. Practica con precisión o recorte e o encartado para crear obras bidimensionais e tridimensionais.</p> <p>B2.3.2. Utiliza a técnica de colaxe para realizar unha obra persoal con limpeza e precisión</p> <p>B2.4.1. Utiliza liñas e formas xeométricas nos debuxos.</p> <p>B2.4.2. Emprega ferramentas básicas do debuxo (regra e escuadro) para realizar diferentes formas xeométricas.</p> <p>B2.4.3. Manexa a cuadrícula para respectar as proporcións das formas.</p> <p>B2.5.1. Debuxa a figura humana e diferencia as principais partes.</p>

B2.7. Exploración visual e táctil da figura humana.		
---	--	--

SEGUNDO TRIMESTRE		
Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<p>Bloque 1. Educación Audiovisual</p> <p>B1.1.Exploración sensorial de elementos presentes no contorno natural (plantas, árbores, minerais, animais, auga etc.).</p> <p>B1.2. Observación de elementos plásticos do entorno artificial (edificios, mobiliario urbano, luminosos, sinais etc.).</p> <p>B1.6. Exploración dos elementos plásticos nas imaxes (ilustracións, fotografías, cromos, carteis, logos etc.).</p> <p>B1.7. Manipulación de obxectos cotiáns con diferentes texturas e formas.</p> <p>B1.9. Exploración de distancias, percorridos e situacións de obxectos e persoas en relación co espazo.</p> <p>B1.10. Observación de diferentes maneiras de representar o espazo (fotografía aérea, planos, maquetas, mapas etc.).</p> <p>B1.11. Experimentación con ferramentas nas actividades plásticas e con diversos soportes</p>	<p>B1.1. Identificar as diferentes materiais e formas de expresión plástica.</p> <p>B1.2. Describir oralmente e de forma sinxela diferentes formas de expresión artística.</p> <p>B1.3. Identificar as formas básicas e diferentes tonalidades e texturas.</p> <p>B1.4. Identificar, describir e representar o entorno natural e o entorno artificial.</p> <p>B1.5. Manexar as actividades plásticas utilizando coa correspondente destreza diferentes ferramentas (recortar, pegar, encher, traballar con pincel, pegamentos etc.).</p>	<p>B1.1.1. Describe e identifica as calidades e as características dos materiais, dos obxectos e dos instrumentos presentes no contexto natural e artificial.</p> <p>B1.2.1. Usa termos sinxelos e adecuados para comentar as obras plásticas observadas.</p> <p>B1.2.2. Describe con termos propios da linguaxe as características de feitos artísticos e os seus creadores presentes no contorno.</p> <p>B1.3.1. Realiza debuxos e colorea con diferentes tonalidades.</p> <p>B1.4.1. Identifica diferentes formas de representación do espazo.</p> <p>B1.4.2. Representa de diferentes maneiras o espazo</p> <p>B1.5.1. Practica con precisión o recorte, o pegado, o pintado etc.</p>

TERCEIRO TRIMESTRE (ADICADO AO “EXPRESIONISMO”)		
Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<p>Bloque 1. Educación audiovisual</p> <p>B1.4. Curiosidade por descubrir as posibilidades artísticas que ofrece o contexto. Identificación de nomes da profesión artística.</p> <p>Artista expresionista: V. Kandiski</p> <p>Bloque 2. Expresión artística.</p> <p>B2.1. Exploración de cores, mesturas e manchas de cor con diferentes tipos de pintura e sobre diversos soportes.</p> <p>B2.2. Indagación sobre as posibilidades plásticas e expresivas dos elementos naturais e artificiais do entorno próximo.</p> <p>B2.8. Exploración de recursos dixitais para a creación de obras artísticas.</p>	<p>B1.2. Describir oralmente e de forma sinxela diferentes formas de expresión artística.</p> <p>B2.1. Representar de forma persoal ideas, accións e situacións valéndose dos elementos que configuran a linguaxe visual.</p> <p>B2.2. Identificar o entorno próximo e o imaxinario, explicándoo con linguaxe plástica adecuada ás súas características.</p> <p>B2.6. Recoñecer, diferenciar e utilizar a expresividade de diversos materiais e soportes audiovisuais.</p>	<p>B1.2.1. Usa termos sinxelos e adecuados para comentar as obras plásticas observadas.</p> <p>B1.2.2. Describe con termos propios da linguaxe as características de feitos artísticos e os seus creadores presentes no contorno.</p> <p>B2.1.1. Manexa en producións propias as posibilidades que adoptan as cores.</p> <p>B2.1.2. Realiza correctamente mesturas de cores primarias.</p> <p>B2.1.3. Clasifica e ordena as cores primarias (maxenta, cian e amarelo) e secundarias (verde, violeta e vermello) no círculo cromático, e utilízalas con sentido nas súas obras.</p> <p>B2.1.4. Coñece a simboloxía das cores frías e cálidas, e aplica estes coñecementos para transmitir diferentes sensacións nas composicións plásticas que realiza.</p> <p>B2.2.1 Utiliza o punto, a liña e o plano ao representar o entorno próximo e o imaxinario.</p> <p>B2.2.2. Realiza composicións plásticas que representan o mundo imaxinario, afectivo e social.</p> <p>B2.6.1. Elabora e representa imaxes despois dunha presentación audiovisual.</p> <p>B2.6.2. Deseña sinxelas creacións plásticas despois de recoller información por medios audiovisuais.</p>

3. Avaliación trimestral. Común para os tres trimestres:

Instrumentos de evaluación	Indicadores de avaliación de competencias			
1. Tarefas diversas realizadas polo alumnado durante a actividade diaria na clase.		1	2	3
2. Dossier individual (Proxectos).	Identifica as características dos materiais utilizados.	Identifica con dificultade os materiais	Recoñece os materiais utilizados.	Recoñece os materiais, sabe os seus nomes e características.
3. Traballos en grupo.	Utiliza o vocabulario axeitado á actividade levada a cabo	Exprésase utilizando vocabulario reducido.	Usa o vocabulario da actividade axeitadamente.	Utiliza o novo vocabulario para expresar a súa experiencia.
4. Participación do alumno/a.	Recoñece as características propias de feitos artísticos traballados na aula.	Apenas interactúa nas situación relacionadas cos feitos artísticos coñecidos.	Recoñece diferentes feitos artísticos traballados.	Recoñece os feitos e sabe o seu significado.
5. Rexistros de incidencias.	Realiza debuxos e utiliza as cores.	Formato de debuxo moi infantil, se apenas detalle.	Formato con detalles pero pouca precisión no coloreado	Dexuxos con detalle e precisión
6. Ficha de rexistro individual.	Identifica diferentes formas de representación do espazo.	.Pérdese no soporte utilizado para representar o espazo.	Distribúe o espazo e representa as formas básicas.	Distribúe e domina a representación espacial con detalle.
7. Rúbricas de avaliación.	Practica o recortado, pegado, pintado.	Manexa con dificultade as tesoiras, pegamento así coma as ceras, rotuladores...	Recorta , pega e colorea con algo de precisión.	Domina o recortado, pegado e colorea axeitadamente e con estética.
	Realiza composicións plásticas do mundo imaxinario, afectivo e social.	Representación escasa e pouco precisa do mundo imaxinario e real.	Representa o mundo real e imaxinario con detalle.	Sabe facer chegar as situación que imaxina ou percibe con bo detalle.
	Leva a cabo as técnicas traballadas con limpeza e orde.	Mancha o seu espazo e a sí mesmo.	Pon coidado en non mancharse, pero ten o seu espazo desordenado.	Elabora con limpeza todos os seus traballos.
	Debuxa a figura humana con	Debuxa unha figura humana	Debuxa a figura humana,	Debuxa a figura con

	detalles e con respecto a súa idade.	sen detalles, moi infantil.	diferenciando as partes, pero pon poucos detalles.	detalles, tanto faciais como corporales.
	Deseña as súas creacións plásticas, a partir dos medios audiovisuais.	Tiene dificultades para identificar os detalles das creacións observadas.	Relaciona e percibe as diferentes características das obras observadas, pero non é de todo capaz de crealas.	Recoñece y valora os diferentes elementos dunha obra e os recrea nas súas propias creacións.
	Actúa con autonomía na toma de decisións e asume responsabilidades.	Non mostra interese polas tarefas e non participa na toma de decisións	Toma de decisións pero cambia de opinión constantemente.	Valora e pensa antes de decidir e consegue actuar de xeito autónomo e con responsabilidade.
	Adoita hábitos de aprendizaxe cooperativo que promovan o compromiso persoal e as actitudes de convivencia	Adopta una actitude individualista e mostra dificultades no aprendizaxe do traballo cooperativo.	É algo individualista no traballo en grupo, aínda que é capaz de distribuír e compartir as funcións entre os membros do equipo.	Participa gustosamente en el traballo cooperativo, cumple e asume compromisos.
	Usa elementos básicos del linguaxe artístico (visual y escénico) con técnicas y ferramentas artísticas para expresarse y comunicarse.	Recoñece distintos instrumentos y técnicas sinxelas da linguaxe artístico pero lo los usa adecuadamente.	Identifica algunhas técnicas de la expresión artística visual y escénica, y os aplica en algunhas de súas creacións.	Identifica y utiliza distintas herramientas y técnicas artísticas para expresarse.

4 . Criterios de promoción do Segundo Curso

Perfil Competencia: COMPETENCIA CONCIENCIA Y EXPRESIÓN CULTURAL

2.º Educación Primaria

EVP	Coñece o correcto dos instrumentos de debuxo identificando termos referidos aos mesmos.
EVP	Examina imaxes en contextos próximos e distingue entre os diferentes xeitos de expresión artística
EVP	Coñece o cine de animación e familiarízase a través do debuxo de algúns dos seus personaxes.
EVP	Identifica algunhas obras plásticas, pola súa temática e autor(dentro do traballado no curso).
EVP	Identifica algunha das profesións dos ámbitos artísticos.
EVP	Distingue entre imaxes fixas e en movemento do entorno.
EVP	Identifica a obra plástica e visual en su entorno (pintor da localidade) e comenta con posterioridade as súas impresións sobre estas.
EVP	Elabora obras con diferentes materiais e con técnicas sinxelas (por exemplo: plegado de papel, plastilina, pasta modelable...).
EVP	Diferencia o arte POP Art, doutras manifestacións artísticas coñecidas.

5. Procedimientos e instrumentos de avaliación

Trátase de elaborar una relación entre a diversidade de procedimentos e instrumentos que permiten avaliar ao alumno/a nesta área.

Procedementos			
<i>Escritos</i>	<i>Orais</i>	<i>Observación directa e sistemática</i>	<i>Otros</i>
<ul style="list-style-type: none">• Tarefas diversas realizadas polo alumnado na actividade diaria da clase.• <i>Dossier</i> individual(PROXECTOS).• Actividades de avaliación .• Traballos en grupo.	<ul style="list-style-type: none">• Preguntas individuais e grupais.• Participación do alumno/a.• Intervencións na clase.	<ul style="list-style-type: none">• Registros de incidencias.• Ficha de registro individual.	<ul style="list-style-type: none">- Rúbricas de avaliación(Habilidades xerais, proxectos).

6. Criterios de calificación.

A calificación estará relacionada co grao de adquisición das Competencias do alumno de segundo Curso de EP, a través de todas as actividades que leve a cabo.

	Criterios
1. Traballo autónomo.	<ul style="list-style-type: none">• Realización sin axuda.• Estimación do tempo invertido para resolver unha actividade.• Grao de adquisición de aprendizaxes básicos.• Orden e limpeza na presentación.• Destrezas.• Revisión do traballo antes de dalo por finalizado.• Creatividade.
2. Participación e seguimento de las clases (intervenciones orales, tipo de respuesta...).	<ul style="list-style-type: none">• Nivel e calidade das intervencións.• Mensaxe estruturado.• Uso de vocabulario axeitado.• Comportamento.• Esfuerzo.• Interese.
3. Trabajo cooperativo. Valoración individual y grupal.	<ul style="list-style-type: none">• Capacidade de traballo cooperativo.• Grao de comunicación cos compañeiros.• Resolución de conflitos.• Interese, motivación.• Creatividade.• Iniciativa.• Opinión persoal do traballo e cómo se levou a cabo.
4. <i>Dossier</i> de trabajo individual.	<ul style="list-style-type: none">• Presentación clara e ordenada.• Actualizado.• Razoamento da selección das producións que forman o <i>dossier</i>.• ...

7. Metodoloxía

O área de Educación artística ten o propósito de favorecer a percepción e a expresión estética do alumnado e posibilitar a apropiación de contidos imprescindibles para a súa formación xeral e cultural.

A Educación artística involucra aspectos sensoriais, intelectuais, sociais, emocionais, afectivos e estéticos, desencadenando mecanismos que permiten desenvolver capacidades que inflúen na formación integral do alumnado.

A Educación artística está integrada por dúas linguaxes: plástica e musical. Ambos se articulan á súa vez en dous eixes, percepción e expresión. O primeiro inclúe todos aqueles aspectos relacionados co desenvolvemento de capacidades de recoñecemento sensorial, visual, auditivo e corporal. O segundo refírese á expresión de ideas e sentimentos mediante o coñecemento e o uso de distintos códigos e técnicas artísticas.

A percepción baséase na observación dos elementos plásticos que debe centrarse na interpretación, a indagación e o análise do entorno natural. A expresión remite á exploración dos elementos propios da linguaxe plástica e visual, ao tratamento dos materiais e ás diversas posibilidades de expresar o percibido e sentido, axustándose a unha planificación no proceso de elaboración.

A metodoloxía da expresión plástica debe ser activa e constructivista, onde o niño/a aprenda por descubrimento, construíndo así a súa aprendizaxe. Destacar dúas estratexias metodolóxicas, aínda que opostas, son complementarias:

Metodoloxía analítica: Pártese do xeral para chegar ao específico

Metodoloxía sintética: É o proceso inverso á metodoloxía analítica, pártese do específico para ir ampliando e chegar ao xeral. Realízase unha construción por partes, seguidamente únese para formar a totalidade da obra.

Alguns dos principios metodolóxicos para traballar a expresión plástica son:

- Variedade de técnicas e materiais.
- Utilizar o entorno como fonte de inspiración.
- Presentar actividades lúdicas para que o niño/a goce e disfrute coa realización das mesmas.
- Traballar os contidos de xeito cíclico.
- Relacionar e traballar a expresión plástica dende o resto de áreas.
- Dispoñer dun ambiente acolledor, con espazos axeitados para o bo desenvolvemento das actividades.

8. Avaliación:

Os procedementos e **instrumentos de avaliacion** deseñaranse de forma que permitan determinar o nivel competencial acadado polo alumnado na avaliación continua, sempre **adecuándose as modalidades xa citadas de ensino presencial e non presencial** no caso de ter que realizarse.

ANEAE:

Prestarase especial atención ao **alumnado con necesidades específicas de apoio** educativo e ao alumnado que tivese dificultades derivadas:

- Fenda dixital: Coidarase que todo o alumnado teña acceso ao proceso de ensinanza e aprendizaxe en calquera dos escenarios presentes e asegurarse a súa participación e implicación no desenvolvemento das accións educativas.
- Dificultades de aprendizaxe e necesidades de apoio educativo, desenvolveranse plans de recuperación dos aspectos, incluíndo neles as medidas de atención a diversidade en xeral e en particular as referidas ao alumnado con NEAE.
- Dificultades e diferentes modos que ten o alumnado de percibir e expresar a información para garantir a comprensión e a comunicación da mesma
- Axuste de medios, tempos, instrumentos ou procedementos de avaliación, as súas circunstancias e necesidades.

PLANS DE REFORZO:

Os plans de reforzo e recuperación formarán parte das programacións didácticas, así como da PXA.

O plan de reforzo desenvolverase mediante axustes curriculares, segundo as necesidades individuais do alumnado derivadas dos resultados da avaliación inicial, e estenderase, alomenos, durante o primeiro trimestre do curso 2022/2023.

No plan de reforzo estableceranse as medidas metodolóxicas e organizativas que favorezan o pleno desenvolvemento de todo o alumnado. Entre estas medidas estarán a proposta de **tarefas globalizadas** que requiran da posta en práctica de todas as competencias do alumnado.

Posteriormente, o profesorado organizará plans de recuperación e reforzo, coa colaboración do departamento de orientación, para aquel alumnado que presente algunha necesidade educativa e/ou emocional.

Incorporación das aprendizaxes non adquiridas á programación do novo curso escolar.

Tras cotexar a avaliación inicial do alumnado cas aprendizaxes imprescindibles non superadas do curso anterior.

9. Enseñanzas transversais de Segundo Curso

Educación para a igualdade entre sexos

Representar o corpo humano mediante debuxos non estereotipados.

Educación do consumidor

Reducir o uso de materiais e practicar a reutilización e reciclaxe.

Educación ambiental

Disfrutar da beleza que nos ofrece a natureza.

Educación para a saúde

Valorar os hábitos de hixiene precisos para cuidar a nosa saúde.

Educación para a paz

Manter actitudes de respecto, tolerancia e cooperación.

Educación moral e cívica

Identificar as emocións e os sentimentos das demais persoas, a partires da observación das expresións da cara.

Traballar de forma cooperativa.

Respectar a diversidade expresiva.

10. Atención á diversidade.

Para favorecer a adaptación aos intereses, capacidades e motivacións dos alumnos respectando sempre un traballo común, ás propostas de atención á diversidade que se levarán a cabo son:

- Aplicar unha acollida dentro da aula que favoreza o bo clima grupo e a colaboración que axude ao desenvolvemento integral dos alumnos.
- Organizar grupos de traballo cooperativo, nos que os alumnos podan asumir funcións con distinto grao de dificultade.
- Programar actividades de reforzo cos contenidos adaptados para aqueles alumnos nos que se detecten necesidades educativas compensatorias.
- Preparar actividades de ampliación para aqueles alumnos que posean un nivel máis alto.

11. Estratexias para incorporar as TIC no aula

Para incorporar as TIC no aula propóñense unha serie de recursos cos contidos e as actividades de Plástica para segundo Curso.

Actividades TIC	Actividades integradas nas secuencias de aprendizaxe
Enlaces a Internet	Aproveitamento de recursos educativos en internet: búsqueda de imaxes, información e/ou curiosidades, selección e organización para transformalo en coñecemento.

12. Estratexias para estimular o interese e o hábito da lectura, e desenvolver a expresión oral e escrita

Lectura:

Lecturas sobre a vida de diferente artistas traballados na aula.

Textos en soporte dixital (Internet e aplicación informáticas, lectura en pantalla).

Textos orais complementados e acompañados de imaxes a audios.

Expresión:

Exposición oral de actividade en grupo.

Expresión oral das aprendizaxes, empregando un vocabulario preciso.

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA

EDUCACIÓN FÍSICA EP Segundo Curso

En **negrita** destácanse os mínimos por estándar no perfil da área, a traballar debido á situación sanitaria no caso de confinamento en modalidade non presencial ou traballo dende a casa.

BLOQUE 1: CONTIDOS COMÚNS EN EDUCACIÓN FÍSICA		
CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE
<p>B.1.1-Valoración e aceptación da propia realidade corporal e dos e das demais</p> <p>B.1.2-Respecto e valoración das persoas que participan no xogo sen mostrar discriminación de ningún tipo</p> <p>B.1.3-Confianza nas propias capacidades para desenvolver actitudes apropiadas e afrontar as dificultades propias da actividade física</p> <p>B.1.4-Utilización de medios tecnolóxicos no proceso de aprendizaxe para obter información</p> <p>B.1.5-Integración das tecnoloxías da información e comunicación no proceso de aprendizaxe</p> <p>B.1.6-Implicación activa en actividades motrices, recoñecendo e aceptando as diferenzas individuais no nivel de habilidade.</p> <p>B.1.7-Use correcto de materiais e espazos na práctica da educación física</p> <p>B.1.8-O coidado do corpo e a consolidación de hábitos de hixiene corporal</p> <p>B.1.9-Adopción de condutas seguras ao actuar como peóns , nas saídas polo contorno do colexio.</p>	<p>B.1.1-Opinar tanto desde a perspectiva de participante como de espectador, ante as posibles situacións conflitivas xurdidas, participando en debates e aceptando as opinións das e dos demais</p> <p>B.1.2-Buscar e presentar información e compartila, utilizando fontes de información determinadas e facendo uso das TIC e a comunicación como recurso de apoio á área</p> <p>B.1.3-Demostrar un comportamento persoal e social responsable, respectando a si mesmo/a e aos outros/as nas actividades físicas e nos xogos, aceptando as normas e regras establecidas e actuando con interese e iniciativa individual e traballo en equipo.</p>	<p>EFB1.1.1-Investiga, reflexiona e debate de forma guiada sobre aspectos da moda e da imaxe corporal dos modelos publicitarios.</p> <p>EFB1.1.2-Explica aos seus compañeiros as características dun xogo.</p> <p>EFB1.1.3-Mostra boa disposición para solucionar os conflitos.</p> <p>EF1.1.4-Recoñece as condutas inapropiadas na práctica deportiva.</p> <p>EF1.2.1-Utiliza as novas tecnoloxías para localizar información.</p> <p>EF1.2.2-Presenta os seus traballos con orde, estrutura e limpeza.</p> <p>EF1.2.3-Expón as súas ideas expresándose de forma correcta en diferentes situacións e respecta as opinións dos demais.</p> <p>EF1.3.1-Participa activamente nas actividades buscando unha mellora da competencia motriz.</p> <p>EF.1.3.2-Demostra certa autonomía resolvendo problemas motores.</p> <p>EF1.3.3-Incorpora nas súas rutinas o coidado e hixiene do corpo.</p> <p>EF1.3.4-Participa na recollida e organización do material utilizado nas clases.</p>

EF1.3.5-Acepta formar parte do grupo que lle corresponda e o resultado das competicións con deportividade.

METODOLOXÍA E ACTIVIDADES	TEMPORALIZACIÓN	INSTRUMENTO DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN
<p>A metodoloxía debe ser aberta (non empregando soamente un métodos)e flexible (adaptada ao alumno), e sempre cun compoñente lúdico no traballo dos contidos.</p> <p>Debe ser tamén global, activa, con situacións didácticas contextualizadas, nun clima seguro e motivador, dando resposta á diversidade e favorecendo unha aprendizaxe cooperativa.</p> <p>Debe orientarse o desenvolvemento integral e progresivo do neno/a</p> <p>Estilos de ensinanza e estratexias:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Instrución directa ▪ Descubrimento guiado ▪ Resolución de problemas ▪ Asignación de tarefas ▪ Traballo por grupos <p>Agrupamentos:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Individual ▪ Parellas ▪ Pequenos grupos ▪ Gran grupo 	<p>Os contidos comúns e actividades deste bloque traballarémolos durante todo o curso, xa que son a base para o correcto desenvolvemento dos distintos bloques</p> <p>Primeiro, segundo e terceiro trimestre</p>	<p>Avaliación continua</p> <p>Observación directa e sistemática a través de diferentes instrumentos de avaliación:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Listas de control sobre actividades e xogos ✓ Escalas de observación ✓ Rexistro anecdótico persoal ✓ Diario da clase ✓ Probas prácticas (moi reducidas pola idade e características dos nenos/as) 	<p>Os criterios de cualificación empregados durante todo o curso en relación cos diferentes criterios de avaliación serán:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Hábito de traballo ➤ Actitudes correctas de hixiene e saúde ➤ Mellora da capacidade física e habilidades motrices básicas ➤ Presentación persoal adecuada ➤ Traballo en equipo <p>O peso das cualificacións estará distribuído nos diferentes bloques segundo estas porcentaxes:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Actitude, presentación persoal, comportamento, cooperación, coidado do material e instalacións: 40% - Participación, traballo diario e aprendizaxe dos contidos: 40%. - Actividades de avaliación,

<p>Modelo de sesión(actualmente 50 minutos)</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Desprazamento e aseo posterior 10 minutos ▪ Información e quecemento ou animación 10 minutos ▪ Parte principal da sesión 25 minutos ▪ Volta á calma ou relaxación 5 minutos. 			<p>probas prácticas, listas de control ...:20%</p>
<p>BLOQUE 2: O CORPO: IMAXE E PERCEPCIÓN</p>			
<p>CONTIDOS</p>	<p>CRITERIOS DE AVALIACIÓN</p>	<p>ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE</p>	
<p>B2.1-Aceptación da propia realidade corporal</p> <p>B2.2-Confianza nun mesmo, aumento da autoestima e a autonomía persoal</p> <p>B2.3-Estrutura corporal: percepción, identidade e representación do propio corpo e das principais partes que interveñen no movemento (articulacións e segmentos)</p> <p>B2.4-Experimentación e exploración de posturas corporais, a partir das posibilidades de movemento das distintas articulacións e segmentos</p> <p>B2.5-Vivencia da relaxación global coma estado de quietude, toma de conciencia da respiración e as súa fases</p> <p>B2.6-Experimentación de situacións simples de equilibrio estático e dinámico sen obxectos, sobre bases estables, e portando obxectos</p>	<p>B.2.1-Aceptar e respectar a propia realidade corporal e a dos e das demais.</p> <p>B.2.2-Coñecer a estrutura e funcionamento do corpo para adaptar o movemento ás circunstancias e condicións de cada situación, sendo capaz de representar mentalmente o seu corpo na organización das accións motrices</p>	<p>EF2.1.1-Respecta a diversidade de realidades corporais e de niveis de competencia motriz entre os nenos e nenas da clase.</p> <p>EF2.2.1-Coñece e identifica as partes do corpo propias e do compañeiro/a.</p> <p>EF2.2.2-Domina o equilibrio estático, sen axuda, variando o centro de gravidade en base de sustentación estable.</p> <p>EF2.2.3-Incíase no equilibrio dinámico.</p> <p>EF2.2.4-Reacciona corporalmente ante estímulos sinxelos visuais, auditivos e táctiles, dando respostas motrices que se adaptan ás características deses estímulos, diminuindo os tempos de resposta.</p>	

<p>B2.7-Percepción espazo-temporal, orientación do corpo e nocións topolóxicas básicas (dentro/fóra, enriba/debaixo...)</p> <p>B2.8-Afirmación da lateralidade, recoñecementos da dominancia lateral e da esquerda e dereita propias.</p> <p>B2.9-Posibilidades sensoriais (vista, oído, tacto), experimentación, exploración e discriminación de sensacións.</p>		
---	--	--

METODOLOXÍA E ACTIVIDADES	TEMPORALIZACIÓN	INSTRUMENTO DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN
<p>A metodoloxía debe ser aberta (non empregando soamente un métodos)e flexible (adaptada ao alumno), e sempre cun compoñente lúdico no traballo dos contidos.</p> <p>Debe ser tamén global, activa, con situacións didácticas contextualizadas, nun clima seguro e motivador, dando resposta á diversidade e favorecendo unha aprendizaxe cooperativa.</p> <p>Debe orientarse o desenvolvemento integral e progresivo do neno/a</p> <p>Agrupamentos: individual, parellas, pequenos e gran grupo</p>	<p>Os contido do bloque 2 traballáremolos principalmente ao longo do Primeiro Trimestre.</p> <p>Para o Segundo e Terceiro Trimestre deixaremos os xogos de experimentación das posibilidades sensoriais e as actividades de traballo do equilibrio (especificamente o equilibrio dinámico)</p>	<p>Avaliación continua</p> <p>Observación directa e sistemática a través de diferentes instrumentos de avaliación:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Listas de control sobre actividades e xogos ✓ Escalas de observación ✓ Rexistro anecdótico persoal ✓ Diario da clase ✓ Probas prácticas (moi reducidas pola idade e características dos nenos/as) 	<p>Os criterios de cualificación empregados durante todo o curso en relación cos diferentes criterios de avaliación serán:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Hábito de traballo ➤ Actitudes correctas de hixiene e saúde ➤ Mellora da capacidade física e habilidades motrices básicas ➤ Presentación persoal adecuada ➤ Traballo en equipo <p>O peso das cualificacións estará distribuído nos diferentes bloques</p>

<p>Modelo de sesión(ver táboa primeiro bloque)</p> <p>Actividades a realizar:</p> <p>-Xogos e actividades para traballar a estruturación corporal</p> <p>-Actividades de experimentación das posturas corporais e de exploración das posibilidades de movemento.</p> <p>-Actividades de traballo de percepción espazo-temporal</p> <p>-Xogos de experimentación das posibilidades sensoriais.</p> <p>-Experimentación da actividade física en contraposición os estados de quietude e relaxación.</p> <p>-Actividades e xogos de equilibrio estático e dinámico</p> <p>-Xogos de acción-reacción que desenvolvan progresivamente as respostas ante os diferentes estímulos sensoriais.</p>			<p>segundo estas porcentaxes:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Actitude, presentación persoal, comportamento, cooperación, coidado do material e instalacións: 40% - Participación, traballo diario e aprendizaxe dos contidos: 40%. - Actividades de avaliación, probas prácticas, listas de control ...:20%
<p>BLOQUE 3: HABILIDADES MOTRICES</p>			
<p>CONTIDOS</p>	<p>CRITERIOS DE AVALIACIÓN</p>	<p>ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE</p>	
<p>B.3.1-Formas e posibilidades do movemento. Experimentación de diferentes formas de execución e control das habilidades motrices</p>	<p>B.3.1-Resolver situacións motrices con diversidade de estímulos e condicionamentos espazo-temporais, seleccionando e combinando as</p>	<p>EFB3.1.1-Desprázase de distintas formas, variando os puntos de apoio, con coordinación e boa orientación</p>	

<p>básicas: desprazamentos, xiros, saltos, suspensión, lanzamentos e recepcións.</p> <p>B.3.2-Desenvolvemento e control da motricidade fina e a coordinación viso-motora a través de manexo de obxectos.</p> <p>B.3.3-Resolución de problemas motores sinxelos.</p> <p>B.3.4-Acondicionamento físico xeral en situacións de xogo, especialmente mantemento e mellora da flexibilidade.</p> <p>B.3.5-Disposición favorable a participar en actividades físicas diversas aceptando as diferenzas a nivel de habilidade.</p> <p>B.3.6-Autonomía e confianza nas propias habilidades motrices en situacións e contornos habituais.</p>	<p>habilidades motrices básicas e adaptándoas ás condicións establecidas de forma eficaz.</p>	<p>espacial.</p> <p>EFB3.1.2-Salta de distintas formas variando os puntos de apoio, amplitudes e frecuencias, con coordinación e boa orientación espacial.</p> <p>EFB3.1.3-Realiza as habilidades que impliquen manexo de obxectos con coordinación dos segmentos corporais, iniciando os xestos axeitados.</p> <p>EFB3.1.4-Realiza xiros sobre o eixo lonxitudinal variando os puntos de apoio, con coordinación e boa orientación espacial.</p> <p>EFB3.1.5-Equilibra o corpo en distintas posturas, intentando controlar a tensión, a relaxación e a respiración.</p>
--	---	--

METODOLOXÍA E ACTIVIDADES	TEMPORALIZACIÓN	INSTRUMENTO DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN
A metodoloxía debe ser aberta (non empregando soamente un métodos)e flexible	O desprazamento e o salto traballarase todo o	Avaliación continua	Os criterios de cualificación empregados durante todo o curso en

<p>(adaptada ao alumno), e sempre cun compoñente lúdico no traballo dos contidos.</p> <p>Debe ser tamén global, activa, con situacións didácticas contextualizadas, nun clima seguro e motivador, dando resposta á diversidade e favorecendo unha aprendizaxe cooperativa.</p> <p>Agrupamentos: individual, parellas, pequenos e gran grupo</p> <p>Modelo de sesión(ver táboa primeiro bloque)</p> <p>Actividades a realizar:</p> <p>-Xogos e actividades de desprazamento (sobre distintas partes do corpo, con distintas orientacións, a diferentes velocidades, no chan e en altura, traxectorias variadas, obstáculos...</p> <p>-Xogos e actividades de salto (estático-dinámicos, dúas pernas-unha perna,lonxitude, altura...)</p> <p>-Xogos e actividades de xiro (eixes, superficies...)</p> <p>-Xogos e actividades motrices de manipulación de obxectos.</p> <p>-Xogos e actividades motrices de: bote, tiro, golpeo, pateo, precisión,lanzamentos e recepcións, parada e despexe, equilibrio...</p> <p>-Xogos e actividades motrices de traballo da condición física:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Forza • Resistencia 	<p>curso, pero especialmente o primeiro trimestre.</p> <p>Xiros e manipulación de obxectos todo o curso, pero especialmente no segundo trimestre.</p> <p>As actividades motrices de bote, tiro...no primeiro trimestre e os xogos nos segundo e terceiro.</p> <p>Os xogos e actividades de traballo da condición física en todas a sesións incluírase algún xogo ou actividade motriz deste tipo de tarefas</p>	<p>Observación directa e sistemática a través de diferentes instrumentos de avaliación:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Escalas descritivas e cuantitativas nas que recoller o nivel de execución motriz ✓ Lista de control ✓ Seguimento da progresión das distintas habilidades motrices 	<p>relación cos diferentes criterios de avaliación serán:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Hábito de traballo ➤ Actitudes correctas de hixiene e saúde ➤ Mellora da capacidade física e habilidades motrices básicas ➤ Presentación persoal adecuada ➤ Traballo en equipo <p>O peso das cualificacións estará distribuído nos diferentes bloques segundo estas porcentaxes:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Actitude, presentación persoal, comportamento, cooperación, coidado do material e instalacións: 40% - Participación, traballo diario e aprendizaxe dos contidos: 40%. - Actividades de avaliación, probas prácticas, listas de control20%
--	---	--	--

<ul style="list-style-type: none"> • Flexibilidade • Velocidade 			
---	--	--	--

BLOQUE 4: ACTIVIDADES FÍSICAS ARTÍSTICO EXPRESIVAS

CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE
<p>B.4.1-Descubrimiento e exploración das posibilidades expresivas do corpo e do movemento, con estruturas rítmicas sinxelas, ritmos baseados na introdución de acentos nunha cadencia, ritmos baseados na duración de intervalos (curtos e longos)</p> <p>B.4.2-Execución de bailes e danzas sinxelas e representativas da cultura galega e doutras culturas, asociando o movemento corporal ao ritmo,</p> <p>B.4.3-Imitación de personaxes, obxectos e situacións.</p> <p>B.4.4-Participación en situacións que supoñan comunicación corporal e recoñecemento das diferenzas no modo de expresarse.</p> <p>B.4.5-Desinhibición na exteriorización de emocións e sentimentos a través do corpo, o xesto e o movemento.</p>	<p>B.4.1-Utilizar os recursos expresivos do corpo e o movemento, comunicando sensacións e emocións.</p>	<p>EFB4.1.1-Representa personaxes e situación mediante o corpo e o movemento con desinhibición e espontaneidade.</p> <p>EFB4.1.2-Reproduce corporalmente unha estrutura rítmica sinxela.</p> <p>EFB4.1.3-Realiza bailes e danzas sinxelas representativas da cultura galega e doutras culturas.</p>

METODOLOXÍA E ACTIVIDADES	TEMPORALIZACIÓN	INSTRUMENTO DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN
---------------------------	-----------------	---------------------------	----------------------------

<p>A metodoloxía debe ser aberta (non empregando soamente un métodos)e flexible (adaptada ao alumno), e sempre cun compoñente lúdico no traballo dos contidos.</p> <p>Debe ser tamén global, activa, con situacións didácticas contextualizadas, nun clima seguro e motivador, dando resposta á diversidade e favorecendo unha aprendizaxe cooperativa.</p> <p>Agrupamentos: individual, parellas, pequenos e gran grupo</p> <p>Modelo de sesión(ver táboa primeiro bloque)</p> <p>Actividades a realizar:</p> <p>-Exercicios de <u>expresión corporal, mimo e dramatizacións</u>.</p> <p>-Actividades e xogos de <u>expresión dramática</u></p> <p>-Exercicios de ritmo e movemento corporal</p> <p>-Técnicas de <u>desinhibición</u> para a exteriorizar as emocións.</p> <p>-Xogos <u>dramáticos</u> e actividades de <u>teatro</u>.</p> <p>-<u>Bailes e danzas</u> de diferentes culturas.</p> <p>-<u>Danzas</u> sinxelas e básicas de <u>Galicia</u>.</p>	<p>O bloque 4 traballarémolo no primeiro e terceiro trimestre.</p> <p>No primeiro trimestre asociado ao bloque 2.</p>	<p>Avaliación continua</p> <p>Observación directa e sistemática a través de diferentes instrumentos de avaliación:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Listas de control sobre actividades e xogos ✓ Escalas de observación ✓ Rexistro anecdótico persoal ✓ Diario da clase ✓ Probas prácticas (moi reducidas pola idade e características dos nenos/as) 	<p>Os criterios de cualificación empregados durante todo o curso en relación cos diferentes criterios de avaliación serán:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Hábito de traballo ➤ Actitudes correctas de hixiene e saúde ➤ Mellora da capacidade física e habilidades motrices básicas ➤ Presentación persoal adecuada ➤ Traballo en equipo <p>O peso das cualificacións estará distribuído nos diferentes bloques segundo estas porcentaxes:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Actitude, presentación persoal, comportamento, cooperación, coidado do material e instalacións: 40% - Participación, traballo diario e aprendizaxe dos contidos: 40%. - Actividades de avaliación, probas prácticas, listas de control:20%
--	---	--	--

BLOQUE 5: ACTIVIDADE FÍSICA E SAÚDE		
CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE
<p>B.5.1-Identificación e práctica de hábitos básicos de hixiene corporal (aseo, roupa e calzado), alimentarios e posturais, relacionados coa actividade física.</p> <p>B.5.2-Realización da actividade física co benestar da persoa.</p> <p>B.5.3-Mobilidade corporal orientada a saúde.</p> <p>B.5.4-Respecto das normas de uso de materiais e espazos na práctica da actividade física par evitar accidentes.</p> <p>B.5.5-Respecto ás persoas que participan no xogo, sen mostrar discriminación de ningún tipo.</p>	<p>B.5.1-Coñecer os efectos do exercicio físico, a hixiene, a alimentación e os hábitos posturais sobre a saúde e o benestar.</p> <p>B.5.2-Coñecer a importancia das medidas de seguridade na práctica da actividade física.</p>	<p>EFB5.1.1-Cumpre as normas básicas do coidado do corpo en relación coa hixiene, con autonomía.</p> <p>EFB5.1.2-Adopta hábitos alimentarios saudables.</p> <p>EFB5.1.3-Incorpora á súa rutina diaria a actividade física como axente de saúde.</p> <p>EFB5.2.1-Identifica e sinala os riscos individuais e colectivos daquelas actividades físicas que vai coñecendo e practicando.</p>

METODOLOXÍA E ACTIVIDADES	TEMPORALIZACIÓN	INSTRUMENTO DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN
<p>A metodoloxía debe ser aberta e flexible , e sempre cun compoñente lúdico no traballo dos contidos.</p> <p>Debe ser tamén global, activa, con situacións didácticas contextualizadas, nun clima seguro e motivador, dando resposta á diversidade e favorecendo unha aprendizaxe cooperativa.</p> <p>Actividades a realizar:</p> <p>-Aseo posterior á clase de educación física</p> <p>-Actividades que desenvolvan hábitos alimentarios saudables.</p> <p>-Actividades que favorezan o coñecemento e importancia da seguridade na práctica do exercicio físico.</p> <p>-Actividades que relacionen riscos con actividades físicas concretas.</p> <p>-Xogos cooperativos que induzan ao respecto ás persoas que participan nel.</p>	<p>Os contidos traballaranse principalmente ao longo do primeiro e segundo trimestre.</p>	<p>Avaliación continua</p> <p>Observación directa e sistemática a través de diferentes instrumentos de avaliación:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Listas de control sobre actividades e xogos ✓ Escalas de observación ✓ Rexistro anecdótico persoal ✓ Diario da clase ✓ Probas prácticas (moi reducidas pola idade e características dos nenos/as) 	<p>Os criterios de cualificación empregados durante todo o curso en relación cos diferentes criterios de avaliación serán:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Hábito de traballo ➤ Actitudes correctas de hixiene e saúde ➤ Mellora da capacidade física e habilidades motrices básicas ➤ Presentación persoal adecuada ➤ Traballo en equipo <p>O peso das cualificacións estará distribuído nos diferentes bloques segundo estas porcentaxes:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Actitude, presentación persoal, comportamento, cooperación, coidado do material e instalacións: 40% - Participación, traballo diario e aprendizaxe dos contidos: 40%. - Actividades de avaliación, probas prácticas, listas de control ...:20%

BLOQUE 6: OS XOGOS E AS ACTIVIDADES DEPORTIVAS		
CONTIDOS	CRITERIOS DE AVALIACIÓN	ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE
<p>B.6.1-Descubrimento da cooperación e a oposición con relación ás regras do xogo. Aceptación de distintos papeis no xogo.</p> <p>B.6.2-Recoñecemento e aceptación das persoas que participan no xogo, aceptando o reto que supón opoñerse ao outro sen que derive en situacións de rivalidade ou menosprezo.</p> <p>B.6.3-Comprensión das norma de xogo e cumprimento voluntario destas.</p> <p>B.6.4-Confianza nas propias posibilidades e esforzo nos xogos, con aceptación das limitacións persoais.</p> <p>B.6.5-O xogo como actividade común a todas as culturas.</p> <p>B.6.6-Coñecemento e práctica dalgúns xogos de Galicia. Descubrimento de xogos interculturais.</p> <p>B.6.7-Práctica de xogos libres e organizados.</p> <p>B.6.8-Xogos de aire libre no parque ou en contornos naturais próximos ao colexio. Exploración e gozo da motricidade no aire libre, respectando a natureza.</p>	<p>B.6.1-Coñecer tácticas elementais dos xogos aplicando as regras en situacións de cooperación e de oposición.</p> <p>B.6.2-Coñecer a diversidade de actividades físicas, lúdicas e deportivas, en especial as de Galicia.</p> <p>B.6.3-Manifestar respecto cara o contorno e o medio natural nos xogos e actividades ao aire libre.</p>	<p>EFB6.1.1-Pon en práctica as tácticas elementais dos xogos.</p> <p>EFB6.1.2-Utiliza as regras dos xogos en situación de cooperación e oposición.</p> <p>EFB6.2.1-Practica xogos libres e organizados, recoñecendo as súas características e diferenzas.</p> <p>EFB6.2.1-Investiga e coñece xogos tradicionais de Galicia.</p> <p>EFB6.3.1-Realiza actividades no medio natural.</p> <p>EFB6.3.2-Coñece o coidado e respecto do medio ao efectuar algunha actividade fóra do centro.</p>

METODOLOXÍA E ACTIVIDADES	TEMPORALIZACIÓN	INSTRUMENTO DE AVALIACIÓN	CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN
<p>A metodoloxía debe ser aberta e flexible , e sempre cun compoñente lúdico no traballo dos contidos.</p> <p>Debe ser tamén global, activa, con situacións didácticas contextualizadas, nun clima seguro e motivador, dando resposta á diversidade e favorecendo unha aprendizaxe cooperativa.</p> <p>Agrupamentos: individual, parellas, pequenos e gran grupo</p> <p>Modelo de sesión(ver táboa primeiro bloque)</p> <p>Actividades a realizar:</p> <p>-Actividades físicas, deportivas e xogos realizados tanto en espazos interiores (pequenos e grandes) coma na natureza.</p> <p>-Xogos que favorezan o intercambio de papeis ao longo do mesmo.</p> <p>-Xogos libres para fomentar a creatividade, a integración e o coñecemento das propias posibilidades, aceptando as limitacións persoais.</p> <p>-Xogos tradicionais de Galicia.</p> <p>-Xogos regrados (sinxelos) e actividades predeportivas.</p>	<p>Contidos traballados principalmente no segundo e terceiro trimestre.</p>	<p>Avaliación continua</p> <p>Os mesmos instrumentos de avaliación que nos bloques anteriores.</p> <p>Ademais as listas de control e escalas de observación deste bloque recollerán principalmente aqueles aspectos relacionados coa cooperación, o respecto ás normas dos xogos, aceptación tanto das persoas que interveñen nos xogos como dos distintos papeis nos mesmos.</p>	<p>Os criterios de cualificación empregados durante todo o curso en relación cos diferentes criterios de avaliación serán:</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Hábito de traballo ➤ Actitudes correctas de hixiene e saúde ➤ Mellora da capacidade física e habilidades motrices básicas ➤ Presentación persoal adecuada ➤ Traballo en equipo <p>O peso das cualificacións estará distribuído nos diferentes bloques segundo estas porcentaxes:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Actitude, presentación persoal, comportamento, cooperación, coidado do material e instalacións: 40% - Participación, traballo diario e aprendizaxe dos contidos: 40%. - Actividades de avaliación, probas prácticas, listas de control ...:20%

-Actividades ao aire libre que desenvolvan aspectos básicos de respecto ao medio ambiente.			
--	--	--	--

Metodoloxía didáctica:

Recoméndase o seu desenvolvemento dende un enfoque competencial: tarefas globalizadas, a aprendizaxe por proxectos de investigación, autoaprendizaxes, aprendizaxe multinivel...

Os recursos dixitais terán un carácter eminentemente práctico para potenciar a aplicación dos contidos. Incidir nas diferentes competencias clave e os obxectivos mínimos do nivel para contribuir ao proceso de avaliación continua.

Ensino non presencial:

Medidas que se adoptarán no caso de suspensión da actividade lectiva.

No suposto de ensino non presencial:

- O centro educativo traballará preferentemente a través da **aula virtual do centro**, determinará as tarefas a realizar polo alumnado garantindo a adquisición das aprendizaxes básicas (**MÍNIMOS DAS AREAS / COMPETENCIALES**) e seguindo a avaliación continua.
- A **avaliación continua** centrarase na consecución dos estándares mínimos seleccionados das diferentes áreas (aprendizaxes imprescindibles en negriña) e en conseguir unha adecuada consecución das competencias clave adaptadas ao nivel educativo que se está a cursar.
- Desenvolveranse actividades dende un **enfoque competencial**: tarefas globalizadas, a aprendizaxe por proxectos de investigación, auto-aprendizaxes...

Os recursos dixitais serán de utilización preferente e as actividades educativas deseñadas terán un carácter eminentemente práctico para potenciar as diferentes competencias clave e os obxectivos mínimos do nivel.

- Os recursos educativos de apoio **garantirán a atención ao alumnado con necesidades específicas de apoio educativo**, favorecendo o seu acceso ao currículo poñendo especial coidado na atención do alumnado con necesidades educativas especiais.
- Establecerase un **procedemento de comunicación entre o alumnado, as familias e o equipo docente utilizando**, preferentemente, as plataformas e medios telemáticos corporativos.

Avaliación:

Os procedementos e **instrumentos de avaliación** deseñaranse de forma que permitan determinar o nivel competencial acadado polo alumnado na avaliación continua, sempre **adecuándose ás modalidades xa citadas de ensino presencial e non presencial** no caso de ter que realizarse.

ANEAE:

Prestarase especial atención ao **alumnado con necesidades específicas de apoio** educativo e ao alumnado que tivese dificultades derivadas:

- Fenda dixital: Coidarase que todo o alumnado teña acceso ao proceso de ensinanza e aprendizaxe en calquera dos escenarios presentes e asegurarse a súa participación e implicación no desenvolvemento das accións educativas.
- Dificultades de aprendizaxe e necesidades de apoio educativo, desenvolveranse plans referidos ao alumnado con NEAE.
- Dificultades e diferentes modos que ten o alumnado de percibir e expresar a información para garantir a comprensión e a comunicación da mesma.

Axuste de medios, tempos, instrumentos ou procedementos de avaliación, as súas circunstancias e necesidades.

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA

**LENGUA CASTELLANA
Y LITERATURA
EP Segundo Curso**

1, Objetivos en clave de Competencias del Segundo Curso

- Comprender el sentido global de textos orales y expresarse oralmente de forma adecuada en los diferentes contextos y situaciones de comunicación oral —debates, diálogos, etc. — en los que se desenvuelve el alumno/a. (*Comunicación lingüística*).
- Leer y comprender textos sencillos de tipología diversa (narrativos, descriptivos, textos de la vida cotidiana...) identificando la información relevante e irrelevante y utilizando estrategias de comprensión; desarrollar hábitos de lectura, como instrumentos para adquirir conocimiento, y como ocio y disfrute. (*Comunicación lingüística*).
- Comprender e interpretar informaciones de trayectos y planos, horarios comerciales, calendarios, etc., efectuando los razonamientos numéricos y geométricos necesarios. (*Matemática*).
- Utilizar los conocimientos sobre la lengua, el sistema de lectoescritura y las normas del uso lingüístico para escribir y hablar de forma adecuada, coherente y correcta, sabiendo razonar y explicar los procesos seguidos. (*Comunicación lingüística; Aprender a aprender*).
- Relacionarse y expresarse a través de la lengua de manera adecuada en la actividad social y cultural, adoptando una actitud respetuosa y de cooperación, desarrollando la escucha activa, para tomar conciencia de los propios sentimientos e ideas y para controlar la propia conducta. (*Sociales y cívicas*).
- Reproducir y dramatizar textos fomentando la capacidad de trabajar en grupo. (*Sociales y cívicas*).
- Obtener información y opiniones de los medios de comunicación social y las tecnologías de la información y la comunicación, y saberlas interpretar y valorar. (*Conciencia y expresión culturales; Digital*).
- Iniciarse en el uso de las TIC para elaborar textos propios, y como instrumento de aprendizaje. (*Digital*).
- Aproximarse a obras relevantes de la literatura infantil. Comprender textos literarios de géneros diversos, así como las convenciones específicas del lenguaje literario. (*Comunicación lingüística; Ciencia y tecnología*).
- Identificar la biblioteca (aula, entorno) como espacio de ocio y disfrute de la lectura. (*Comunicación lingüística*).
- Conocer y valorar la realidad plurilingüe de España como muestra de riqueza cultural. (*Conciencia y expresión culturales; Sociales y cívicas*).
- Reflexionar sobre los diferentes usos sociales de las lenguas para evitar los estereotipos lingüísticos que suponen juicios de valor y prejuicios clasistas, racistas o sexistas. (*Sociales y cívicas*).
- Tomar conciencia del propio aprendizaje y reflexionar sobre posibles estrategias para emprender nuevos aprendizajes. (*Sentido de la iniciativa y espíritu emprendedor*).

• **Secuencia y temporalización de Contenidos, Criterios de evaluación y Estándares de aprendizaje evaluables del Segundo nivel.**

COMUNES A LOS TRES TRIMESTRES		
Contenidos	Criterios de evaluación	Estándares de aprendizaje
<p>Bloque 1. Comunicación oral: hablar y escuchar</p> <p>1. Interacción en situaciones comunicativas. Participación en el intercambio verbal.</p> <p>2. Interacción en la comunicación espontánea y dirigida, con distinta intención, respetando un orden espacial, cronológico y lógico en el discurso.</p>	<p>1. Cooperar en las interacciones orales y participar en situaciones comunicativas dirigidas, respondiendo a preguntas.</p> <p>2. Utilizar estrategias, habilidades y normas en la interacción y comunicación con los demás.</p>	<p>1.1. Participa en situaciones comunicativas dirigidas, respondiendo a preguntas, en su caso, y preguntando para averiguar el significado de expresiones y/o palabras que no comprende.</p> <p>1.2. Participa en situaciones espontáneas de intercambio comunicativo, proponiendo temas y aportando opiniones.</p> <p>1.3. Interpreta correctamente instrucciones orales.</p> <p>1.4. Pide ayuda para la realización de tareas de distinta índole con lenguaje adecuado.</p> <p>1.5. Identifica en el discurso elementos de contenidos relevantes en función de la situación comunicativa (lugares, tiempo, nombres, cantidades...).</p> <p>2.1. Retoma el tema de conversación cuando se le indica que se ha desviado de este.</p> <p>2.2. Solicita información complementaria con una finalidad determinada.</p> <p>2.3. Respeta turnos de palabra.</p> <p>2.4. Comunica verbalmente sentimientos, vivencias y emociones propias.</p> <p>2.5. Adecua la entonación y el tono de voz a la función (saludar, despedirse, preguntar y responder preguntas) y al tipo de texto en</p>

<p>3. Comprensión de mensajes en diferentes situaciones de comunicación oral.</p>	<p>3. Comprender el sentido global de un texto. Identificar informaciones relevantes e irrelevantes. Ampliar el vocabulario.</p>	<p>situaciones rutinarias y en contextos conocidos.</p> <p>3.2. Identifica las ideas contenidas en textos orales producidos por el docente.</p> <p>3.3. Incorpora el nuevo vocabulario en sus intervenciones orales.</p>
<p>4. Expresión y producción de textos orales.</p>	<p>4. Narrar situaciones y experiencias personales, cuentos populares, noticias y diálogos.</p>	<p>4.1. Narra, siguiendo un orden lógico y cronológico, cuentos, experiencias vividas y anécdotas personales, utilizando con propiedad expresiones temporales.</p>
<p>5., 6. Expresión y reproducción de textos orales según su tipología.</p>	<p>5. Realizar descripciones sencillas de personas, animales, objetos y lugares.</p>	<p>5.1. Describe personas, animales, objetos y escenas del mundo real o de representaciones de distinto soporte, siguiendo un orden y usando aquellos adjetivos y adverbios que resulten pertinentes.</p>
<p>7. Escucha y reproducción de textos breves y sencillos que estimulen la curiosidad e imaginación del alumnado.</p>	<p>6. Participar en debates, diálogos y discusiones guiadas.</p> <p>7. Desarrollar la capacidad de escucha activa</p>	<p>6.1. Expresa su opinión sobre temas de interés en un debate.</p> <p>7.1. Formula preguntas para obtener información tras la escucha de una narración, exposición, debate o instrucción.</p>
<p>9. Dramatización de textos adaptados.</p>	<p>9. Dramatizar textos adaptados, desarrollando el gusto por participar en dinámicas de grupos.</p>	<p>9.1. Distingue el narrador y los personajes, así como sus turnos de intervención, en textos dramáticos.</p> <p>9.2. Interpreta diferentes personajes, reflejando sus características esenciales, memorizando y representando sus acciones y gestos más</p>

<p>Bloque 2. Comunicación escrita: leer</p> <p>1. Interiorización de la relación entre lengua oral y lengua escrita.</p> <p>2. Método de lectoescritura.</p> <p>3. Audición de diferentes tipos de textos.</p> <p>4. Modelaje lector. Utilización de estrategias que mejoran la comprensión (lectura comprensiva) Interiorización de la lectura como instrumento de aprendizaje.</p>	<p>1. Conocer la correspondencia entre fonemas y grafías en contextos significativos.</p> <p>2. Leer el texto con la pronunciación, el ritmo y la entonación adecuados.</p> <p>3. Comprender el sentido global de un texto sencillo tanto de ámbito cotidiano como académico: textos descriptivos, narrativos, expositivos, instructivos y literarios.</p> <p>4. Utilizar estrategias para la comprensión lectora.</p>	<p>definitorios.</p> <p>1.1 Codifica y descodifica todos los fonemas y grafías de la lengua castellana, estableciendo relaciones entre la palabra y sus partes. 1.2. Separa las palabras en sílabas 1.3. Conoce el abecedario y ordena las palabras por orden alfabético 1.4. Interrelaciona los códigos oral y escrito: discrimina los sonidos en las palabras y la correspondencia grafema-fonema. 1.5. Reproduce de forma audible y gráfica todos los fonemas y las grafías del castellano en cualquier posición.</p> <p>2.1. Lee en voz alta diferentes tipos de textos apropiados a su edad con la velocidad, la fluidez y la entonación adecuadas.</p> <p>3.1 Identifica el sentido global de los textos en lectura silenciosa o en voz alta. 3.2. Reconoce el argumento de un cuento. 3.3 Identifica el escenario espaciotemporal en textos.</p> <p>4.1. Formula hipótesis sobre el contenido de un texto a partir del título y de las ilustraciones, y verifica las predicciones hechas al finalizar la lectura. 4.2. Desarrolla estrategias eficaces (utilizar el diccionario o preguntar acerca del vocabulario</p>
---	--	---

<p>5., 6. Fomento del interés y el gusto por la lectura.</p>	<p>5. Llevar a cabo el plan lector que dé respuesta a una planificación sistemática de mejora de la eficacia lectora y fomente el gusto por la lectura.</p> <p>6. Adquirir hábito lector.</p>	<p>desconocido) para mejorar la comprensión del texto objeto de trabajo. 4.3. Integra y relaciona sus vivencias e ideas con la información contenida en un texto. 4.4. Localiza información concreta en un texto.</p> <p>5.1. Tiene programado un tiempo diario para la lectura: método de lectoescritura y animación a la lectura. 5.2. Lee voluntariamente textos propuestos o elegidos por él mismo, y manifiesta su opinión sobre ellos. 5.3. Se esfuerza por comprender e interpretar las diferentes lecturas.</p> <p>6.1. Informa de las lecturas personales a los demás, valorándolas de forma sencilla en función de su utilidad y gusto. 6.2. Justifica las preferencias personales a partir de la lectura de cuentos, cómics, poemas, teatro, etc.</p>
<p>Bloque 3. Comunicación escrita: escribir 1., 2., 3. Conocimiento y utilización de los recursos gráficos en la comunicación escrita.</p>	<p>1. Interiorizar las normas de la escritura y sus aspectos gráficos.</p> <p>2. Conocer y usar el sistema de lectoescritura.</p>	<p>1.1. Produce textos con diferentes intenciones comunicativas con coherencia, respetando su estructura y aplicando las reglas ortográficas elementales, cuidando la caligrafía, el orden y la presentación.</p> <p>2.1. Sigue un plan de escritura sistemático que incluye distintos tipos de dictados.</p>

<p>4. Producción de textos según la intención y la tipología.</p> <p>5. Aplicación de las normas ortográficas elementales y de los signos de puntuación. Caligrafía. Orden y presentación.</p> <p>6. Uso de los elementos lingüísticos y no lingüísticos en la comunicación escrita.</p> <p>7. Uso de las tecnologías de la información y de la comunicación (TIC) como instrumento de aprendizaje en tareas sencillas.</p>	<p>3. Identificar diversos tipos de fuentes de información.</p> <p>4. Producir textos descriptivos, narrativos, argumentativos, expositivos e instructivos, siguiendo guías y modelos.</p> <p>5. Usar las normas y estrategias de la escritura y de los aspectos gráficos para la producción de textos: planificación, función, destinatario, estructura, revisión y reescritura.</p> <p>6. Crear textos utilizando el lenguaje verbal y el lenguaje no verbal con intención informativa y publicitaria.</p> <p>7. Utilizar las TIC de para elaborar sus producciones y trabajar la escritura.</p>	<p>3.1. Reconoce la función comunicativa de la lengua escrita en diferentes contextos.</p> <p>3.2. Identifica la función de esquemas, mapas conceptuales, gráficas, dibujos, etc., como fuentes de información.</p> <p>4.2. Escribe textos personales con coherencia y vocabulario adecuado, en los que expresa pensamientos, deseos y sentimientos, y donde desarrolla la creatividad.</p> <p>5.1. Crea textos siguiendo una planificación previa, realizada con ayuda del profesor o profesora.</p> <p>5.2. Reconoce rasgos de la estructura básica de textos de uso común: listas, órdenes, refranes, recetas, etc.</p> <p>5.3. Aplica las normas ortográficas en sus producciones escritas.</p> <p>6.1. Interpreta y produce ilustraciones asociadas a textos, de manera que puedan ser utilizadas como indicadores del contenido del texto.</p> <p>7.1. Usa las TIC para realizar ejercicios de escritura guiados.</p>
---	--	---

<p>Bloque 4. Conocimiento de la lengua 1. Conocimiento del abecedario e iniciación al orden alfabético.</p> <p>13. Iniciación en el uso de las tecnologías de la información y de la comunicación (TIC) como instrumento de aprendizaje en tareas sencillas.</p> <p>14. Conocimiento general de realidad plurilingüe de España.</p>	<p>1. Formar palabras a partir de letras y sílabas.</p> <p>13. Utilizar las TIC como instrumento de aprendizaje.</p> <p>14. Conocer donde existen lenguas cooficiales en España</p>	<p>1.1. Reconoce las letras del abecedario y distingue entre vocales y consonantes. 1.2. Forma palabras a partir de letras y sílabas.</p> <p>13.1. Utiliza cada vez de forma más autónoma programas informáticos sencillos para mejorar la lectoescritura, adquirir vocabulario, profundizar en el conocimiento de la lengua y adquirir las reglas ortográficas. 13.2. Utiliza las TIC para las producciones propias siguiendo modelos.</p> <p>14.1. Nombra cuáles son las lenguas cooficiales y señala dónde se hablan.</p>
<p>Bloque 5. Educación literaria 1., 3., 4., 5., 6. El texto literario como fuente de comunicación, de placer, de juego, de entretenimiento y de aprendizaje. Textos propios de la tradición literaria: textos de tradición oral (fábulas, leyendas, canciones populares, cuentos...), textos de género narrativo y textos de otros géneros (teatro o poesía).</p>	<p>1. Leer y reconocer textos propios de la literatura infantil.</p> <p>3. Memorizar textos breves de tradición oral: poemas, canciones, retahílas, adivinanzas y trabalenguas.</p> <p>4. Utilizar las bibliotecas de aula y de centro para obtener información y disfrutar de la lectura de</p>	<p>1.1. Lee textos propios de la literatura infantil. 1.2. Identifica los elementos más relevantes de los textos: personajes, lugares, trama y desenlace. 1.3. Realiza lecturas guiadas de textos narrativos de tradición oral y de obras o fragmentos de la literatura infantil adecuados a su edad.</p> <p>3.1. Se esfuerza en memorizar textos breves de tradición oral.</p> <p>4.1. Utiliza las bibliotecas de aula y de centro para obtener información y disfrutar de la lectura</p>

	<p>obras literarias.</p> <p>5. Elaborar cuentos y poemas sencillos empleando de forma coherente la lengua escrita y la imagen para expresar situaciones comunicativas concretas.</p> <p>6. Mostrar, en diferentes situaciones comunicativas, un vocabulario adecuado, adquirido a través de la lectura de textos literarios y no literarios.</p>	<p>de obras literarias o fragmentos de estas.</p> <p>5.1. Elabora y modifica cuentos y poemas sencillos a partir de pautas o modelos dados.</p> <p>6.1. Muestra, en diferentes situaciones comunicativas, un vocabulario adecuado, adquirido a través de la lectura de textos literarios y no literarios.</p>
--	--	---

PRIMER TRIMESTRE

Contenidos

Crterios de evaluaci3n

Est3ndares de aprendizaje

Bloque 1. Comunicaci3n oral: hablar y escuchar

8. Escucha y reproducci3n de textos breves y sencillos que estimulen la curiosidad e imaginaci3n del alumnado.

8. Reproducir textos orales.

8.1. Narra o recita, utilizando los recursos extralingüísticos convenientes, pequeños cuentos y poemas.

8.2. Utiliza fórmulas iniciales y finales aprendidas al contar un cuento.

Bloque 2. Comunicaci3n escrita: leer

3. Audici3n de diferentes tipos de textos.

3. Comprender el sentido global de un texto sencillo tanto de 3mbito cotidiano como acad3mico: textos narrativos, expositivos y literarios.

3.4 Reconoce los elementos b3sicos de los diferentes tipos de textos.

Bloque 3. Comunicaci3n escrita: escribir

4. Producci3n de textos seg3n la intenci3n y la tipolog3a.

Textos descriptivos, narrativos, argumentativos, expositivos e instructivos.

4. Producir textos narrativos y expositivos siguiendo gu3as y modelos.

4.1. Produce textos escritos con distintas intenciones y atendiendo a diferentes situaciones comunicativas: felicitaciones, cartas, cuentos, etc., partiendo de modelos previos.

Bloque 4. Conocimiento de la lengua

2. La s3laba.

Clases de s3labas.

2. Clasificar palabras seg3n su n3mero de s3labas y distinguir caracter3sticas de las s3labas.

2.1. Clasifica palabras de acuerdo con las caracter3sticas de sus s3labas

2.2. Separa correctamente palabras en s3labas.

<p>4. Reconocimiento de las distintas clases de palabras en los textos (el <i>nombre</i> o <i>sustantivo</i>). Características y uso de cada clase de palabra.</p> <p>5. Tipos de nombres.</p> <p>7. Género y número. Concordancia.</p> <p>11., 12. Adquisición de vocabulario. Sinónimos y antónimos. Palabras polisémicas. Familia léxica. Campo semántico.</p> <p>Bloque 5. Educación literaria</p> <p>2. La literatura: textos literarios y textos no literarios. El cuento. La poesía.</p>	<p>4. Identificar sustantivos en un texto, distinguiendo algunas de sus características.</p> <p>5. Distinguir entre nombres comunes, propios, individuales y colectivos.</p> <p>7. Distinguir el género y el número en los nombres.</p> <p>11. Sistematizar la adquisición de vocabulario a través de los textos.</p> <p>12. Ampliar el vocabulario de uso a través de la lectura y juegos de escritura.</p> <p>2. Dramatizar y representar, mediante gestos y palabras, escenas de cuentos, poemas y canciones.</p>	<p>4.1. Discrimina los sustantivos de las demás clases de palabras y justifica su clasificación.</p> <p>5.1. Identifica y clasifica correctamente los nombres comunes, propios, individuales y colectivos.</p> <p>7.1. Relaciona y clasifica los nombres atendiendo al género y al número, y adecua el uso de los artículos y demostrativos al género y número de los nombres propuestos.</p> <p>11.2. Reconoce sinónimos y antónimos. 11.5. Identifica distintos significados de una palabra polisémica.</p> <p>12.1. Reconoce y escribe palabras pertenecientes a la familia léxica que se le propone. 12.2. Busca información a partir de pautas dadas, lectura de textos, etc.</p> <p>2.1. Dramatiza y representa, mediante gestos y palabras, escenas de cuentos, poemas y canciones.</p>
--	--	---

SEGUNDO TRIMESTRE

Contenidos	Criterios de evaluación	Estándares de aprendizaje
<p>Bloque 1. Comunicación oral: hablar y escuchar</p> <p>3. Comprensión de mensajes en diferentes situaciones de comunicación oral.</p> <p>8. Escucha y reproducción de textos breves y sencillos que estimulen la curiosidad e imaginación del alumnado.</p>	<p>3. Comprender el sentido global de un texto. Identificar informaciones relevantes e irrelevantes. Ampliar el vocabulario.</p> <p>8. Reproducir textos orales.</p>	<p>3.1. Identifica la idea principal en textos narrativos orales y en textos expositivos sencillos (noticias breves de radio y televisión, y explicaciones sencillas).</p> <p>8.1. Narra o recita, utilizando los recursos extralingüísticos convenientes, pequeños cuentos.</p> <p>8.2. Utiliza fórmulas iniciales y finales aprendidas al contar un cuento.</p>
<p>Bloque 2. Comunicación escrita: leer</p> <p>3. Audición de diferentes tipos de textos.</p>	<p>3. Comprender el sentido global de un texto sencillo tanto de ámbito cotidiano como académico: textos descriptivos, narrativos, instructivos y literarios.</p>	<p>3.4 Reconoce los elementos básicos de los diferentes tipos de textos.</p>
<p>Bloque 3. Comunicación escrita: escribir</p> <p>4. Producción de textos según la intención y la tipología. Textos descriptivos, narrativos e instructivos.</p>	<p>4. Producir textos descriptivos, narrativos e instructivos, siguiendo guías y modelos.</p>	<p>4.1. Produce textos escritos con distintas intenciones y atendiendo a diferentes situaciones comunicativas (descripciones...), partiendo de modelos previos.</p>

<p>Bloque 4. Conocimiento de la lengua</p> <p>4. Reconocimiento de las distintas clases de palabras en los textos. Características y uso de cada clase de palabra.</p> <p>6. El adjetivo calificativo.</p> <p>8. Artículos.</p> <p>9. Verbo. Tiempos verbales.</p> <p>11., 12. Adquisición de vocabulario. Comparaciones. Antónimos. Palabras derivadas.</p>	<p>4. Identificar sustantivos, adjetivos y verbos en un texto, distinguiendo algunas de sus características.</p> <p>6. Utilizar adjetivos calificativos.</p> <p>8. Identificar y usar los artículos.</p> <p>9. Utilizar los tiempos verbales correctamente, de forma oral y por escrito.</p> <p>11. Sistematizar la adquisición de vocabulario a través de los textos</p> <p>12. Ampliar el vocabulario de uso a través de la lectura y juegos de escritura.</p>	<p>4.1. Discrimina los sustantivos de las demás clases de palabras y justifica su clasificación.</p> <p>6.1. Utiliza adjetivos para atribuir cualidades a los nombres.</p> <p>8.1. Interioriza el concepto de artículo.</p> <p>9.1. Reconoce el concepto de verbo como palabra que expresa una acción; utiliza correctamente las formas de los verbos tratados, y completa oraciones y textos breves con ellos.</p> <p>11.1. Realiza comparaciones. 11.2. Reconoce antónimos. 11.6. Escribe palabras compuestas a partir de dos simples.</p> <p>12.1. Reconoce y escribe palabras pertenecientes a la familia léxica que se le propone. 12.2. Busca información a partir de pautas dadas, lectura de textos, etc.</p>
<p>Bloque 5. Educación literaria</p> <p>2. La literatura: textos literarios y textos no literarios. La poesía.</p>	<p>2. Dramatizar y representar, mediante gestos y palabras, escenas de poemas.</p>	<p>2.1. Dramatiza y representa, mediante gestos y palabras, escenas de poemas.</p>

--	--	--

TERCER TRIMESTRE		
Contenidos	Criterios de evaluación	Estándares de aprendizaje
<p>Bloque 2. Comunicación escrita: leer 3. Audición de diferentes tipos de textos.</p> <p>Bloque 3. Comunicación escrita: escribir 4. Producción de textos según la intención y la tipología. Textos descriptivos y narrativos.</p> <p>6. Uso de los elementos lingüísticos y no lingüísticos en la comunicación escrita.</p> <p>Bloque 4. Conocimiento de la lengua 3. La palabra.</p> <p>10. Sujeto y predicado.</p>	<p>3. Comprender el sentido global de un texto sencillo tanto de ámbito cotidiano como académico: textos descriptivos, narrativos, expositivos, instructivos y literarios.</p> <p>4. Producir textos descriptivos y narrativos siguiendo guías y modelos.</p> <p>6. Crear textos utilizando el lenguaje verbal y el lenguaje no verbal con intención informativa y publicitaria.</p> <p>3. Ordenar correctamente las palabras en la oración.</p> <p>10. Identificar sujeto y predicado en los textos, y valorar la intención comunicativa del emisor.</p>	<p>3.4 Reconoce los elementos básicos de los diferentes tipos de textos.</p> <p>4.1. Produce textos escritos con distintas intenciones y atendiendo a diferentes situaciones comunicativas: descripciones, diálogos, cartas, etc., partiendo de modelos previos.</p> <p>6.2. Interpreta y produce textos asociados a imágenes (anuncios, carteles, cómics, chistes), con una función determinada: informar, narrar...</p> <p>3.1. Ordena las palabras en las oraciones.</p>

<p>11., 12. Adquisición de vocabulario. Antónimos. Onomatopeyas. Aumentativos. Diminutivos. Familia léxica.</p> <p>Bloque 5. Educación literaria 2. La literatura: textos literarios y textos no literarios. El teatro. La poesía.</p>	<p>11. Sistematizar la adquisición de vocabulario a través de los textos.</p> <p>12. Ampliar el vocabulario de uso a través de la lectura y juegos de escritura.</p> <p>2. Dramatizar y representar, mediante gestos y palabras, escenas de poemas.</p>	<p>10.1 Identifica el sujeto y el predicado en una oración, y es capaz de clasificarla de acuerdo a la intención del hablante.</p> <p>11.2. Reconoce antónimos. 11.3. Aplica prefijos y sufijos para formar palabras antónimas y crear diminutivos o aumentativos a una palabra dada o presente en un texto. 11.4. Identifica las palabras que se asocian a los sonidos.</p> <p>12.1. Reconoce y escribe palabras pertenecientes a la familia léxica que se le propone. 12.2. Busca información a partir de pautas dadas, lectura de textos, etc.</p> <p>2.1. Dramatiza y representa, mediante gestos y palabras, escenas de poemas.</p>
---	---	---

3. Evaluación trimestral de las competencias

Primer Trimestre					
Instrumentos de evaluación	Indicadores de evaluación de competencias	Niveles de desempeño			
		1	2	3	4
<ul style="list-style-type: none"> - Tareas diversas realizadas por el alumnado durante la actividad diaria en clase. - Libro y cuaderno de clase del alumno/a. - Actividades de evaluación (libro, fichas, pruebas escritas...) - Trabajos en grupo. 	Comprende textos orales de la vida cotidiana y escolares.	Identifica con dificultad el tema principal de los textos orales en situaciones cotidianas y escolares.	Capta las ideas principales de los textos habituales en el aula, de la vida cotidiana y propios.	Capta el sentido global e identifica y relaciona las ideas principales de los textos de situaciones comunicativas habituales en el aula y en la vida cotidiana, así como los recursos no verbales gestuales en que se apoyan	Comprende el tema y relaciona las ideas que se desprenden de los textos orales teniendo en cuenta el contexto y situación en que se producen, emitiendo algunas opiniones.
<ul style="list-style-type: none"> - Resolución de actividades y ejercicios. - Actividades interactivas. - Preguntas individuales y grupales. - Participación del alumno/a. 	Produce textos orales de tipología diversa adecuados a la situación comunicativa.	Intenta elaborar textos orales de forma ordenada y comprensible, pero utiliza un léxico reducido y le cuesta entonar y elevar el tono de voz adecuadamente.	Elabora textos orales sobre temas conocidos y experiencias propias de forma ordenada y con un léxico elemental iniciándose en la entonación adecuada .	Se expresa oralmente mediante textos adecuadamente contruidos y con un léxico específico, para expresar experiencias y hechos conocidos, con el tono y la entonación adecuados.	Expresa de manera clara y ordenada experiencias vividas, pero también conocimientos adquiridos, sabiendo seleccionar recursos no verbales según el tema tratado, todo ello con el léxico aprendido.
<ul style="list-style-type: none"> - Intervenciones en clase. - Registros de incidencias. 	Interactúa oralmente de acuerdo con la situación comunicativa usando estrategias conversacionales.	Apenas interactúa en las situaciones comunicativas conversacionales o dialogadas ante la clase por falta de actividades	Interactúa en las situaciones cotidianas y escolares habituales, intentando mantener y respetar el turno de palabra.	Acostumbra a mantener el tema de las conversaciones, procurando escuchar a los demás sin repetir ideas y respetando las	Interviene activamente en las situaciones comunicativas relacionadas con la vida escolar y las áreas curriculares,

- Ficha de registro individual.		comunicativas básicas.		intervenciones de los interlocutores.	aportando ideas y escuchando a los demás.
	Lee con fluidez para comprender textos de la vida cotidiana y escolares en diferentes soportes y formatos.	Lee con escasa fluidez los textos referidos a la vida cotidiana y escolares en los formatos habituales.	Lee con suficiente fluidez textos propios de la vida cotidiana y escolares adecuados a su edad en soportes y formatos habituales.	Lee con fluidez adecuada textos de la vida cotidiana, escolares en formatos y soportes variados.	Lee adecuadamente textos de la vida cotidiana y escolares más complejos, y otros textos seleccionados según propios intereses.
	Revisa el texto para mejorarlo y cuidar su presentación formal en función de la situación comunicativa.	Presenta de forma descuidada textos escritos, sin limpieza ni orden.	Cuida la presentación externa de los escritos procurando pulcritud, pero no revisa las faltas de ortografía.	Revisa el texto escrito y lo mejora procurando que esté libre de faltas de ortografía, pero le cuesta seleccionar la presentación formal adecuadas a la situación.	Cuida la presentación y la calidad ortográfica y formal de los escritos teniendo en cuenta la situación comunicativa .
	Lee fragmentos y obras y conoce algunos autores y autoras significativas de la literatura.	Muestra desinterés por la lectura y el conocimiento por las personas que han creado los textos.	Lee gustosamente fragmentos de obras poéticas y narrativas, pero no se interesa por sus autores.	Manifiesta cierto interés por conocer otras obras de autores y autoras conocidos gracias a lecturas realizadas en clase.	Muestra interés por leer nuevos textos de autores y autoras representativos y los selecciona de manera autónoma.
	Crea textos con recursos literarios para expresar sentimientos, realidades y ficciones.	Tiene dificultades para expresar realidades y ficciones a través del recurso literario.	Puede elaborar creaciones con intención literaria para expresar situaciones reales y fantásticas con ayuda de otros.	Elabora creaciones usando recursos literarios para expresar y comunicar situaciones reales y ficticias, pero no sentimientos,	Elabora creaciones usando recursos literarios para expresar vivencias, pensamientos fantásticos y también sentimientos.
	Conoce y valorar la diversidad lingüística y cultural del Estado	Tiene dificultades para identificar los elementos culturales del entorno	Relaciona elementos culturales y lingüísticos del entorno próximo y	Reconoce y valora elementos culturales y lingüísticos próximos y	Reconoce los diversos elementos culturales del entorno, los del

	español, de Europa y del mundo.	próximo	del Estado Español, pero tiene dificultades para valorarlo como muestra de diversidad.	del Estado español, pero no identifica los elementos culturales europeos ni de países más lejanos.	resto del Estado, Europa y el mundo y los valora como muestra de riqueza.
	Actúa con autonomía en la toma de decisiones y asumir la responsabilidad de los propios actos.	Muestra desinterés por las tareas y no participa en la toma de decisiones	Participa en la toma de decisiones que afectan al grupo de forma acompañada.	Valora y sopesa los puntos a favor y en contra ante una toma de decisiones, pero no asume responsabilidades.	Toma decisiones de forma autónoma y asume la responsabilidad de sus actos y lo que ello comporta.
	Adopta hábitos de aprendizaje cooperativo que promuevan el compromiso personal y las actitudes de convivencia	Adopta una actitud individualista y muestra dificultades en el aprendizaje del trabajo cooperativo.	Es algo individualista en el trabajo en grupo, aunque es capaz de distribuir y compartir las funciones entre los miembros del equipo.	Participa gustosamente en el trabajo cooperativo, aunque presenta algunas dificultades para cumplir y asumir compromisos personales,	Cumple con las asignaciones recibidas en el grupo y muestra buenas actitudes de convivencia para alcanzar objetivos comunes.

Segundo Trimestre						
Instrumentos de evaluación	Indicadores de de competencias	Niveles de desempeño	1	2	3	4
<ul style="list-style-type: none"> - Tareas diversas realizadas por el alumnado durante la actividad diaria en clase. - Libro y cuaderno de clase del alumno/a. - Actividades de evaluación (libro, fichas, pruebas escritas...) - Trabajos en grupo. - Resolución de actividades y ejercicios. - Actividades interactivas. - Preguntas individuales y grupales. - Participación del alumno/a. - Intervenciones en clase. - Puestas en común. - Exposiciones orales. 	<p>Comprende textos orales de la vida cotidiana, de los medios de comunicación y escolares.</p>	<p>1</p> <p>Comprende textos orales de la vida cotidiana, de los medios de comunicación y escolares.</p>	<p>2</p> <p>Identifica con dificultad el tema principal de los textos orales en situaciones cotidianas y escolares, así como los habituales de los medios de comunicación.</p>	<p>3</p> <p>Capta las ideas principales de los textos habituales en el aula, en la vida cotidiana y en los medios de comunicación el sentido global de los mismos.</p>	<p>4</p> <p>Capta el sentido global e identifica y relaciona las ideas principales de los textos de situaciones comunicativas habituales en el aula, en la vida cotidiana y en los medios de comunicación, así como los recursos no verbales gestuales en que se apoyan</p>	
					<p>Produce textos orales de tipología diversa adecuados a la situación comunicativa.</p>	<p>Intenta elaborar textos orales de forma ordenada y comprensible, pero utiliza un léxico reducido y le cuesta entonar y elevar el tono de voz adecuadamente.</p>
	<p>Interactúa oralmente de acuerdo con la situación comunicativa usando estrategias</p>	<p>Apenas interactúa en las situaciones comunicativas conversacionales o</p>	<p>Interactúa en las situaciones cotidianas y escolares habituales, intentando mantener y</p>	<p>Acostumbra a mantener el tema de las conversaciones, procurando escuchar a</p>	<p>Interviene activamente en las situaciones comunicativas relacionadas con la</p>	

- Ficha de registro individual.	conversacionales.	dialogadas ante la clase.	respetar el turno de palabra.	los demás sin repetir ideas y respetando las intervenciones de los interlocutores.	vida escolar y las áreas curriculares, aportando ideas y escuchando a los demás.
	Lee con fluidez para comprender textos de la vida cotidiana, de los medios de comunicación y escolares en diferentes soportes y formatos	Lee con escasa fluidez los textos referidos a la vida cotidiana, de los medios de comunicación y escolares en los formatos habituales.	Lee con suficiente fluidez textos propios de la vida cotidiana, de los medios de comunicación y escolares adecuados a su edad en soportes y formatos habituales.	Lee con fluidez adecuada textos de la vida cotidiana, de los medios de comunicación y escolares en formatos y soportes variados.	Lee adecuadamente textos de la vida cotidiana, de los medios de comunicación escolares más complejos, y otros textos seleccionados según propios intereses.
	Aplica estrategias de búsqueda y de gestión de la información para adquirir conocimiento propio.	Tiene dificultades para seleccionar estrategias de búsqueda de la información.	Es capaz de seleccionar ciertas estrategias y buscar información de forma guiada, en diferentes textos y en Internet con apoyo del adulto.	Es capaz de llevar a cabo la búsqueda de información aplicando distintas estrategias de forma guiada en Internet y en la biblioteca del centro.	Aplica estrategias diversas para la búsqueda y gestión de la información mediante el uso de apoyos tecnológicos, como medio de adquirir conocimiento.
	Planifica el escrito de acuerdo con la situación comunicativa y el destinatario.	Muestra deficiencias en el momento de planificar los escritos por no interpretar adecuadamente la situación comunicativa ni el destinatario.	Planifica textos escritos sobre temas y destinatarios cercanos y conocidos, siguiendo pautas y modelos determinados.	Identifica las situaciones comunicativas y los destinatarios a los que dirigir los textos, pero no selecciona adecuadamente el tipo de texto.	Planifica textos sobre temas diversos y conocidos, seleccionado adecuadamente la estructura según la situación y el destinatario, generando ideas a partir de pautas generales.
Revisa el texto para	Presenta los textos	Revisa los textos con	Presenta los textos de	Revisa los textos y los	

	mejorarlo y cuidar su presentación formal en función de la situación comunicativa.	escritos de forma poco cuidada y en ocasiones con escasa estructura y orden.	el apoyo de pautas y elementos de consulta, como el profesor, procurando subsanar faltas ortográficas y léxicas.	forma clara y ordenada teniendo en cuenta los elementos ortográficos, gramaticales y léxicos.	corrige con la ayuda de soportes y pautas de consulta del propio libro y otros medios, y los presenta con una forma clara y ordenada de acuerdo con el formato y la función del texto.
	Crea textos con recursos literarios para expresar sentimientos, realidades y ficciones.	Muestra dificultad en expresar realidades y fantasías a través del uso de recursos literarios.	Crea textos narrativos y descriptivos sencillos ateniéndose a modelos aportados y léxico sugerido.	Crea textos narrativos, descriptivos y poéticos sencillos a partir de modelos y usando recursos literarios sencillos como la comparación.	Crea textos descriptivos y narrativos de realidades y ficciones, incorporando comparaciones creadas de forma autónoma.
	Actúa con autonomía en la toma de decisiones y asumir la responsabilidad de los propios actos.	Muestra desinterés por las tareas y no participa en la toma de decisiones	Participa en la toma de decisiones que afectan al grupo de forma acompañada.	Valora y sopesa los puntos a favor y en contra ante una toma de decisiones, pero no asume responsabilidades.	Toma decisiones de forma autónoma y asume la responsabilidad de sus actos y lo que ello comporta.
	Muestra actitudes de respeto hacia las personas, sus ideas, opciones, creencias y las culturas que las conforman.	Muestra dificultades en reconocer ideas y creencia que no sean las propias.	Identifica ideas y creencias distintas a las propias y existentes en el entorno próximo.	Muestra tolerancia hacia ideas, creencias y opciones distintas a las suyas.	Muestra respeto por ideas, creencias y opciones de su entorno distintas a las propias.
	Adopta hábitos de aprendizaje cooperativo que promuevan el compromiso personal y las actitudes de	Adopta una actitud individualista y muestra dificultades en el aprendizaje del trabajo cooperativo.	Es algo individualista en el trabajo en grupo, aunque es capaz de distribuir y compartir las funciones entre los	Participa gustosamente en el trabajo cooperativo, aunque presenta algunas dificultades para cumplir y asumir	Cumple con las asignaciones recibidas en el grupo y muestra buenas actitudes de convivencia para alcanzar objetivos

	convivencia.		miembros del equipo.	compromisos personales,	comunes.
	Usa elementos básicos del lenguaje visual con técnicas artísticas para comunicarse.	Reconoce distintos códigos, técnicas básicas, materiales y recursos expresivos del lenguaje visual pero no suele aplicarlos en sus creaciones.	Identifica códigos, técnicas básicas, herramientas y recursos expresivos del lenguaje visual y los aplica en algunas de sus creaciones.	Identifica diversos códigos, técnicas y recursos básicos del lenguaje visual artístico y los aplica en sus creaciones.	Utiliza para comunicarse distintos códigos, materiales, herramientas y recursos expresivos, ajustándolos de manera adecuada a sus creaciones.

Tercer Trimestre						
Instrumentos de evaluación	Indicadores de evaluación de competencias	Niveles de desempeño	1	2	3	4
<ul style="list-style-type: none"> - Tareas diversas realizadas por el alumnado durante la actividad diaria en clase. - Libro y cuaderno de clase del alumno/a. - Actividades de evaluación (libro, fichas, pruebas escritas...) - Trabajos en grupo. - Resolución de actividades y ejercicios. - Actividades interactivas. - Preguntas individuales y grupales. - Participación del alumno/a. - Puestas en común. - Pruebas orales individuales. - Exposiciones orales. 	<p>Comprende textos orales de la vida cotidiana, de los medios de comunicación y escolares.</p>	<p>Identifica con dificultad el tema principal de los textos en situaciones comunicativas orales conocidas cotidianas y escolares.</p>	<p>Capta la idea principal de los textos cotidianos, escolares y de los medios de comunicación, pero no reconoce las ideas principales.</p>	<p>Reconoce el tema y las ideas principales de los textos orales producidos en situaciones cotidianas y escolares pero no las relaciona.</p>	<p>Capta perfectamente el tema y establece las relaciones oportunas de textos orales cotidianos, escolares y de los medios de comunicación, con una intención explícita, así como los recursos gestuales en que se apoyan.</p>	
	<p>Produce textos orales de tipología diversa adecuados a la situación comunicativa.</p>	<p>Produce algunos textos orales de forma ordenada y comprensible pero no utiliza elementos no verbales ni prosódicos adecuados.</p>	<p>Produce textos de tipología variada, relacionado con hechos y conocimientos cercanos, iniciándose en el uso de ciertos recursos verbales como onomatopeyas y gestos.</p>	<p>Adecua los gestos, posturas y los recursos prosódicos adecuados a la producción de textos orales sencillos, acompañándose de algún soporte.</p>	<p>Elige adecuadamente el tipo de texto oral adecuado a la situación comunicativa, usando un léxico correcto y variado, y usando elementos prosódicos variados y la gestualización oportuna.</p>	
	<p>Interactúa oralmente de acuerdo con la situación comunicativa usando estrategias conversacionales.</p>	<p>Conoce las normas básicas del intercambio comunicativo en clase y las aplica solo en presencia de un adulto.</p>	<p>Participa en conversaciones y diálogos desarrollados en clase respetando los turnos de palabra dirigidos por el adulto.</p>	<p>Sabe escuchar y respeta los turnos de palabra en situaciones comunicativas escolares y espontáneas.</p>	<p>Interviene de forma correcta en conversaciones, diálogos, exposiciones sobre temas, escuchando con atención y aportando su opinión, respetando</p>	

- Ficha de registro individual.					las de los otros.
	Lee con fluidez para comprender textos de la vida cotidiana, de los medios de comunicación y escolares en diferentes soportes y formatos	Lee con cierta fluidez textos de la vida cotidiana y escolar adaptados a su edad y nivel.	Lee con fluidez textos escolares y de los medios de comunicación, pero en formatos sencillos y en soportes solo papel.	Lee con la suficiente fluidez textos escolares y de los medios de comunicación en soportes diversos.	Lee con buena textos de la vida cotidiana, de los medios de comunicación y de las áreas curriculares en soportes y formatos diversos.
	Aplica estrategias de comprensión para obtener información, interpretar y valorar el contenido de acuerdo con la tipología y el propósito de la lectura.	Muestra dificultades para utilizar estrategias que le permitan captar el sentido global del texto.	Capta el sentido global de los textos usando estrategias que le permiten captar significados y datos explícitos en el texto con el apoyo de preguntas e imágenes.	Identifica el contenidos relevantes de los textos así como la relación entre las ideas, aplicando estrategias de comprensión diversas.	Infiere significados no explícitos en los escritos de tipología diversa y en diferentes formatos de textos sencillos y cercanos a sus intereses.
	Planifica el escrito de acuerdo con la situación comunicativa y el destinatario.	Planifica con dificultad textos sobre temas cercanos y dirigidos a destinatarios conocidos.	Planifica textos como correos (tradicionales y electrónicos) dirigidos a personas conocidas siguiendo pautas y modelos.	Planifica textos sencillos teniendo en cuenta el destinatario y la situación comunicativa siguiendo modelos dados.	Planifica textos decidiendo que tipo de texto es el idóneo su estructura e incorporando las propias ideas según la situación y el destinatario.
	Produce textos de tipologías diversas con un léxico y estructura que se adecuen al tipo de texto, a las intenciones y al destinatario.	Produce textos sencillos de tipologías poco diversas, con un léxico deficiente y poco adecuado a la intención.	Produce textos sencillos sobre temas conocidos o vividos con estructuras adecuadas y oraciones simples con algún error de concordancia.	Selecciona el tipo de oraciones adecuadas a la intención comunicativa y el tipo de texto, pero comete algún error en el uso de conectores y signos de puntuación.	Produce textos oportunos y correctos usando conectores, signos de puntuación adecuados y las normas ortográficas asimiladas, teniendo en cuenta la intención y el destinatario.

	Revisa el texto para mejorarlo y cuidar su presentación formal en función de la situación comunicativa.	Le cuesta revisar los textos producidos de manera autónoma y lo hace solo bajo la tutela del profesor.	Presenta los textos de forma pulcra pero no detecta errores ortográficos y gramaticales básicos.	Revisa textos escritos con el soporte de pautas y elementos de consulta tradicionales, para corregir aspectos ortográficos y de cohesión.	Presenta textos de forma clara y revisados en su aspecto ortográfico, gramatical y textual, e incluso observando elementos referidos a la adecuación y la cohesión.
	Lee fragmentos y obras y conocer algunos autores y autoras significativas de la literatura castellana y universal.	Lee fragmentos de géneros diversos pero no reconoce los elementos fundamentales de cuentos ni fábulas.	Reconoce algunos elementos característicos de obras infantiles tales como los protagonistas y las tramas más sencillas.	Reconoce personajes arquetípicos de la literatura universal y los relaciona con personajes próximos de los medios audiovisuales actuales.	Valora el sentido global de los textos, identifica los géneros así como las características de los protagonistas, y es capaz de avanzar y discernir datos de otros textos similares.
	Crea textos con recursos literarios para expresar sentimientos, realidades y ficciones.	Imita con dificultad textos narrativos, descriptivos y poéticos tradicionales variando escasamente el léxico y las estructuras.	Utiliza recursos como la comparación y las onomatopeyas en la recreación de textos sencillos como las adivinanzas y los chistes.	Crea textos narrativos sencillos con una trama simple y algunas escenas, y los transforma siguiendo modelos analizados.	Crea sencillos textos poéticos usando recursos como la comparación y la metáfora típicas de las adivinanzas tradicionales.
	Usa elementos básicos del lenguaje visual con técnicas artísticas para comunicarse.	Utiliza con serias dificultades recursos visuales en la creación de cómics.	Muestra cierta creatividad en la selección de recursos visuales para expresar y comunicar situaciones.	Puede transformar textos narrativos en historietas con el apoyo de recursos sencillos como las onomatopeyas.	Combina elementos básicos del lenguaje visual y artísticos, y los selecciona con cierta autonomía para comunicarse, usando símbolos e imágenes en los textos.
	Comunica vivencias, emociones e ideas utilizando los recursos	Le cuesta gestualizar y usar movimientos adecuados a una	Acompaña las dramatizaciones y representaciones	Representa y dramatiza textos conocidos con el apoyo	Es capaz de expresar vivencias y textos de nueva creación

	expresivos del propio cuerpo	situación comunicativa.	sencillas de gestos y posturas poco naturales.	de gestos y posturas naturales y espontáneas.	acompañándose de gestos, postura y expresiones faciales.
	Actúa con autonomía en la toma de decisiones y asumir la responsabilidad de los propios actos.	Muestra escaso interés por las tareas colectivas y no participa en la toma de decisiones	Participa en la toma de decisiones que afectan al grupo de forma buscando el apoyo de los demás.	Valora y sopesa los puntos a favor y en contra ante una toma de decisiones, pero no asume responsabilidades.	Toma decisiones de forma autónoma y asume la responsabilidad de sus actos y lo que ello comporta.
	Adopta hábitos de aprendizaje cooperativo que promuevan el compromiso personal y las actitudes de convivencia.	Adopta una actitud individualista, elude sus responsabilidades y tareas asignadas en el grupo cooperativo.	Participa de manera pobre y poco eficaz trabajo en grupo, aunque es capaz de distribuir y compartir las funciones.	Realiza las funciones y tareas encomendadas en el grupo y colabora gustosamente en la consecución del resultado, pero no con la calidad adecuada.	Cumple con las asignaciones recibidas en el grupo y colabora muy eficientemente en la consecución de los objetivos, promoviendo actitudes de buena convivencia.

▪ **Criterios de promoción de Segundo Curso**

	Perfil Competencia: COMPETENCIA EN COMUNICACIÓN LINGÜÍSTICA
LCL	Usa la lengua oral en asambleas y diálogos como forma de comunicación con los demás y de expresión de sus ideas y pensamientos personales.
LCL	Trasmite las ideas con claridad y coherencia.
LCL	Emplea recursos lingüísticos (entonación y tono de voz) y no lingüísticos (lenguaje gestual y corporal) para comunicarse en las interacciones orales.
LCL	Se expresa con progresiva corrección en la pronunciación, uso del vocabulario y entonación cuando narra hechos ocurridos o experiencias personales y cuando se describe a sí mismo, a familiares y amigos.
LCL	Expresa sus propias ideas de manera comprensible.
LCL	Participa activamente en las situaciones interactivas de comunicación en el aula, contestando preguntas y haciendo comentarios relacionados con el tema (asambleas y diálogos).
LCL	Participa de forma constructiva preguntando, expresando dudas y aportando experiencias.
LCL	Muestra una actitud de escucha activa (mantiene el contacto visual, adopta una postura adecuada...), evitando repetir lo que ya se ha dicho.
LCL	Comprende la información general en textos orales de uso habitual (mensajes, horarios, instrucciones, normas...), realizando actividades relacionadas con estos (preguntas, opinión...).
LCL	Entiende el sentido del texto a través de sus elementos básicos (vocabulario y orden).
LCL	Utiliza en sus expresiones un vocabulario adecuado a su edad.
LCL	Diferencia por el contexto el significado de palabras parecidas.
LCL	Reconoce el tema del texto.
LCL	Obtiene las principales ideas de un texto.
LCL	Reconoce el tema de un texto dado.
LCL	Reproduce de memoria textos sencillos cercanos a sus gustos e intereses.
LCL	Reproduce con corrección y creatividad textos sencillos relacionados con sus rutinas, juegos, etc.
LCL	Actúa en respuesta a las órdenes o instrucciones dadas para llevar a cabo actividades diversas.
LCL	Responde de forma correcta a preguntas concernientes al texto oral.
LCL	Reproduce textos orales sencillos y breves imitando modelos descriptivos, narrativos e instructivos.
LCL	Recuerda algunas ideas básicas de un texto escuchado y las expresa oralmente en respuesta a preguntas dadas sobre este.
LCL	Comienza a ordenar el discurso oral.
LCL	Utiliza de forma efectiva el lenguaje oral para comunicarse y aprender: escucha activamente y realiza preguntas.
LCL	Lee en voz alta con fluidez diferentes tipos de textos apropiados a su edad.
LCL	Descodifica las palabras propias de su edad con ayuda del docente.
LCL	Identifica el mensaje, de manera global, e identifica el tema general de los textos leídos en voz alta.

LCL	Reconoce diferentes tipos de textos de la vida cotidiana realizando sencillas actividades sobre ellos.
LCL	Lee en silencio con fluidez textos de diferente tipología.
LCL	Realiza lecturas en silencio comprendiendo los textos leídos (realizando comentarios, aportando ideas, etc.).
LCL	Identifica, con ayuda del profesor o profesora, las partes de la estructura organizativa de textos sencillos.
LCL	Interpreta, con ayuda del docente, el título de un texto dado.
LCL	Dedica un tiempo a leer, como fuente de disfrute y parte de su ocio.
LCL	Utiliza su tiempo en leer empleando, entre otros, textos propuestos por el docente.
LCL	Realiza actividades guiadas por el docente en soporte digital.
LCL	Identifica referencias bibliográficas: autor e ilustrador.
LCL	Escribe textos propios del ámbito de la vida cotidiana (notas, recetas, felicitaciones, invitaciones, carteles, cartas...), imitando textos modelo.
LCL	Escribe textos usando el vocabulario adecuado, organizando las ideas con claridad, secuenciando temporalmente el escrito y respetando normas gramaticales y ortográficas básicas, imitando textos modelo.
LCL	Reproduce con corrección enunciados breves dictados de forma lenta y repetitiva.
LCL	Se inicia en el uso de estrategias de búsqueda y selección de la información para producir enunciados breves, dando respuestas sencillas a preguntas directas sobre un texto dado.
LCL	Expresa por escrito y brevemente ideas y opiniones sencillas.
LCL	Presenta y redacta con limpieza, claridad y orden los escritos sencillos, gracias al proceso previo guiado de generación de ideas. Emplea, para sus escritos, recursos y estrategias que le ayudan a generar ideas.
LCL	Identifica las clases de palabras (<i>nombre o sustantivo, adjetivo, artículo, verbo y pronombre personal</i>) en textos sencillos. Aplica las normas de ortografía y de concordancia (género y número) estudiadas a estas clases de palabras.
LCL	Reconoce las formas verbales en pasado, presente y futuro para expresar oralmente vivencias y relatos de sucesos.
LCL	Reconoce familias de palabras en el ámbito escolar y familiar.
LCL	Colabora en procesos comunicativos (por ejemplo: asamblea y diálogos) y utiliza en sus producciones algunos recursos como la onomatopeya.
LCL	Reconoce las clases de palabras estudiadas y es capaz de incorporarlas en sus producciones orales.
LCL	Usa el orden alfabético manejando y reconociendo este orden establecido en listas de la clase, guías, etc.
LCL	Busca la palabra correcta entre varias opciones, con ayuda del docente.
LCL	Conoce y aplica las primeras normas ortográficas en textos presentados.
LCL	Reconoce las primeras clases de palabras: <i>sustantivo, verbo, adjetivo</i> y, de manera espontánea, <i>pronombre y artículo</i> .
LCL	Demuestra correctamente las normas de la concordancia de género y de número en la expresión oral, con ayuda del docente.
LCL	Pronuncia con progresiva soltura y seguridad palabras empleadas en su entorno escolar.
LCL	Respeto el uso del punto y de la coma como signos de puntuación que ayudan a la expresión y comprensión de un mensaje escrito.
LCL	Identifica la existencia de diferentes lenguas en España y en su comunidad autónoma.
LCL	Elige por iniciativa propia textos de la literatura infantil (narrativos y poéticos), y los recomienda a los compañeros.
LCL	Realiza lecturas guiadas de textos narrativos de tradición oral y literatura infantil.
LCL	Identifica el cuento, el poema y el refrán, así como la rima sencilla en tanto que recurso propio de los poemas.
LCL	Identifica comparaciones en los textos.

LCL	Recita textos literarios muy sencillos y breves a nivel oral y colectivo, con unas pautas establecidas.
LCL	Reproduce textos orales breves y sencillos (por ejemplo: cuentos, poemas, canciones, refranes y adivinanzas).
LCL	Se esfuerza por escribir correctamente (grafía, orden y limpieza) y de forma personal enunciados y textos breves.
	Perfil Competencia: COMPETENCIA DIGITAL
LCL	Conoce la utilidad de los medios informáticos como herramientas para obtener información.
LCL	Utiliza distintos programas educativos digitales bajo la supervisión del docente.

	Perfil Competencia: COMPETENCIA PARA APRENDER A APRENDER
LCL	Busca ayuda para resolver sus dudas respecto al vocabulario, empleando recursos tales como diccionarios con imágenes, programas en la pizarra digital y consultas guiadas en Internet.
LCL	Utiliza la información para llevar a cabo diversas actividades en situaciones de aprendizaje individual o colectivo.
LCL	Activa conocimientos previos y los utiliza en situaciones de aula, ayudado por el docente.
LCL	Formula hipótesis basándose en imágenes que acompañan al texto.
LCL	Relaciona la biblioteca como fuente de conocimiento.
LCL	Elige lecturas, expresa el gusto por ellas y las valora como fuente de entretenimiento.
LCL	Se inicia en el uso de estrategias de búsqueda y selección de la información para producir enunciados breves, dando respuestas sencillas a preguntas directas sobre un texto dado.
	Perfil Competencia: COMPETENCIA EN SENTIDO DE LA INICIATIVA Y ESPÍRITU EMPRENDEDOR
LCL	Escribe diferentes tipos de textos (notas, recetas, felicitaciones, invitaciones, carteles, cartas...) adecuando el lenguaje a sus características básicas e imitando textos modelo.
LCL	Presenta y redacta con limpieza, claridad y orden los escritos sencillos, gracias al proceso previo guiado de generación de ideas. Emplea, para sus escritos, recursos y estrategias que le ayudan a generar ideas.
	Perfil Competencia: COMPETENCIAS SOCIALES Y CÍVICAS
LCL	Escucha las intervenciones de los compañeros mostrando respeto por las ideas, los sentimientos y las emociones de los demás.
LCL	Aplica las normas socio-comunicativas: espera de turnos, escucha activa, participación respetuosa y primeras fórmulas de cortesía.
LCL	Se esfuerza por escribir enunciados y textos breves correctamente (grafía, orden y limpieza) y de forma personal.
LCL	Actúa individualmente y en grupo en dramatizaciones muy sencillas de textos literarios.
	Perfil Competencia: COMPETENCIA EN CONCIENCIA Y EXPRESIÓN CULTURALES
LCL	Identifica la existencia de diferentes lenguas en España.
LCL	Realiza lecturas guiadas de textos narrativos de tradición oral y literatura infantil.

▪ **Procedimientos e instrumentos de evaluación**

Procedimientos				
	<i>Escritos</i>	<i>Orales</i>	<i>Observación directa y sistemática</i>	<i>Otros</i>
I n s t r u m e n t o s	<ul style="list-style-type: none"> • Tareas diversas realizadas por el alumnado en la actividad diaria de la clase. • Libro y cuaderno de clase del alumno. • Actividades de evaluación (fichas, pruebas escritas individuales...). • Trabajos de grupo. • Resolución de ejercicios y problemas. 	<ul style="list-style-type: none"> • Preguntas individuales y grupales. • Participación del alumno/a. • Intervenciones en la clase. • Puestas en común. • Pruebas orales individuales. • Exposiciones orales. 	<ul style="list-style-type: none"> • Registros de incidencias. • Ficha de registro individual. 	<ul style="list-style-type: none"> • Cuaderno del profesor.

6. Criterios de calificación

La calificación estará relacionada con el grado de adquisición de las Competencias del alumno/a de Segundo Curso de EP, a través de todas las actividades que lleve a cabo.

	<i>Criterios</i>
1. Trabajo autónomo (aula, otros espacios).	<ul style="list-style-type: none">• Realización sin ayuda externa.• Estimación del tiempo invertido para resolver una actividad.• Grado de adquisición de aprendizajes básicos.• Orden y limpieza en la presentación.• Caligrafía.• Destrezas.• Revisión del trabajo antes de darlo por finalizado.• Valoración entre el trabajo en clase y en casa.• Creatividad.
2. Pruebas orales y escritas.	<ul style="list-style-type: none">• Valoración del aprendizaje de los contenidos.• Valoración de los procesos seguidos y de los resultados.• Expresión oral del procedimiento seguido al resolver una actividad. Coherencia y adecuación.• Valoración tiempo invertido-tiempo necesario para resolver una actividad.• Orden, limpieza y estructura del trabajo presentado.• Caligrafía legible.• Tiempo de realización.• Destrezas.
3. Actividades TIC.	<ul style="list-style-type: none">• Uso adecuado y guiado del ordenador.• Utilización de Internet, de forma responsable y con ayuda.• Tipo de participación (autónoma, con apoyo, ninguna).• Grado de elaboración de la respuesta.• Interés, motivación.
4. Participación y seguimiento de las clases (intervenciones orales, tipo de respuesta...).	<ul style="list-style-type: none">• Nivel y calidad de las intervenciones.• Mensaje estructurado.• Uso de vocabulario apropiado.• Comportamiento.• Esfuerzo.• Interés.
5. Trabajo cooperativo. Valoración individual y	<ul style="list-style-type: none">• Capacidad de trabajo cooperativo.

grupal.	<ul style="list-style-type: none">• Grado de comunicación con los compañeros.• Resolución de conflictos.• Interés, motivación.• Creatividad.• Iniciativa.• Opinión personal del trabajo y cómo se ha llevado a cabo.
6. Libreta de trabajo individual.	<ul style="list-style-type: none">• Presentación clara y ordenada.• Actualizado.

7. Metodología

El área de Lengua debe perseguir que el alumno/a adquiera un sistema de signos, pero también su significado cultural y el modo en que las personas integran la realidad. Que el lenguaje le sirva de instrumento de regulación de la convivencia, de expresión de ideas, sentimientos y emociones, y de regulación de la propia conducta. También debe perseguir que el alumnado sea capaz de construir una representación del mundo compartida y pueda comunicarla. En definitiva, que sea capaz de desenvolverse con facilidad en diferentes situaciones de la vida y, especialmente, en la escuela, empleando los textos académicos para el aprendizaje y desarrollo de las demás asignaturas.

La enseñanza del área debe partir del uso de la lengua que los alumnos ya han adquirido al iniciar la etapa. Partiendo de ello, se deberá ampliar la Competencia en Comunicación lingüística de forma que sean capaces de interactuar en todos los ámbitos sociales en los que participan.

El uso social de la lengua en contextos familiares, privados, públicos y escolares debe ser el hilo conductor de los contenidos del área.

Hay que entender la lengua desde una perspectiva global, ya que los distintos bloques de contenidos en que se articula el área no pueden corresponder a la práctica docente, sino que esta debe afrontarse relacionando los distintos bloques, pues todos ellos están muy relacionados.

La integración de las Competencias y las Inteligencias múltiples en el área supone insistir más en las herramientas esenciales del aprendizaje (comprensión y expresión oral y escrita) y poner en práctica estrategias didácticas que consideren las diferentes posibilidades de adquisición del alumno/a.

El uso de las TICs un elemento para favorecer la construcción de aprendizajes con sentido, ya que nos permite motivar al alumnado, contextualizar el contenido objeto de aprendizaje, facilitar la relación del nuevo aprendizaje con contextos reales.

La metodología propuesta promueve la construcción de aprendizajes significativos a partir de secuencias de adquisición de conocimientos que plantean lo siguiente:

- Evocación de conocimientos previos para abordar los nuevos contenidos.
- Progresiva y cuidada incorporación de nuevos contenidos, a través de ejemplos extraídos de situaciones cotidianas y contextualizadas para el alumno/a de Segundo Curso, que favorecen su comprensión. Esto posibilita la transferencia de aprendizajes a la vida cotidiana, conectando con la adquisición de las Competencias propias de la materia.
- Actividades diversificadas que contemplan Competencias e Inteligencias múltiples: trabajo individual y en grupo, trabajo cooperativo, uso de las TIC y actividades que trabajan contenidos fundamentales.

8. Enseñanzas transversales de Segundo Curso

Educación para la igualdad entre los sexos

Conseguir una visión del mundo libre de estereotipos sexistas y fomentar el rechazo por cualquier discriminación por razón de sexo. Reflexionar y opinar sobre la igualdad en el reparto de tareas en casa.

Educación del consumidor

- Analizar el papel de la publicidad, así como la información que proporciona, siendo capaz de ser crítico y responsable.

Educación ambiental

- Conocer los cuidados que requieren las mascotas y desarrollar actitudes de responsabilidad en su cuidado.
- Conocer el medio como un sistema vivo, valorando y apreciando su riqueza y diversidad.

Educación para la salud. Educación sexual

- Conocer y practicar hábitos elementales de higiene, alimentación y cuidado personal que mejoran la calidad de vida.

Educación para la paz

1. Estimar y valorar la lengua oral y escrita como medio de establecer y mejorar la relación con los demás.
2. Respetar y valorar las fiestas populares y tradiciones de los diferentes lugares como factor de enriquecimiento para las diferentes culturas.
3. Valorar el legado histórico y cultural, siendo conscientes de la necesidad de su conservación, así como de la información que nos proporciona.

Educación moral y cívica

- Respetar y valorar a cada miembro de la sociedad, reconociendo las diferencias como elemento enriquecedor y respetando las diferencias culturales o religiosas.
- Comprender y respetar las normas de los juegos, emplear el diálogo y la comunicación como medio para la resolución de conflictos.

9. Atención a la diversidad

Relación de las diferentes propuestas para trabajar la atención a la diversidad de niveles, estilos y ritmos de aprendizaje, de intereses y de capacidades de los alumnos. A continuación, se muestra un ejemplo:

Atención a la diversidad

- **ADAPTACIÓN CURRICULAR (BÁSICA):** Los contenidos nucleares de la unidad didáctica se presentan de forma más pautada, con mayor apoyo gráfico, siguiendo una secuencia de aprendizaje que facilita la adquisición de Competencias por parte de los alumnos.
- **PROFUNDIZACIÓN:** Fichas fotocopiables con actividades de mayor dificultad por su resolución, por el tratamiento de otros contenidos relacionados con los del ciclo, etc.
- **COMPETENCIAS e INTELIGENCIAS MÚLTIPLES:** Se contempla la diversidad de estilos cognitivos y de inteligencias en aprendizajes con la lectura, el movimiento, la representación plástica, la dramatización...
- **PLANES INDIVIDUALES** dirigidos a alumnos que lo requieren (extranjeros, incorporación tardía, necesidades educativas especiales y superdotación).
- **ACTIVIDADES MULTINIVEL:** Posibilitan que los alumnos encuentren, respecto al desarrollo de un contenido, actividades que se ajustan a su nivel de competencia curricular, a sus intereses, habilidades y motivaciones. De este modo, en una misma clase se posibilita trabajar a diferentes niveles, según las habilidades de cada alumno/a.
- **ENSEÑANZA TUTORADA.**
- **TRABAJOS DE INVESTIGACIÓN.**
- **LECTURAS Y CONSULTAS DE FORMA LIBRE.**

10. Estrategias para incorporar las TIC en el aula

Para incorporar las TIC en el aula se ha propuesto una serie de recursos **integrados** con los contenidos y las actividades de Lengua para Segundo Curso, a los que complementan y amplían.

<i>Actividades TIC</i>	• Actividades integradas en las secuencias de aprendizaje.
<i>Enlaces a Internet</i>	• Aprovechamiento de recursos educativos en Internet: búsqueda de imágenes, información o curiosidades, y selección y organización para transformar estos elementos en conocimiento.

11. Estrategias para estimular el interés y el hábito de la lectura, y para desarrollar la expresión oral y escrita

Lectura:

- Lectura de diferentes textos: cortos, de tipología diferente (informativo, descriptivo, cuentos, poemas...).
- Textos en soporte digital (Internet y aplicaciones informáticas, lectura en pantalla).
- Textos orales complementados y acompañados de imágenes o audios.

Expresión:

- Exposición oral y escrita en trabajos individuales, actividades en grupo, en razonamientos o intervenciones: planificación, redacción, revisión.
- Expresión oral y escrita de los aprendizajes, utilizando un vocabulario preciso.
- Expresión escrita en soporte papel y en pantalla.

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA
LINGUA GALEGA E LITERATURA
EP Segundo Curso

1. Obxectivos en clave de Competencias do segundo curso

1. Participar en situacións comunicativas colectivas, comprendendo e producindo mensaxes orais coherentes e cohesionadas para expresar con fluidez as súas ideas, emocións e sentimentos. (Comunicación lingüística)
 2. Ler e comprender textos de tipoloxía diversa (narrativos, descritivos, da vida cotiá, ilustracións...) e desenvolver hábitos de lectura como instrumentos para adquirir coñecemento e como ocio e gozo. (Comunicación lingüística).
 3. Obter información e opinións dos medios de comunicación social e das tecnoloxías da información e da comunicación, e sabelas interpretar e valorar. (Conciencia e expresión cultural. Competencia dixital).
 4. Comprender e interpretar informacións de traxectos e planos, horarios comerciais, calendarios etc. efectuando os razoamentos numéricos e xeométricos necesarios. (Competencia matemática)
1. Utilizar os coñecementos sobre a lingua e as normas de uso lingüístico para escribir e falar de forma adecuada, coherente e correcta, sabendo razoar e explicar os procesos seguidos. (Comunicación lingüística, Aprender a aprender)
 2. Ser consciente das propias características con obxecto de melloralas e recoñecer tamén as dos outros para relacionarse mellor. (Aprender a aprender)
 3. Desenvolver capacidades emprendedoras tomando decisións en situacións de incerteza mostrando confianza nas propias aptitudes e habilidades. (Iniciativa e espírito emprendedor)
 4. Participar en iniciativas de grupo de traballo na aula para conseguir un obxectivo común e relacionarse a través da lingua de maneira adecuada na actividade social e cultural adoptando unha actitude respectuosa e de cooperación, para tomar conciencia dos propios sentimentos e ideas e para controlar a propia conduta. (Sociais e cívicas)
 5. Utilizar as TIC para obter información, transformala en coñecemento e xerar novas ideas. (Dixital /Intelixencia lingüística e verbal)
 6. Valorar e apreciar o texto literario en calquera lingua e especialmente os escritos en lingua galega como vehículo de comunicación, fonte de coñecemento da nosa cultura e como recurso de gozo persoal. (Comunicación lingüística, Conciencia e expresións culturais)
 7. Comprender textos literarios de xéneros diversos, así como as convencións específicas da linguaxe literaria. (Comunicación lingüística. Competencias básicas en ciencia e tecnoloxía).
 8. Amosar curiosidade por coñecer outros costumes e formas de relación social, respectando e valorando a diversidade cultural e reflexionar sobre iso para evitar os estereotipos lingüísticos que supoñen xuízos de valor e prexuízos clasistas, racistas ou sexistas. (Sociais e cívicas, Conciencia e expresións culturais)
 9. Tomar conciencia da propia aprendizaxe e reflexionar sobre posibles estratexias para emprender novas aprendizaxes. (Iniciativa emprendedora)

2. Secuenciación e temporalización de contidos, criterios de avaliación e estándares de aprendizaxe avaliábeis

COMÚNS AOS TRES TRIMESTRES		
Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<p>BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL: FALAR E ESCOITAR</p> <p>1.1. Comprensión e valoración de textos orais moi sinxelos procedentes da radio ou da televisión, para obter información xeral e relevante sobre feitos e acontecementos próximos á experiencia infantil e ao contorno máis inmediato.</p> <p>1.2. Comprensión global e específica de informacións audiovisuais sinxelas procedentes de diferentes soportes establecendo relacións de identificación, de clasificación e de comparación entre elas.</p> <p>3. Comprensión e produción de textos orais moi sinxelos para aprender e para informarse, tanto os producidos con finalidade didáctica como os de uso cotián (breves exposicións ante a clase, conversas sobre contidos de aprendizaxe e explicación sobre a organización do traballo).</p> <p>4. Actitude de escoita adecuada nas diferentes situacións comunicativas cotiás (conversas e exposicións orais) e respecto polas opinións de quen fala, sen interrupcións inadecuadas.</p> <p>5. Participación e cooperación nas situacións</p>	<p>1.1. Comprender e valorar a información xeral e relevante de textos orais moi sinxelos procedentes da radio ou da televisión, próximos á experiencia infantil.</p> <p>1.2. Comprender global e especificamente informacións audiovisuais sinxelas procedentes de diferentes soportes establecendo relacións de identificación, de clasificación e de comparación entre elas.</p> <p>3. Comprender e producir textos orais sinxelos, propios do uso cotián ou do ámbito académico.</p> <p>4. Manter unha adecuada actitude de escoita, ante situacións comunicativas cotiás, respectando as intervencións dos e das demais.</p>	<p>1.1. Comprende a información xeral e relevante de textos orais moi sinxelos procedentes da radio ou da televisión, próximos á experiencia infantil.</p> <p>1.2. Recoñece a función dos medios de comunicación como fonte de información.</p> <p>2.1 Comprende informacións relevantes e específicas moi evidentes de documentos audiovisuais sinxelos que presenten imaxes e/ou elementos sonoros de carácter redundante.</p> <p>3.1 Participa nunha conversa entre iguais, comprendendo o que di o interlocutor e contestando se é preciso.</p> <p>3.2 Segue unha exposición breve da clase ou explicacións sobre a organización do traballo.</p> <p>3.3 Elabora e produce textos orais.</p> <p>3.4. Participa no traballo en pequeno grupo.</p> <p>4.1. Atende as intervencións dos e das demais, en conversas e exposicións, sen interromper.</p> <p>4.2. Respecta as opinións da persoa que fala, en situacións comunicativas cotiás.</p> <p>5.1. Respecta as quendas de palabra nos</p>

<p>comunicativas da aula (peticións, anuncios, ordes, explicacións sinxelas, avisos, instrucións, conversas ou pequenas narracións), con respecto das normas que rexen a interacción oral (quendas de palabra, mantemento do tema, mostra de interese, mirar a quen fala e actitude receptiva de escoita).</p> <p>6. Uso de fórmulas sinxelas de tratamento adecuadas para saudar, despedirse, presentarse, felicitar, agradecer, escusarse e solicitar axuda.</p> <p>7. Actitude de cooperación e de respecto en situacións de aprendizaxe compartida.</p> <p>8. Interese por expresarse oralmente coa pronuncia e coa entoación adecuadas.</p> <p>9. Recoñecemento de usos de linguaxe discriminatoria coas diferenzas.</p> <p>10. Identificación da lingua galega con diversos contextos de uso oral da lingua: en diferentes ámbitos profesionais (sanidade, educación, medios de comunicación...) e en conversas con persoas coñecidas ou descoñecidas.</p>	<p>5. Participar nas diversas situacións de interacción oral que se producen na aula amosando valoración e respecto polas normas que rexen a interacción oral.</p> <p>6. Usar fórmulas sinxelas de tratamento adecuadas nos intercambios comunicativos máis habituais.</p> <p>7. Amosar respecto e cooperación nas situacións de aprendizaxe en pequeno grupo</p> <p>8. Interesarse por amosar unha pronuncia e entoación adecuadas</p> <p>9. Recoñecer usos de linguaxe discriminatoria coas diferenzas.</p> <p>10. Identificar a lingua galega con diversos contextos de uso oral.</p>	<p>intercambios orais.</p> <p>5.2. Respecta as opinións das persoas participantes nos intercambios orais.</p> <p>5.3. Utiliza a lingua galega en calquera situación de comunicación dentro da aula e valora o seu uso fóra dela.</p> <p>5.4. Mira a quen fala nun intercambio comunicativo oral.</p> <p>5.5. Mantén o tema nun intercambio comunicativo oral, mostra interese e unha actitude receptiva de escoita. Participa na conversa formulando e contestando preguntas.</p> <p>6.1. Usa fórmulas sinxelas de tratamento adecuadas para saudar, despedirse, presentarse, felicitar, agradecer, escusarse e solicitar axuda.</p> <p>7.1. Amosa respecto ás ideas dos e das demais e contribúe ao traballo en pequeno grupo.</p> <p>8.1. Interésase por expresarse oralmente coa pronuncia e entoación adecuada a cada acto comunicativo e propia da lingua galega.</p> <p>9.1. Identifica o uso da linguaxe discriminatoria e sexista evidente</p> <p>9.2. Usa unha linguaxe respectuosa coas diferenzas, en especial as referentes ao xénero, ás razas e ás etnias.</p> <p>10.1. Identifica a lingua galega oral con diversos contextos profesionais: sanidade, educación, medios de comunicación...</p> <p>10.2 Recoñece a posibilidade de uso da lingua galega en conversas con persoas coñecidas ou descoñecidas.</p>
--	--	--

<p>BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA: LER</p> <p>1. Comprensión de informacións concretas en textos de uso cotián como invitacións, felicitacións, notas e avisos ou mensaxes curtas.</p> <p>2. Comprensión de información xeral sobre feitos e acontecementos próximos á experiencia do alumnado en textos breves e sinxelos procedentes dos medios de comunicación social.</p> <p>3. Localización de información en textos para aprender vinculados á experiencia, tanto en textos producidos con finalidade didáctica como nos de uso cotián (folletos, descricións, instrucións e explicacións).</p> <p>4. Interpretación da información das ilustracións.</p> <p>5. Lectura guiada de textos sinxelos adecuados aos intereses infantís para chegar progresivamente á expresividade e autonomía lectoras.</p> <p>6. Introducción ao uso xeral das bibliotecas da</p>	<p>1. Comprender a información explícita en textos sinxelos de uso cotián ou procedentes dos medios de comunicación.</p> <p>2. Interpretar e comprender, de maneira xeral, a información procedente de ilustracións.</p> <p>3. Ler, de forma guiada, textos sinxelos adecuados aos seus intereses para chegar progresivamente á expresividade e autonomía lectoras.</p> <p>4. Usar as bibliotecas de aula e de centro, respectando as normas básicas de funcionamento.</p>	<p>1.1. Comprende a información relevante de textos sinxelos, sobre feitos e acontecementos próximos á experiencia do alumnado, procedentes dos medios de comunicación social.</p> <p>1.2. Comprende informacións concretas en textos sinxelos, propios de situacións cotiás, como invitacións, felicitacións, notas e avisos ou mensaxes curtas.</p> <p>1.3. Localiza información en textos breves e sinxelos vinculados á experiencia, tanto os producidos coa finalidade didáctica como os de uso cotián (folletos, descricións, instrucións e explicacións).</p> <p>2.1. Interpreta e comprende, de maneira xeral, a información de ilustracións.</p> <p>3.1. Descodifica de forma adecuada na lectura de textos moi sinxelos.</p> <p>3.2. Le textos sinxelos en voz alta, acadando progresivamente a velocidade axeitada.</p> <p>4.1. Utiliza as bibliotecas de aula e de centro, respectando as normas básicas e máis sinxelas do seu funcionamento.</p> <p>4.2. Valora a utilidade das bibliotecas de aula e de centro e manipula os libros con coidado, devolvéndoo ao seu sitio logo de lelos.</p> <p>5.1. Aмосa interese pola conservación e organización dos seus libros.</p> <p>6.1. Aмосa interese pola lectura como fonte de</p>
--	--	--

<p>aula e do centro, como instrumento cotián de busca de información e fonte de recursos textuais diversos</p> <p>7. Iniciación á creación da biblioteca persoal.</p> <p>8. Interese polos textos escritos como fonte de aprendizaxe e como medio de comunicación de experiencias e de regulación da convivencia.</p> <p>9. Adquisición progresiva da autonomía lectora, da capacidade de elección de temas e de textos e de expresión das preferencias persoais.</p> <p>BLOQUE 3. ESCRIBIR</p> <p>1. Produción e reescritura de textos moi sinxelos relativos a situacións cotiás infantís como invitacións, felicitacións, notas ou avisos.</p> <p>2. Composición de textos moi sinxelos propios dos medios de comunicación social e/ou dos</p>	<p>5. Ter interese por ter unha biblioteca propia.</p> <p>6. Amosar interese polos textos escritos como fonte de aprendizaxe e medio de comunicación.</p> <p>7. Amosar certa autonomía lectora e capacidade de selección de textos do seu interese, así como ser quen de expresar preferencias.</p> <p>1. Producir e escribir textos sinxelos relativos a situacións cotiás infantís, aqueles propios dos medios de comunicación ou os relacionados coa escola, respectando as convencións elementais da escrita.</p>	<p>aprendizaxe e medio de comunicación.</p> <p>7.1. Selecciona textos do seu interese con certa autonomía, en función dos seus gustos e preferencias e explica dunha maneira moi sinxela as súas preferencias lectoras.</p> <p>7.2. Expresa, de maneira sinxela, opinións e valoracións sobre as lecturas feitas.</p> <p>1.1. Produce e reescribe textos moi sinxelos relativos a situacións cotiás infantís como invitacións, felicitacións notas ou avisos.</p> <p>1.2. Elabora pequenos textos con certa coherencia e de xeito creativo.</p> <p>1.3. Usa o punto nos seus escritos.</p> <p>1.4. Interésase por aplicar as regras ortográficas, con especial atención ao uso das maiúsculas.</p> <p>1.5. Compón pequenos textos propios dos medios de comunicación social e/ou dos seus elementos (novas sinxelas e breves, titulares, pés de foto...) sobre acontecementos próximos á súa experiencia.</p> <p>1.6. Compón textos relacionados coa escola: listaxes, descrições e explicacións elementais.</p>
--	---	---

<p>seus elementos (novas sinxelas e breves, titulares, pés de foto...) sobre acontecementos próximos á experiencia do alumnado en soportes habituais no ámbito escolar.</p> <p>3. Composición de textos moi sinxelos relacionados coa escola para organizar e comunicar información (listaxes, descrições, explicacións elementais).</p> <p>4. Respecto polas convencións xerais da escrita: uso das maiúsculas e do punto.</p> <p>5. Utilización de maneira guiada de estratexias para a produción de textos, respondendo a preguntas de para quen e que escribir, recoñecendo o tipo de texto (nota, aviso, conto).</p> <p>6. Creación de textos moi sinxelos con intención informativa utilizando a linguaxe verbal e non-verbal: carteis publicitarios, anuncios, cómic Iniciación á utilización de programas informáticos de procesamento de textos.</p> <p>7. Iniciación á utilización de programas informáticos de procesamento de textos.</p> <p>8. Utilización de elementos gráficos sinxelos, como a ilustración, para facilitar a comprensión.</p> <p>9. Interese polo coidado e a presentación dos textos escritos e respecto pola norma ortográfica.</p> <p>10. Interese polos textos escritos como medio de aprendizaxe e como medio de comunicación, de experiencias, de regulación da convivencia e de</p>	<p>2.Utilizar de forma guiada estratexias para a produción de textos respondendo as preguntas de para quen e que escribir, recoñecendo o tipo de texto (nota, aviso, conto).</p> <p>3. Elaborar textos moi sinxelos que combinen a linguaxe verbal e a non-verbal.</p> <p>4. Usar, de forma guiada, programas informáticos de procesamento de texto.</p> <p>5. Utilizar recursos gráficos, como a ilustración, que faciliten a comprensión dos textos.</p> <p>6. Interesarse pola presentación dos traballos escritos e valorar a lingua escrita como medio de comunicación e de expresión creativa.</p>	<p>2.1. Utiliza de forma guiada estratexias para a produción de textos respondendo as preguntas de para quen e que escribir, recoñecendo o tipo de texto (nota, aviso, conto).</p> <p>3.1. Elabora textos moi sinxelos que combinan a linguaxe verbal e non verbal: carteis publicitarios, anuncios, cómic.</p> <p>4.1. Usa de forma guiada, programas informáticos de procesamento.</p> <p>5.1. Ilustra creativamente os seus escritos con imaxes redundantes co seu contido.</p> <p>6.1. Interésase pola presentación dos textos seguindo as normas básicas de presentación establecidas: disposición no papel, limpeza e calidade caligráfica.</p> <p>6.2. Valora a lingua escrita como medio de comunicación e de expresión creativa.</p> <p>1.1. Sinala a denominación dos textos traballados e recoñece nestes, de forma xeral,</p>
--	--	--

<p>expresión creativa.</p> <p>BLOQUE 4. COÑECEMENTO DA LINGUA</p> <p>1. Inicio na identificación implícita e uso dalgúns termos lingüísticos elementais: denominación dos textos traballados; palabra e sílaba, nome propio.</p> <p>2. Observación das variacións morfolóxicas (de singular e plural, feminino e masculino) en textos.</p> <p>3. Iniciación ao coñecemento das normas ortográficas máis sinxelas.</p> <p>4. Recoñecemento da relación entre son e grafía no sistema lingüístico galego.</p> <p>5. Identificación da palabra como instrumento para a segmentación da escritura.</p> <p>6. Identificación de similitudes e diferenzas entre as linguas que coñece para mellorar na súa aprendizaxe e lograr unha competencia comunicativa integrada.</p> <p>BLOQUE 5. EDUCACIÓN LITERARIA</p>	<p>1. Utilizar terminoloxía lingüística e gramatical moi básica, como apoio á comprensión e á produción de textos, así como aplicar o seu coñecemento no uso da lingua.</p> <p>2. Coñecer, de forma xeral, as normas ortográficas máis sinxelas.</p> <p>3. Recoñecer a relación entre son e grafía así como as palabras como instrumento para a segmentación da escritura.</p> <p>4. Comparar aspectos moi básicos das linguas que coñece para mellorar na súa aprendizaxe e lograr unha competencia integrada.</p>	<p>palabras e sílabas.</p> <p>1.2. Diferencia as sílabas que conforman cada palabra.</p> <p>1.3. Identifica os nomes propios a partir de palabras dadas, frases ou textos.</p> <p>1.4. Sinala o xénero e número de palabras dadas.</p> <p>2.1. Coñece, de forma xeral, as normas ortográficas máis sinxelas e aprecia o seu valor social e a necesidade de cingirse a elas.</p> <p>3.1. Recoñece a relación entre son e grafía.</p> <p>3.2. Separa as palabras que conforman un enunciado.</p> <p>4.1. Compara aspectos moi elementais e evidentes (gráficos, fonéticos, sintácticos, léxicos) das linguas que coñece.</p> <p>1.1. Recrea e reescribe de forma moi sinxela diversos textos literarios: breves contos,</p>
---	---	--

<p>1. Recreación e reescritura moi sinxela, usando modelos, de diversos textos literarios (narrativos ou poéticos): breves contos, poemas, refráns, adiviñas, trabalinguas, cantigas e xogos de sorte.</p> <p>2. Valoración e aprecio do texto literario galego como vehículo de comunicación, fonte de coñecemento da nosa cultura e como recurso de gozo persoal.</p> <p>3. Lectura guiada de textos adecuados aos intereses infantís, para chegar progresivamente á expresividade e á autonomía lectoras.</p> <p>4. Recreación e composición de breves relatos para comunicar sentimentos e experiencias persoais.</p> <p>5. Valoración da literatura en calquera lingua (maioritaria, minoritaria ou minorizada), como vehículo de comunicación e como recurso de gozo persoal.</p> <p>6. Interese por coñecer os modelos narrativos e poéticos que se utilizan noutras culturas.</p> <p>7. Comparación de imaxes, símbolos e mitos facilmente interpretables que noutras culturas serven para entender o mundo e axudan a coñecer outras maneiras de relacións sociais.</p>	<p>1. Recrear e reescribir de forma moi sinxela diversos textos literarios, usando modelos.</p> <p>2. Ler, de forma guiada, textos adecuados aos intereses infantís, para chegar progresivamente á expresividade e á autonomía lectoras</p> <p>3. Recrear e compoñer breves relatos a partir de modelos sinxelos</p> <p>4. Valorar a literatura en calquera lingua, como vehículo de comunicación e como recurso de gozo persoal.</p> <p>5. Amosar interese, respecto e tolerancia ante as diferenzas persoais, sociais e culturais.</p>	<p>poemas, refráns, adiviñas, trabalinguas, cantigas e xogos de sorte; usando modelos.</p> <p>1.2. Valora textos breves e sinxelos da literatura galega como fonte de coñecemento da nosa cultura e como recurso de gozo persoal.</p> <p>2.1. Le, de forma guiada, textos en silencio, adecuados aos intereses infantís, para chegar progresivamente á autonomía lectora.</p> <p>2.2. Le, de forma guiada e en voz alta, textos adecuados aos intereses infantís, para chegar progresivamente á expresividade lectora.</p> <p>3.1. Recrea e compón breves relatos, a partir de modelos sinxelos, para comunicar sentimentos e experiencias persoais.</p> <p>4.1. Valora a literatura en calquera lingua, como vehículo de comunicación e como recurso de gozo persoal.</p> <p>5.1. Amosa curiosidade por coñecer outros costumes e formas de relación social, respectando e valorando a diversidade cultural.</p>
--	--	---

PRIMEIRO TRIMESTRE		
<i>Contidos</i>	<i>Critérios de avaliación</i>	<i>Estándares de aprendizaxe</i>
<p>BLOQUE 1: COMUNICACIÓN ORAL: FALAR E ESCOITAR</p> <p>Comprensión, expresión e produción de textos orais sinxelos para aprender e informarse, tanto os producidos con finalidade didáctica como os de uso cotián (refráns, noticias de radio e televisión, anuncios...).</p> <p>Dramatización de textos adaptados, desenvolvendo o gusto por participar en dinámicas de grupo.</p> <p>Comprensión de mensaxes orais de diverso tipo incluídas as emitidas nos medios de comunicación.</p> <p>Concienciación da importancia de utilizar a lingua galega en todos os contextos da oralidade.</p> <p>BLOQUE 2: COMUNICACIÓN ESCRITA: LER</p> <p>Recoñecemento de diversos textos segundo a súa tipoloxía.</p>	<p>Narrar situacións ou experiencias persoais.</p> <p>Comprender, expresar e producir textos orais sinxelos para aprender e informarse, tanto os producidos con finalidade didáctica como os de uso cotián (refráns, noticias de radio e televisión, anuncios...).</p> <p>Expresar emocións e sentimentos.</p> <p>Dramatizar textos adaptados, desenvolvendo o gusto por participar en dinámicas de grupo.</p> <p>Comprender mensaxes orais de diverso tipo incluídas as emitidas nos medios de comunicación.</p> <p>Ser consciente da importancia de utilizar a lingua galega en todos os contextos da oralidade.</p> <p>Recoñecer e identificar contos, postais, chistes, noticias, viñetas, diálogos, noticias, listaxes,</p>	<p>Narra situacións ou experiencias persoais.</p> <p>Comprende, expresa e produce textos orais sinxelos para aprender e informarse, tanto os producidos con finalidade didáctica como os de uso cotián (refráns, noticias de radio e televisión, anuncios...).</p> <p>Expresa emocións e sentimentos.</p> <p>Participa no traballo en grupo.</p> <p>Adecúa a linguaxe en entoación, ritmo e volume á representación dramática.</p> <p>Elabora e produce textos orais sinxelos ante a clase e responde preguntas elementais sobre o seu contido.</p> <p>É consciente da importancia de utilizar a lingua galega oral en todos os contextos da oralidade.</p> <p>Comprende textos breves, interprétaos e tira conclusións.</p>

<p>Comprensión da información relevante en textos sinxelos procedentes dos medios de comunicación social como xornais, a radio, a TVG...</p> <p>Interpretación de coñecementos e de informacións procedentes de ilustracións.</p> <p>Lectura guiada de textos adecuados aos intereses infantís para chegar progresivamente á expresividade e autonomía lectoras.</p> <p>Introdución ao uso das bibliotecas da aula e do centro como instrumento cotián de busca de información e fonte de recursos textuais diversos.</p> <p>BLOQUE 3: ESCRIBIR</p> <p>Utilización e coñecemento da correspondencia entre os fonemas e as diferentes grafías.</p> <p>Coñecemento de normas básicas da ortografía</p>	<p>poemas...</p> <p>Comprender a información relevante en textos sinxelos procedentes dos medios de comunicación social como xornais, a radio, a TVG...</p> <p>Interpretar coñecementos e informacións procedentes de ilustracións.</p> <p>Ler, de forma guiada, textos adecuados aos intereses infantís para chegar progresivamente á expresividade e autonomía lectoras, e dramatizar cando é preciso.</p> <p>Coñecer, de forma xeral, o funcionamento das bibliotecas da aula e do centro como instrumento cotián de busca de información e fonte de recursos textuais diversos.</p> <p>Mostrar coñecemento da ortografía de base e das normas ortográficas máis básicas</p>	<p>Comprende a información relevante en textos sinxelos procedentes dos medios de comunicación social como xornais, a radio, a TVG...</p> <p>Interpreta coñecementos e informacións procedentes de ilustracións.</p> <p>Le, de forma guiada, textos adecuados aos intereses infantís para chegar progresivamente á expresividade e autonomía lectoras, e dramatiza cando é preciso.</p> <p>Usa as bibliotecas da aula e do centro como instrumento cotián de busca de información e fonte de recursos textuais diversos.</p> <p>Coñece, de forma xeral, o funcionamento das bibliotecas da aula e do centro como instrumento cotián de busca de información e fonte de recursos textuais diversos.</p> <p>Coñece as normas de uso das diferentes grafías e utilízalas, correctamente, nas producións escritas.</p> <p>Escribe textos narrativos de carácter poético (contos, poemas, adiviñas, refráns, pareados) baseándose en modelos observados e analizados.</p>
---	---	--

<p>da lingua.</p> <p>Produción e reescritura de textos sinxelos relacionados coa escola para obter, organizar e comunicar información (listaxe, horario...), e tamén os propios dos medios de comunicación social e/ou dos seus elementos (a noticia, o anuncio, o cartel...).</p> <p>Aplicación dun proceso reflexivo na escritura de textos: pensar, escribir e revisar.</p> <p>Interese pola boa presentación dos textos escritos e para aplicar os coñecementos ortográficos traballados na aula.</p> <p>BLOQUE 4: COÑECEMENTO DA LINGUA</p> <p>Inicio na identificación implícita e uso dos termos lingüísticos elementais, nas actividades de produción e interpretación: denominación dos</p>	<p>nalgunhas ou na maioría das producións.</p> <p>Escribir textos narrativos de carácter poético (contos, poemas, adiviñas, refráns, pareados) baseándose en modelos observados e analizados.</p> <p>Producir e reescribir textos sinxelos relacionados coa escola para obter, organizar e comunicar información (listaxe, horario...), e tamén os propios dos medios de comunicación social e/ou dos seus elementos (a noticia, o anuncio, o cartel...).</p> <p>Interiorizar que antes de escribir hai que pensar e, despois, hai que revisar. Aplicalo a todo tipo de textos.</p> <p>Presentar adecuadamente os traballos escritos en calquera soporte e aplicar os coñecementos ortográficos vistos na aula.</p> <p>Utilizar terminoloxía lingüística e gramatical básica como apoio á comprensión e á produción de textos, así como aplicar o seu coñecemento</p>	<p>Produce e reescribe textos sinxelos relacionados coa escola para obter, organizar e comunicar información (listaxe, horario...), e tamén os propios dos medios de comunicación social e/ou dos seus elementos (a noticia, o anuncio, o cartel...).</p> <p>Usa o punto e a maiúscula correctamente.</p> <p>Pensa antes de escribir os textos e revísalos despois de facelo.</p> <p>Presenta os textos escritos seguindo as normas básicas de presentación establecidas e aplica os coñecementos ortográficos vistos na aula.</p> <p>Sinala a denominación dos textos traballados e reconece sílaba, palabra, oración, texto e nome común e propio.</p> <p>Diferencia as sílabas que conforman unha palabra.</p> <p>Reconece a relación entre son e grafía.</p>
---	---	--

<p>textos traballados: sílaba, palabra, oración, texto e nome común e propio.</p> <p>Recoñecemento da relación entre son e grafía no sistema lingüístico galego.</p> <p>Identificación da palabra como instrumento para a segmentación da escritura.</p> <p>BLOQUE 5: EDUCACIÓN LITERARIA</p> <p>Recreación e reescritura de diversos textos literarios sinxelos (narrativos ou poéticos): poemas, refráns, contos breves...</p> <p>Lectura guiada de textos adecuados aos intereses infantís, para chegar progresivamente á expresividade e á autonomía lectoras.</p>	<p>no uso da lingua.</p> <p>Recoñecer a relación entre son e grafía, así como as palabras como instrumentación da escritura.</p> <p>Recrear e compoñer poemas sinxelos e relatos breves a partir de modelos dados.</p> <p>Ler de forma guiada textos adecuados aos intereses infantís, para chegar progresivamente á expresividade e á autonomía lectoras.</p>	<p>Identifica as palabras como instrumento para a segmentación da escritura.</p> <p>Recrea e compón poemas sinxelos e relatos breves a partir de modelos dados.</p> <p>Le de forma guiada textos (en silencio ou en voz alta) adecuados aos intereses infantís, para chegar progresivamente á expresividade e á autonomía lectoras.</p>
---	--	--

SEGUNDO TRIMESTRE		
<i>Contidos</i>	<i>Criterios de avaliación</i>	<i>Estándares de aprendizaxe</i>
<p>BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL: FALAR E ESCOITAR</p> <p>Comprensión, expresión e produción de textos orais sinxelos para aprender e informarse, tanto os producidos con finalidade didáctica como os de uso cotián (refráns, noticias de radio e televisión, anuncios...).</p> <p>Actitude de escoita adecuada ante situacións comunicativas e respecto das opinións de quen fala sen interrupcións inadecuadas.</p> <p>Participación e cooperación nas situacións comunicativas da aula con valoración e respecto das normas que rexen a interacción oral (quendas de palabra, ton adecuado, mantemento do tema, mostra de interese...).</p> <p>Dramatización de textos adaptados, desenvolvendo o gusto por participar en dinámicas de grupo.</p> <p>Actitude de cooperación e de respecto en situacións de aprendizaxe compartida.</p> <p>Interese por expresarse oralmente coa pronuncia e coa entoación adecuadas.</p> <p>Uso de fórmulas de tratamentos adecuadas para saudar, despedirse, presentarse, felicitar,</p>	<p>Comprender e producir textos orais sinxelos para aprender e informarse, tanto os producidos con finalidade didáctica como os de uso cotián (refráns, noticias de radio e televisión, anuncios...).</p> <p>Manter unha actitude de escoita adecuada ante situacións comunicativas e respecto das opinións de quen fala sen interrupcións inadecuadas.</p> <p>Participar e cooperar nas situacións comunicativas da aula con valoración e respecto das normas que rexen a interacción oral (quendas de palabra, ton adecuado, mantemento do tema, mostra de interese...).</p> <p>Dramatizar textos adaptados, desenvolvendo o gusto por participar en dinámicas de grupo.</p> <p>Amosar respecto e cooperación nas situacións de aprendizaxe en grupo.</p> <p>Interesarse por expresarse oralmente coa pronuncia e coa entoación adecuadas.</p> <p>Usar fórmulas de tratamento adecuadas no</p>	<p>Comprende e produce textos orais sinxelos para aprender e informarse, tanto os producidos con finalidade didáctica como os de uso cotián (refráns, noticias de radio e televisión, anuncios...).</p> <p>Mantén unha actitude de escoita adecuada ante situacións comunicativas e respecto das opinións de quen fala sen interrupcións inadecuadas.</p> <p>Participa e coopera nas situacións comunicativas da aula con valoración e respecto das normas que rexen a interacción oral (quendas de palabra, ton adecuado, mantemento do tema, mostra de interese...).</p> <p>Dramatiza textos adaptados, desenvolvendo o gusto por participar en dinámicas de grupo.</p> <p>Amosa respecto e cooperación nas situacións de aprendizaxe en grupo.</p> <p>Interésase por expresarse oralmente coa pronuncia e coa entoación adecuadas.</p> <p>Usa fórmulas de tratamento adecuadas no intercambio comunicativo.</p>

<p>agradecer, escusarse e solicitar axuda.</p> <p>BLOQUE 2. COMUNICACIÓN ESCRITA: LER</p> <p>Recoñecemento de diversos textos segundo a súa tipoloxía.</p> <p>Comprensión da información relevante en textos de uso cotián como invitacións, felicitacións, notas e avisos ou mensaxes curtas.</p> <p>Interpretación de coñecementos e de informacións procedentes de ilustracións.</p> <p>Lectura guiada de textos adecuados aos intereses infantís para chegar progresivamente á expresividade e autonomía lectoras.</p> <p>BLOQUE 3: ESCRIBIR</p> <p>Utilización e coñecemento da correspondencia entre os fonemas e as diferentes grafías.</p> <p>Coñecemento de normas básicas da ortografía da lingua.</p>	<p>intercambio comunicativo.</p> <p>Recoñecer diversos textos segundo a súa tipoloxía.</p> <p>Comprender información relevante en textos de uso cotián como invitacións, felicitacións, notas e avisos ou mensaxes curtas.</p> <p>Interpretar coñecementos e informacións procedentes de ilustracións.</p> <p>Ler de forma guiada textos adecuados aos intereses infantís para chegar progresivamente á expresividade e autonomía lectoras.</p> <p>Utilizar e coñecer a correspondencia entre os fonemas e as diferentes grafías.</p> <p>Coñecer normas básicas da ortografía da lingua.</p>	<p>Recoñece diversos textos segundo a súa tipoloxía.</p> <p>Comprende información relevante en textos de uso cotián como invitacións, felicitacións, notas e avisos ou mensaxes curtas.</p> <p>Interpreta coñecementos e informacións procedentes de ilustracións.</p> <p>Le de forma guiada textos adecuados aos intereses infantís para chegar progresivamente á expresividade e autonomía lectoras.</p> <p>Utilizar e coñecer a correspondencia entre os fonemas e as diferentes grafías.</p>
--	--	---

<p>Produción e reescritura de textos sinxelos relativos a situacións cotiás infantís como invitacións, felicitacións, notas de agradecemento, utilizando as características habituais deses textos.</p> <p>Aplicación dun proceso reflexivo na escritura de textos: pensar, escribir e revisar.</p> <p>Interese pola boa presentación dos textos escritos e para aplicar os coñecementos ortográficos traballados na aula.</p> <p>BLOQUE 4: COÑECEMENTO DA LINGUA</p> <p>Observación das variacións morfolóxicas (singular e plural, masculino e feminino).</p> <p>Coñecemento das normas ortográficas máis sinxelas.</p> <p>BLOQUE 5: EDUCACIÓN LITERARIA</p>	<p>Producir e reescribir textos sinxelos relativos a situacións cotiás infantís como invitacións, felicitacións, notas de agradecemento, utilizando as características habituais deses textos.</p> <p>Aplicar un proceso reflexivo na escritura de textos: pensar, escribir e revisar.</p> <p>Interesarse pola boa presentación dos textos escritos e para aplicar os coñecementos ortográficos traballados na aula.</p> <p>Observar as variacións morfolóxicas (singular e plural, masculino e feminino).</p> <p>Coñecer as normas ortográficas máis sinxelas.</p> <p>Recrear e reescribir diversos textos literarios</p>	<p>Coñece normas básicas da ortografía da lingua.</p> <p>Produce e reescribe textos sinxelos relativos a situacións cotiás infantís como invitacións, felicitacións, notas de agradecemento, utilizando as características habituais deses textos.</p> <p>Aplica un proceso reflexivo na escritura de textos: pensar, escribir e revisar.</p> <p>Interésase pola boa presentación dos textos escritos e para aplicar os coñecementos ortográficos traballados na aula.</p> <p>Observa as variacións morfolóxicas (singular e plural, masculino e feminino).</p> <p>Coñece as normas ortográficas máis sinxelas.</p>
--	--	---

<p>Recreación e reescritura de diversos textos literarios sinxelos: lendas, narracións...</p> <p>Lectura guiada de textos adecuados aos intereses infantís, para chegar progresivamente á expresividade e á autonomía lectoras.</p> <p>Comparación de imaxes, símbolos e mitos facilmente interpretables que noutras culturas serven para entender o mundo e axudan a coñecer outras maneiras de relacións sociais.</p>	<p>usando modelos.</p> <p>Ler de forma guiada textos adecuados aos intereses infantís, para chegar progresivamente á expresividade e á autonomía lectoras.</p> <p>Amosar respecto e tolerancia ante as diferenzas persoais, sociais e culturais.</p>	<p>Recrea e reescribe diversos textos literarios sinxelos: lendas, narracións...</p> <p>Le de forma guiada, en silencio ou en voz alta, textos adecuados aos intereses infantís, para chegar progresivamente á expresividade e á autonomía lectoras.</p> <p>Amosa curiosidade por coñecer outros costumes e formas de relación social, respectando e valorando a diversidade cultural.</p>
---	--	---

TERCEIRO TRIMESTRE		
Contidos	Cráterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<p>BLOQUE 1. COMUNICACIÓN ORAL: FALAR E ESCOITAR</p> <p>Comprensión, expresión e produción de textos orais sinxelos para aprender e informarse, tanto os producidos con finalidade didáctica como os de uso cotián e procedentes de diversos soportes (descricións, cómic, revista, receitas, retrato...).</p> <p>Actitude de escoita adecuada ante situacións comunicativas e respecto das opinións de quen fala, sen interrupcións inadecuadas.</p> <p>Participación e cooperación nas situacións comunicativas da aula con valoración e respecto das normas que rexen a interacción oral (quendas de palabra, ton adecuado, mantemento</p>	<p>Comprender e producir textos orais sinxelos para aprender e informarse, tanto os producidos con finalidade didáctica como os de uso cotián e procedentes de diversos soportes (descricións, cómic, revista, receitas, retrato...).</p> <p>Manter unha actitude de escoita adecuada ante situacións comunicativas e respecto das opinións de quen fala, sen interrupcións inadecuadas.</p> <p>Participar e cooperar nas situacións comunicativas da aula con valoración e respecto das normas que rexen a interacción oral</p>	<p>Comprende e produce textos orais sinxelos para aprender e informarse, tanto os producidos con finalidade didáctica como os de uso cotián procedentes de diversos soportes (descricións, cómic, revista, receitas, retrato...).</p> <p>Mantén unha actitude de escoita adecuada ante situacións comunicativas e respecto das opinións de quen fala, sen interrupcións inadecuadas.</p> <p>Participa e coopera nas situacións comunicativas da aula con valoración e respecto das normas</p>

<p>do tema, mostra de interese...).</p> <p>Dramatización de textos adaptados, desenvolvendo o gusto por participar en dinámicas de grupo.</p> <p>Actitude de cooperación e de respecto en situacións de aprendizaxe compartida.</p> <p>Interese por expresarse oralmente coa pronuncia e coa entoación adecuadas.</p> <p>Uso de fórmulas de tratamento adecuadas para saudar, despedirse, presentarse, felicitar, agradecer, escusarse e solicitar axuda.</p>	<p>(quendas de palabra, ton adecuado, mantemento do tema, mostra de interese...).</p> <p>Dramatizar textos adaptados, desenvolvendo o gusto por participar en dinámicas de grupo.</p> <p>Amosar respecto e cooperación nas situacións de aprendizaxe en grupo.</p> <p>Interesarse por expresarse oralmente coa pronuncia e coa entoación adecuadas.</p> <p>Usar fórmulas de tratamento adecuadas no intercambio comunicativo.</p>	<p>que rexen a interacción oral (quendas de palabra, ton adecuado, mantemento do tema, mostra de interese...).</p> <p>Dramatiza textos adaptados, desenvolvendo o gusto por participar en dinámicas de grupo.</p> <p>Amosa respecto e cooperación nas situacións de aprendizaxe en grupo.</p> <p>Interésase por expresarse oralmente coa pronuncia e coa entoación adecuadas.</p> <p>Usa fórmulas de tratamento adecuadas no intercambio comunicativo.</p>
<p>BLOQUE 2: COMUNICACIÓN ESCRITA: LER</p>		
<p>Recoñecemento de diversos textos segundo a súa tipoloxía.</p>	<p>Recoñecer diversos textos segundo a súa tipoloxía.</p>	<p>Recoñece diversos textos segundo a súa tipoloxía.</p>
<p>Comprensión da información relevante en textos de uso cotián como invitacións, felicitacións, notas e avisos ou mensaxes curtas.</p>	<p>Comprender información relevante en textos de uso cotián como invitacións, felicitacións, notas e avisos ou mensaxes curtas.</p>	<p>Comprende información relevante en textos de uso cotián como invitacións, felicitacións, notas e avisos ou mensaxes curtas.</p>
<p>Interpretación de coñecementos e de informacións procedentes de ilustracións.</p>	<p>Interpretar coñecementos e informacións procedentes de ilustracións.</p>	<p>Interpreta coñecementos e informacións procedentes de ilustracións.</p>
<p>Lectura guiada de textos adecuados aos intereses infantís para chegar progresivamente á expresividade e autonomía lectoras.</p>	<p>Ler de forma guiada textos adecuados aos intereses infantís para chegar progresivamente á expresividade e autonomía lectoras.</p>	<p>Le de forma guiada textos adecuados aos intereses infantís para chegar progresivamente á expresividade e autonomía lectoras.</p>

<p>BLOQUE 3: ESCRIBIR</p> <p>Utilización e coñecemento da correspondencia entre os fonemas e as diferentes grafías.</p> <p>Coñecemento de normas básicas da ortografía da lingua.</p> <p>Produción e reescritura de textos sinxelos relativos a situacións cotiás infantís como invitacións, felicitacións, notas de agradecemento, utilizando as características habituais deses textos.</p> <p>Aplicación dun proceso reflexivo na escritura de textos: pensar, escribir e revisar.</p> <p>Interese pola boa presentación dos textos escritos e para aplicar os coñecementos ortográficos traballados na aula.</p>	<p>Utilizar e coñecer a correspondencia entre os fonemas e as diferentes grafías.</p> <p>Coñecer normas básicas da ortografía da lingua.</p> <p>Producir e reescribir textos sinxelos relativos a situacións cotiás infantís como invitacións, felicitacións, notas de agradecemento, utilizando as características habituais deses textos.</p> <p>Aplicar un proceso reflexivo na escritura de textos: pensar, escribir e revisar.</p> <p>Interesarse pola boa presentación dos textos escritos e para aplicar os coñecementos ortográficos traballados na aula.</p>	<p>Utilizar e coñecer a correspondencia entre os fonemas e as diferentes grafías.</p> <p>Coñece normas básicas da ortografía da lingua.</p> <p>Produce e reescribe textos sinxelos relativos a situacións cotiás infantís como invitacións, felicitacións, notas de agradecemento, utilizando as características habituais deses textos.</p> <p>Aplica un proceso reflexivo na escritura de textos: pensar, escribir e revisar.</p> <p>Interésase pola boa presentación dos textos escritos e para aplicar os coñecementos ortográficos traballados na aula.</p>
<p>BLOQUE 4: COÑECEMENTO DA LINGUA</p> <p>Inicio na identificación implícita e uso dos termos lingüísticos elementais, nas actividades de</p>	<p>Iniciarse na identificación implícita e no uso dos termos lingüísticos elementais, nas actividades de produción e interpretación: artigo, adxectivo, verbo e pronomes persoais.</p>	<p>Identifica de forma implícita os termos lingüísticos elementais, nas actividades de produción e interpretación: artigo, adxectivo,</p>

<p>producción e interpretación: artigo, adxectivo, verbo e pronomes persoais.</p> <p>Coñecemento das normas ortográficas máis sinxelas.</p> <p>BLOQUE 5: EDUCACIÓN LITERARIA</p> <p>Comprensión de textos literarios e non-literarios e extracción da información relevante.</p> <p>Interese e gusto pola literatura, incluída a de tradición oral, e iniciación á elaboración dunha biblioteca persoal.</p>	<p>Coñecer as normas ortográficas máis sinxelas.</p> <p>Comprender textos literarios e non-literarios e extraer a información relevante.</p> <p>Amosar interese e gusto pola literatura, incluída a de tradición oral, e pola elaboración dunha biblioteca persoal.</p>	<p>verbo e pronomes persoais.</p> <p>Coñece as normas ortográficas máis sinxelas.</p> <p>Comprende textos literarios e non-literarios e extrae a información relevante.</p> <p>Está interesado na literatura, incluída a de tradición oral, e na elaboración dunha biblioteca persoal.</p>
---	---	--

3. Avaliación trimestral das Competencias

1º TRIMESTRE					
Instrumentos de avaliación	Estándares de aprendizaxe trimestrais	Niveis de desempeño			
		1	2	3	4
		<i>Pouco adecuado</i>	<i>Adecuado</i>	<i>Notable</i>	<i>Excelente</i>
<ul style="list-style-type: none"> • Tarefas diversas realizadas polo alumnado durante a actividade diaria na clase. • Libro e caderno de clase do alumno. • Actividades de avaliación (fichas, probas escritas...). • Intervencións na aula. • Exposicións orais. • Preguntas individuais e de grupo. • Traballos en grupo. 	<p>Amosa certo grao de reflexión ante os acontecementos do mundo que o rodea, manifesta autonomía na observación e na planificación de accións e tarefas e ten iniciativa na toma de decisións.</p>	<p>Non manifesta unha actitude reflexiva ante os acontecementos do mundo que o rodea e non amosa autonomía na observación e na planificación de accións e tarefas e tampouco ten iniciativa abonda na toma de decisións.</p>	<p>Manifesta unha actitude pouco reflexiva ante os acontecementos do mundo que o rodea e amosa certa autonomía na observación e na planificación de accións e tarefas e, ás veces, ten iniciativa na toma de decisións.</p>	<p>Manifesta unha actitude reflexiva ante os acontecementos do mundo que o rodea e amosa autonomía na observación e na planificación de accións e tarefas e ten iniciativa na toma de decisións.</p>	<p>Sempre manifesta unha actitude reflexiva ante os acontecementos do mundo que o rodea e amosa grande autonomía na observación e na planificación de accións e tarefas e ten moita iniciativa na toma de decisións.</p>
	<p>Respecta os compañeiros/as e as normas de convivencia, coida o material e utiliza estratexias para traballar de forma individual e en equipo.</p>	<p>Amosa pouco respecto polos compañeiros/as e polas normas de convivencia, despreocúpase do material e non ten interese no</p>	<p>Adoita respectar os compañeiros/as e as normas de convivencia, ás veces coida o material e utiliza algunhas estratexias para traballar de forma</p>	<p>Case sempre respecta os compañeiros/as e as normas de convivencia, coida o material e utiliza estratexias para traballar de forma</p>	<p>Sempre respecta os compañeiros/as e as normas de convivencia, coida o material e utiliza estratexias para traballar de forma</p>

		traballo individual nin en grupo.	individual e en equipo.	individual e en equipo.	individual e en equipo.
Interioriza que as diferenzas e a diversidade entre as persoas, as culturas e as linguas, o mesmo que na natureza, son fonte de riqueza.	Non amosa ningún interese por interiorizar que as diferenzas e a diversidade entre as persoas, as culturas e as linguas, o mesmo que na natureza, son fonte de riqueza.	Ten algunhas dificultades para interiorizar que as diferenzas e a diversidade entre as persoas, as culturas e as linguas, o mesmo que na natureza, son fonte de riqueza.	Ten practicamente interiorizado que as diferenzas e a diversidade entre as persoas, as culturas e as linguas, o mesmo que na natureza, son fonte de riqueza.	Interioriza que as diferenzas e a diversidade entre as persoas, as culturas e as linguas, o mesmo que na natureza, son fonte de riqueza.	
Narra situacións e experiencias persoais de forma oral e escrita.	Cústalle moito narrar situacións e experiencias persoais de forma oral e escrita.	Ten algunhas dificultades para narrar situacións e experiencias persoais de forma oral e escrita.	Ten poucas dificultades para narrar situacións e experiencias persoais de forma oral e escrita.	Narra situacións e experiencias persoais de forma oral e escrita.	
É consciente da importancia de utilizar a lingua galega en todos os contextos da oralidade.	Non é consciente nin ten interese en utilizar a lingua galega en todos os contextos da oralidade.	Ten interese pero non sempre é consciente da importancia de utilizar a lingua galega en todos os contextos da oralidade.	É consciente pero non sempre ten interese en utilizar a lingua galega en todos os contextos da oralidade.	É consciente da importancia de utilizar a lingua galega en todos os contextos da oralidade.	
Utiliza e coñece a correspondencia entre os fonemas e as diferentes grafías.	Non utiliza nin coñece a correspondencia entre os fonemas e as diferentes grafías.	Ten dificultades para utilizar e coñecer a correspondencia entre algúns fonemas e as diferentes grafías.	Adoito utiliza e coñece a correspondencia entre os fonemas e as diferentes grafías.	Utiliza e coñece a correspondencia entre os fonemas e as diferentes grafías.	
Identifica e realiza a distinción entre vogais	Non identifica nin realiza a	Ás veces identifica e realiza a distinción	Normalmente identifica e realiza	Identifica e realiza a distinción entre	

	abertas e pechadas.	distinción entre vogais abertas e pechadas.	entre vogais abertas e pechadas, pero non sempre.	a distinción entre vogais abertas e pechadas.	vogais abertas e pechadas.
	Interioriza que antes de escribir hai que pensar e despois revisar e identifica os usos sexistas e discriminatorios da lingua.	Non interioriza que antes de escribir hai que pensar e despois revisar, e tampouco identifica os usos sexistas e discriminatorios da lingua.	Por veces interioriza que antes de escribir hai que pensar e despois revisar e, ás veces, identifica os usos sexistas e discriminatorios da lingua.	Acostuma interiorizar que antes de escribir hai que pensar e despois revisar e, ás veces, identifica os usos sexistas e discriminatorios da lingua.	Interioriza que antes de escribir hai que pensar e despois revisar e, identifica os usos sexistas e discriminatorios da lingua.
	Comprende mensaxes orais e escritas procedentes de diversos medios de comunicación e prodúceas seguindo un modelo dado.	Non comprende ben mensaxes orais e escritas procedentes de diversos medios de comunicación e tamén lle custa producilas seguindo un modelo dado.	Normalmente comprende mensaxes orais e escritas procedentes de diversos medios de comunicación, pero ás veces cústalle producilas seguindo un modelo dado.	Comprende mensaxes orais e escritas procedentes de diversos medios de comunicación e, algunha vez, cústalle producilas seguindo un modelo dado.	Comprende mensaxes orais e escritas procedentes de diversos medios de comunicación e prodúceas seguindo un modelo dado.
	Amosa interese por textos literarios de distinta tipoloxía.	Non amosa interese por textos literarios de distinta tipoloxía.	Amosa pouco interese por textos literarios de distinta tipoloxía.	Amosa certo interese por textos literarios de distinta tipoloxía.	Amosa moito interese por textos literarios de distinta tipoloxía.

2º TRIMESTRE						
Instrumentos de avaliación	Estándares de aprendizaxe trimestrais	de avaliáveis	Niveis de desempeño			
			1	2	3	4
			Pouco adecuado	Adecuado	Notable	Excelente
<ul style="list-style-type: none"> • Tarefas diversas realizadas polo alumnado durante a actividade diaria na clase. • Libro e caderno de clase do alumno. • Actividades de avaliación (fichas, probas escritas...). • Intervencións na aula. • Exposicións orais. • Participación do alumno. 	<p>Amosa certo grao de reflexión ante os acontecementos do mundo que o rodea, manifesta autonomía na observación e na planificación de accións e tarefas e ten iniciativa na toma de decisións.</p>	<p>Non manifesta unha actitude reflexiva ante os acontecementos do mundo que o rodea e non amosa autonomía na observación e na planificación de accións e tarefas e tampouco ten iniciativa abonda na toma de decisións.</p>	<p>Manifesta unha actitude pouco reflexiva ante os acontecementos do mundo que o rodea e amosa certa autonomía na observación e na planificación de accións e tarefas e, ás veces, ten iniciativa na toma de decisións.</p>	<p>Manifesta unha actitude reflexiva ante os acontecementos do mundo que o rodea e amosa autonomía na observación e na planificación de accións e tarefas e ten iniciativa na toma de decisións.</p>	<p>Sempre manifesta unha actitude reflexiva ante os acontecementos do mundo que o rodea e amosa grande autonomía na observación e na planificación de accións e tarefas e ten moita iniciativa na toma de decisións.</p>	
<ul style="list-style-type: none"> • Preguntas individuais e de grupo. • Traballos en grupo. • Rexistros de incidencias. 	<p>Respecta os compañeiros/as e as normas de convivencia, coida o material e utiliza estratexias para traballar de forma individual e en equipo.</p>	<p>Amosa pouco respecto polos compañeiros/as e polas normas de convivencia, despreocúpase do material e non ten interese no</p>	<p>Adoita respectar os compañeiros/as e as normas de convivencia, ás veces coida o material e utiliza algunhas estratexias para traballar de forma</p>	<p>Case sempre respecta os compañeiros/as e as normas de convivencia, coida o material e utiliza estratexias para traballar de forma</p>	<p>Sempre respecta os compañeiros/as e as normas de convivencia, coida o material e utiliza estratexias para traballar de forma</p>	

		traballo individual nin en grupo.	individual e en equipo.	individual e en equipo.	individual e en equipo.
Interioriza que as diferenzas e a diversidade entre as persoas, as culturas e as linguas, o mesmo que na natureza, son fonte de riqueza.	Non amosa ningún interese por interiorizar que as diferenzas e a diversidade entre as persoas, as culturas e as linguas, o mesmo que na natureza, son fonte de riqueza.	Ten algunhas dificultades para interiorizar que as diferenzas e a diversidade entre as persoas, as culturas e as linguas, o mesmo que na natureza, son fonte de riqueza.	Ten practicamente interiorizado que as diferenzas e a diversidade entre as persoas, as culturas e as linguas, o mesmo que na natureza, son fonte de riqueza.	Interioriza que as diferenzas e a diversidade entre as persoas, as culturas e as linguas, o mesmo que na natureza, son fonte de riqueza.	
Recoñece a función comunicativa da lingua en diferentes tipos de textos.	Non recoñece a función comunicativa da lingua en diferentes tipos de textos.	Recoñece a función comunicativa da lingua nalgúns tipos de textos, pero non en todos.	Recoñece a función comunicativa da lingua en case todos os tipos de textos.	Recoñece a función comunicativa da lingua en diferentes tipos de textos.	
Iníciase no uso das TIC para recompilar información.	Cústalle moito iniciarse no uso das TIC para recompilar información.	Ten algunhas dificultades para iniciarse no uso das TIC para recompilar información.	Ten poucas dificultades para iniciarse no uso das TIC para recompilar información.	Iníciase sen dificultades para iniciarse no uso das TIC para recompilar información.	
Identifica diferentes categorías gramaticais como substantivos, adxectivos e artigos así como o seu xénero e número.	Ten serias dificultades para identificar diferentes categorías gramaticais como substantivos, adxectivos e artigos así como	Ás veces, ten dificultades para identificar diferentes categorías gramaticais como substantivos, adxectivos e artigos así como o seu xénero e número.	Adoito, identifica diferentes categorías gramaticais como substantivos, adxectivos e artigos así como o seu xénero e número.	Sempre identifica diferentes categorías gramaticais como substantivos, adxectivos e artigos así como o seu xénero e número.	

		o seu xénero e número.			
	Identifica e comprende a linguaxe non-verbal.	Non identifica nin comprende ben a linguaxe non-verbal.	Identifica case sempre a linguaxe non-verbal, pero cústalle comprendela.	Identifica a linguaxe non-verbal e, en xeral, compréndea.	Sempre identifica e comprende a linguaxe non-verbal.

3º TRIMESTRE						
Instrumentos de avaliación	Estándares de aprendizaxe trimestrais	de avaliáveis	Niveis de desempeño			
			1	2	3	4
			Pouco adecuado	Adecuado	Notable	Excelente
<ul style="list-style-type: none"> • Tarefas diversas realizadas polo alumnado durante a actividade diaria na clase. • Libro e caderno de clase do alumno. • Actividades de avaliación (fichas, probas escritas...). • Traballos en grupo. • Intervencións na clase. • Exposicións orais. • Probas orais individuais. • Participación do alumno. • Preguntas individuais e de grupo. • Traballos en grupo. 	<p>Amosa certo grao de reflexión ante os acontecementos do mundo que o rodea, manifesta autonomía na observación e na planificación de accións e tarefas e ten iniciativa na toma de decisións.</p>	<p>Non manifesta unha actitude reflexiva ante os acontecementos do mundo que o rodea e non amosa autonomía na observación e na planificación de accións e tarefas e tampouco ten iniciativa abonda na toma de decisións.</p>	<p>Manifesta unha actitude pouco reflexiva ante os acontecementos do mundo que o rodea e amosa certa autonomía na observación e na planificación de accións e tarefas e, ás veces, ten iniciativa na toma de decisións.</p>	<p>Manifesta unha actitude reflexiva ante os acontecementos do mundo que o rodea e amosa autonomía na observación e na planificación de accións e tarefas e ten iniciativa na toma de decisións.</p>	<p>Sempre manifesta unha actitude reflexiva ante os acontecementos do mundo que o rodea e amosa grande autonomía na observación e na planificación de accións e tarefas e ten moita iniciativa na toma de decisións.</p>	
						<p>Respecta os compañeiros/as e as normas de convivencia, coida o material e utiliza estratexias para traballar de forma individual e en equipo.</p>

		traballo individual nin en grupo.	individual e en equipo.	individual e en equipo.	individual e en equipo.
Interioriza que as diferenzas e a diversidade entre as persoas, as culturas e as linguas, o mesmo que na natureza, son fonte de riqueza.	Non amosa ningún interese por interiorizar que as diferenzas e a diversidade entre as persoas, as culturas e as linguas, o mesmo que na natureza, son fonte de riqueza.	Ten algunhas dificultades para interiorizar que as diferenzas e a diversidade entre as persoas, as culturas e as linguas, o mesmo que na natureza, son fonte de riqueza.	Ten practicamente interiorizado que as diferenzas e a diversidade entre as persoas, as culturas e as linguas, o mesmo que na natureza, son fonte de riqueza.	Interioriza que as diferenzas e a diversidade entre as persoas, as culturas e as linguas, o mesmo que na natureza, son fonte de riqueza.	
Reproduce e dramatiza textos orais e amosa gusto por participar en dinámicas de grupos.	Cústalle moito reproducir e dramatizar textos orais e non amosa gusto por participar en dinámicas de grupo.	Presenta algunhas dificultades para reproducir e dramatizar textos orais e non sempre amosa gusto por participar en dinámicas de grupo.	Presenta poucas dificultades para reproducir e dramatizar textos orais e amosa gusto por participar en dinámicas de grupo.	Reproduce e dramatiza textos orais correctamente e amosa moito gusto por participar en dinámicas de grupo.	
Escribe narracións breves en secuencia e en proceso.	Ten moitas dificultades para escribir narracións breves en secuencia e en proceso.	Ten algunha dificultade para escribir narracións breves en secuencia e en proceso.	Ten poucas dificultades para escribir narracións breves en secuencia e en proceso.	Escribe narracións breves correctas en secuencia e en proceso.	
Coñece e utiliza regras ortográficas básicas e os signos de puntuación así como a distinción entre suxeito e predicado.	Cústalle moito coñecer e utilizar regras ortográficas básicas e os signos de	Presenta algunhas dificultades para coñecer e utilizar regras ortográficas básicas e os signos de puntuación así	Adoito coñece e utiliza regras ortográficas básicas e os signos de puntuación así como a distinción	Coñece e utiliza regras ortográficas básicas e os signos de puntuación así	

		puntuación así como a distinción entre suxeito e predicado.	como a distinción entre suxeito e predicado.	entre suxeito e predicado.	como a distinción entre suxeito e predicado.
	Comprende e usa as TIC á hora de recompilar información.	Cústalle moito comprender e usar as TIC á hora de recompilar información.	Presenta algunhas dificultades para comprender e usar as TIC á hora de recompilar información, pero ten interese.	Normalmente comprende e usa as TIC á hora de recompilar información.	Comprende e usa as TIC á hora de recompilar información.
	Identifica e valora a literatura de tradición oral (lendas, adiviñas, refráns...)	Ten moitas dificultades para identificar a literatura de tradición oral (lendas, adiviñas, refráns...) e non a valora.	Presenta algunhas dificultades para identificar e valorar a literatura de tradición oral (lendas, adiviñas, refráns...).	Adoito identifica e valora a literatura de tradición oral (lendas, adiviñas, refráns...).	Identifica e valora a literatura de tradición oral (lendas, adiviñas, refráns...).
	Comprende textos literarios e non-literarios e amosa interese por elaborar unha biblioteca persoal.	Cústalle moito comprender textos poéticos e non ten moito interese por elaborar unha biblioteca persoal.	Ten algunha dificultade para comprender textos poéticos e amosa algún interese por elaborar unha biblioteca persoal.	Adoito comprende textos poéticos e amosa interese por elaborar unha biblioteca persoal.	Comprende correctamente textos poéticos e amosa moito interese por elaborar unha biblioteca persoal.

4. Criterios de promoción de Segundo Curso

Perfil Competencia: COMPETENCIA EN COMUNICACIÓN LINGÜÍSTICA

Área	Estándar	ADQUIRIDO (Si/Non)
CN	Describe o funcionamento de obxectos e aparellos simples.	
CN	Describe a maneira de utilizar obxectos e aparellos simples con precaución.	
CN	Realiza preguntas adecuadas para obter información dunha observación.	
CS	Recoñece, identifica e pon exemplos sinxelos sobre as principais profesións que exercen as persoas no seu contorno.	
LGL	Participa en situacións de conversa da aula.	
LGL	Respecta as normas do intercambio lingüístico.	
LGL	Expresa oralmente dunha maneira organizada feitos, vivencias, ideas.	
LGL	Participa en situacións de conversa da aula.	
LGL	Respecta as normas do intercambio lingüístico.	
LGL	Usa a lingua oral galega en asembleas, diálogos e como forma de comunicación cos demais e de expresión das súas ideas e pensamentos persoais.	
LGL	Transmite as ideas con claridade e coherencia.	
LGL	Emprega recursos lingüísticos (entoación e ton de voz) e non-lingüísticos (xestuais e corporais) para comunicarse nas interaccións orais.	
LGL	Amosa unha actitude de escoita activa (mantén o contacto visual, adopta unha postura adecuada...), evitando repetir o que xa se dixo.	
LGL	Entende o sentido dos elementos básicos do texto (vocabulario e orde).	
LGL	Utiliza nas súas expresións un vocabulario axeitado para a súa idade.	

LGL	Capta o sentido dun texto oral de uso habitual (mensaxes, horarios, instrucións, normas...) realizando actividades relacionados cos citados textos (preguntas, opinión...).	
LGL	Identifica a información máis relevante dun texto oral.	
LGL	Realiza inferencias directas na lectura de textos.	
LGL	Relaciona con exemplos concretos informacións obtidas de textos escritos con ideas ou vivencias propias.	
LGL	Reescribe textos relacionados coa experiencia infantil aténdose a modelos claros, planificándoos e revisándoos.	
LGL	Coñece e reproduce textos de tradición oral e literatura infantil.	
LGL	Identifica dunha maneira guiada algúns cambios que se producen nas palabras, nos enunciados e nos textos ao realizar segmentacións, cambios na orde, supresións e insercións que fan mellorar a comprensión e a expresión oral e escrita.	
LGL	Comprende a terminoloxía gramatical e lingüística elemental nas actividades relacionadas con comprensión de textos.	
LGL	Utiliza a terminoloxía gramatical e lingüística elemental nas actividades relacionadas coa comprensión e a produción de textos.	
LGL	Lembra algunhas ideas básicas dun texto escoitado e exprésaa oralmente, respondendo preguntas dadas sobre ese texto.	
LGL	Descobre a lectura como fonte de ocio e le, voluntariamente, textos da biblioteca de aula, de centro, da localidade...	
LGL	Coñece referencias bibliográficas: ilustracións. Identifica as ilustracións como parte da lectura elixida.	
LGL	Escribe textos breves propios do ámbito da vida cotiá: notas, felicitacións, convites... imitando textos modelo.	
LGL	Coñece as primeiras clases de palabras identificando a súa función dentro de textos sinxelos e aplica as primeiras normas de ortografía.	
LGL	Coñece formas verbais sinxelas utilizadas diariamente.	
LGL	Incorpora, na súa expresión oral, novo vocabulario relativo a ámbitos próximos: rutinas escolares e familiares, afeccións e gustos persoais, aspectos do contorno inmediato...	

LGL	Iníciase na formación de novas palabras, seguindo modelos previamente establecidos na aula.	
LGL	Identifica textos sinxelos como o conto, o poema e o refrán.	
LGL	Recoñece as comparacións en textos sinxelos.	
LGL	Participa na creación de textos literarios moi sinxelos e breves de forma oral e colectiva, coa axuda do mestre/a.	
LGL	Coñece as diferentes linguas de España e é consciente da realidade plurilingüe do mundo.	
LGL	É consciente dos usos sexistas e discriminatorios evidentes na linguaxe.	
MATE	Describe a situación dun obxecto do espazo próximo en relación cun mesmo utilizando os conceptos de esquerda-dereita, diante-detrás, arriba-abaxo, preto-lonxe e próximo-afastado.	
MATE	Comunica, verbalmente, o proceso seguido na resolución dun problema de matemáticas en contextos do contorno escolar.	
MATE	Explica, de forma oral, os procesos seguidos na medición e tratamento de lonxitudes, capacidades e masas no contorno escolar.	
MATE	Comprende e describe posicións e percorridos no contorno escolar, utilizando os conceptos de esquerda-dereita, diante-detrás, arriba-abaxo, preto-lonxe e próximo-afastado.	
MATE	Explica oralmente o proceso seguido para resolver un problema.	
MATE	Explica, de forma oral, os procesos seguidos na medición e no tratamento de lonxitudes, capacidades e masas no contorno escolar.	
MATE	Recoñece e nomea no contorno escolar e familiar triángulos, cadrados e rectángulos.	
CN	Observa, utilizando medios de observación directa (lupa...) e indirecta (consultando imaxes, gráficos...), feitos naturais do seu contorno máis próximo.	
CN	Expón oralmente, de forma pautada, experiencias e tarefas.	
CS	Recolle información dos feitos e fenómenos dados, e comunícaa oralmente.	
CS	Coñece o vocabulario adquirido para realizar actividades do tema tratado.	
CS	Expón oralmente contidos relacionados coa área en situacións de aula.	

CS	Nomea de maneira ordenada os días da semana e usa adecuadamente o calendario (día, semana, mes) nas rutinas diarias.	
CS	Describe de forma oral algunhas características do aire.	
CS	Recoñece o aire como un elemento imprescindible para a vida.	
CS	Recoñece a imaxe do cataventos como un aparello que amosa a dirección do vento e asócio a un uso determinado.	
CS	Describe de forma oral as características da auga e enumera usos habituais da auga.	
CS	Identifica diferentes estados da auga en imaxes.	
CS	Observa imaxes de paisaxes e identifica algúns elementos, clasificándoos segundo pertencen a unha paisaxe humanizada ou natural.	
CS	Identifica os membros da comunidade escolar e respecta as tarefas que desempeñan as persoas que traballan no colexio, recoñecendo imaxes e expresando oralmente a súa función.	
CS	Identifica en imaxes as partes da rúa: beiravía, beirarrúa... e nomea a moblaxe urbana máis común e algúns dos edificios habituais.	
CS	Nomea o xentilicio da súa localidade, provincia.	
CS	Asocia o nome dalgunhas profesións comúns ao tipo de actividade que realizan, relacionando imaxes e textos.	
CS	Describe oralmente o traballo que realiza algún membro da súa familia, indicando o lugar e a actividade que desempeña.	
CS	Identifica o nome de diferentes tendas habituais, o da persoa que traballa nese establecemento e os produtos que vende.	

Perfil Competencia: COMPETENCIA MATEMÁTICA E
 COMPETENCIAS BÁSICAS EN CIENCIA E TECNOLOXÍA

Áreas	Estándar	ADQUIRIDO Si/Non
CS	Ordena temporalmente algúns feitos relevantes da vida familiar e do contorno próximo.	
CS	Localiza nunha imaxe o Sol, a Lúa e as estrelas no contorno espacial.	
CS	Coñece e interpreta o plano da aula (en papel ou soporte dixital).	
CS	Iníciase no uso das nocións topolóxicas básicas con pictogramas, debuxos, situacións e xogos sobre espazos limitados e coñecidos.	
CS	Distingue diferentes espazos da súa vida cotiá: a casa e tipos de vivenda, o colexio e as súas dependencias, o barrio...	
CS	Ordena cronoloxicamente acontecementos importantes da súa propia vida nunha secuencia temporal.	
CS	Recoñece a imaxe do cataventos como un aparello que amosa a dirección do vento e asócio a un uso determinado.	
CS	Identifica, en imaxes, diferentes estados da auga.	
CS	Observa imaxes de paisaxes e identifica algúns elementos, clasificándoos segundo pertencen a unha paisaxe humanizada ou natural.	
CS	Pon exemplos de elementos e recursos fundamentais do medio físico.	
CS	Relaciona os elementos e os recursos fundamentais coa vida das persoas.	
CS	Toma conciencia da necesidade dun uso responsable dos elementos e dos recursos fundamentais.	
CN	Iníciase na realización, con axuda e de forma individual ou en equipo, de experiencias, tarefas básicas e proxectos sobre o ser humano, a saúde, os seres vivos...	

CN	Identifica e localiza as principais partes do corpo.	
CN	Identifica, coa axuda do docente, as diferenzas básicas entre algúns seres vivos e seres inertes.	
CN	Coñece as principais partes da estrutura dos seres vivos.	
CN	Observa, directa e indirectamente, e coñece formas de vida animal e vexetal do seu contorno máis próximo (fogar, escola...).	
CN	Coñece as relacións entre os seres vivos: cadeas alimentarias.	
CN	Recoñece, coa axuda do docente, as plantas e os animais do seu contorno en debuxos, fotografías, vídeos...	
CN	Coñece, coa axuda do docente, hábitats dos seres vivos do seu contorno próximo (fogar, escola...).	
CN	Observa algún proceso asociado á vida dos seres vivos, comunicando, coa axuda do docente, as ideas principais de maneira oral.	
CN	Observa e identifica, coa axuda do docente, algúns materiais fixándose nas súas propiedades elementales: olor, sabor, textura, color...	
CN	Utiliza a pesa.	
CN	Realiza, coa axuda do docente, sinxelas experiencias e observa cambios no movemento dos corpos por efecto das forzas.	
CN	Identifica algunha característica das enerxías lumínica e sonora.	
CN	Coñece as enerxías renovables: sol e vento.	
CN	Realiza experiencias, con axuda do docente, sobre o cambio de estado (sólido-líquido).	
CN	Identifica diferentes máquinas do contorno familiar.	
CN	Observa e identifica algunha das aplicacións das máquinas do contorno familiar e a súa utilidade para facilitar as actividades cotiás.	

CN	Observa, utilizando medios de observación directa (lupa...) e indirecta (consultando imaxes, gráficos...), feitos naturais do seu contorno máis próximo.	
CN	Coñece, identifica e adopta, de maneira guiada, hábitos saudables para previr doenzas no ámbito familiar e escolar.	
MATE	Aplica estratexias sinxelas (experimentación, exploración, analoxía..) na resolución de problemas do contorno escolar.	
MATE	Identifica e interpreta, coa axuda do mestre/a, datos e mensaxes de textos numéricos sinxelos do contorno escolar e familiar (horarios, quendas, folletos publicitarios...)	
MATE	Practica algunhas características do método científico no tratamento de situacións problemáticas do contorno escolar, sendo ordenado no rexistro das súas observacións e a expresión dos resultados.	
MATE	Responde no tratamento de situacións problemáticas do contorno escolar preguntas como as seguintes: Que quero pescudar?, que teño?, a solución é a axeitada?	
MATE	Enuncia comportamentos ou resultados posibles ou probables baseándose en situacións análogas na resolución de problemas do contorno escolar en contextos numéricos, xeométricos ou funcionais.	
MATE	Formula preguntas na busca das respostas axeitadas, tanto no estudo dos conceptos como na resolución dos problemas do contorno escolar.	
MATE	Toma decisións nos procesos de resolución de problemas do contorno escolar.	
MATE	Le e escribe, en textos numéricos e da vida cotiá, números naturais ata a centena interpretando o valor de posición de cada unha das súas cifras. Compara parellas de números que representan obxectos coñecidos e establece relacións de orde entre eles.	
MATE	Ordena números naturais ata a centena.	
MATE	Estima e comproba a coherencia do resultado dun problema mediante cálculo mental.	
MATE	Realiza sumas e restas con números naturais ata a centena.	
MATE	Aplica as propiedades das operacións e as relacións entre elas.	

MATE	Utiliza estratexias persoais de cálculo mental en cálculos simples relativos á suma e á resta en situacións da vida cotiá.	
MATE	Resolve problemas relacionados con situacións do contorno escolar e familiar que supoñen a lectura, a escritura, a interpretación e a ordenación de números naturais ata a centena, aplicando operacións de suma e resta.	
MATE	Coñece, a través da experiencia, as unidades máis usuais do Sistema Métrico Decimal: lonxitude (m e cm), capacidade (L) e peso/masa (kg e g) no contorno escolar.	
MATE	Descompón de forma aditiva números menores que a centena, atendendo ao valor posicional das súas cifras.	
MATE	Mide obxectos e espazos con unidades de medida non-convencionais e convencionais.	
MATE	Mide tempo con unidades de medida convencionais.	
MATE	Describe o desprazamento dun obxecto do espazo próximo en relación cun mesmo e con outros puntos de referencia, utilizando os conceptos de esquerda-dereita, diante-detrás, arriba-abaxo, preto-lonxe e próximo-afastado.	
MATE	Recoñece formas rectangulares, triangulares e circulares en obxectos do contorno inmediato.	
MATE	Recoñece espazos con formas rectangulares, triangulares e circulares.	
MATE	Recoñece corpos con formas cúbicas e esféricas en obxectos do contorno inmediato.	
MATE	Realiza interpretacións elementais dos datos presentados en gráficos de barras.	
MATE	Formula problemas sinxelos nos que interveña a lectura de gráficos.	
MATE	Resolve problemas sinxelos nos que interveña a lectura de gráficos.	
MATE	Selecciona operacións de suma e resta para a resolución de problemas sinxelos.	
MATE	Utiliza os algoritmos de suma e resta correspondentes na resolución de problemas sinxelos.	
MATE	Mide obxectos e espazos con unidades de medida convencionais e non-convencionais.	

MATE	Mide tempo con unidades de medida convencionais.
MATE	Utiliza os instrumentos de medida ao seu alcance, non-convencionais e convencionais, máis adecuados á situación.
MATE	Describe a situación dun obxecto do espazo próximo en relación cun mesmo e con outros puntos de referencia utilizando os conceptos de esquerda-dereita, diante-detrás, arriba-abaxo, preto-lonxe e próximo-afastado.
MATE	Describe o desprazamento dun obxecto do espazo próximo en relación cun mesmo e con outros puntos de referencia utilizando os conceptos de esquerda-dereita, diante-detrás, arriba-abaxo, preto-lonxe e próximo-afastado.
MATE	Recoñece formas rectangulares, triangulares e circulares en obxectos do contorno inmediato.
MATE	Recoñece espazos con formas rectangulares, triangulares e circulares.
MATE	Recoñece corpos con formas cúbicas e esféricas en obxectos do contorno inmediato.
MATE	Realiza interpretacións elementais dos datos presentados en gráficos de barras.

Perfil Competencia: COMPETENCIA DIXITAL

Áreas	Estándar	ADQUIRIDO SI/NON
CN	Monta e desmonta obxectos e aparellos simples.	
CN	Describe o funcionamento e uso de obxectos e aparellos simples.	
CN	Realiza preguntas adecuadas para obter información dunha observación.	
CN	Utiliza algúns instrumentos para obter información dunha observación.	
CN	Realiza rexistros claros da información obtida.	
CN	Iníciase, coa axuda do docente, no coñecemento teórico do uso adecuado das TIC como recurso de ocio.	
CS	Utiliza as TIC (internet) para coñecer a terminoloxía adecuada aos temas tratados na aula, coa axuda do mestre/a.	
CS	Intepreta imaxes, esquemas e resumos e manexa as TIC en situacións de aula.	
LGL	Identifica dunha maneira guiada algúns cambios que se producen nas palabras e nos textos, ao realizar segmentacións, cambios na orde, supresións e insercións que fan mellorar a comprensión e a expresión oral e escrita.	
LGL	Utiliza distintos programas educativos dixitais, coa axuda do mestre/a.	
LGL	Escribe textos breves propios do ámbito da vida cotiá: notas, felicitacións, convites... a partir da imitación de textos modelo.	
MATE	Interpreta resultados dunha comparación.	
MATE	Expresa resultados dunha comparación.	
MATE	Realiza interpretacións elementais dos datos presentados nun gráfico de barras.	
MATE	Resolve problemas sinxelos nos que interveña a lectura de gráficos.	

Perfil Competencia: COMPETENCIA APRENDER A APRENDER

Áreas	Estándar	ADQUIRIDO SI/NON
CN	Clasifica con criterios elementais os animais e as plantas do seu contorno.	
CN	Pon exemplos asociados á hixiene, á alimentación, ao exercicio físico e ao descanso como forma de manter o bo funcionamento do corpo.	
CN	Monta e desmonta obxectos e aparellos simples.	
CN	Describe o funcionamento e uso de obxectos e aparellos simples.	
CN	Cofece e aplica, con axuda e de forma moi guiada, estratexias para estudar e traballar de maneira eficaz (por exemplo, palabras clave, título..).	
CN	Manifesta autonomía, coa axuda do docente, na execución de accións e de tarefas sinxelas e pautadas.	
CN/CS	Realiza preguntas adecuadas para obter información dunha observación.	
CN/CS	Utiliza algúns instrumentos para obter información dunha observación.	
CS	Interpreta imaxes, esquemas e resumos, e manexa as TIC en situacións de aula.	
CS	Aplica a información aprendida en actividades tanto individuais como en grupo.	
CS	Sinala a procedencia dalgúns produtos alimentarios da vida diaria, identificando a orixe.	
CS	Clasifica os diferentes oficios asociados aos produtos, identificando a súa función (por exemplo, con organizador gráfico).	
CS	Recoñece a evolución dos cambios na súa vida, utilizando fotografías, películas e outras fontes.	
LGL	Expresa oralmente dunha maneira organizada feitos, vivencias e ideas.	
LGL	Localiza información concreta na lectura de textos.	
LGL	Realiza inferencias directas na lectura de textos.	
LGL	Reescribe textos relacionados coa experiencia infantil aténdose a modelos claros, planificándoos.	

LGL	Redacta textos sinxelos relacionados coa experiencia infantil aténdose a modelos claros e revisándoos.	
LGL	Identifica dunha maneira guiada algúns cambios que se producen nas palabras e nos textos sinxelos ao realizar segmentacións, cambios na orde, supresións e insercións que fan mellorar a comprensión e a expresión oral e escrita.	
LGL	Comprende a terminoloxía gramatical e lingüística elemental nas actividades relacionadas coa produción e coa comprensión de textos.	
LGL	Utiliza a terminoloxía gramatical e lingüística elemental nas actividades relacionadas coa comprensión de textos.	
LGL	Busca axuda para resolver as súas dúbidas respecto do vocabulario, empregando recursos como os seguintes: dicionarios con imaxes, programas no taboleiro dixital ou consultas guiadas en Internet.	
LGL	Aprende a formular sinxelas hipóteses, baseándose en imaxes que acompañan o texto.	
LGL	Utiliza a biblioteca da aula e respecta as súas normas de funcionamento.	
LGL	Busca lecturas e expresa o gusto por elas.	
LGL	Participa activamente en situacións de contacto co uso da lingua, amosando unha escoita activa (disposición, postura).	
LGL	Expresa por escrito ideas moi sinxelas.	
MATE	Emprega estratexias persoais na realización de cálculos numéricos básicos.	
MATE	Mide obxectos con unidades de medida non-convencionais.	
MATE	Utiliza os instrumentos de medida ao seu alcance máis adecuados á situación.	
MATE	Explica oralmente o proceso seguido para resolver un problema.	

Perfil Competencia: COMPETENCIAS SOCIAIS E CÍVICAS

Áreas	Estándar	ADQUIRIDO SI/NON
CN/CS	Realiza rexistros claros da información obtida.	
CN/CS	Ordena temporalmente algúns feitos relevantes do contorno próximo.	
CS	Relaciona os elementos e os recursos fundamentais coa vida das persoas.	
CS	Toma conciencia da necesidade dun uso responsable dos elementos e dos recursos fundamentais.	
CS	Recoñece, identifica e pon exemplos sinxelos sobre as principais profesións que exercen as persoas no seu contorno cotián.	
CN	Coñece e iníciase no coidado dos instrumentos e utilízaos de maneira segura.	
CN	Coñece, identifica e adopta, de maneira guiada, hábitos saudables para previr doenzas no ámbito familiar e escolar.	
CN	Identifica emocións e sentimentos propios.	
CN	Describe o funcionamento e uso de obxectos e aparellos simples.	
CN	Describe o funcionamento e uso de obxectos e aparellos simples.	
CN	Amosa condutas de respecto e de coidado cara aos seres vivos do seu contorno próximo.	
CN	Coñece as normas básicas de uso dos instrumentos de observación e dos materiais de traballo e iníciase no seu coidado.	
CN	Iníciase na realización, con axuda e de forma individual ou en equipo, de experiencias, tarefas básicas e proxectos sobre o ser humano, a saúde, os seres vivos...	
CS	Identifica os medios de transporte máis comúns no contorno.	
CS	Coñece as normas básicas como peón e como usuario dos medios de locomoción.	
CS	Ordena temporalmente algúns feitos relevantes da vida familiar.	

CS	Aprende habilidades para realizar actividades en equipo na aula.	
CS	Amosa a importancia dunha convivencia pacífica entre os compañeiros da aula.	
CS	Participa na vida social da aula e iníciase no uso de estratexias para resolver conflitos.	
CS	Identifica os códigos de conduta do seu contorno máis próximo.	
CS	Coñece que o diálogo evita e resolve conflitos en situacións de xogo e asemblea.	
CS	Aplica habilidades de colaboración e de traballo en equipo e escoita as ideas dos seus compañeiros da aula.	
CS	Realiza actividades en grupo e acepta responsabilidades.	
CS	Identifica as relacións de parentesco, representando os diferentes membros da súa familia e escribindo os nomes de cada un.	
CS	Amosa unha conduta adecuada nas visitas a espazos culturais.	
CS	Identifica o nome de diferentes tendas habituais, o da persoa que traballa nese establecemento e os produtos que vende.	
LGL	Escoita as intervencións dos seus compañeiros amosando respecto polas ideas, os sentimentos e as emocións dos demais.	
LGL	Aplica as normas sociocomunicativas: espera de quendas, escoita activa, participación respectuosa e primeiras fórmulas de cortesía.	

Perfil Competencia: SENTIDO DE INICIATIVA E ESPÍRITO EMPRENDEDOR

Áreas	Estándar	ADQUIRIDO SI/NON
CN	Pon exemplos asociados á hixiene, á alimentación, ao exercicio físico e ao descanso como forma de manter o bo funcionamento do corpo.	
CN/CS	Toma conciencia da necesidade dun uso responsable dos elementos e dos recursos fundamentais.	
CN/CS	Coñece as normas básicas como peón e como usuario dos medios de locomoción.	
CS	Realiza con esforzo as tarefas encomendadas e presenta os traballos de maneira limpa.	
CS	Amosa actitudes de confianza en si mesmo, curiosidade, interese e creatividade na aprendizaxe que o fan participativo nas actividades propostas.	
CS	Amosa autonomía na realización de accións e de tarefas na aula.	
CS	Aplica a información aprendida en actividades tanto individuais como en grupo.	
LGL	Respecta as normas de intercambio lingüístico.	
LGL	Relaciona con exemplos concretos informacións obtidas de textos con ideas ou vivencias propias.	
LGL	Reescribe textos relacionados coa experiencia infantil aténdose a modelos claros, planificándoos e revisándoos.	
LGL	Presenta e redacta, con limpeza, claridade e orde escritos breves e sinxelos en relación co asunto dado. Emprega para os seus escritos recursos e estratexias que o axudan a xerar ideas (rutinas e destrezas de pensamento).	
MATE	Toma decisións nos procesos de resolución de problemas do contorno escolar.	

Perfil Competencia: COMPETENCIA EN CONCIENCIA E EXPRESIÓNS CULTURAI

Áreas	Estándar	ADQUIRIDO SI/NON
CS	Recoñece algunhas manifestacións culturais presentes no ámbito escolar e no seu contorno.	
CS	Respecta e valora a diversidade e riqueza das manifestacións culturais no ámbito escolar e local.	
LGL	Coñece a existencia de diferentes linguas en España e a realidade plurilingüe do mundo. Valora o uso da lingua galega en calquera contexto.	
LGL	Coñece textos de tradición oral e literatura infantil.	
LGL	Coñece algúns aspectos formais simples da narración e da poesía co fin de apoiar a lectura destes textos.	

5. Procedementos e instrumentos de avaliación

Os procedementos e **instrumentos de avaliación** deseñaranse de forma que permitan determinar o nivel competencial acadado polo alumnado na avaliación continua.

Procedementos			
Escritos	Orais	Observación directa e sistemática	Outros
l n s t r u m e n t o s <ul style="list-style-type: none"> • Traballos diversos realizados polo alumnado na actividade diaria na clase. • Libro e caderno de clase do alumno • Actividades de avaliación (fichas fotocopiáveis, probas escritas individuais...). • Traballos de grupo. • Resolución de exercicios e problemas. 	<ul style="list-style-type: none"> • Preguntas individuais e de grupo. • Participación do alumno/a. • Intervencións na clase. • Postas en común. • Probas orais individuais. • Exposicións orais. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ficha de rexistro individual. 	<ul style="list-style-type: none"> • Caderno do profesor

6. Criterios de cualificación

	Criterios
1. Traballo autónomo (aula, outros espazos).	<ul style="list-style-type: none">• Realización sen axuda externa.• Estimación do tempo investido para resolver unha actividade.• Grao de adquisición de aprendizaxes básicas.• Orde e limpeza na presentación.• Caligrafía.• Destrezas.• Revisión do traballo antes de dalo por rematado.• Valoración entre o traballo na aula e na casa.• Creatividade.• ...
2. Probas orais e escritas.	<ul style="list-style-type: none">• Valoración da aprendizaxe dos contidos.• Valoración dos procesos seguidos e dos resultados.• Expresión oral do procedemento seguido ao resolver unha actividade. Coherencia e adecuación.• Valoración do tempo investido/tempo necesario para resolver unha actividade.• Orde, limpeza e estrutura do traballo presentado.• Caligrafía lexible.• Tempo de realización.• Destrezas.• ...
3. Actividades TIC.	<ul style="list-style-type: none">• Uso adecuado e guiado do ordenador e dalgunha ferramenta telemática.• Utilización de Internet, de forma responsable e con axuda, para buscar información sinxela ou resolver unha actividade.• Tipo de participación (autónomo, con apoio, ningún).• Grao de elaboración da resposta.• Interese, motivación.• ...
4. Participación e seguimento das	<ul style="list-style-type: none">• Nivel e calidade das intervencións.

<p>clases (intervencións orais, tipos de resposta...).</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mensaxe estruturada. • Uso de vocabulario apropiado. • Comportamento. • Esfuerzo. • Interese. • ...
<p>5. Traballo cooperativo. Valoración individual e de grupo.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Capacidade de traballo cooperativo. • Grao de comunicación cos compañeiros. • Resolución de conflitos. • Interese, motivación. • Creatividade. • Iniciativa. • Opinión persoal do traballo e como se levou a cabo. • ...
<p>6. Arquivo de traballo individual.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Presentación clara e ordenada. • Actualizado. • Razoamento da selección das producións que forman o arquivo. • ...

7. Metodoloxía

A área de Lingua ten que perseguir que o alumno adquira un sistema de signos, pero tamén do seu significado cultural e do modo en que as persoas integran a realidade. Que a linguaxe lle sirva de instrumento cultural de regulación da convivencia, de expresión de ideas, sentimentos e emocións e de regulación da propia conduta. Tamén debe perseguir que o alumno sexa capaz de construír unha representación do mundo compartida e que sexa quen de comunicala. En definitiva, que sexa capaz de desenvolverse con facilidade en diferentes situacións da vida e especialmente na escola, utilizando os textos académicos para a aprendizaxe e o desenvolvemento do resto de áreas.

O ensino da área debe partir do uso da lingua que os alumnos xa adquiriron ao comezo da etapa, partindo disto terase que ampliar a competencia comunicativa e lingüística de forma que sexan capaces de interactuar en todos os ámbitos sociais nos que participan.

O uso social da lingua en contextos familiares, privados, públicos e escolares, deben de ser o fío condutor dos contidos da área.

Tense que entender a lingua desde a perspectiva global, posto que os diferentes bloques de contidos nos que se articula a área non poden corresponder á práctica docente, senón que esta debe afrontarse relacionando os diferentes bloques posto que todos eles están moi relacionados.

A integración das **competencias** e das **intelixencias múltiples** na área supón insistir máis nas ferramentas esenciais da aprendizaxe (comprensión e expresión oral e escrita) e poñer en práctica estratexias didácticas que consideren as diferentes posibilidades de adquisición do alumno/a.

Así é que os alumnos poden desenvolver as súas capacidades ao redor da planificación do traballo, a selección dun tema de interese, dos contidos e dos materiais que se utilizarán e en relación coa elaboración e presentación do proxecto, a súa corrección e, finalmente, a exposición, todo baixo un prisma de colaboración e intercambio entre iguais. En definitiva, predomina o traballo cooperativo que permite desenvolver a capacidade de discusión, a comunicación, o intercambio de ideas, o respecto e a comprensión das opinións alleas, e a reflexión sobre as propias ideas.

O **uso das TIC** é un elemento para favorecer a construción de aprendizaxes con sentido posto que nos permite motivar o alumno, contextualizar o contido obxecto de aprendizaxe, facilitar a relación da nova aprendizaxe con contextos reais, facilitar a transferencia, xeneralizar e ampliar o contido e facilitar a elaboración de síntese e a transferencia do coñecemento.

A metodoloxía proposta promove a construción de aprendizaxes significativas a partir de secuencias de adquisición de coñecementos que expoñen:

- Evocación de coñecementos previos para abordar os novos contidos.
- Progresiva e coidada incorporación de novos coñecementos, a través de exemplos extraídos de situacións cotiás e contextualizadas para o alumno/a de Segundo Curso, que favorecen a súa comprensión. Isto posibilita a transferencia de aprendizaxes á vida cotiá, conectando coa adquisición das competencias propias da materia.
- Exercicios e actividades diversificadas que contemplan competencias e intelixencias múltiples.

8. Ensinanzas transversais

Educación para a igualdade entre os sexos

- Conseguiir unha visión do mundo libre de estereotipos sexistas e fomentar o rexeitamento por calquera discriminación por razón de sexo.
- Recoñecer diferentes profesións evitando calquera estereotipo sexista.
- Participar nas tarefas domésticas.

Educación para o consumo

- Inicialse no hábito de reducir o consumo de enerxía e mostrar interese para coñecer enerxías non-contaminantes.
- Reducir o uso de materiais e practicar a reutilización e reciclaxe.
- Descubrir e interpretar de maneira adecuada a información que nos transmite a publicidade.

Educación ambiental

- Coñecer o medio como un sistema no que todos os elementos son interdependentes e onde o ser humano é un elemento máis, capaz de actuar e modificalo.
- Analizar algunhas manifestacións da intervención humana no medio natural e tomar conciencia da deterioración que causan.
- Adoptar pautas de comportamento na vida cotiá para a defensa do medio natural.

Educación para a saúde. Educación sexual

- Coñecer e practicar hábitos elementais de hixiene, alimentación e coidado persoal a partir do coñecemento do corpo humano e que melloran a calidade de vida.
- Coñecer e apreciar os aspectos biolóxicos, emocionais e sociais da sexualidade, e concibir a sexualidade como mostra de plena comunicación entre as persoas e de afecto cara aos demais.

Educación para a paz

- Simular situacións nas que o diálogo e o debate contribúan á resolución de conflitos cotiáns.
- Comprometerse na defensa dos dereitos humanos e na superación de todo tipo de discriminacións e de situacións de insolidariedade, así como amosar respecto e ser tolerante coa diversidade de linguas existentes.
- Estimar e valorar a lingua oral e escrita como medio de establecer e de mellorar a relación cos demais.

Educación moral e cívica

- Coñecer o funcionamento dalgunhas organizacións sociais do contorno e valorar o diálogo como instrumento para solucionar os problemas de convivencia.
- Respetar os restos histórico-artísticos presentes no medio.
- Defender activamente os dereitos e deberes de cada membro da sociedade e valorar o diálogo como instrumento para solucionar os problemas de convivencia e para transmitir ideas, pensamentos e opinións, respectando os xuízos e as opinións alleos.

Educación viaria

- Coñecer e respectar as normas básicas para desprazarse como peóns e como usuarios dos medios de transporte.

Educación para o lecer

- Desenvolver a capacidade de aproveitar o tempo de lecer en actividades que fomenten o desenvolvemento persoal.

9. Organización de espazos

Trátase de explicitar, como no caso que propoñemos, en que espazos se desenvolverán as aprendizaxes e a diversidade de propostas establecidas.

Espazos

- Aula:

Adaptable segundo as actividades (orais, escritas, proxectos, con encerado dixital, canón...).

A disposición permitirá desprazarse con facilidade polos diferentes espazos e os materiais estarán ao alcance dos nenos para que traballen de forma autónoma.

Distribución posible en grupos, asemblea, recunchos de xogo e traballo individual.

- Espazos comúns:

Patios, corredores, ximnasio, comedor, biblioteca do centro, sala de informática...

- Espazos exteriores (casa, biblioteca, visitas...):

Proxectos cooperativos, exercicios de aplicación, consolidación e estudo autónomo.

10. Atención á diversidade

Relación das diferentes propostas para traballar a atención na diversidade de niveis, estilos e ritmos de aprendizaxe, de intereses e capacidades dos alumnos.

Atención á diversidade

4. ADAPTACIÓN CURRICULAR (BÁSICA): Os contidos nucleares da Unidade Didáctica preséntanse de forma pautada, con máis apoio gráfico, seguindo unha secuencia de aprendizaxe que facilita a adquisición de Competencias por parte dos alumnos.
5. AMPLIACIÓN: Fichas fotocopiáveis con actividades de máis dificultades para a súa resolución, para o tratamento outros contidos relacionados cos do ciclo etc.
6. COMPETENCIAS e INTELIXENCIAS MÚLTIPLES: Contéplase a diversidade de estilos cognitivos e de intelixencias en aprendizaxes coa lectura, co movemento, coa representación plástica, coa dramatización.
7. PLANS INDIVIDUAIS dirixidos a alumnos que o requiren (estranxeiros, incorporación tardía, necesidades educativas especiais e altas capacidades).
8. ACTIVIDADES MULTINIVEL: Posibilita que os alumnos atopen, respecto ao desenvolvemento dun contido, actividades que se axustan ao seu nivel de competencia curricular, aos seus intereses, habilidades e motivacións. Deste xeito, nunha mesma clase posibilitase traballar en diferentes niveis, segundo as habilidades de cada alumno/a.
9. ENSINANZA TORIZADA.
10. TRABALLOS DE INVESTIGACIÓN.
11. LECTURAS E CONSULTAS DE FORMA LIBRE.

11. Estratexias para incorporar as TIC na aula

Para incorporar as TIC na aula propóñense unha serie de **recursos integrados** cos contidos e actividades de Lingua de Segundo Curso, que contemplan e amplían.

<i>Actividades TIC</i>	• Actividades integradas nas secuencias de aprendizaxe.
<i>Ligazóns en Internet</i>	• Aproveitamento de recursos educativos na Internet: busca de imaxes, información ou curiosidades e selección e organización para transformar estes elementos de coñecemento.
Libro Dixital interactivo	• Libro proxectable que incorpora elementos de interactividades: actividades, ligazóns, animacións...

12. Estratexias para estimular o interese e o hábito da lectura e desenvolver a expresión oral e escrita

Lectura:

- Textos escritos: curtos, de tipoloxía diferente (informativo, descritivo, contos, poemas...).
- Textos en apoio dixital (Internet e aplicacións informáticas, lectura en pantalla).
- Textos orais complementados e acompañados de imaxes ou audios.

Expresión:

- Exposición oral e escrita en traballos individuais, actividades en grupo, en razoamentos e intervencións: planificación, redacción, revisión.
- Expresión oral e escrita das aprendizaxes, utilizando un vocabulario preciso.
- Expresión escrita en formato papel e en pantalla.

13. Estratexias para incorporar as TIC na aula

Para incorporar as TIC na aula propuxéronse unha serie de recursos **integrados** cos contidos e coas actividades de Lingua 2 para Segundo Curso, aos que complementan e amplían.

<i>Actividades TIC</i>	• Actividades integradas nas secuencias de aprendizaxe.
<i>Ligazóns a Internet</i>	• Aproveitamento de recursos educativos en Internet: procura de imaxes, información ou curiosidades e selección e organización para transformar estes elementos en coñecemento.
<i>Libro Dixital interactivo</i>	• Libro para proxectar que incorpora elementos de interactividade: actividades, ligazóns, animacións...

14. Actividades complementarias e extraescolares

Relación das actividades complementarias e extraescolares planificadas polo centro e relacionadas coa área de Lingua.

Exemplo:

- Actividades de animación lectora.
- Participación en obradoiros, Día de...
- Asistencia a xornadas, obras de teatro etc., interesantes desde o punto de vista da área.

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA

MATEMÁTICAS
EP Segundo Curso

1. Obxectivos en termos de competencias de Segundo Curso

1. Expresar oralmente os coñecementos matemáticos adaptándoos á realidade sobre a que se lle pregunta. (Competencia en comunicación lingüística/ Intelixencia lingüística-verbal)
2. Contar, ler e escribir os números cardinais ata a unidade de millar e os ordinais ata o vixésimo, e utilízalos para comunicar información numérica en contextos reais. (Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía / Intelixencia lóxico-matemática)
3. Iniciarse na lectura e na comprensión, así como na resolución de problemas gráficos de sumas, restas, multiplicacións e iniciación a la división, incluíndo os conceptos *dobre*, *triplo* y *cuádruplo*, así como na aplicación de estratexias de cálculo mental. (Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía / Intelixencia lóxico-matemática)
4. Acceder á información sobre números e medidas de lonxitude, peso e capacidade utilizando distintos soportes segundo a necesidade e o contexto. (Competencia dixital / Intelixencias lóxico- matemática e lingüística-verbal)
5. Recoñecer formas e corpos xeométricos nas creacións artísticas e nos elementos cotiás, así como as súas características e os elementos que os forman (caras, vértices, aristas, etc.). (Competencia en conciencia e expresións culturais / Intelixencia visual-espacial)
6. Interpretar os datos representados nun diagrama de barras e transmitir dita información. (Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía / Intelixencia lóxico-matemática)
7. Coñecer as horas, os días da semana e os meses do ano e a súa expresión (calendario, reloxos de agullas e dixitais) para unha mellor organización do tempo. (Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía / Intelixencia lóxico-matemática)
8. Adquirir habilidade nos cálculos con moeda (billetes e céntimos de euro) para mellorar a administración dos propios recursos. (Competencia en aprender a aprender / Intelixencia intrapersonal)
9. Orientarse e desprazarse adecuadamente no espazo, identificando as posicións relativas *dereita-esquerda*, *diante-detrás*, interpretando a información de carteis, mapas e planos e trazando itinerarios. (Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía / Intelixencia visual-espacial)

2. Secuencia e temporalización de Contidos, Criterios de avaliación e Estándares de aprendizaxe avaliados de Segundo curso

COMÚNS A OS TRES TRIMESTRES		Unidades didácticas nas que se desenvolven: en todas
Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<p>Bloque 1: Procesos, métodos e actitudes en Matemáticas</p> <p>1. 2. Planificación do proceso de resolución de problemas: análise e comprensión do enunciado.</p>	<p>1. Expresar verbalmente de forma razoada o proceso seguido na resolución dun problema.</p> <p>2. Utilizar procesos de razoamento e estratexias de resolución de problemas, efectuando os cálculos necesarios e comprobando as solucións obtidas.</p>	<p>1.1. Iniciase na comunicación verbal de forma razoada do proceso seguido e na resolución dun problema de matemáticas ou en contextos de reais.</p> <p>2.1. Iniciase no análise e na comprensión do enunciado dos problemas (datos, relacións entre os datos e contexto do problema).</p> <p>2.2. Iniciase na utilización de estratexias heurísticas e procesos de razoamento na resolución de problemas.</p> <p>2.3. Iniciase na reflexión sobre o proceso de resolución de problemas: revisa as operacións utilizadas, as unidades dos resultados, comproba e interpreta as solucións no contexto da situación, busca outras formas de resolución, etc.</p> <p>2.4. Iniciase na realización de estimacións e na elaboración de conxecturas sobre os resultados dos problemas que hai que resolver, contrastando a súa validez e valorando a súa utilidade e a súa eficacia.</p> <p>2.5. Iniciase na identificación e na interpretación de datos e mensaxes de textos numéricos sinxelos da vida cotiá (folletos publicitarios, rebaixas, etc.).</p>
<p>3. 4. 5. Estratexias e procedementos postos en práctica: facer un debuxo, unha táboa, un esquema da situación, ensaio e error razoado, operacións matemáticas adecuadas, etc.</p>	<p>3. Describir e analizar situacións de cambio, para encontrar patróns, regularidades e leis matemáticas, en contextos numéricos, xeométricos e funcionais, valorando a súa</p>	<p>3.1. Iniciase na identificación de patróns, regularidades e leis matemáticas en situacións de cambio, en contextos numéricos, xeométricos e funcionais.</p>

<p>Resultados obtidos.</p>	<p>utilidade para facer predicións.</p> <p>4. Afondar en problemas resoltos, plantexando pequenas variacións nos datos, outras preguntas, etc.</p> <p>5. Elaborar e presentar pequenos informes sobre o desenrolo, os resultados e as conclusións obtidas no proceso de investigación.</p>	<p>3.2. Iniciase na realización de predicións sobre os resultados esperados, utilizando os patróns e as leis encontradas, analizando a súa idoneidade e os erros que se producen.</p> <p>4.1. Iniciase na afondamento en problemas unha vez resoltos, analizando a coherencia da solución e buscando outras formas de resolvelos.</p> <p>4.2. Iniciase no plantexamento de novos problemas, a partir dun resolto: variando os datos, propoñendo novas preguntas, conectándoo coa realidade, buscando outros contextos, etc.</p> <p>5.1. Iniciase na elaboración de informes, sobre o proceso de investigación realizado, expoñendo as fases deste, valorando os resultados e as conclusións obtidas, apoiándose en imaxes e breves textos escritos realizados segundo modelos.</p>
<p>6. Plantexamento de pequenas investigacións en contextos numéricos, xeométricos e funcionais.</p>	<p>6. Identificar e resolver problemas da vida cotiá, relativos aos contidos traballados, establecendo conexións entre a realidade e as matemáticas, e valorando a utilidade dos coñecementos matemáticos adecuados para a resolución de problemas.</p>	<p>6.1. Iniciase na práctica do método científico, sendo ordenado, organizado e sistemático.</p> <p>6.2. Iniciase na planificación do proceso de traballo con preguntas adecuadas: que quero saber?, que teño?, que busco?, como o podo facer?, equivoqueime ao facelo?, a solución é adecuada?</p>
<p>7. 8. Acercamento ao método de traballo científico mediante o estudo dalgunhas das súas características e a súa práctica en situacións sinxelas.</p>	<p>7. Coñecer algunhas características do método de traballo científico en contextos de situacións problemáticas que hai que resolver.</p> <p>8. Planificar e controlar as fases do método de traballo científico en situacións adecuadas ao nivel.</p>	<p>7.1. Iniciase na realización de estimacións sobre os resultados esperados e contrastando a súa validez, valorando os pro e os contras do seu uso.</p> <p>8.1. Iniciase na elaboración de conxecturas e busca de argumentos que as validen ou as refuten, en situacións que hai que resolver, en</p>

<p>9. 10. 11. Confianza nas propias capacidades para desenvolver actitudes adecuadas e afrontar as dificultades propias do traballo científico.</p> <p>12. 13. Utilización de medios tecnolóxicos no proceso de aprendizaxe para obter información, realizar cálculos numéricos, resolver problemas e presentar resultados. Integración das Tecnoloxías da Información e a Comunicación no proceso de</p>	<p>9. Desenvolver e cultivar as actitudes persoais inherentes ao quefacer matemático.</p> <p>10. Superar bloqueos e inseguridades ante a resolución de situacións descoñecidas.</p> <p>11. Reflexionar sobre as decisións tomadas, aprendendo para situacións similares futuras.</p> <p>12. Utilizar os medios tecnolóxicos de modo habitual no proceso de aprendizaxe, buscando, analizando e seleccionando información relevante en Internet ou noutras fontes, elaborando documentos propios, facendo exposicións e argumentacións.</p>	<p>contextos numéricos, xeométricos ou funcionais.</p> <p>9.1. Identifica, desenvolve e mostra actitudes adecuadas para o traballo en matemáticas: esforzo, perseveranza, flexibilidade e aceptación da crítica razoada.</p> <p>9.2. Plantéxase a resolución de retos e problemas coa precisión, esmero e interese adecuados ao seu nivel educativo e á dificultade da situación.</p> <p>9.3. Distingue entre problemas e exercicios, e aplica as estratexias adecuadas para cada caso.</p> <p>9.4. Habitúase ao plantexamento de preguntas e á busca de respostas adecuadas, tanto no estudio dos conceptos como na resolución de problemas.</p> <p>9.5. Iniciase no desenvolvemento e a aplicación de estratexias de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións, uso de contraexemplos) para crear e investigar conxecturas e construír e defender argumentos.</p> <p>10.1. Iniciase na toma de decisións nos procesos de resolución de problemas valorando as súas consecuencias e a súa conveniencia.</p> <p>11.1. Iniciase na reflexión sobre os problemas resoltos e os procesos desenvolvidos, valorando as ideas clave, aprendendo para situacións futuras similares, etc.</p> <p>12.1. Iniciase na utilización de ferramentas tecnolóxicas para a realización de cálculos numéricos, para aprender e para resolver problemas.</p> <p>12.2. Iniciase na utilización da calculadora para a realización de cálculos numéricos, para aprender</p>
---	--	--

aprendizaxe.	13. Seleccionar e utilizar as ferramentas tecnolóxicas y estratexias para o cálculo e para resolver problemas.	e para resolver problemas. 13.1. De maneira moi guiada realiza un proxecto, elabora e presenta un informe creando documentos dixitais propios (texto, presentación, imaxe, vídeo, son, etc.), buscando, analizando e seleccionando a información relevante, utilizando a ferramenta tecnolóxica adecuada e compartindo cos seus compañeiros e compañeiras.
PRIMER TRIMESTRE		Unidades didácticas nas que se desenvolven: nas unidades 1, 2, 3 e 4
Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<p>Bloque 2: Números</p> <p>1. Números naturais e alfabetización numérica: os números ata o 999. Significado e utilidade dos números naturais (contar, medir, ordenar, expresar cantidades, etc.). Sistema de numeración decimal. Regras da formación dos números e do valor de posición. Iniciación ás equivalencias entre os elementos do sistema de numeración decimal: unidades, decenas, centenas. Os números en situacións reais: lectura, escritura, ordenación, comparación, representación na recta numérica, descomposición, redondeo, etc.).</p> <p>2. Operacións: Operacións de sumar (xuntar ou engadir) e restar (separar ou quitar), e o seu uso</p>	<p>1. Ler, escribir e ordenar os números naturais ata o 999, utilizándoos na interpretación e na resolución de problemas en contextos reais.</p> <p>2. Efectuar cálculos numéricos básicos coas operacións de suma e resta, utilizando diferentes</p>	<p>1.1. Identifica e interpreta situacións da vida diaria nas que se utilizan os números naturais: recontos, enumeracións e ordenacións.</p> <p>1.3. Le, escribe e ordena números naturais ata o 999, aplicándoos a textos numéricos e a situacións da vida cotiá.</p> <p>1.4. Nomea ou escribe o número anterior e o posterior de calquera número menor que 1.000, recoñecendo o sentido da seriación.</p> <p>1.5. Ordena os primeiros mil números naturais.</p> <p>1.6. Conta de maneira ascendente e descendente.</p> <p>1.7. Conta de maneira progresiva de 10 en 10 e de 100 en 100.</p> <p>1.8. Constrúe series ascendentes e descendentes sen apoio visual.</p> <p>2.1. Realiza con corrección o algoritmo da suma con levadas e sen levadas.</p>

<p>na vida cotiá.. Iniciación á multiplicación como suma de sumandos iguais e para calcular un número de veces. Expresión matemática oral e escrita das operacións e o cálculo de sumas e restas. Propiedades das operacións e relacións entre elas, utilizando números naturais.</p> <p>3. Cálculo: Estratexias de cálculo. Estratexias iniciais para a comprensión e a realización de cálculos de sumas e restas. Cálculo mental automático: construción e memorización das táboas de sumar e restar de ata 10 máis 10. Elaboración e utilización de estratexias persoais e académicas de cálculo mental. Cálculo aproximado. Utilización de diferentes estratexias para estimar e redondear o resultado dun cálculo. Explicación oral do proceso seguido na realización de cálculos mentais. Realización de algoritmos non académicos de sumas e restas, por medio de descomposicións numéricas e outras estratexias persoais. Cálculo de sumas, utilizando o algoritmo académico. Cálculo de restas sen levadas, utilizando o algoritmo académico. Explicación oral do proceso seguido na realización de cálculos escritos. Utilización dos algoritmos estándar de suma e resta. Automatización dos algoritmos. Construción de series ascendentes e descendentes.</p>	<p>estratexias y procedimientos.</p> <p>3. Coñecer, elaborar e utilizar estratexias básicas de cálculo mental e aplicarlas á resolución de problemas.</p>	<p>2.2. Realiza con corrección o algoritmo da resta sen levadas. 2.3. Realiza algoritmos non académicos de sumas e restas, por medio de descomposicións numéricas e outras estratexias persoais.</p> <p>3.1. Elabora estratexias para a comprensión e a realización de cálculos de sumas e restas: reconto, utilización dos dedos, recta numérica, etc. 3.2. Constrúe e memoriza as táboas de sumar e restar de ata 10 máis 10. 3.3. Elabora e utiliza estratexias persoais e académicas de cálculo mental: descomposición e composición, sumar e/ou restar 1, 10 e 100 a calquera número, dobres y metades de números sinxelos e series numéricas. 3.4. Utiliza diferentes estratexias para estimar e redondear o resultado dun cálculo. 3.5. Explica oralmente o proceso seguido na realización de cálculos mentais e escritos. 3.6. Utiliza os algoritmos estándar de suma e resta. 3.7. Automatiza os algoritmos. 3.8. Constrúe series ascendentes e descendentes. 3.9. Elabora estratexias para a estimación de resultados. 3.10. Comproba os resultados mediante estratexias aritméticas.</p>
--	---	--

<p>4. Primeiras estratexias de cálculo mental. Estimación de resultados. Comprobación de resultados mediante estratexias aritméticas.</p> <p>Bloque 3: Medidas</p> <p>1. 2. 3. Elección da unidade máis adecuada para a expresión dunha medida. Unidades de medida de lonxitude, peso e capacidade. Comparación e ordenación de medidas dunha mesma magnitude.</p>	<p>4. Identificar e resolver problemas da vida cotiá, establecendo conexións entre á realidade e as matemáticas, e valorando a utilidade dos coñecementos matemáticos adecuados para a resolución de problemas.</p> <p>1. Medir obxectos, espazos con unidades de medidas non convencionais e convencionais, elixindo a unidade máis adecuada e utilizando os instrumentos adecuados segundo a magnitude.</p> <p>2. Interpretar textos numéricos sinxelos relacionados coa medida para resolver problemas, utilizando medidas de lonxitude, masa/peso e capacidade en contextos reais.</p>	<p>4.1. Utiliza os algoritmos estándar de suma e resta, aplicándoos á resolución de problemas.</p> <p>4.2. Resolve problemas, que impliquen unha soa orde, utilizando a adición, a subtracción e a multiplicación, usando estratexias heurísticas, de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións e uso de contra exemplos), creando conxecturas, construíndo, argumentando, e tomando decisións, valorando as súas consecuencias e a conveniencia da súa utilización.</p> <p>4.3. Iniciase na reflexión sobre o proceso de resolución de problemas: revisando as operacións utilizadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto e proponendo outras formas de resolvelos.</p> <p>4.4. Iniciase no uso da calculadora para resolver problemas e para comprobar resultados tendo en conta as normas do seu funcionamento.</p> <p>1.1. Elixe a unidade de medida e o instrumento adecuados en función do que vai a medir, expresando de maneira apropiada o resultado.</p> <p>1.2. Utiliza expresións temporais para situar ou ordenar rutinas e accións ao longo da semana.</p> <p>1.3. Identifica as unidades para medir o tempo: segundo, minuto, hora, día, semana, mes e ano.</p> <p>1.4. Identifica e usa a unidade de tempo adecuada para expresar diferentes duracións.</p> <p>1.5. Le a hora en reloxos dixitais e en reloxos analóxicos (en punto, cuartos e medias).</p>
---	--	--

<p>Bloque 4: Xeometría 1. Figuras cúbicas e esféricas.</p>	<p>3. Resolver problemas relacionados coa medida en contextos da vida cotiá, utilizando as unidades de medida, explicando o proceso seguido e escollendo os instrumentos de medida máis adecuados en cada caso.</p> <p>1. Identificar e diferenciar no entorno inmediato obxectos e espazos con formas cúbicas e esféricas.</p>	<p>1.6. Relaciona de maneira adecuada: ano, mes, semana, día, hora, minutos e segundos en contextos de resolución de problemas.</p> <p>1.1. Describe posicións e movementos con relación a si mesmo e a outros puntos de referencia (diante-detrás, arriba-abaixo, dereita-esquerda, dentro-fóra, etc.). 1.2. Observa, identifica, diferenza, describe e clasifica formas cúbicas e esféricas.</p>
---	---	---

SEGUNDO TRIMESTRE		Unidades didácticas nas que se desenrolan: nas unidades 5, 6, 7 e 8
Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<p>Bloque 2: Números</p> <p>1. Operacións: Operacións de sumar (xuntar ou engadir) e restar (separar ou quitar) o seu uso na vida cotiá. Iniciación á multiplicación como suma de sumandos iguais e para calcular un número de veces. Táboas de multiplicar. Expresión matemática oral e escrita das operacións e o cálculo de sumas e restas. Propiedades das operacións e relacións entre elas, utilizando números naturais.</p> <p>2. Cálculo: Estratexias de cálculo. Estratexias iniciais para a comprensión e a realización de cálculos de sumas e restas. Cálculo mental automático: construción e memorización das táboas de sumar e restar de ata 10 máis 10. Elaboración e utilización de estratexias persoais e académicas de cálculo mental. Cálculo aproximado.</p>	<p>1. Realizar cálculos numéricos básicos coas operacións de suma, resta e multiplicación, utilizando diferentes estratexias e procedementos.</p> <p>2. Coñecer, elaborar e utilizar estratexias básicas de cálculo mental e aplicarlas á resolución de problemas.</p>	<p>1.1. Realiza con corrección o algoritmo da suma con levadas sen levadas.</p> <p>1.2. Realiza con corrección o algoritmo da resta sen levadas.</p> <p>1.3. Realiza algoritmos non académicos de sumas e restas, por medio de descomposicións numéricas e outras estratexias persoais</p> <p>1.4. Iniciase na realización de multiplicacións sinxelas con números naturais, empregando o algoritmo correspondente.</p> <p>1.5. Iniciase na construción de táboas de multiplicar, asociando a multiplicación a unha suma de sumandos iguais.</p> <p>1.6. Elabora as táboas de multiplicar, memorizando os resultados.</p> <p>1.7. Memoriza as táboas de multiplicar.</p> <p>2.1. Elabora estratexias para a comprensión e a realización de cálculos de sumas e restas: manipulación e reconto, utilización dos dedos, recta numérica, etc.</p> <p>2.2. Constrúe e memoriza as táboas de sumar e restar de ata 10 máis 10.</p> <p>2.3. Elabora e utiliza estratexias persoais e académicas de cálculo mental: descomposición e composición, sumar e/ou restar 1, 10 e 100 a calquera número, dobres y metades de números</p>

<p>Utilización de diferentes estratexias para estimar e redondear o resultado dun cálculo. Explicación oral do proceso seguido na realización de cálculos mentais. Realización de algoritmos non académicos de sumas e restas, por medio de descomposicións numéricas e outras estratexias persoais. Cálculo de sumas, utilizando o algoritmo académico. Cálculo de restas sen levadas, utilizando o algoritmo académico. Explicación oral do proceso seguido na realización de cálculos escritos. Utilización dos algoritmos estándar de suma, resta e multiplicación. Automatización dos algoritmos. Construción de series ascendentes e descendentes. Construción e memorización das táboas de multiplicar.</p> <p>3. Primeiras estratexias de cálculo mental. Estimación de resultados. Comprobación de resultados mediante estratexias aritméticas.</p>	<p>3. Identificar e resolver problemas da vida cotiá, establecendo conexións entre a realidade e as matemáticas e valorando a utilidade dos coñecementos matemáticos adecuados para a resolución de problemas.</p>	<p>sinxelos e series numéricas. 2.4. Utiliza diferentes estratexias para estimar e redondear o resultado dun cálculo. 2.5. Explica oralmente o proceso seguido na realización de cálculos mentais e escritos. 2.6. Utiliza os algoritmos estándar da suma, resta e multiplicación. 2.7. Automatiza os algoritmos. 2.8. Constrúe series ascendentes e descendentes. 2.9. Constrúe e memoriza as táboas de multiplicar. 2.10. Elabora estratexias para a estimación de resultados. 2.11. Comproba os resultados mediante estratexias aritméticas.</p> <p>3.1. Utiliza os algoritmos estándar de suma, resta e multiplicación, aplicándoos á resolución de problemas. 3.2. Resolve problemas, que impliquen unha soa orde, utilizando a adición, a subtracción e a multiplicación, usando estratexias heurísticas, de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións e uso de contraexemplos), creando conxecturas, construindo, argumentando, e tomando decisións, valorando as súas consecuencias e a conveniencia da súa utilización. 3.3. Iniciase na reflexión sobre o proceso de resolución de problemas: revisando as operacións utilizadas, as unidades dos</p>
---	--	--

<p>Bloque 3: Medidas</p> <p>1. 2. 3. 4. Elección da unidade máis adecuada para a expresión dunha medida. Unidades de medida de lonxitude. Comparación e ordenación de medidas dunha mesma magnitude. Sistemas monetarios: o sistema monetario da Unión Europea. Unidade principal: o euro. Valor das diferentes moedas e billetes. Múltiplos e submúltiplos do euro. Equivalencias entre moedas e billetes.</p> <p>Bloque 4: Xeometría</p> <p>Concepto de figura plana: triángulo, cuadrilátero, circunferencia e círculo. Clasificación dos polígonos segundo o número de lados.</p>	<p>1. Medir obxectos, espazos e tempos con unidades de medidas non convencionais e convencionais, elixindo a unidade máis adecuada e utilizando os instrumentos adecuados segundo a magnitude.</p> <p>2. Interpretar textos numéricos sinxelos relacionados coa medida para resolver problemas, utilizando medidas de lonxitude, en contextos reais.</p> <p>3. Coñecer o valor e as equivalencias entre as diferentes moedas e billetes do sistema monetario da Unión Europea.</p> <p>4. Resolver problemas relacionados coa medida en contextos da vida cotiá, utilizando as unidades de medida, explicando o proceso seguido e escollendo os instrumentos de medida máis adecuadas en cada caso.</p> <p>1. Identificar e diferenciar no entorno inmediato obxectos e espazos con formas rectangulares, triangulares, circulares, cúbicas e esféricas.</p>	<p>resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto e propoñendo outras formas de resolvelos. 3.4. Iniciase no uso da calculadora para resolver problemas e para comprobar resultados tendo en conta as normas do seu funcionamento.</p> <p>1.1. Determina lonxitudes de obxectos da clase, utilizando os instrumentos adecuados.</p> <p>2.1. Resolve problemas utilizando medidas de lonxitude en contextos reais, explicando o significado dos datos, a situación plantexada, o proceso seguido e as solucións obtidas.</p> <p>3.1. Utiliza, para resolver problemas en situacións reais ou figuradas, o valor e as equivalencias entre as diferentes moedas e billetes do sistema monetario da Unión Europea.</p> <p>4.1. Resolve problemas relacionados coa medida en contextos da vida cotiá, utilizando as unidades de medida adecuadas e explicando o proceso seguido.</p> <p>1.1. Observa e identifica no seu entorno as figuras planas máis comúns. 1.2. Observa, identifica, diferencia e describe formas rectangulares, triangulares e</p>
---	---	--

<p>Diferenciación entre circunferencia e círculo. Figuras cúbicas e esféricas.</p> <p>Bloque 5: Estatística e probabilidade Representación de datos. Lectura de gráficos e cadros de dobre entrada.</p>	<p>1. Efectuar interpretacións dos datos presentados en gráficos de barras e cadros de dobre entrada, formulando preguntas e resolvendo sinxelos problemas nos que interveña a lectura de gráficos e cadros de dobre entrada.</p>	<p>circulares, utilizando un vocabulario básico. 1.3. Observa, identifica e debuxa rectángulos, triángulos e círculos a partir da manipulación dunha figura similar ou unha descrición verbal. 1.4. Identifica polígonos, contando os seus lados ou vértices. 1.5. Debuxa e constrúe figuras planas, utilizando distintos tipos de materiais. 1.6. Observa, identifica, diferencia, describe e clasifica formas cúbicas e esféricas.</p> <p>1.1. Recolle datos de situacións próximas despois de observacións sistemáticas e durante un período de tempo, confeccionando gráficos estatísticos (diagramas de barras e pictogramas). 1.2. Identifica textos numéricos da vida cotiá en forma de gráficos e cadros de dobre entrada. 1.3. Le e interpreta datos e informacións que aparecen en cadros de dobre entrada e gráficos. 1.4. Formula preguntas a partir da lectura dun cadro de dobre entrada ou un gráfico. 1.5. Resolve problemas sinxelos, que impliquen unha soa orde, plantexados a partir de gráficos e cadros, comprobando e interpretando as solucións no contexto e propoñendo outras formas de resolvelo.</p>
<p>TERCER TRIMESTRE</p>		<p>Unidades didácticas nas que se desenvolven: nas unidades 9, 10, 11 e 12</p>
<p>Contidos</p>	<p>Criterios de avaliación</p>	<p>Estándares de aprendizaxe</p>
<p>Bloque 2: Números 1. Operacións: Multiplicación e iniciación á división. As táboas de multiplicar.</p>	<p>1. Realizar cálculos numéricos básicos coas operacións de multiplicación e inicio á división, utilizando diferentes estratexias e procedementos</p>	<p>1.1. Iniciase na realización de multiplicacións e divisións sinxelas con números naturais, empregando os algoritmos correspondentes. 1.2. Iniciase na construción de táboas de</p>

<p>2. Cálculo: Estratexias de cálculo. Elaboración e utilización de estratexias persoais e académicas de cálculo mental. Cálculo aproximado. Utilización de diferentes estratexias para estimar e redondear o resultado dun cálculo. Explicación oral do proceso seguido na realización de cálculos mentais. Explicación oral do proceso seguido na realización de cálculos escritos. Utilización dos algoritmos estándar de multiplicación e iniciación á división por unha cifra. Automatización dos algoritmos. Construción de series ascendentes e descendentes. Construción e memorización das táboas de multiplicar.</p> <p>3. Primeiras estratexias de cálculo mental. Estimación de resultados. Comprobación de resultados mediante estratexias aritméticas.</p>	<p>2. Coñecer, elaborar e utilizar estratexias básicas de cálculo mental e aplicarlas á resolución de problemas.</p> <p>3. Identificar e resolver problemas da vida cotiá, establecendo conexións entre a realidade e as matemáticas e valorando a utilidade dos coñecementos matemáticos adecuados para a resolución de problemas.</p>	<p>multiplicar, asociando a multiplicación a unha suma de sumandos iguais. 1.3. Elabora as táboas de multiplicar, memorizando os resultados. 1.4. Memoriza as táboas de multiplicar. 1.5. Asocia o concepto de <i>dividir</i> a reparticións equitativas (repartir).</p> <p>2.1. Utiliza diferentes estratexias para estimar e redondear o resultado dun cálculo. 2.2. Explica oralmente o proceso seguido na realización de cálculos mentais e escritos. 2.3. Utiliza os algoritmos estándar de suma, resta, multiplicación e iniciación á división por unha cifra. 2.4. Automatiza os algoritmos. 2.5. Constrúe series ascendentes e descendentes. 2.6. Constrúe e memoriza as táboas de multiplicar. 2.7. Elabora estratexias para a estimación de resultados. 2.8. Comproba os resultados mediante estratexias aritméticas.</p> <p>3.1. Utiliza os algoritmos estándar de suma, resta, multiplicación e división por unha cifra, aplicándoos á resolución de problemas. 3.2. Resolve problemas, que impliquen unha sola orde, utilizando a adición, a subtracción e a multiplicación, usando estratexias heurísticas, de razoamento (clasificación, recoñecemento das relacións y uso de contra</p>
--	---	---

<p>Bloque 3: Medidas</p> <p>1. 2. 3. Medida de tempo: unidades de medida do tempo e as súas relacións. Equivalencias e transformacións entre día, semana, mes e año. Lectura en reloxos analóxicos e dixitais. Cálculos sinxelos con medidas temporais.</p>	<p>1. Medir tempos con unidades de medidas non convencionais e convencionais, elixindo a unidade e os instrumentos máis adecuados segundo a magnitude.</p> <p>2. Interpretar textos numéricos sinxelos relacionados coa medida para resolver problemas, utilizando medidas de tempo en contextos reais.</p> <p>3. Resolver problemas relacionados coa medida en contextos da vida cotiá, utilizando as unidades de medida, explicando o proceso seguido e</p>	<p>exemplos), creando conxecturas, construíndo, argumentando, e tomando decisións, valorando as súas consecuencias e a conveniencia da súa utilización.</p> <p>3.3. Iníciase na reflexión sobre o proceso de resolución de problemas: revisando as operacións utilizadas, as unidades dos resultados, comprobando e interpretando as solucións no contexto e proponendo outras formas de resolvelos.</p> <p>3.4. Iníciase no uso da calculadora para resolver problemas e para comprobar resultados tendo en conta as normas do seu funcionamento.</p> <p>1.1. Elixe a unidade de medida e o instrumento adecuados en función do que vai a medir, expresando de maneira apropiada o resultado.</p> <p>1.2. Realiza medicións de lonxitude, masa/peso e capacidade con instrumentos e medidas non convencionais e convencionais, explicando oralmente o proceso seguido.</p> <p>1.3. Determina lonxitudes, masas e capacidades de obxectos da clase, utilizando os instrumentos adecuados.</p> <p>2.1. Resolve problemas utilizando medidas de lonxitude, masa/peso e capacidade en contextos reais, explicando o significado dos datos, a situación plantexada, o proceso seguido e as solucións obtidas.</p> <p>3.1. Resolve problemas relacionados coa medida en contextos da vida cotiá, utilizando as unidades de medida adecuadas e explicando e o proceso</p>
--	---	--

<p>Bloque 5: Estadística e probabilidade Representación de datos. Lectura de gráficos e cadros de dobre entrada.</p>	<p>escolloendo os instrumentos de medida máis adecuados en cada caso.</p> <p>1. Efectuar interpretacións dos datos presentados en gráficos de barras e cadros de dobre entrada, formulando preguntas e resolvendo problemas sinxelos nos que interveña a lectura de gráficos e cadros de dobre entrada.</p>	<p>seguido.</p> <p>1.1. Recolle datos de situacións próximas tras observacións sistemáticas e durante un período de tempo, confeccionando gráficos estatísticos (diagramas de barras e pictogramas). 1.2. Identifica textos numéricos da vida cotiá en forma de gráficos e cadros de dobre entrada. 1.3. Le e interpreta datos e informacións que aparecen en gráficos e cadros de dobre entrada. 1.4. Formula preguntas a partir da lectura dun gráfico ou un cadro de dobre entrada. 1.5. Resolve problemas sinxelos, que impliquen unha soa orde, plantexados a partir de gráficos e cadros, comprobando e interpretando as solucións no contexto e propoñendo outras formas de resolvelos.</p>
---	---	--

3. Criterios de promoción de Segundo Curso

Perfil Competencia: COMUNICACIÓN LINGÜÍSTICA

2.º Educación Primaria

MAT	Comunica verbalmente o proceso seguido na resolución dun problema de matemáticas en contextos do entorno escolar e familiar.
MAT	Comprende, con axuda de pautas, o enunciado de problemas (datos, relacións entre os datos e contexto do problema) do entorno escolar e familiar.
MAT	Explica de forma oral os procesos seguidos na medición e o tratamento de lonxitudes, capacidades e masas no entorno escolar e familiar.
MAT	Describe posicións e movementos no entorno escolar con relación a si mesmo e a outros puntos de referencia (diante - detrás, arriba - abaixo, dereita - esquerda, dentro - fora, etc.)
MAT	Recoñece e nomea no entorno escolar e familiar figuras planas de tres, catro, cinco e seis lados.
MAT	Comprende e describe posicións e recorridos no entorno escolar e na vida cotiá e interpreta as súas representacións espaciais en esbozos de itinerarios, planos, etc., utilizando os conceptos de <i>esquerda - dereita, diante - detrás, recta, xiro e paralelismo</i> .
MAT	Efectúa un recorrido no entorno escolar a partir dunha información oral que inclúe os conceptos <i>esquerda - dereita, diante - detrás, recta, xiro e paralelismo</i> , describindo a posición final e os movementos realizados.
MAT	Compara lonxitudes, capacidades e masas no entorno escolar e familiar, utilizando instrumentos adecuados habituais da aula e expresando o resultado en función do instrumento elixido.
MAT	Resolve problemas sinxelos xurdidos da medición de lonxitudes, capacidades e masas no entorno escolar e familiar, expresando o resultado en función do instrumento elixido e explicando oralmente o proceso seguido.

Perfil Competencia: COMPETENCIA MATEMÁTICA E COMPETENCIAS BÁSICAS EN CIENCIA E TECNOLOXÍA**2.º Educación Primaria**

MAT	Aplica estratexias sinxelas (experimentación, exploración, analoxía, organización, codificación, etc.) e procesos de razoamento, seguindo un orden no traballo e os pasos e procedementos necesarios na resolución de problemas do entorno escolar e familiar.
MAT	Realiza conxecturas sobre los resultados de problemas do entorno escolar e familiar.
MAT	Identifica e interpreta, con axuda, datos e mensaxes de textos numéricos sinxelos del entorno escolar e familiar (horarios, quendas, folletos publicitarios, etc.).
MAT	Responde en problemas unha vez resoltos, plantexados desde situacións do entorno escolar e familiar, sobre a coherencia da solución obtida.
MAT	Practica algunhas características do método científico no tratamento de situacións problemáticas do entorno escolar e familiar sendo ordenado no rexistro das súas observacións, datos e anotacións, e a expresión dos procesos e resultados.
MAT	Responde no tratamento de situacións problemáticas do entorno escolar e familiar a preguntas como: que quero descubrir?, que teño?, que busco?, la solución é adecuada?, como se pode comprobar?
MAT	No tratamento de problemas sinxelos do entorno escolar e familiar efectúa aproximacións sobre os resultados esperados con un marxe de error asumible coa axuda de representacións gráficas, procesos de exploración e experimentación.
MAT	Enuncia comportamentos ou resultados posibles ou probables baseándose en situacións análogas na resolución de problemas do entorno escolar e familiar en contextos numéricos, xeométricos ou funcionais.
MAT	Plantexa preguntas na busca de respostas adecuadas, tanto no estudio dos conceptos como na resolución de problemas do entorno escolar e familiar.
MAT	Toma decisións nos procesos de resolución de problemas do entorno escolar e familiar.
MAT	Le e escribe en textos numéricos e da vida cotiá números naturais ata o millar, interpretando o valor de posición de cada unha das súas cifras. Ordena parellas de números de dúas cifras.
MAT	Identifica en situacións do entorno escolar ou familiar números ordinais do 1.º ao 20.º.
MAT	Interpreta en textos numéricos e da vida cotiá números naturais ata o millar, considerando o valor de posición de cada unha das súas cifras.
MAT	Descompón, compón e redondea números naturais ata o millar, interpretando o valor de posición de cada unha das súas cifras.
MAT	Ordena números naturais ata o millar.
MAT	Estima e comproba a coherencia do resultado dun problema mediante cálculo mental.
MAT	Realiza sumas e restas con números naturais ata o millar.
MAT	Aplica as propiedades das operacións e as relacións entre elas.
MAT	Descompón, de forma aditiva, números menores do millar, atendendo ao valor posicional das súas cifras.
MAT	Constrúe series numéricas (ata o millar), ascendentes e descendentes, de cadencias 2 e 10 a partir de calquera número.
MAT	Descompón números naturais menores do millar, atendendo ao valor posicional da súas cifras.
MAT	Utiliza estratexias persoais de cálculo mental en cálculos simples relativos á suma, resta, dobres e metades en situacións do entorno inmediato.
MAT	Resolve problemas relacionados cas situacións do entorno escolar e familiar que supoñen a lectura, a escritura, a interpretación e la ordenación de números naturais ata o millar, aplicando operacións de suma y resta.

MAT	Coñece a través da experiencia as unidades máis usuais do Sistema Métrico Decimal: lonxitude (m y cm), capacidade (L) e peso/masa (kg y g) no entorno escolar e familiar.
MAT	Compara lonxitudes, capacidades e masas no entorno escolar e familiar, utilizando instrumentos adecuados habituais da aula e expresando o resultado en función do instrumento elixido.
MAT	Mide e compara lonxitudes, capacidades e masas no entorno escolar e familiar, utilizando instrumentos adecuados habituais da aula e expresando o resultado en función do instrumento elixido.
MAT	Suma e resta medidas de lonxitude, capacidade ou masa obtidas en medicións realizadas no entorno escolar.
MAT	Resolve problemas sinxelos aparecidos da medición de lonxitudes, capacidades e masas no entorno escolar e familiar, expresando o resultado en función do instrumento elixido e explicando oralmente el proceso seguido.
MAT	Coñece as unidades para medir el tempo (segundo, minuto, hora, día, semana, mes e año) e utiliza la unidade adecuada para expresar duracións mo entorno escolar.
MAT	Lee a hora en reloxos dixitais e en reloxos analóxicos (no punto, cuartos e medias).
MAT	Resolve problemas relacionados có entorno escolar, utilizando as medidas temporais.
MAT	Utiliza, para resolver problemas de forma manipuladora en situacións do entorno escolar e familiar, no valor e nas equivalencias entre as diferentes moedas (cincuenta céntimos, euro e dos euros) e billetes (cinco, dez, vinte e cincuenta euros) do sistema monetario da Unión Europea.
MAT	Resolve problemas relacionados cas situacións do entorno escolar e familiar, utilizando medidas de lonxitude, tempo e moeda.
MAT	Identifica posicións relativas de rectas e curvas no entorno escolar e familiar.
MAT	Recoñece ángulos agudos e obtusos no entorno escolar e familiar.
MAT	Identifica e diferenza no entorno escolar e familiar formas rectangulares e triangulares, describindo mediante un vocabulario básico (liña curva ou recta, lados, etc.).
MAT	Identifica e clasifica rectángulos e cadrados en obxectos do entorno escolar e familiar.
MAT	Localiza no entorno escolar e familiar circunferencias e círculos.
MAT	Compón de forma manipuladora figuras planas a partir de outras, describindo aspectos concretos do resultado (diferenzas de forma, número de lados, tamaño, etc.).
MAT	Recoñece e identifica intuitivamente no entorno escolar e familiar obxectos con forma de prisma.
MAT	Recoñece e identifica intuitivamente en el entorno escolar e familiar obxectos coa forma de esfera.
MAT	Resolve problemas xeométricos relacionados cas situacións do entorno escolar e familiar, utilizando os conceptos básicos de <i>aliñamento</i> , <i>posición</i> e <i>paralelismo</i> .
MAT	Recolle datos en situacións de observación no entorno escolar o familiar e os rexistra en táboas diagramas de barras y pictogramas.
MAT	Recolle, conta e agrupa datos na función dun criterio dado relativos o entorno escolar ou familiar, expresando o resultado mediante pictogramas e diagramas de barras.
MAT	Interpreta datos en gráficos moi sinxelos (diagramas de barras e pictogramas) sobre situacións do entorno escolar e familiar.
MAT	Resolve problemas relacionados cas situacións do entorno escolar e familiar plantexados a partir de diagramas de barras ou pictogramas.
MAT	Comunica verbalmente o proceso seguido na resolución dun problema das matemáticas nos contextos do entorno escolar e familiar.
MAT	Comprende, cá axuda de pautas, o enunciado de problemas (datos, relacións entre os datos e contexto do problema) do entorno escolar e familiar.

MAT	Describe posicións e movementos no entorno escolar cá relación a si mesmo e a outros puntos da referencia (diante - detrás, arriba - abaixo, dereita – esquerda, dentro - fora, etc.)
MAT	Recoñece e nomea no entorno escolar e familiar figuras planas de tres, catro, cinco e seis lados.
MAT	Comprende e describe posicións e recorridos no entorno escolar e a vida cotiá e interpreta súas representacións espaciais en esbozos de itinerario, planos, etc., utilizando os conceptos da <i>esquerda - dereita, diante - detrás, recta, xiro e paralelismo</i> .

Perfil Competencia: COMPETENCIA APRENDER A APRENDER

2.º Educación Primaria

MAT	Revisa as operacións utilizadas tras a resolución dun problema relacionado cas situacións do entorno escolar e familiar, e comproba a coherencia das solucións no contexto da situación.
MAT	Desenvolve e mostra actitudes adecuadas para o traballo en matemáticas: esforzo, perseveranza e espírito de superación.
MAT	Mostra intereses na resolución de problemas do entorno escolar e familiar, superando bloqueos e inseguridades ante situacións descoñecidas.
MAT	Responde as preguntas concretas sobre problemas resoltos do entorno escolar e familiar e os procesos desenvolto, cá incidencia directa nas ideas clave, buscando referentes para situacións futuras similares,
MAT	Utiliza e automatiza algoritmos estándar de suma e resta de números naturais ata o millar na resolución de problemas no entorno escolar e familiar e a vida cotiá.
MAT	Constrúe las táboas de multiplicar de 2, de 5 y de 10 e as utiliza para realizar cálculo mental.
MAT	Explica o proceso levado na resolución de problemas relacionados con situacións do entorno escolar e familiar revisando as operacións e as unidades dos resultados, e comprobando e interpretando no contexto a coherencia das solucións.
MAT	Aplica estratexias sinxelas (experimentación, exploración, analoxía, organización, codificación, etc.) e procesos de razoamento, seguindo unha orde no traballo e os pasos e procedementos necesarios na resolución de problemas do entorno escolar e familiar.
MAT	Practica algunhas características do método científico no tratamento de situacións problemáticas do entorno escolar e familiar sendo ordenado no rexistro das súas observacións, datos e anotacións, e a expresión dos procesos e resultados.
MAT	Responde no tratamento de situacións problemáticas do entorno escolar e familiar a preguntas como: ¿que quero descubrir?, ¿que teño?, ¿que busco?, ¿a solución é adecuada?, ¿como se pode comprobar?
MAT	Estima e comproba a coherencia de resultados dun problema mediante cálculo mental.
MAT	Reproduce e debuxa formas rectangulares e triangulares utilizando la regra.
MAT	Compón de forma manipuladora figuras planas a partir de outras, describindo aspectos concretos do resultado (diferenzas de forma, número de lados, tamaño, etc.)

4. Procedementos e instrumentos de avaliación

Os procedementos e **instrumentos de avaliación** deseñaranse de forma que permitan determinar o nivel competencial acadado polo alumnado na avaliación continua.

Procedementos				
	Escritos	Orais	Observación directa y sistemática	Outros
Instrum entos	<ul style="list-style-type: none"> •Tarefas diversas realizadas polo alumnado na actividade diaria da clase. •Actividades de avaliación (libro, copias, probas escritas individuais...). • Traballos de grupo. • Resolución de exercicios e problemas. • Actividades interactivas. 	<ul style="list-style-type: none"> •Preguntas individuais e por grupo. •Participación do alumno/a. • Intervencións na clase. • Postas en común. • Probas orais individuais. • Exposicións orais. 	<ul style="list-style-type: none"> • Rexistros anecdóticos persoais. •Rexistros de incidencias. 	<ul style="list-style-type: none"> • Caderno do profesor.

5. Criterios de cualificación

A cualificación estará relacionada co grado de adquisición das competencias do alumno/a de Segundo Curso de EP, a través de todas as actividades que leve a cabo.

Esta proposta pode servir como referente:

	Criterios
1. Traballo autónomo (aula e outros espazos).	<ul style="list-style-type: none"> • Realización sen axuda externa. • Estimación do tempo invertido para resolver unha actividade. • Grado de adquisición de aprendizaxes básicos. • Orde e limpeza na presentación. • Caligrafía. • Destrezas. • Revisión do traballo antes de darlo por finalizado. • Valoración entre o traballo na clase e na casa. • Creatividade.

2. Probas orais e escritas.	<ul style="list-style-type: none"> • Valoración do aprendizaxe dos contidos. • Valoración dos procesos seguidos e resultados. • Expresión oral do procedemento seguido a resolver unha actividade. Coherencia e adecuación. • Valoración do tempo invertido e do tempo necesario para resolver unha actividade. • Orde, limpeza e estrutura do traballo presentado. • Caligrafía lexible. • Tempo de realización. • Destrezas.
3. Actividades TIC.	<ul style="list-style-type: none"> • Uso adecuado e guiado do ordenador e dalgunha ferramenta telemática. • Utilización do Internet, de forma responsable e coa axuda, para buscar información sinxela ou resolver unha actividade. • Tipo de participación (autónoma, con apoio, ningunha). • Grado de elaboración da resposta. • Intereses, motivación.
4. Participación e seguimento das clases (intervencións orais, tipo de resposta...).	<ul style="list-style-type: none"> • Nivel y calidade das intervencións. • Mensaxe estruturado. • Uso de vocabulario apropiado. • Comportamento. • Esfuerzo. • Intereses.
5. Traballo cooperativo. Valoración individual e grupal.	<ul style="list-style-type: none"> • Capacidade de traballo cooperativo. • Grado de comunicación cos compañeiros. • Resolución de conflitos. • Interese, motivación. • Creatividade. • Iniciativa. • Opinión persoal do traballo e como se leva a cabo.

6. Metodoloxía

O área de Matemáticas pretende iniciar os alumnos na capacidade de enfrontarse con éxito a situacións nas que interveñen os números e súas relacións, permitindo obter información efectiva, directamente ou mediante a comparación, a estimación e o cálculo mental ou escrito.

A ensinanza desta área debe ser sobre todo experimental. Os contidos de aprendizaxe deben tomar como referencia o que resulta familiar e próximo e deben abordarse nos contextos de resolución de problemas e de contraste de puntos de vista. As Matemáticas deben aprenderse en contextos funcionais relacionados cá vida diaria, para adquirir progresivamente coñecementos mais complexos a partir das experiencias e los coñecementos previos.

A resolución de problemas debe ser un dos eixes principais da actividade matemática, á vez que fonte e soporte principal do aprendizaxe, debido á gran cantidade de capacidades básicas necesarias para a súa resolución e á importancia do seu desenvolvemento. Así pois, a resolución de problemas convertese no eixe vertebrador de todos os contidos da área, a abordalos de forma relacionada e cíclica.

A **integración das competencias e intelixencias múltiples** na área supón insistir mais nas ferramentas esenciais da aprendizaxe (comprensión e expresión oral e escrita) e poñer na práctica estratexias didácticas que consideran as diferentes posibilidades de adquisición do alumnado. Isto se consegue:

- Nas **páxinas** ó final de cada unidade didáctica do libro do alumno.
- Nas **tarefas integradas** de cada unidade didáctica.
- Nas **actividades competencias**

Os alumnos, a través destes proxectos, poden desenvolver as súas capacidades entorno á planificación do traballo, a selección dun tema de intereses, dos contidos e dos materias que se van a utilizar, e en relación coa elaboración e presentación do proxecto, súa corrección e, finalmente, a exposición, todo baixo un prisma de colaboración e intercambio entre iguais. En definitiva, predomina o traballo cooperativo que permite desenvolver a capacidade de debate, a comunicación, o intercambio de ideas, o respecto e a comprensión das opinións alleas, e a reflexión sobre as ideas propias, sen esquecer a súa responsabilidade e a do seu equipo.

O **uso das TIC** é un elemento que favorece a construción de aprendizaxes con sentido, xa que nos permite motivar o alumno, contextualizar o contido obxecto de aprendizaxe, facilitar a relación do novo aprendizaxe con contextos reais, facilitar a transferencia, xeneralizar e ampliar o contido e facilitar a elaboración de síntese e a transferencia do coñecemento.

A metodoloxía proposta promove a construción de aprendizaxes significativos a partir de secuencias de adquisición de coñecementos que plantexan:

- Evocación de coñecementos previos para abordar os novos contidos.
- Progresiva e coidada incorporación de novos contidos, a través de exemplos extraídos de situacións cotiás e contextualizadas para o alumnado de Segundo Curso, que favorecen a súa comprensión. Isto posibilita a transferencia de aprendizaxes á vida diaria, conectando ca adquisición de las competencias propias da materia.

- Exercicios e actividades diversificadas que contemplan competencias básicas e intelixencias múltiples: traballo individual e en grupo, traballo cooperativo en **proxectos, tarefas integradas**, uso das TIC e actividades e experiencias que traballan contidos fundamentais. Están secuenciados por niveles de dificultade, abordan diversidade de estilos cognitivos e intelixencias e facilitan a adquisición de competencias a todos os alumnos.

7. Ensinanzas transversais de Segundo Curso

Educación para a igualdade entre sexos

— Consegir unha visión do mundo libre de estereotipos sexistas e fomentar o rexeitamento por calquera discriminación por razón de sexo.

Educación do consumidor

— Fomentar actitudes críticas ante o consumo excesivo.

Educación ambiental

— Fomentar actitudes de respecto e responsabilidade polos animais de compañía e polo entorno natural.

Educación para a saúde

— Ser consciente da importancia de hábitos de descanso saudable

Educación para a paz

— Desenvolver actitudes de respecto e colaboración cos demais.

Educación moral e cívica

— Desenvolver a autonomía persoal, así como as posibilidades de tomar iniciativas, decisións e participar nas actividades de grupo aceptando e respectando as normas establecidas.

— Iniciarse en accións solidarias polas necesidades básicas doutras persoas.

Educación viaria

— Confeccionar e interpretar itinerarios e traxectos polo entorno próximo o alumno/a.

8. Atención á diversidade

Relación das diferentes propostas para traballar a atención á diversidade de niveis, estilos e ritmos de aprendizaxe, de intereses e capacidades dos alumnos. A continuación se mostra un exemplo:

Atención á diversidade

- **ADAPTACIÓN CURRICULAR (BÁSICA):** Preséntanse os contidos nucleares da unidade didáctica de forma mais pautada, con maior apoio gráfico e seguindo unha secuencia de aprendizaxe que facilita a adquisición de competencias por parte dos alumnos.
- **PROFUNDIZACIÓN:** Copias con actividades de maior dificultade pola súa resolución, polo tratamento de outros contidos relacionados cos do ciclo, etc.
- **COMPETENCIAS e INTELIXENCIAS MÚLTIPLES:** Contémplase a diversidade de estilos cognitivos e de intelixencias en aprendizaxes coa lectura, co movemento, coa representación plástica, coa dramatización, etc.
- **PLANES INDIVIDUAIS:** Van dirixidos a alumnos có requiren (estranxeiros, incorporación tardía, necesidades educativas especiais e súper dotación intelectual).
- **ACTIVIDADES MULTINIVEL:** Posibilitan cos alumnos encontren, respecto o desenvolvemento dun contido, actividades que se axustan o seu nivel de competencia curricular, os seus intereses, habilidades e motivacións. Deste modo, nunha mesma clase é posible traballar a diferentes niveis, seguindo as habilidades de cada alumno.
- **ENSEÑANZA TITORADA.**
- **TRABALLOS DE INVESTIGACIÓN.**
- **LECTURAS CONSULTAS DE FORMA LIBRE.**

9. Estratexias para incorporar as TIC

Para incorporar as TIC se propuxo unha serie de recursos **integrados** cos contidos e actividades das Matemáticas para Segundo Curso, que complementan e amplían.

<i>Actividades TIC</i>	• Actividades integradas nas secuencias de aprendizaxe.
<i>Enlaces a Internet</i>	• Aproveitamento de recursos educativos en Internet: busca de imaxes, información o curiosidades e selección e organización para transformar estes elementos en coñecemento.

10. Estratexias para estimular o interese e o hábito da lectura e desenvolver a expresión oral e escrita

Lectura:

- Textos escritos: curtos, de tipoloxía diferente (informativo, descritivo, contos, poemas...).
- Textos en soporte dixital (Internet e aplicacións informáticas, lectura en pantalla).
- Textos orais complementados e acompañados de imaxes ou audicións.

Expresión:

- Exposición oral e escrita en traballos individuais, actividades en grupo, en razoamentos ou intervencións: planificación, redacción, revisión.
- Expresión oral e escrita das aprendizaxes, utilizando un vocabulario preciso.
- Expresión escrita en soporte papel e en pantalla.

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA

Lingua estranxeira. Inglés

EP Segundo Curso

1. Obxectivos en clave de Competencias do Primeiro curso:

- Saudar e despedirse (CCL CMCT CSC CCEC SIE)
- Identificar os cuartos dunha casa (CCL CMCT CSC CAA)
- Identificar obxectos típicos dunha casa (CCL CMCT CCEC CAA)
- Facer e responder preguntas sobre obxectos que hai na súa casa (CCL CAA)
- Identificar mascotas (CCL CMCT)
- Identificar o que comen as mascotas (CCL CMCT)
- Facer e responder preguntas sobre as mascotas da súa familia (CCL CMCT)
- Identificar os nomes de pezas de vestir (CCL CMCT)
- Practicar a pronunciación do son /S/ (CCL CAA SIE)
- Identificar os nomes das estacións (CCL CMCT)
- Facer e responder preguntas sobre a súa estación favorita (CCL CMCT SIE)
- Identificar nomes de xogos infantís (CCL CMCT CCEC CAA)
- Practicar a pronuncia do son /ei/ (CCL CAA SIE)
- Identificar onde se pode xogar á pelota e onde non (CCL CMCT CCEC CAA)
- Facer e responder preguntas sobre xogos do recreo (CCL CAA SIE)
- Identificar os nomes de problemas de saúde (CCL CMCT)
- Preguntar e dicir como se manteñen sans (CCL CMCT)
- Identificar nomes de lugares aos que se adoita ir en vacacións (CCL CMCT CCEC CAA)
- Identificar o que hai que facer para cruzar a rúa sen perigo (CCL CMCT CCEC CAA)
- Identificar elementos relacionados con *Halloween* (CCL CMCT CCEC)
- Cantar un vilancico (CCL CMCT CCEC)
- Identificar disfraces de Carnaval (CCL CMCT CCEC)
- Cantar unha canción de Carnaval (CCL CMCT CCEC)
- escoitar descrições para identificar disfraces (CCL CMCT CMCT CCEC)
- Identificar os símbolos da Paz (pomba, símbolo) (CCL CMCT CCEC) Cantar e representar cancións propostas (CCL CMCT CCEC)
- Preguntar o nome e a idade e responder (CCL CMCT CMCT CSC CAA)
- Xogar a xogos (CCL CMCT CMCT CSC CCEC CAA SIE)
- Recoñecer e utilizar a linguaxe da aula (CCL CAA SIE)
- Dicar *chants e rimas* (CCL CMCT CSC CCEC)
- Representar diálogos (CCL CMCT CSC CCEC SIE)

- Asociar debuxos con significados (CCL CMCT CCEC CAA)
- Lembrar os coñecementos previos (CCL CAA SIE)
- escoitar, entender e repetir os contos (CCL CMCT CSC SIE)
- Usar e responder a linguaxe da aula (CCL CAA SIE)
- Dicar as palabras clave de oracións sinxelas (CCL CAA SIE)
- Recoñecer, ler, copiar e escribir as palabras clave (CCL CAA SIE)
- Repasar e avaliar o aprendido (CCL CAA SIE)

Competencias clave do currículo:

- 1.º Comunicación lingüística (CCL).
- 2.º Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCT).
- 3.º Competencia dixital (CD).
- 4.º Aprender a aprender (CAA).
- 5.º Competencias sociais e cívicas (CSC).
- 6.º Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE).
- 7.º Conciencia e expresións culturais (CCEC).

2. Secuencia e temporización de contidos, criterios de avaliación e estándares de aprendizaxe avaliáveis

COMÚNS AOS TRES TRIMESTRES				
UNIDADES 1 a 9 Halloween, Christmas, Easter, Seasons, Summer				
Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe		
BLOQUE 1. COMPRENSIÓN DE TEXTOS ORAIS				
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Estratexias de comprensión: <ul style="list-style-type: none"> - Iniciación, a través do xogo e da expresión corporal e musical, á formulación de hipóteses sobre o que se vai escoitar en función dos interlocutores que participan na interacción e do contexto, en situacións de comunicación moi sinxelas conectadas cos intereses do alumnado. - Captación da idea global e identificación dalgúns elementos específicos en textos orais, con axuda de elementos lingüísticos e non lingüísticos do contexto. - Identificación do tema de textos sinxelos, adaptados á idade e próximos á súa experiencia (contos, rimas, cancións...). - Asociación de palabras e expresións sinxelas con elementos paraverbais. - Asociación de palabras e frases sinxelas con elementos xestuais e visuais ou co apoio de ilustracións en soporte papel e dixital. - Seguimento verbal e non verbal de instrucións moi sinxelas. - Repetición, memorización e observación de modelos, para a adquisición de léxico e expresións moi básicas da lingua estranxeira. ▪ B1.2. Patróns sonoros, rítmicos e de entoación 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Comprender o sentido xeral de textos orais propios da súa idade (contos breves e sinxelos, rimas infantís, cancións adiviñas moi evidentes) emitidos con ritmo discursivo lento, con claridade e de viva voz ou por medios técnicos que non distorsionen a percepción da mensaxe, con apoio visual moi redundante que axude á comprensión. ▪ B1.2. Comprender preguntas e informacións relativas á información persoal básica (nome, idade, gustos...), instrucións elementais e peticións relativas ao comportamento na aula. ▪ B1.3. Facer hipóteses sobre o posible sentido dun texto apoiándose en elementos paraverbais evidentes e en situacións de comunicación familiares. ▪ B1.4. Discriminar patróns sonoros, rítmicos e de entoación básicos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ PLEB1.1. Comprende a información esencial dun conto, rima ou canción moi breves, e moi sinxelos, previamente traballados, emitidos lentamente, cunha pronuncia ben articulada, e con apoios visuais moi redundantes que axuden á comprensión. 		
				<ul style="list-style-type: none"> ▪ PLEB1.2. Comprende vocabulario básico sobre temas familiares a través de apoio visual.
				<ul style="list-style-type: none"> ▪ PLEB1.3. Comprende preguntas básicas (nome, idade e gustos) sobre si mesmo/a e dos e das demais.
				<ul style="list-style-type: none"> ▪ PLEB1.4. Sigue instrucións e comprende peticións relativas á vida escolar e da súa contorna (Open/close the book, sit down...).

COMÚNS AOS TRES TRIMESTRES**UNIDADES 1 a 9 Halloween, Christmas, Easter, Seasons, Summer**

Contidos	Crterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
sinxelos: iniciación a algúns aspectos fonéticos, do ritmo, e ton da lingua estranxeira e uso para a comprensión oral.		
BLOQUE 2. PRODUCCIÓN DE TEXTOS ORAIS		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Estratexias de produción: <ul style="list-style-type: none"> - Planificación: <ul style="list-style-type: none"> - Concibir a mensaxe con claridade e practicalo varias veces. - Execución: <ul style="list-style-type: none"> - Expresar a mensaxe con claridade axustándose aos modelos. - Compensar as carencias lingüísticas mediante procedementos non verbais. - Usar linguaxe non verbal que corresponda á situación comunicativa (xestos, expresións faciais, posturas, contacto visual ou corporal). - Sinalar obxectos ou realizar accións que aclaren o significado. - Participar en representacións, memorizar e recitar poemas, cantar cancións, contar contos etc., empregando respostas verbais e non verbais (movemento, accións, debuxos, modelado ou mímica). - Reproducir textos orais coñecidos, repetir e reproducir de acordo con modelos orais. - Imitar situacións de comunicación breves a través de dramatizacións, de xogos, de rutinas etc. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Falar de si mesmo/a e das persoas da súa contorna inmediata, de lugares e obxectos, así como de expresar os seus gustos e intereses, usando expresións e frases sinxelas e de uso moi frecuente, normalmente illadas ou enlazadas con conectores básicos (and/or). ▪ B2.2. Participar activamente en conversas que requiran un intercambio directo de información en áreas de necesidade inmediata ou sobre temas moi familiares, aínda que en ocasións a pronuncia non sexa tan clara e poida provocar confusións lingüísticas. ▪ B2.3. Producir patróns sonoros, acentuais, rítmicos e de entoación básicos e de uso diario. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ PLEB2.1. Fai presentacións moi breves e elementais previamente preparadas e ensaiadas sobre temas moi próximos a un mesmo e dos e das demais (dicir o seu nome e idade, a cor do pelo e os ollos, presentar á súa familia, indicar as súas preferencias) cunha pronuncia e entoación comprensibles. ▪ PLEB2.2. Pregunta e responde para dar/obter información en conversas básicas (nome, idade, gustos). ▪ PLEB2.3. Amosa unha actitude de escoita atenta. ▪ PLEB2.4. Reproduce comprensiblemente textos orais sinxelos e breves (p.e. cancións, rimas) aprendidos a través de xogos. ▪ PLEB2.5. Amosa unha actitude positiva cara á aprendizaxe dunha lingua estranxeira.

COMÚNS AOS TRES TRIMESTRES**UNIDADES 1 a 9 Halloween, Christmas, Easter, Seasons, Summer**

Contidos	Crterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> - Participar con actitude de colaboración en xogos, dramatizacións... que precisen de sinxelas intervencións orais. - Empregar a lingua estranxeira en situacións variadas de comunicación, seguindo modelos. - Participar oralmente en situacións reais ou simuladas a través de respostas verbais e non verbais facilitadas por rutinas de comunicación. - Producir textos orais moi sinxelos e coñecidos previamente mediante a participación activa en rutinas, representacións, cancións, recitados, dramatizacións etc. <p>▪ B2.2. Patróns sonoros, rítmicos e de entoación básicos: iniciación a algúns aspectos básicos da fonética, do ritmo, acentuación e ton da lingua estranxeira e uso para a comprensión oral.</p>		
BLOQUE 3. COMPRENSIÓN DE TEXTOS ESCRITOS		
<p>▪ B3.1. Estratexias de comprensión:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Activación progresiva dos coñecementos previos en relación á tipoloxía e tema de textos próximos a súa idade. - Identificación, moi guiada, da idea global de textos sinxelos e do seu interese (contos, cancións, rimas...) co apoio das ilustracións correspondentes. - Identificación de palabras clave do texto, relacionadas cos e coas personaxes e o 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Identificar o tema e comprender o sentido xeral e as ideas principais en textos simples e breves relacionados con temas familiares e de interese para o alumnado, que contan con apoio visual. ▪ B3.2. Utilizar e aplicar as estratexias básicas máis adecuadas para a comprensión do sentido xeral, a e as ideas principais do texto. ▪ B3.3. Discriminar patróns gráficos e recoñecer os significados e intencións 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ PLEB3.1. Comprende palabras e frases simples en textos moi sinxelos relacionadas cos temas traballados previamente de forma oral. ▪ PLEB3.2. Comprende a idea principal dunha historia sinxela acompañada de apoio visual e identifica os e as personaxes principais. ▪ PLEB3.3. Fai hipóteses sobre o tema dun texto elemental a partir do título do mesmo e das imaxes que o ilustran.

COMÚNS AOS TRES TRIMESTRES**UNIDADES 1 a 9 Halloween, Christmas, Easter, Seasons, Summer**

Contidos	Cráterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<p>contexto co apoio de ilustracións.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.2. Aspectos socioculturais e sociolingüísticos: <ul style="list-style-type: none"> - Interese e curiosidade por aprender unha lingua estranxeira. - Achegamento a algúns aspectos culturais semellantes á realidade do alumnado a través de producións multimedia e de manifestacións artísticas da cultura dos países onde se fala a lingua estranxeira. ▪ B3.3. Patróns gráficos, convencións ortográficas e de puntuación elementais: <ul style="list-style-type: none"> - Identificación y uso de léxico e de estruturas elementais propias da lingua estranxeira, previamente empregadas. - Asociación global de grafa, pronunciación e significado a partir de modelos escritos que representan expresións orais coñecidas. 	<p>comunicativas básicas relacionadas coas convencións ortográficas básicas que expresan pausas, exclamacións e interrogacións.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.4. Ler en voz alta textos moi breves, moi elementais e previamente traballados oralmente, amosando unha entoación e pronunciación adecuadas 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ PLEB3.4. Le en voz alta textos sinxelos e previamente traballados de forma oral, con entoación e pronunciación comprensibles.
BLOQUE 4. PRODUCCIÓN DE TEXTOS ESCRITOS		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Estratexias de produción: <ul style="list-style-type: none"> - Planificación: <ul style="list-style-type: none"> - Seleccionar o tipo de texto que se vai producir: conto, notas, diálogo teatral... próximos a súa idade. - Execución: <ul style="list-style-type: none"> - Expresar a mensaxe con claridade axustándose aos modelos. - Compensar as carencias léxicas mediante o uso do dicionario visual do alumnado e material dixital adaptado á súa idade. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Escribir textos moi curtos e sinxelos, compostos de frases simples illadas, nun rexistro neutro, utilizando con razoable corrección as convencións ortográficas e os principais signos de puntuación, para falar de si mesmo, da súa contorna máis inmediata e de aspectos da súa vida cotiá, en situacións familiares e predicibles. ▪ B4.2. Utilizar as estratexias básicas máis adecuadas para a produción de textos escritos. ▪ B4.3. Aplicar patróns gráficos e convencións ortográficas básicas para escribir con razoable corrección palabras 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ PLEB4.1. Escribe palabras relacionadas coa súa imaxe e a súa vida cotiá traballadas previamente de forma oral. ▪ PLEB4.2. Escribe pequenos diálogos ou narracións moi sinxelas e breves seguindo un modelo dado e respectando a estrutura gramatical máis sinxela. ▪ PLEB4.3. Escribe frases moi sinxelas, organizadas con coherencia na súa secuencia e con léxico relacionado co tema da escritura. ▪ PLEB4.4. Completa unha táboa con datos persoais

COMÚNS AOS TRES TRIMESTRES**UNIDADES 1 a 9 Halloween, Christmas, Easter, Seasons, Summer**

Contidos	Cráterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> - Seleccionar e empregar progresivamente o léxico adecuado ao tema. - Iniciar no uso dalgún recurso cohesivo para non repetir palabras. - Apoiarse nas palabras e frases coñecidas previamente en interaccións orais sinxelas e de lectura. - Iniciar no emprego de materiais dixitais próximos a súa idade para reproducir mensaxes escritos sinxelos. <p>▪ B4.2. Patróns gráficos, convencións ortográficas e de puntuación elementais:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uso dos signos de puntuación máis básicos. - Asociación global de grafa, pronunciación e significado a partir de modelos escritos que representan expresións orais coñecidas. 	<p>curtas que utiliza normalmente ao falar, pero non necesariamente cunha ortografía totalmente normalizada.</p>	<p>básicos (nome, apelido, idade...).</p> <p>▪ PLEB4.5. Revisa o texto antes de facer a súa versión definitiva, elaborando borradores nos que se observa a reparación da ortografía e doutros aspectos relacionados coa secuencia adecuada das frases e mesmo a pertinencia das ilustracións, se é o caso.</p>

BLOQUE 5. COÑECEMENTO DA LINGUA E CONSCIENCIA INTERCULTURAL

<p>▪ B5.1. Aspectos socioculturais e sociolingüísticos:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Interese e curiosidade por aprender unha lingua estranxeira. - Recoñecemento e uso das fórmulas básicas da relación social e cortesía. - Achegamento a algúns aspectos culturais semellantes á realidade do alumnado a través de producións multimedia e de manifestacións artísticas da cultura dos países onde se fala a lingua estranxeira. - Identificación de similitudes e diferenzas entre as linguas que coñece para mellorar a súa aprendizaxe 	<p>▪ B5.1. Identificar aspectos socioculturais básicos concretos e significativos e aplicar os coñecementos adquiridos sobre estes a unha comprensión adecuada do texto.</p> <p>▪ B5.2. Amosar curiosidade pola lingua e desexos de participar en actividades individuais ou colectivas que soliciten o seu uso comunicativo.</p> <p>▪ B5.3. Iniciar e rematar as interaccións adecuadamente.</p> <p>▪ B5.4. Obter e dar información básica persoal, á súa contorna máis inmediata e na situación de comunicación propia da aula.</p> <p>▪ B5.5. Expresar nocións moi</p>	<p>▪ PLEB5.1. Identifica aspectos básicos da vida cotiá dos países onde se fala a lingua estranxeira (horarios, comidas, festas ...) e compáraos cos propios, amosando unha actitude de apertura cara ao diferente.</p> <p>▪ PLEB5.2. Recoñece e aplica fórmulas básicas de relación social.</p> <p>▪ PLEB5.3. Recoñece preguntas e respostas sinxelas sobre si mesmo/a e dos e das demais.</p> <p>▪ PLEB5.4. Diferenza saúdos de despedidas e o uso de fórmulas de cortesía (Please,</p>
--	---	---

COMÚNS AOS TRES TRIMESTRES**UNIDADES 1 a 9 Halloween, Christmas, Easter, Seasons, Summer**

Contidos	Cráterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<p>e lograr unha competencia comunicativa integrada.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.2. Funcións comunicativas: <ul style="list-style-type: none"> - Establecemento relacións sociais: saudar, agradecer, despedirse, dirixirse aos demais. - Realización de preguntas e respostas sinxelas sobre aspectos persoais dun mesmo/a e dos e das demais (nome, apelido, idade, gustos). - Realización de preguntas e respostas sinxelas sobre os animais máis próximos a súa contorna, bebida... Realización de preguntas e respostas sinxelas sobre os días da semana, os meses e o tempo atmosférico etc. - Realización de preguntas e respostas sinxelas sobre a localización de obxectos etc. - Identificación e seguimento de instrucións. - Expresión da posesión dun mesmo/a e dunha terceira persoa. - Expresión do que lle gusta e non lle gusta. - Identificación dos materias que compoñen os obxectos. - Identificación das partes do corpo e da cara. - Identificación dos membros da familia próximos. - Identificación dos elementos máis próximos á súa contorna. - Expresión de habilidade e capacidade para realizar unha acción en negativa e afirmativa. - Realización de preguntas e respostas en relación ao 	<p>básicas e elementais relativas a tamaño, cantidade, posesión, número calidades físicas, forma e cor.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.6. Comprender e expresar a posesión. ▪ B5.7. Expressar e identificar os seus gustos. ▪ B5.8. Utilizar adecuadamente as estruturas morfosintácticas máis básicas e frecuentes para realizar as funcións comunicativas propias do seu nivel. ▪ B5.9. Recoñecer estruturas sintácticas básicas e os seus significados asociados. ▪ B5.10. Utilizar estruturas sintácticas básicas (p. e. enlazar palabras ou grupos de palabras con conectores básicos como “e, ou”, adecuándoas aos propósitos comunicativos. ▪ B5.11. Mostrar un control limitado dun conxunto de estruturas gramaticais sinxelas e de modelos de oracións e frases dentro un repertorio memorizado. ▪ B5.12. Comprender e utilizar o léxico propio do nivel en contextos comunicativos sinxelos. ▪ B5.13. Recoñecer e utilizar un repertorio limitado de léxico de alta frecuencia relativo a situacións cotiás e temas habituais e concretos relacionados coas súas experiencias, necesidades e intereses. ▪ B5.14. Valorar as linguas estranxeiras como instrumento de comunicación. ▪ B5.15. Comparar aspectos básicos das linguas que coñece para mellorar na súa aprendizaxe e lograr unha 	<p>thank you, excuse me...).</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ PLEB5.5. Identifica, asocia e menciona palabras e frases simples moi próximos á súa idade con imaxes ilustrativas que clarifican o seu significado. ▪ PLEB5.6. Adquire as rutinas de saúdos e despedidas e diríxese aos demais utilizando as fórmulas de cortesía básicas. ▪ PLEB5.7. Expressa e identifica a posesión referida a si mesmo/a e a unha terceira persoa. ▪ PLEB5.8. Expressa e identifica o que lle gusta e o que non lle gusta. ▪ PLEB5.9. Estrutura adecuadamente os elementos das oracións, mantén a concordancia de número e usa correctamente os nexos máis básicos. ▪ PLEB5.10. Diferencia preguntas e respostas moi simples. ▪ PLEB5.11. Memoriza rutinas lingüísticas básicas e moi sinxelas para, por exemplo, desenvolverse nas interaccións de aula e expresar e preguntar cantidades. ▪ PLEB5.12. Participa activamente en xogos de letras, elaboración de glosarios ilustrados, dramatizacións etc. ▪ PLEB5.13. Expressa estados de ánimo elementais (happy/sad, bored...).

COMÚNS AOS TRES TRIMESTRES**UNIDADES 1 a 9 Halloween, Christmas, Easter, Seasons, Summer**

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<p>permiso e axuda.</p> <ul style="list-style-type: none">- Formulación de preguntas e respostas sobre o estado de ánimo.- Formulación de preguntas e respostas en relación á cantidade. <p>▪ B5.3. Estructuras sintáctico-discursivas:</p> <ul style="list-style-type: none">- Preguntas e respostas sobre aspectos persoais como nome, idade, cor favorita e estado (What's your name?, My name is, How old are you?, I'm, What's your favourite colour?, My favourite colour is/It's, I'm (hungry)).- Preguntas e respostas sobre os días da semana, meses e o tempo atmosférico (What day is it today?, It's, What's the weather like today?, It's, What month are you in?, I'm in).- Preguntas e respostas sobre obxectos do seu interese (Where's is it?, It's in/on/under/next to).- Identificación e seguimento de instrucións (Touch your (legs)...).- Expresión de posesión en primeira e terceira persoa (I've got, He/She's got) e formulación da pregunta correspondente e resposta afirmativa e negativa (Have you got?, Yes, I have/No, I haven't, Has he/she got?, Yes, he/she has, No, he/she hasn't).- Expresión do gusto en primeira persoa en afirmativa e negativa (I like (salad), I don't like (chips)).- Expresión de cantidade: contar desde 21 a 50.	<p>competencia integrada.</p>	<ul style="list-style-type: none">▪ PLEB5.14. Comprende e usa adecuadamente o vocabulario básico necesario para participar nas interaccións de aula, ler textos infantís moi sinxelos e escribir con léxico traballado previamente de forma oral.▪ PLEB5.15. Aмосa interese por comunicarse na lingua estranxeira nas interaccións de aula.▪ PLEB5.16. Compara aspectos moi básicos e elementais (gráficos, sintácticos, léxicos) das linguas que coñece.

COMÚNS AOS TRES TRIMESTRES**UNIDADES 1 a 9 Halloween, Christmas, Easter, Seasons, Summer**

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none">- Expresión das cores, das partes do corpo e cara, de elementos próximos (What's this?, It's...), membros da familia (Who's this ?, This is my (brother), alimentos (What's this?, This is).- Identificación das pezas de roupa (I'm wearing).- Expresión de habilidade en afirmativa e negativa (I can, I can't).- Preguntas e respostas sobre permiso e axuda (Can I...?).- Preguntas e respostas sobre o estado de ánimo (Are you (hungry?, Yes, I am/No I'm not).- Expresión da cantidade de obxectos o persoas (How many... are there?). <p>▪ B5.4. Léxico oral de alta frecuencia (recepción e produción) relativo a cores, números ata o 50, materiais escolares, formas xeométricas básicas, membros da familia, comidas e bebidas máis cotiás, xoguetes, estado e sentimentos, tempo atmosférico, días da semana, meses, accións, materiais, animais domésticos (de compañía e de granxa), partes do corpo e da cara, e partes da casa.</p>		

PRIMEIRO TRIMESTRE**UNIDADES Starter, 1 e 2, Halloween, Christmas.**

Contidos	Critérios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
BLOQUE 1. COMPRESIÓN DE TEXTOS ORAIS		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Estratexias de comprensión: <ul style="list-style-type: none"> - Iniciación, a través do xogo e da expresión corporal e musical, á formulación de hipóteses sobre o que se vai escoitar en función dos interlocutores que participan na interacción e do contexto, en situacións de comunicación moi sinxelas conectadas cos intereses do alumnado. - Captación da idea global e identificación dalgúns elementos específicos en textos orais, con axuda de elementos lingüísticos e non lingüísticos do contexto. - Identificación do tema de textos sinxelos, adaptados á idade e próximos á súa experiencia (contos, rimas, cancións...). - Asociación de palabras e expresións sinxelas con elementos paraverbais. - Asociación de palabras e frases sinxelas con elementos xestuais e visuais ou co apoio de ilustracións en soporte papel e dixital. - Seguimento verbal e non verbal de instrucións moi sinxelas. - Repetición, memorización e observación de modelos, para a adquisición de léxico e expresións moi básicas da lingua estranxeira. ▪ B1.2. Patróns sonoros; rítmicos e de entoación sinxelos: iniciación a algúns aspectos fonéticos, do ritmo, e ton da lingua estranxeira e uso para a comprensión oral. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Comprender o sentido xeral de textos orais propios da súa idade (contos breves e sinxelos, rimas infantís, cancións adiviñas moi evidentes) emitidos con ritmo discursivo lento, con claridade e de viva voz ou por medios técnicos que non distorsionen a percepción da mensaxe, con apoio visual moi redundante que axude á comprensión. ▪ B1.2. Comprender preguntas e informacións relativas á información persoal básica (nome, idade, gustos...), instrucións elementais e peticións relativas ao comportamento na aula. ▪ B1.3. Facer hipóteses sobre o posible sentido dun texto apoiándose en elementos paraverbais evidentes e en situacións de comunicación familiares. ▪ B1.4. Discriminar patróns sonoros, rítmicos e de entoación básicos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ PLEB1.1. Comprende a información esencial dun conto, rima ou canción moi breves, e moi sinxelos, previamente traballados, emitidos lentamente, cunha pronuncia ben articulada, e con apoios visuais moi redundantes que axuden á comprensión. ▪ PLEB1.2. Comprende vocabulario básico sobre temas familiares a través de apoio visual. ▪ PLEB1.3. Comprende preguntas básicas (nome, idade e gustos) sobre si mesmo/a e dos e das demais. ▪ PLEB1.4. Sigue instrucións e comprende peticións relativas á vida escolar e da súa contorna (Open/close the book, sit down...).

PRIMEIRO TRIMESTRE**UNIDADES Starter, 1 e 2, Halloween, Christmas.**

Contidos	Crterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
BLOQUE 2. PRODUCCIÓN DE TEXTOS ORAIS		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Estratexias de produción: <ul style="list-style-type: none"> - Planificación: <ul style="list-style-type: none"> - Concibir a mensaxe con claridade e practicalo varias veces. - Execución: <ul style="list-style-type: none"> - Expressar a mensaxe con claridade axustándose aos modelos. - Compensar as carencias lingüísticas mediante procedementos non verbais. - Usar linguaxe non verbal que corresponda á situación comunicativa (xestos, expresións faciais, posturas, contacto visual ou corporal). - Sinalar obxectos ou realizar accións que aclaren o significado. - Participar en representacións, memorizar e recitar poemas, cantar cancións, contar contos etc., empregando respostas verbais e non verbais (movemento, accións, debuxos, modelado ou mímica). - Reproducir textos orais coñecidos, repetir e reproducir de acordo con modelos orais. - Imitar situacións de comunicación breves a través de dramatizacións, de xogos, de rutinas etc. - Participar con actitude de colaboración en xogos, dramatizacións... que precisen de sinxelas 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Falar de si mesmo/a e das persoas da súa contorna inmediata, de lugares e obxectos, así como de expresar os seus gustos e intereses, usando expresións e frases sinxelas e de uso moi frecuente, normalmente illadas ou enlazadas con conectores básicos (and/or). ▪ B2.2. Participar activamente en conversas que requiran un intercambio directo de información en áreas de necesidade inmediata ou sobre temas moi familiares, aínda que en ocasións a pronuncia non sexa tan clara e poida provocar confusións lingüísticas. ▪ B2.3. Producir patróns sonoros, acentuais, rítmicos e de entoación básicos e de uso diario. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ PLEB2.1. Fai presentacións moi breves e elementais previamente preparadas e ensaiadas sobre temas moi próximos a un mesmo e dos e das demais (dicir o seu nome e idade, a cor do pelo e os ollos, presentar á súa familia, indicar as súas preferencias) cunha pronuncia e entoación comprensibles. ▪ PLEB2.2. Pregunta e responde para dar/obter información en conversas básicas (nome, idade, gustos). ▪ PLEB2.3. Amosa unha actitude de escoita atenta. ▪ PLEB2.4. Reproduce comprensiblemente textos orais sinxelos e breves (p.e. cancións, rimas) aprendidos a través de xogos. ▪ PLEB2.5. Amosa unha actitude positiva cara á aprendizaxe dunha lingua estranxeira.

PRIMEIRO TRIMESTRE**UNIDADES Starter, 1 e 2, Halloween, Christmas.**

Contidos	Critérios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<p>intervencións orais.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Empregar a lingua estranxeira en situacións variadas de comunicación, seguindo modelos. - Participar oralmente en situacións reais ou simuladas a través de respostas verbais e non verbais facilitadas por rutinas de comunicación. - Producir textos orais moi sinxelos e coñecidos previamente mediante a participación activa en rutinas, representacións, cancións, recitados, dramatizacións etc. <ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.2. Padróns sonoros, rítmicos e de entoación básicos: iniciación a algúns aspectos básicos da fonética, do ritmo, acentuación e ton da lingua estranxeira e uso para a comprensión oral. 		

BLOQUE 3. COMPRENSIÓN DE TEXTOS ESCRITOS

<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Estratexias de comprensión: <ul style="list-style-type: none"> - Activación progresiva dos coñecementos previos en relación á tipoloxía e tema de textos próximos a súa idade. - Identificación, moi guiada, da idea global de textos sinxelos e do seu interese (contos, cancións, rimas...) co apoio das ilustracións correspondentes. - Identificación de palabras clave do texto, relacionadas cos e coas personaxes e o contexto co apoio de ilustracións. ▪ B3.2. Aspectos socioculturais e sociolingüísticos: <ul style="list-style-type: none"> - Interese e curiosidade por 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Identificar o tema e comprender o sentido xeral e as ideas principais en textos simples e breves relacionados con temas familiares e de interese para o alumnado, que contan con apoio visual. ▪ B3.2. Utilizar e aplicar as estratexias básicas máis adecuadas para a comprensión do sentido xeral, a e as ideas principais do texto. ▪ B3.3. Discriminar patróns gráficos e recoñecer os significados e intencións comunicativas básicas relacionados coas convencións ortográficas básicas que expresan pausas, exclamacións e interrogacións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ PLEB3.1. Comprende palabras e frases simples en textos moi sinxelos relacionadas cos temas traballados previamente de forma oral.
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ PLEB3.2. Comprende a idea principal dunha historia sinxela acompañada de apoio visual e identifica os e as personaxes principais.
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ PLEB3.3. Fai hipóteses sobre o tema dun texto elemental a partir do título do mesmo e das imaxes que o ilustran.
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ PLEB3.4. Le en voz alta textos sinxelos e previamente traballados de forma oral, con entoación e pronuncia

PRIMEIRO TRIMESTRE**UNIDADES Starter, 1 e 2, Halloween, Christmas.**

Contidos	Crterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<p>aprender unha lingua estranxeira.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Achegamento a algúns aspectos culturais semellantes á realidade do alumnado a través de producións multimedia e de manifestacións artísticas da cultura dos países onde se fala a lingua estranxeira. <ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.3. Padróns gráficos, convencións ortográficas e de puntuación elementais: <ul style="list-style-type: none"> - Identificación y uso de léxico e de estruturas elementais propias da lingua estranxeira, previamente empregadas. - Asociación global de grafía, pronunciación e significado a partir de modelos escritos que representan expresións orais coñecidas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.4. Ler en voz alta textos moi breves, moi elementais e previamente traballados oralmente, amosando una entoación e pronuncia adecuadas 	<p>comprensibles.</p>

BLOQUE 4. PRODUCCIÓN DE TEXTOS ESCRITOS

<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Estratexias de produción: <ul style="list-style-type: none"> - Planificación: <ul style="list-style-type: none"> - Seleccionar o tipo de texto que se vai producir: conto, notas, diálogo teatral... próximos a súa idade. - Execución: <ul style="list-style-type: none"> - Expresar a mensaxe con claridade axustándose aos modelos. - Compensar as carencias léxicas mediante o uso do dicionario visual do alumnado e material dixital adaptado á súa idade. - Seleccionar e empregar progresivamente o léxico adecuado ao tema. - Iniciar no uso dalgún recurso cohesivo para non repetir palabras. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Escribir textos moi curtos e sinxelos, compostos de frases simples illadas, nun rexistro neutro, utilizando con razoable corrección as convencións ortográficas e os principais signos de puntuación, para falar de si mesmo, da súa contorna máis inmediata e de aspectos da súa vida cotiá, en situacións familiares e predicibles. ▪ B4.2. Utilizar as estratexias básicas máis adecuadas para a produción de textos escritos. ▪ B4.3. Aplicar padróns gráficos e convencións ortográficas básicas para escribir con razoable corrección palabras curtas que utiliza normalmente ao falar, pero non necesariamente cunha ortografía totalmente normalizada. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ PLEB4.1. Escribe palabras relacionadas coa súa imaxe e a súa vida cotiá traballadas previamente de forma oral.
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ PLEB4.2. Escribe pequenos diálogos ou narracións moi sinxelas e breves seguindo un modelo dado e respectando a estrutura gramatical máis sinxela.
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ PLEB4.3. Escribe frases moi sinxelas, organizadas con coherencia na súa secuencia e con léxico relacionado co tema da escritura.
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ PLEB4.4. Completa unha táboa con datos persoais básicos (nome, apelido, idade...).
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ PLEB4.5. Revisa o texto antes de facer a súa versión

PRIMEIRO TRIMESTRE UNIDADES Starter, 1 e 2, Halloween, Christmas.		
Contidos	Cráterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> - Apoiarse nas palabras e frases coñecidas previamente en interaccións orais sinxelas e de lectura. - Iniciarase no emprego de materiais dixitais próximos a súa idade para reproducir mensaxes escritos sinxelos. <p>▪ B4.2. Patróns gráficos, convencións ortográficas e de puntuación elementais:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uso dos signos de puntuación máis básicos. - Asociación global de grafía, pronunciación e significado a partir de modelos escritos que representan expresións orais coñecidas. 		<p>definitiva, elaborando borradores nos que se observa a reparación da ortografía e doutros aspectos relacionados coa secuencia adecuada das frases e mesmo a pertinencia das ilustracións, se é o caso.</p>
BLOQUE 5. COÑECEMENTO DA LINGUA E CONSCIENCIA INTERCULTURAL		
<p>▪ B5.1. Aspectos socioculturais e sociolingüísticos:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Interese e curiosidade por aprender unha lingua estranxeira. - Recoñecemento e uso das fórmulas básicas da relación social e cortesía. - Achegamento a algúns aspectos culturais semellantes á realidade do alumnado a través de producións multimedia e de manifestacións artísticas da cultura dos países onde se fala a lingua estranxeira. - Identificación de similitudes e diferenzas entre as linguas que coñece para mellorar a súa aprendizaxe e lograr unha competencia comunicativa integrada. <p>▪ B5.2. Funcións comunicativas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Establecemento relacións sociais: saudar, agradecer, 	<p>▪ B5.1. Identificar aspectos socioculturais básicos concretos e significativos e aplicar os coñecementos adquiridos sobre estes a unha comprensión adecuada do texto.</p> <p>▪ B5.2. Amosar curiosidade pola lingua e desexos de participar en actividades individuais ou colectivas que soliciten o seu uso comunicativo.</p> <p>▪ B5.3. Iniciar e rematar as interaccións adecuadamente.</p> <p>▪ B5.4. Obter e dar información básica persoal, á súa contorna máis inmediata e na situación de comunicación propia da aula.</p> <p>▪ B5.5. Expresar nocións moi básicas e elementais relativas a tamaño, cantidade, posesión, número calidades físicas, forma e cor.</p> <p>▪ B5.6. Comprender e expresar</p>	<p>▪ PLEB5.1. Identifica aspectos básicos da vida cotiá dos países onde se fala a lingua estranxeira (horarios, comidas, festas ...) e compáraos cos propios, amosando unha actitude de apertura cara ao diferente.</p> <p>▪ PLEB5.2. Recoñece e aplica fórmulas básicas de relación social.</p> <p>▪ PLEB5.3. Recoñece preguntas e respostas sinxelas sobre si mesmo/a e dos e das demais.</p> <p>▪ PLEB5.4. Diferenza saúdos de despedidas e o uso de fórmulas de cortesía (Please, thank you, excuse me...).</p> <p>▪ PLEB5.5. Identifica, asocia e menciona palabras e frases simples moi próximos á súa idade con imaxes ilustrativas</p>

PRIMEIRO TRIMESTRE**UNIDADES Starter, 1 e 2, Halloween, Christmas.**

Contidos	Cráterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<p>despedirse, dirixirse aos demais.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Realización de preguntas e respostas sinxelas sobre aspectos persoais dun mesmo/a e dos e das demais (nome, apelido, idade, gustos). - Realización de preguntas e respostas sinxelas sobre os animais máis próximos a súa contorna,...Realización de preguntas e respostas sinxelas sobre os días da semana, os meses e o tempo atmosférico etc. - Realización de preguntas e respostas sinxelas sobre a localización de obxectos, vivendas, mobles etc. - Identificación e seguimento de instrucións. - Expresión da posesión dun mesmo/a e dunha terceira persoa. - Expresión do que lle gusta e non lle gusta. - Identificación dos membros da familia próximos. - Identificación dos elementos máis próximos á súa contorna. - Expresión de habilidade e capacidade para realizar unha acción en negativa e afirmativa. - Realización de preguntas e respostas en relación ao permiso e axuda. - Formulación de preguntas e respostas sobre o estado de ánimo. - Formulación de preguntas e respostas en relación á cantidade. <ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.3. Estructuras sintáctico-discursivas: <ul style="list-style-type: none"> - Preguntas e respostas 	<p>a posesión.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.7. Expresar e identificar os seus gustos. ▪ B5.8. Utilizar adecuadamente as estruturas morfosintácticas máis básicas e frecuentes para realizar as funcións comunicativas propias do seu nivel. ▪ B5.9. Recoñecer estruturas sintácticas básicas e os seus significados asociados. ▪ B5.10. Utilizar estruturas sintácticas básicas (p. e. enlazar palabras ou grupos de palabras con conectores básicos como “e, ou”, adecuándoas aos propósitos comunicativos. ▪ B5.11. Mostrar un control limitado dun conxunto de estruturas gramaticais sinxelas e de modelos de oracións e frases dentro un repertorio memorizado. ▪ B5.12. Comprender e utilizar o léxico propio do nivel en contextos comunicativos sinxelos. ▪ B5.13. Recoñecer e utilizar un repertorio limitado de léxico de alta frecuencia relativo a situacións cotiás e temas habituais e concretos relacionados coas súas experiencias, necesidades e intereses. ▪ B5.14. Valorar as linguas estranxeiras como instrumento de comunicación. ▪ B5.15. Comparar aspectos básicos das linguas que coñece para mellorar na súa aprendizaxe e lograr unha competencia integrada. 	<p>que clarifican o seu significado.</p>
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ PLEB5.6. Adquire as rutinas de saúdos e despedidas e diríxese aos demais utilizando as fórmulas de cortesía básicas.
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ PLEB5.7. Expresa e identifica a posesión referida a si mesmo/a e a unha terceira persoa.
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ PLEB5.8. Expresa e identifica o que lle gusta e o que non lle gusta.
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ PLEB5.9. Estructura adecuadamente os elementos das oracións, mantén a concordancia de número e usa correctamente os nexos máis básicos.
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ PLEB5.10. Diferenza preguntas e respostas moi simples.
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ PLEB5.11. Memoriza rutinas lingüísticas básicas e moi sinxelas para, por exemplo, desenvolverse nas interaccións de aula e expresar e preguntar cantidades.
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ PLEB5.12. Participa activamente en xogos de letras, elaboración de glosarios ilustrados, dramatizacións etc.
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ PLEB5.13. Expresa estados de ánimo elementais (happy/sad, bored...).
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ PLEB5.14. Comprende e usa adecuadamente o vocabulario básico necesario para participar nas interaccións de aula, ler textos infantís moi

PRIMEIRO TRIMESTRE
UNIDADES Starter, 1 e 2, Halloween, Christmas.

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<p>sobre aspectos persoais como nome, idade, cor favorita e estado (What's your name?, My name is, How old are you?, I'm, What's your favourite colour?, My favourite colour is/It's, I'm (hungry)).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Preguntas e respostas sobre os días da semana, meses e o tempo atmosférico (What day is it today?, It's, What's the weather like today?, It's, What month are you in?, I'm in). - Preguntas e respostas sobre obxectos e animais do seu interese (Where's is it?, It's in/on/under/next to). - Identificación e seguimento de instrucións (Touch your (legs)...). - Expresión de posesión en primeira e terceira persoa (I've got, He/She's got) e formulación da pregunta correspondente e resposta afirmativa e negativa (Have you got?, Yes, I have/No, I haven't, Has he/she got?, Yes, he/she has, No, he/she hasn't). - Expresión do gusto en primeira persoa en afirmativa e negativa (I like (salad), I don't like (chips)). <ul style="list-style-type: none"> - Expresión de cantidade: contar desde 21 a 50. - Expresión das cores, das partes do corpo e cara, de elementos próximos (What's this?, It's...), membros da familia (Who's this?, This is my (brother), alimentos (What's this?, This is). - Expresión de habilidade 		<p>sinxelos e escribir con léxico traballado previamente de forma oral.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ PLEB5.15. Aмосa interese por comunicarse na lingua estranxeira nas interaccións de aula. ▪ PLEB5.16. Compara aspectos moi básicos e elementais (gráficos, sintácticos, léxicos) das linguas que coñece.

PRIMEIRO TRIMESTRE
UNIDADES Starter, 1 e 2, Halloween, Christmas.

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<p>en afirmativa e negativa (I can, I can't).</p> <ul style="list-style-type: none">- Preguntas e respostas sobre permiso e axuda (Can I...?).- Preguntas e respostas sobre o estado de ánimo (Are you (hungry?., Yes, I am/No I'm not).- Expresión da cantidade de obxectos o persoas (How many... are there?. <p>▪ B5.4. Léxico oral de alta frecuencia (recepción e produción) relativo a cores, números ata o 50, materiais escolares, formas xeométricas básicas, membros da familia, comidas e bebidas máis cotiás, xoguetes, estado e sentimentos, tempo atmosférico, días da semana, meses, accións, materiais, animais domésticos (de compañía e de granxa), partes do corpo e da cara, e partes da casa.</p>		

SEGUNDO TRIMESTRE
UNIDADES 3 e 4 Peace, Carnival, Easter

Contidos	Cráterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
BLOQUE 1. COMPRENSIÓN DE TEXTOS ORAIS		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Estratexias de comprensión: <ul style="list-style-type: none"> - Iniciación, a través do xogo e da expresión corporal e musical, á formulación de hipóteses sobre o que se vai escoitar en función dos interlocutores que participan na interacción e do contexto, en situacións de comunicación moi sinxelas conectadas cos intereses do alumnado. - Captación da idea global e identificación dalgúns elementos específicos en textos orais, con axuda de elementos lingüísticos e non lingüísticos do contexto. - Identificación do tema de textos sinxelos, adaptados á idade e próximos á súa experiencia (contos, rimas, cancións...). - Asociación de palabras e expresións sinxelas con elementos paraverbais. - Asociación de palabras e frases sinxelas con elementos xestuais e visuais ou co apoio de ilustracións en soporte papel e dixital. - Seguimento verbal e non verbal de instrucións moi sinxelas. - Repetición, memorización e observación de modelos, para a adquisición de léxico e expresións moi básicas da lingua estranxeira. ▪ B1.2. Patróns sonoros, rítmicos e de entoación sinxelos: iniciación a algúns 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Comprender o sentido xeral de textos orais propios da súa idade (contos breves e sinxelos, rimas infantís, cancións adiviñas moi evidentes) emitidos con ritmo discursivo lento, con claridade e de viva voz ou por medios técnicos que non distorsionen a percepción da mensaxe, con apoio visual moi redundante que axude á comprensión. ▪ B1.2. Comprender preguntas e informacións relativas á información persoal básica (nome, idade, gustos...), instrucións elementais e peticións relativas ao comportamento na aula. ▪ B1.3. Facer hipóteses sobre o posible sentido dun texto apoiándose en elementos paraverbais evidentes e en situacións de comunicación familiares. ▪ B1.4. Discriminar patróns sonoros, rítmicos e de entoación básicos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ PLEB1.1. Comprende a información esencial dun conto, rima ou canción moi breves, e moi sinxelos, previamente traballados, emitidos lentamente, cunha pronuncia ben articulada, e con apoios visuais moi redundantes que axuden á comprensión. ▪ PLEB1.2. Comprende vocabulario básico sobre temas familiares a través de apoio visual. ▪ PLEB1.3. Comprende preguntas básicas (nome, idade e gustos) sobre si mesmo/a e dos e das demais. ▪ PLEB1.4. Sigue instrucións e comprende peticións relativas á vida escolar e da súa contorna (Open/close the book, sit down...).

SEGUNDO TRIMESTRE		
UNIDADES 3 e 4 Peace, Carnival, Easter		
Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
aspectos fonéticos, do ritmo, e ton da lingua estranxeira e uso para a comprensión oral.		
BLOQUE 2. PRODUCCIÓN DE TEXTOS ORAIS		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Estratexias de produción: <ul style="list-style-type: none"> - Planificación: <ul style="list-style-type: none"> - Concibir a mensaxe con claridade e practicalo varias veces. - Execución: <ul style="list-style-type: none"> - Expressar a mensaxe con claridade axustándose aos modelos. - Compensar as carencias lingüísticas mediante procedementos non verbais. - Usar linguaxe non verbal que corresponda á situación comunicativa (xestos, expresións faciais, posturas, contacto visual ou corporal). - Sinalar obxectos ou realizar accións que aclaren o significado. - Participar en representacións, memorizar e recitar poemas, cantar cancións, contar contos etc., empregando respostas verbais e non verbais (movemento, accións, debuxos, modelado ou mímica). - Reproducir textos orais coñecidos, repetir e reproducir de acordo con modelos orais. - Imitar situacións de comunicación breves a través de dramatizacións, de xogos, de rutinas etc. - Participar con actitude 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Falar de si mesmo/a e das persoas da súa contorna inmediata, de lugares e obxectos, así como de expresar os seus gustos e intereses, usando expresións e frases sinxelas e de uso moi frecuente, normalmente illadas ou enlazadas con conectores básicos (and/or). ▪ B2.2. Participar activamente en conversas que requiran un intercambio directo de información en áreas de necesidade inmediata ou sobre temas moi familiares, aínda que en ocasións a pronuncia non sexa tan clara e poida provocar confusións lingüísticas. ▪ B2.3. Producir patróns sonoros, acentuais, rítmicos e de entoación básicos e de uso diario. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ PLEB2.1. Fai presentacións moi breves e elementais previamente preparadas e ensaiadas sobre temas moi próximos a un mesmo e dos e das demais (dicir o seu nome e idade, a cor do pelo e os ollos, presentar á súa familia, indicar as súas preferencias) cunha pronuncia e entoación comprensibles. ▪ PLEB2.2. Pregunta e responde para dar/obter información en conversas básicas (nome, idade, gustos). ▪ PLEB2.3. Amosa unha actitude de escoita atenta. ▪ PLEB2.4. Reproduce comprensiblemente textos orais sinxelos e breves (p.e. cancións, rimas) aprendidos a través de xogos. ▪ PLEB2.5. Amosa unha actitude positiva cara á aprendizaxe dunha lingua estranxeira.

SEGUNDO TRIMESTRE
UNIDADES 3 e 4 Peace, Carnival, Easter

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<p>de colaboración en xogos, dramatizacións... que precisen de sinxelas intervencións orais.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Empregar a lingua estranxeira en situacións variadas de comunicación, seguindo modelos. - Participar oralmente en situacións reais ou simuladas a través de respostas verbais e non verbais facilitadas por rutinas de comunicación. - Producir textos orais moi sinxelos e coñecidos previamente mediante a participación activa en rutinas, representacións, cancións, recitados, dramatizacións etc. <ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.2. Padróns sonoros, rítmicos e de entoación básicos: iniciación a algúns aspectos básicos da fonética, do ritmo, acentuación e ton da lingua estranxeira e uso para a comprensión oral. 		
BLOQUE 3. COMPRENSIÓN DE TEXTOS ESCRITOS		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Estratexias de comprensión: <ul style="list-style-type: none"> - Activación progresiva dos coñecementos previos en relación á tipoloxía e tema de textos próximos a súa idade. - Identificación, moi guiada, da idea global de textos sinxelos e do seu interese (contos, cancións, rimas...) co apoio das ilustracións correspondentes. - Identificación de palabras clave do texto, relacionadas cos e coas personaxes e o contexto co apoio de ilustracións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Identificar o tema e comprender o sentido xeral e as ideas principais en textos simples e breves relacionados con temas familiares e de interese para o alumnado, que contan con apoio visual. ▪ B3.2. Utilizar e aplicar as estratexias básicas máis adecuadas para a comprensión do sentido xeral, a e as ideas principais do texto. ▪ B3.3. Discriminar patróns gráficos e recoñecer os significados e intencións comunicativas básicas relacionados coas convencións ortográficas 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ PLEB3.1. Comprende palabras e frases simples en textos moi sinxelos relacionadas cos temas traballados previamente de forma oral. ▪ PLEB3.2. Comprende a idea principal dunha historia sinxela acompañada de apoio visual e identifica os e as personaxes principais. ▪ PLEB3.3. Fai hipóteses sobre o tema dun texto elemental a partir do título do mesmo e das imaxes que o ilustran. ▪ PLEB3.4. Le en voz alta textos

SEGUNDO TRIMESTRE
UNIDADES 3 e 4 Peace, Carnival, Easter

Contidos	Cráterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.2. Aspectos socioculturais e sociolingüísticos: <ul style="list-style-type: none"> - Interese e curiosidade por aprender unha lingua estranxeira. - Achegamento a algúns aspectos culturais semellantes á realidade do alumnado a través de producións multimedia e de manifestacións artísticas da cultura dos países onde se fala a lingua estranxeira. ▪ B3.3. Patróns gráficos, convencións ortográficas e de puntuación elementais: <ul style="list-style-type: none"> - Identificación y uso de léxico e de estruturas elementais propias da lingua estranxeira, previamente empregadas. - Asociación global de grafía, pronunciación e significado a partir de modelos escritos que representan expresións orais coñecidas. 	<ul style="list-style-type: none"> básicas que expresan pausas, exclamacións e interrogacións. ▪ B3.4. Ler en voz alta textos moi breves, moi elementais e previamente traballados oralmente, amosando una entoación e pronuncia adecuadas 	<p>sinxelos e previamente traballados de forma oral, con entoación e pronuncia comprensibles.</p>

BLOQUE 4. PRODUCCIÓN DE TEXTOS ESCRITOS

<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Estratexias de produción: <ul style="list-style-type: none"> - Planificación: <ul style="list-style-type: none"> - Seleccionar o tipo de texto que se vai producir: conto, notas, diálogo teatral... próximos a súa idade. - Execución: <ul style="list-style-type: none"> - Expresar a mensaxe con claridade axustándose aos modelos. - Compensar as carencias léxicas mediante o uso do dicionario visual do alumnado e material dixital adaptado á súa idade. - Seleccionar e empregar progresivamente o léxico 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Escribir textos moi curtos e sinxelos, compostos de frases simples illadas, nun rexistro neutro, utilizando con razoable corrección as convencións ortográficas e os principais signos de puntuación, para falar de si mesmo, da súa contorna máis inmediata e de aspectos da súa vida cotiá, en situacións familiares e predicibles. ▪ B4.2. Utilizar as estratexias básicas máis adecuadas para a produción de textos escritos. ▪ B4.3. Aplicar patróns gráficos e convencións ortográficas básicas para escribir con razoable corrección palabras curtas que utiliza normalmente ao falar, pero non 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ PLEB4.1. Escribe palabras relacionadas coa súa imaxe e a súa vida cotiá traballadas previamente de forma oral.
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ PLEB4.2. Escribe pequenos diálogos ou narracións moi sinxelas e breves seguindo un modelo dado e respectando a estrutura gramatical máis sinxela.
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ PLEB4.3. Escribe frases moi sinxelas, organizadas con coherencia na súa secuencia e con léxico relacionado co tema da escritura.
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ PLEB4.4. Completa unha táboa con datos persoais básicos (nome, apelido, idade...).

SEGUNDO TRIMESTRE
UNIDADES 3 e 4 Peace, Carnival, Easter

Contidos	Crterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<p>adequado ao tema.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Inicialse no uso dalgún recurso cohesivo para non repetir palabras. - Apoiarse nas palabras e frases coñecidas previamente en interaccións orais sinxelas e de lectura. - Inicialse no emprego de materiais dixitais próximos a súa idade para reproducir mensaxes escritos sinxelos. <ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.2. Patróns gráficos, convencións ortográficas e de puntuación elementais: <ul style="list-style-type: none"> - Uso dos signos de puntuación máis básicos. - Asociación global de grafía, pronunciación e significado a partir de modelos escritos que representan expresións orais coñecidas. 	<p>necesariamente cunha ortografía totalmente normalizada.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ PLEB4.5. Revisa o texto antes de facer a súa versión definitiva, elaborando borradores nos que se observa a reparación da ortografía e doutros aspectos relacionados coa secuencia adecuada das frases e mesmo a pertinencia das ilustracións, se é o caso.

BLOQUE 5. COÑECEMENTO DA LINGUA E CONSCIENCIA INTERCULTURAL

<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.1. Aspectos socioculturais e sociolingüísticos: <ul style="list-style-type: none"> - Interese e curiosidade por aprender unha lingua estranxeira. - Recoñecemento e uso das fórmulas básicas da relación social e cortesía. - Achegamento a algúns aspectos culturais semellantes á realidade do alumnado a través de producións multimedia e de manifestacións artísticas da cultura dos países onde se fala a lingua estranxeira. - Identificación de similitudes e diferenzas entre as linguas que coñece para mellorar a súa aprendizaxe e lograr unha competencia 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.1. Identificar aspectos socioculturais básicos concretos e significativos e aplicar os coñecementos adquiridos sobre estes a unha comprensión adecuada do texto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ PLEB5.1. Identifica aspectos básicos da vida cotiá dos países onde se fala a lingua estranxeira (horarios, comidas, festas ...) e compáraos cos propios, amosando unha actitude de apertura cara ao diferente.
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.2. Amosar curiosidade pola lingua e desexos de participar en actividades individuais ou colectivas que soliciten o seu uso comunicativo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ PLEB5.2. Recoñece e aplica fórmulas básicas de relación social.
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.3. Iniciar e rematar as interaccións adecuadamente. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ PLEB5.3. Recoñece preguntas e respostas sinxelas sobre si mesmo/a e dos e das demais.
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.4. Obter e dar información básica persoal, á súa contorna máis inmediata e na situación de comunicación propia da aula. ▪ B5.5. Expresar nocións moi básicas e elementais relativas 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ PLEB5.4. Diferenza saúdos de despedidas e o uso de fórmulas de cortesía (Please, thank you, excuse me...).

SEGUNDO TRIMESTRE
UNIDADES 3 e 4 Peace, Carnival, Easter

Contidos	Craterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<p>comunicativa integrada.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.2. Funcións comunicativas: <ul style="list-style-type: none"> - Establecemento relacións sociais: saudar, agradecer, despedirse, dirixirse aos demais. - Realización de preguntas e respostas sinxelas sobre aspectos persoais dun mesmo/a e dos e das demais (nome, apelido, idade, gustos). - Realización de preguntas e respostas sinxelas sobre os animais máis próximos a súa contorna, bebida... Realización de preguntas e respostas sinxelas sobre os días da semana, os meses e o tempo atmosférico etc. - Realización de preguntas e respostas sinxelas sobre a localización de obxectos etc. - Identificación e seguimento de instrucións. - Expresión da posesión dun mesmo/a e dunha terceira persoa. - Expresión do que lle gusta e non lle gusta. - Identificación dos materias que compoñen os obxectos. - Identificación das partes do corpo e da cara. - Identificación dos membros da familia próximos. - Identificación dos elementos máis próximos á súa contorna. - Identificación de pezas de roupa. - Identificación das estacións. - Expresión de habilidade e capacidade para realizar unha acción en negativa e 	<p>a tamaño, cantidade, posesión, número calidades físicas, forma e cor.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.6. Comprender e expresar a posesión. ▪ B5.7. Expressar e identificar os seus gustos. ▪ B5.8. Utilizar adecuadamente as estruturas morfosintácticas máis básicas e frecuentes para realizar as funcións comunicativas propias do seu nivel. ▪ B5.9. Recoñecer estruturas sintácticas básicas e os seus significados asociados. ▪ B5.10. Utilizar estruturas sintácticas básicas (p. e. enlazar palabras ou grupos de palabras con conectores básicos como “e, ou”, adecuándoas aos propósitos comunicativos. ▪ B5.11. Mostrar un control limitado dun conxunto de estruturas gramaticais sinxelas e de modelos de oracións e frases dentro un repertorio memorizado. ▪ B5.12. Comprender e utilizar o léxico propio do nivel en contextos comunicativos sinxelos. ▪ B5.13. Recoñecer e utilizar un repertorio limitado de léxico de alta frecuencia relativo a situacións cotiás e temas habituais e concretos relacionados coas súas experiencias, necesidades e intereses. ▪ B5.14. Valorar as linguas estranxeiras como instrumento de comunicación. ▪ B5.15. Comparar aspectos básicos das linguas que coñece para mellorar na súa aprendizaxe e lograr unha competencia integrada. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ PLEB5.5. Identifica, asocia e menciona palabras e frases simples moi próximos á súa idade con imaxes ilustrativas que clarifican o seu significado.
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ PLEB5.6. Adquire as rutinas de saúdos e despedidas e diríxese aos demais utilizando as fórmulas de cortesía básicas.
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ PLEB5.7. Expressa e identifica a posesión referida a si mesmo/a e a unha terceira persoa.
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ PLEB5.8. Expressa e identifica o que lle gusta e o que non lle gusta.
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ PLEB5.9. Estrutura adecuadamente os elementos das oracións, mantén a concordancia de número e usa correctamente os nexos máis básicos.
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ PLEB5.10. Diferenza preguntas e respostas moi simples.
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ PLEB5.11. Memoriza rutinas lingüísticas básicas e moi sinxelas para, por exemplo, desenvolverse nas interaccións de aula e expresar e preguntar cantidades.
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ PLEB5.12. Participa activamente en xogos de letras, elaboración de glosarios ilustrados, dramatizacións etc.
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ PLEB5.13. Expressa estados de ánimo elementais (happy/sad, bored...).
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ PLEB5.14. Comprende e usa

SEGUNDO TRIMESTRE
UNIDADES 3 e 4 Peace, Carnival, Easter

Contidos	Crterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<p>afirmativa.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Realización de preguntas e respostas en relación ao permiso e axuda. - Formulación de preguntas e respostas sobre o estado de ánimo. - Formulación de preguntas e respostas en relación á cantidade. <p>▪ B5.3. Estructuras sintáctico-discursivas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Preguntas e respostas sobre aspectos persoais como nome, idade, cor favorita e estado (What's your name?, My name is, How old are you?, I'm, What's your favourite colour?, My favourite colour is/It's, I'm (hungry)). - Preguntas e respostas sobre os días da semana, meses e o tempo atmosférico (What day is it today?, It's, What's the weather like today?, It's, What month are you in?, I'm in). - Preguntas e respostas sobre obxectos do seu interese (Where's is it?, It's in/on/under/next to). - Identificación e seguimento de instrucións (Touch your (legs)...). - Expresión de posesión en primeira e terceira persoa (I've got, He/She's got) e formulación da pregunta correspondente e resposta afirmativa e negativa (Have you got?, Yes, I have/No, I haven't, Has he/she got?, Yes, he/she has, No, he/she hasn't). - Expresión do gusto en primeira persoa en afirmativa e negativa (I like (salad), I don't like (chips)). 		<p>adecuadamente o vocabulario básico necesario para participar nas interaccións de aula, ler textos infantís moi sinxelos e escribir con léxico traballado previamente de forma oral.</p> <p>▪ PLEB5.15. Aмосa interese por comunicarse na lingua estranxeira nas interaccións de aula.</p> <p>▪ PLEB5.16. Compara aspectos moi básicos e elementais (gráficos, sintácticos, léxicos) das linguas que coñece.</p>

SEGUNDO TRIMESTRE
UNIDADES 3 e 4 Peace, Carnival, Easter

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> - Expresión de cantidade: contar desde 21 a 50. - Expresión das cores, das partes do corpo e cara, de elementos próximos (What's this?, It's...), membros da familia (Who's this ?, This is my (brother), alimentos (What's this?, This is). - Identificación das pezas de roupa (I'm wearing). - Expresión de habilidade en afirmativa e negativa (I can, I can't). - Preguntas e respostas sobre permiso e axuda (Can I...?). - Preguntas e respostas sobre o estado de ánimo (Are you (hungry?, Yes, I am/No I'm not). - Expresión da cantidade de obxectos o persoas (How many... are there?). <p>▪ B5.4. Léxico oral de alta frecuencia (recepción e produción) relativo a cores, números ata o 50, materiais escolares, formas xeométricas básicas, membros da familia, comidas e bebidas máis cotiás, xoguetes, estado e sentimentos, tempo atmosférico, días da semana, meses, accións, materiais, animais domésticos (de compañía e de granxa), partes do corpo e da cara, e partes da casa.</p>		

TERCEIRO TRIMESTRE
UNIDADES 5 e 6, Summer

Contidos	Critérios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
BLOQUE 1. COMPRENSIÓN DE TEXTOS ORAIS		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Estratexias de comprensión: <ul style="list-style-type: none"> - Iniciación, a través do xogo e da expresión corporal e musical, á formulación de hipóteses sobre o que se vai escoitar en función dos interlocutores que participan na interacción e do contexto, en situacións de comunicación moi sinxelas conectadas cos intereses do alumnado. - Captación da idea global e identificación dalgúns elementos específicos en textos orais, con axuda de elementos lingüísticos e non lingüísticos do contexto. - Identificación do tema de textos sinxelos, adaptados á idade e próximos á súa experiencia (contos, rimas, cancións...). - Asociación de palabras e expresións sinxelas con elementos paraverbais. - Asociación de palabras e frases sinxelas con elementos xestuais e visuais ou co apoio de ilustracións en soporte papel e dixital. - Seguimento verbal e non verbal de instrucións moi sinxelas. - Repetición, memorización e observación de modelos, para a adquisición de léxico e expresións moi básicas da lingua estranxeira. ▪ B1.2. Patróns sonoros; rítmicos e de entoación sinxelos: iniciación a algúns aspectos fonéticos, do ritmo, e ton da lingua estranxeira e uso para a comprensión oral. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Comprender o sentido xeral de textos orais propios da súa idade (contos breves e sinxelos, rimas infantís, cancións adiviñas moi evidentes) emitidos con ritmo discursivo lento, con claridade e de viva voz ou por medios técnicos que non distorsionen a percepción da mensaxe, con apoio visual moi redundante que axude á comprensión. ▪ B1.2. Comprender preguntas e informacións relativas á información persoal básica (nome, idade, gustos...), instrucións elementais e peticións relativas ao comportamento na aula. ▪ B1.3. Facer hipóteses sobre o posible sentido dun texto apoiándose en elementos paraverbais evidentes e en situacións de comunicación familiares. ▪ B1.4. Discriminar patróns sonoros, rítmicos e de entoación básicos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ PLEB1.1. Comprende a información esencial dun conto, rima ou canción moi breves, e moi sinxelos, previamente traballados, emitidos lentamente, cunha pronuncia ben articulada, e con apoios visuais moi redundantes que axuden á comprensión. ▪ PLEB1.2. Comprende vocabulario básico sobre temas familiares a través de apoio visual. ▪ PLEB1.3. Comprende preguntas básicas (nome, idade e gustos) sobre si mesmo/a e dos e das demais. ▪ PLEB1.4. Sigue instrucións e comprende peticións relativas á vida escolar e da súa contorna (Open/close the book, sit down...).

TERCEIRO TRIMESTRE
UNIDADES 5 e 6, Summer

Contidos	Critérios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
-----------------	--------------------------------	----------------------------------

BLOQUE 2. PRODUCCIÓN DE TEXTOS ORAIS

<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Estratexias de produción: <ul style="list-style-type: none"> - Planificación: <ul style="list-style-type: none"> - Concibir a mensaxe con claridade e practicalo varias veces. - Execución: <ul style="list-style-type: none"> - Expressar a mensaxe con claridade axustándose aos modelos. - Compensar as carencias lingüísticas mediante procedementos non verbais. - Usar linguaxe non verbal que corresponda á situación comunicativa (xestos, expresións faciais, posturas, contacto visual ou corporal). - Sinalar obxectos ou realizar accións que aclaren o significado. - Participar en representacións, memorizar e recitar poemas, cantar cancións, contar contos etc., empregando respostas verbais e non verbais (movemento, accións, debuxos, modelado ou mímica). - Reproducir textos orais coñecidos, repetir e reproducir de acordo con modelos orais. - Imitar situacións de comunicación breves a través de dramatizacións, de xogos, de rutinas etc. - Participar con actitude de colaboración en xogos, dramatizacións... que precisen de sinxelas 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Falar de si mesmo/a e das persoas da súa contorna inmediata, de lugares e obxectos, así como de expresar os seus gustos e intereses, usando expresións e frases sinxelas e de uso moi frecuente, normalmente illadas ou enlazadas con conectores básicos (and/or). ▪ B2.2. Participar activamente en conversas que requiran un intercambio directo de información en áreas de necesidade inmediata ou sobre temas moi familiares, aínda que en ocasións a pronuncia non sexa tan clara e poida provocar confusións lingüísticas. ▪ B2.3. Producir patróns sonoros, acentuais, rítmicos e de entoación básicos e de uso diario. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ PLEB2.1. Fai presentacións moi breves e elementais previamente preparadas e ensaiadas sobre temas moi próximos a un mesmo e dos e das demais (dicir o seu nome e idade, a cor do pelo e os ollos, presentar á súa familia, indicar as súas preferencias) cunha pronuncia e entoación comprensibles. ▪ PLEB2.2. Pregunta e responde para dar/obter información en conversas básicas (nome, idade, gustos). ▪ PLEB2.3. Amosa unha actitude de escoita atenta. ▪ PLEB2.4. Reproduce comprensiblemente textos orais sinxelos e breves (p.e. cancións, rimas) aprendidos a través de xogos. ▪ PLEB2.5. Amosa unha actitude positiva cara á aprendizaxe dunha lingua estranxeira.
---	--	---

TERCEIRO TRIMESTRE UNIDADES 5 e 6, Summer		
Contidos	Critérios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<p>intervencións orais.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Empregar a lingua estranxeira en situacións variadas de comunicación, seguindo modelos. - Participar oralmente en situacións reais ou simuladas a través de respostas verbais e non verbais facilitadas por rutinas de comunicación. - Producir textos orais moi sinxelos e coñecidos previamente mediante a participación activa en rutinas, representacións, cancións, recitados, dramatizacións etc. <ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.2. Patróns sonoros, rítmicos e de entoación básicos: iniciación a algúns aspectos básicos da fonética, do ritmo, acentuación e ton da lingua estranxeira e uso para a comprensión oral. 		
BLOQUE 3. COMPRENSIÓN DE TEXTOS ESCRITOS		
<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Estratexias de comprensión: <ul style="list-style-type: none"> - Activación progresiva dos coñecementos previos en relación á tipoloxía e tema de textos próximos a súa idade. - Identificación, moi guiada, da idea global de textos sinxelos e do seu interese (contos, cancións, rimas...) co apoio das ilustracións correspondentes. - Identificación de palabras clave do texto, relacionadas cos e coas personaxes e o contexto co apoio de ilustracións. ▪ B3.2. Aspectos socioculturais e sociolingüísticos: <ul style="list-style-type: none"> - Interese e curiosidade por 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Identificar o tema e comprender o sentido xeral e as ideas principais en textos simples e breves relacionados con temas familiares e de interese para o alumnado, que contan con apoio visual. ▪ B3.2. Utilizar e aplicar as estratexias básicas máis adecuadas para a comprensión do sentido xeral, a e as ideas principais do texto. ▪ B3.3. Discriminar patróns gráficos e recoñecer os significados e intencións comunicativas básicas relacionados coas convencións ortográficas básicas que expresan pausas, exclamacións e interrogacións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ PLEB3.1. Comprende palabras e frases simples en textos moi sinxelos relacionadas cos temas traballados previamente de forma oral. ▪ PLEB3.2. Comprende a idea principal dunha historia sinxela acompañada de apoio visual e identifica os e as personaxes principais. ▪ PLEB3.3. Fai hipóteses sobre o tema dun texto elemental a partir do título do mesmo e das imaxes que o ilustran. ▪ PLEB3.4. Le en voz alta textos sinxelos e previamente traballados de forma oral, con entoación e pronuncia

TERCEIRO TRIMESTRE
UNIDADES 5 e 6, Summer

Contidos	Critérios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<p>aprender unha lingua estranxeira.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Achegamento a algúns aspectos culturais semellantes á realidade do alumnado a través de producións multimedia e de manifestacións artísticas da cultura dos países onde se fala a lingua estranxeira. <ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.3. Patróns gráficos, convencións ortográficas e de puntuación elementais: <ul style="list-style-type: none"> - Identificación y uso de léxico e de estruturas elementais propias da lingua estranxeira, previamente empregadas. - Asociación global de grafía, pronunciación e significado a partir de modelos escritos que representan expresións orais coñecidas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.4. Ler en voz alta textos moi breves, moi elementais e previamente traballados oralmente, amosando una entoación e pronuncia adecuadas 	<p>comprensibles.</p>

BLOQUE 4. PRODUCCIÓN DE TEXTOS ESCRITOS

<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Estratexias de produción: <ul style="list-style-type: none"> - Planificación: <ul style="list-style-type: none"> - Seleccionar o tipo de texto que se vai producir: conto, notas, diálogo teatral... próximos a súa idade. - Execución: <ul style="list-style-type: none"> - Expresar a mensaxe con claridade axustándose aos modelos. - Compensar as carencias léxicas mediante o uso do dicionario visual do alumnado e material dixital adaptado á súa idade. - Seleccionar e empregar progresivamente o léxico adecuado ao tema. - Iniciar no uso dalgún recurso cohesivo para non repetir palabras. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Escribir textos moi curtos e sinxelos, compostos de frases simples illadas, nun rexistro neutro, utilizando con razoable corrección as convencións ortográficas e os principais signos de puntuación, para falar de si mesmo, da súa contorna máis inmediata e de aspectos da súa vida cotiá, en situacións familiares e predicibles. ▪ B4.2. Utilizar as estratexias básicas máis adecuadas para a produción de textos escritos. ▪ B4.3. Aplicar patróns gráficos e convencións ortográficas básicas para escribir con razoable corrección palabras curtas que utiliza normalmente ao falar, pero non necesariamente cunha ortografía totalmente normalizada. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ PLEB4.1. Escribe palabras relacionadas coa súa imaxe e a súa vida cotiá traballadas previamente de forma oral.
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ PLEB4.2. Escribe pequenos diálogos ou narracións moi sinxelas e breves seguindo un modelo dado e respectando a estrutura gramatical máis sinxela.
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ PLEB4.3. Escribe frases moi sinxelas, organizadas con coherencia na súa secuencia e con léxico relacionado co tema da escritura.
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ PLEB4.4. Completa unha táboa con datos persoais básicos (nome, apelido, idade...).
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ PLEB4.5. Revisa o texto antes de facer a súa versión

TERCEIRO TRIMESTRE
UNIDADES 5 e 6, Summer

Contidos	Critérios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<ul style="list-style-type: none"> - Apoiarse nas palabras e frases coñecidas previamente en interaccións orais sinxelas e de lectura. - Iniciarse no emprego de materiais dixitais próximos a súa idade para reproducir mensaxes escritos sinxelos. <p>▪ B4.2. Patróns gráficos, convencións ortográficas e de puntuación elementais:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uso dos signos de puntuación máis básicos. - Asociación global de grafía, pronunciación e significado a partir de modelos escritos que representan expresións orais coñecidas. 		<p>definitiva, elaborando borradores nos que se observa a reparación da ortografía e doutros aspectos relacionados coa secuencia adecuada das frases e mesmo a pertinencia das ilustracións, se é o caso.</p>

BLOQUE 5. COÑECEMENTO DA LINGUA E CONSCIENCIA INTERCULTURAL

<p>▪ B5.1. Aspectos socioculturais e sociolingüísticos:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Interese e curiosidade por aprender unha lingua estranxeira. - Recoñecemento e uso das fórmulas básicas da relación social e cortesía. - Achegamento a algúns aspectos culturais semellantes á realidade do alumnado a través de producións multimedia e de manifestacións artísticas da cultura dos países onde se fala a lingua estranxeira. - Identificación de similitudes e diferenzas entre as linguas que coñece para mellorar a súa aprendizaxe e lograr unha competencia comunicativa integrada. <p>▪ B5.2. Funcións comunicativas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Establecemento relacións sociais: saudar, agradecer, 	<p>▪ B5.1. Identificar aspectos socioculturais básicos concretos e significativos e aplicar os coñecementos adquiridos sobre estes a unha comprensión adecuada do texto.</p> <p>▪ B5.2. Aposar curiosidade pola lingua e desexos de participar en actividades individuais ou colectivas que soliciten o seu uso comunicativo.</p> <p>▪ B5.3. Iniciar e rematar as interaccións adecuadamente.</p> <p>▪ B5.4. Obter e dar información básica persoal, á súa contorna máis inmediata e na situación de comunicación propia da aula.</p> <p>▪ B5.5. Expresar nocións moi básicas e elementais relativas a tamaño, cantidade, posesión, número calidades físicas, forma e cor.</p> <p>▪ B5.6. Comprender e expresar</p>	<p>▪ PLEB5.1. Identifica aspectos básicos da vida cotiá dos países onde se fala a lingua estranxeira (horarios, comidas, festas ...) e compáraos cos propios, amosando unha actitude de apertura cara ao diferente.</p>
		<p>▪ PLEB5.2. Recoñece e aplica fórmulas básicas de relación social.</p>
		<p>▪ PLEB5.3. Recoñece preguntas e respostas sinxelas sobre si mesmo/a e dos e das demais.</p>
		<p>▪ PLEB5.4. Diferenza saúdos de despedidas e o uso de fórmulas de cortesía (Please, thank you, excuse me...).</p>
		<p>▪ PLEB5.5. Identifica, asocia e menciona palabras e frases simples moi próximos á súa idade con imaxes ilustrativas</p>

TERCEIRO TRIMESTRE
UNIDADES 5 e 6, Summer

Contidos	Cráterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<p>despedirse, dirixirse aos demais.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Realización de preguntas e respostas sinxelas sobre aspectos persoais dun mesmo/a e dos e das demais (nome, apelido, idade, gustos). - Realización de preguntas e respostas sinxelas sobre os animais máis próximos a súa contorna, bebida... Realización de preguntas e respostas sinxelas sobre os días da semana, os meses e o tempo atmosférico etc. - Realización de preguntas e respostas sinxelas sobre a localización de obxectos etc. - Identificación e seguimento de instrucións. - Expresión da posesión dun mesmo/a e dunha terceira persoa. - Expresión do que lle gusta e non lle gusta. - Identificación dos materias que compoñen os obxectos. - Identificación das partes do corpo e da cara. - Identificación dos membros da familia próximos. - Identificación dos elementos máis próximos á súa contorna. - Expresión de habilidade e capacidade para realizar unha acción en negativa e afirmativa. - Realización de preguntas e respostas en relación ao permiso e axuda. - Formulación de preguntas e respostas sobre o estado de ánimo. - Formulación de preguntas 	<p>a posesión.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.7. Expresar e identificar os seus gustos. ▪ B5.8. Utilizar adecuadamente as estruturas morfosintácticas máis básicas e frecuentes para realizar as funcións comunicativas propias do seu nivel. ▪ B5.9. Recoñecer estruturas sintácticas básicas e os seus significados asociados. ▪ B5.10. Utilizar estruturas sintácticas básicas (p. e. enlazar palabras ou grupos de palabras con conectores básicos como “e, ou”, adecuándoas aos propósitos comunicativos. ▪ B5.11. Mostrar un control limitado dun conxunto de estruturas gramaticais sinxelas e de modelos de oracións e frases dentro un repertorio memorizado. ▪ B5.12. Comprender e utilizar o léxico propio do nivel en contextos comunicativos sinxelos. ▪ B5.13. Recoñecer e utilizar un repertorio limitado de léxico de alta frecuencia relativo a situacións cotiás e temas habituais e concretos relacionados coas súas experiencias, necesidades e intereses. ▪ B5.14. Valorar as linguas estranxeiras como instrumento de comunicación. ▪ B5.15. Comparar aspectos básicos das linguas que coñece para mellorar na súa aprendizaxe e lograr unha competencia integrada. 	<p>que clarifican o seu significado.</p>
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ PLEB5.6. Adquire as rutinas de saúdos e despedidas e diríxese aos demais utilizando as fórmulas de cortesía básicas.
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ PLEB5.7. Expresa e identifica a posesión referida a si mesmo/a e a unha terceira persoa.
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ PLEB5.8. Expresa e identifica o que lle gusta e o que non lle gusta.
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ PLEB5.9. Estrutura adecuadamente os elementos das oracións, mantén a concordancia de número e usa correctamente os nexos máis básicos.
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ PLEB5.10. Diferenza preguntas e respostas moi simples.
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ PLEB5.11. Memoriza rutinas lingüísticas básicas e moi sinxelas para, por exemplo, desenvolverse nas interaccións de aula e expresar e preguntar cantidades.
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ PLEB5.12. Participa activamente en xogos de letras, elaboración de glosarios ilustrados, dramatizacións etc.
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ PLEB5.13. Expresa estados de ánimo elementais (happy/sad, bored...).
		<ul style="list-style-type: none"> ▪ PLEB5.14. Comprende e usa adecuadamente o vocabulario básico necesario para participar nas interaccións de aula, ler textos infantís moi

TERCEIRO TRIMESTRE
UNIDADES 5 e 6, Summer

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<p>e respostas en relación á cantidade.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.3. Estructuras sintáctico-discursivas: <ul style="list-style-type: none"> - Preguntas e respostas sobre aspectos persoais como nome, idade, cor favorita e estado (What's your name?, My name is, How old are you?, I'm, What's your favourite colour?, My favourite colour is/It's, I'm (hungry)). - Preguntas e respostas sobre os días da semana, meses e o tempo atmosférico (What day is it today?, It's, What's the weather like today?, It's, What month are you in?, I'm in). - Preguntas e respostas sobre obxectos do seu interese (Where's is it?, It's in/on/under/next to). - Identificación e seguimento de instrucións (Touch your (legs)...). - Expresión de posesión en primeira e terceira persoa (I've got, He/She's got) e formulación da pregunta correspondente e resposta afirmativa e negativa (Have you got?, Yes, I have/No, I haven't, Has he/she got?, Yes, he/she has, No, he/she hasn't). - Expresión do gusto en primeira persoa en afirmativa e negativa (I like (salad), I don't like (chips)). <ul style="list-style-type: none"> - Expresión de cantidade: contar desde 21 a 50. - Expresión das cores, das partes do corpo e cara, de elementos próximos (What's this?, It's...), membros da familia (Who's this ?, 		<p>sinxelos e escribir con léxico traballado previamente de forma oral.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ PLEB5.15. Aмосa interese por comunicarse na lingua estranxeira nas interaccións de aula. ▪ PLEB5.16. Compara aspectos moi básicos e elementais (gráficos, sintácticos, léxicos) das linguas que coñece.

TERCEIRO TRIMESTRE
UNIDADES 5 e 6, Summer

Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe
<p>This is my (brother), alimentos (What´s this?, This is).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Identificación das pezas de roupa (I´m wearing). - Expresión de habilidade en afirmativa e negativa (I can, I can´t). - Preguntas e respostas sobre permiso e axuda (Can I...?). - Preguntas e respostas sobre o estado de ánimo (Are you (hungry?., Yes, I am/No I´m not). - Expresión da cantidade de obxectos o persoas (How many... are there?. <p>▪ B5.4. Léxico oral de alta frecuencia (recepción e produción) relativo a cores, números ata o 50, materiais escolares, formas xeométricas básicas, membros da familia, comidas e bebidas máis cotiás, xoguetes, estado e sentimentos, tempo atmosférico, días da semana, meses, accións, materiais, animais domésticos (de compañía e de granxa), partes do corpo e da cara, e partes da casa.</p>		

3. Avaliación trimestral das competencias

Reading, W Writing)

(L Listening, S Speaking, R

Primeiro Trimestre					
Instrumentos de avaliación	Indicadores de avaliación por competencias	Niveis			
		1	2	3	4
<ul style="list-style-type: none"> • Tarefas diversas realizadas polo alumnado durante a actividade diaria na clase. • Caderno de clase do/a alumno/a. • Dossier individual (Proxectos, carpeta do/a alumno/a). • Actividades de avaliación (libro, fichas, probas escritas...) • Traballos en grupo. • Resolución de actividades e exercicios. • Actividades interactivas. • Preguntas individuais e grupais. • Participación do alumno/a. • Intervencións na aula. • Listas de control. • Escalas. • Rexistros anecdóticos persoais. • Rexistros 	Identifica e nomea os cuartos dunha casa (L, S, R, W) CCL	Identifica e reproduce pouco ou nada o vocabulario.	Identifica e reproduce algúns o vocabulario.	Identifica e reproduce a maioría do vocabulario.	Identifica e reproduce todo o vocabulario.
	Identifica e nomea as mascotas (L, S, R, W) CCL	Identifica e reproduce pouco ou nada o vocabulario.	Identifica e reproduce algúns o vocabulario.	Identifica e reproduce a maioría do vocabulario.	Identifica e reproduce todo o vocabulario
	Identifica e nomea mobles e é quen de situalos(L, S, R, W) CCL	Identifica e reproduce pouco ou nada o vocabulario	Identifica e reproduce algúns o vocabulario.	Identifica e reproduce a maioría do vocabulario.	Identifica e reproduce todo o vocabulario
	Distingue como se alimentan as mascotas (L, S, R, W) CCL	Identifica e reproduce pouco ou nada o vocabulario	Identifica e reproduce algúns o vocabulario.	Identifica e reproduce a maioría do vocabulario.	Identifica e reproduce todo o vocabulario
	Escoita e reproduce os chant (L,S) CCL	Non é quen de reproducir o word chant.	Reproduce o Word chant con moita dificultade	É quen de reproducir o Word chants aínda que as veces atopa alguna dificultade	É quen de reproducir os Word chants sen dificultade
	Escoita, entende e repite historias (L, S R) CCL	Non mostra ningún interese na historia é atopa grandes dificultades para reproducila.	Mostra pouco interese e non desfruta da historia. Repite con moita dificultade.	Mostra interese e desfruta das historietas. É quen de repetir a historieta atopando alguna dificultade.	Mostra interese e desfruta das historietas. É quen de repetilas sen dificultades.
	Escoita e responde ca linguaxe presentada na actividade ChatL (L, S) CCL	Atopa grandes dificultades e non é quen de entender e usar o vocabulario do tema e necesita total supervisión.	Atopa moitas dificultades para usar o vocabulario do tema e precisa moita axuda.	É quen de utilizar o vocabulario do tema aínda que atopa certas dificultades. Precisa pouca axuda.	É quen de utilizar o vocabulario do tema e non precisa axuda.
	Utiliza os materiais on (L, S, R) CD	Atopa grandes dificultades para utilizar o material on line e non é	Atopa moitas dificultades pero é quen de completar	É quen de utilizar este material pero precisa axuda	É quen de utilizar este material de maneira

<p>de incidencias.</p> <ul style="list-style-type: none"> Ficha de rexistro individual. Rúbricas de avaliación. 		quen de completar ningunha actividade..	alguna actividade con moitos erros	para completar as actividades.	autónoma e completa as actividades seno u con poucos erros
	Lembrae repite a historia (L, S) CAA	Non e quen de lembrar a historia nin de realizar as actividades relacionadas.	Atopa moitas dificultades para lembrar a historia e para realizar as actividades relacionadas.	É quen de lembrar a historia e de realizar as actividades relacionadas con algún erros.	É quen de lembrar a historia e de realizar as actividades relacionadas con poucos o ningún erro.
	Práctica a pronuncia de fonemas: /s/, /ei/ (L, S, R) CAA	Non é que de pronunciar os fonemas.	Atopa certas dificultades para a pronuncia.	É quen de pronunciar os fonemas pero comete algún erro.	Éiar correctamente os fonemas.
	Recoñece e le as palabras clave (S, R) CAA	Non recoñece e non é quen de ler as palabras clave.	Atopa moitas dificultades para recoñecer e ler as palabras clave.	E quen de recoñecer e ler a maioría das palabras clave.	Recoñece e le as palabras clave sen dificultade.
	Revisa a súa propia aprendizaxe (L, S, R, W) CAA	Non é quen de revisar a súa aprendizaxe. Precisa moita axuda	Atopa moitas dificultades para revisar a súa aprendizaxe. Non é autónomo pero precisa supervisión	É quen de revisala súa aprendizaxe de maneira autónoma pero comete algún erro.	É quen de revisala sua aprendizaxe de maneira autónoma sen cometer erros.
	Da respostas persoais e é consciente da importancia das normas de cortesía. "please" "thank you" (S, R) CSC	Ten grandes dificultades o non é quen de entender as normas de cortesía e raras veces ou nunca ten un comportamento axeitado..	Ten dificultades para entender a importancia das normas de cortesía e poucas veces ten un comportamento axeitado.	Entende e utiliza as normas de cortesía a maioría das vecese casi sempre ten un comportamento o axeitado.	Cumple sempre coas normas de cortesía e ten un comportament o axeitado.
	Participar en xogos. (S, R) CSIEE	Non participa nos xogos	É algo individualista aínda que participa nos xogos. Necesita moita axuda	Participa nos xogos de bo grado aínda que ten algunha dificultade é `precisa axuda.	Pa nos xogos mostrando boa actitude e non precisa axuda
	Participa en Role Plays (S) CSIEE	Non se esforza e non mostra interés en participar en role plays. Non é quen de comunicarse	Participa pero ten moitas dificultades para comunicarse e precisa axuda.	Participa e ten poucas dificultades para comunicarse. Precisa algunha axuda.	Participa e non ten dificultades para comunicarse. Non precisa axuda.
	Escoita e entende a	Non entende as historias e non é	Entende algunha parte da	Entende as historias e	Entende as historias e

	historia (L, S,) CCEC	quen de contestar ás preguntas sobre as mesmas.	historia e responde a alguna pregunta pero con moitísima dificultade.	responde á maioría das preguntas, pero atopa algunhas dificultades.	responde as preguntas sen dificultades.
	Canta as cancións (L, S) CCEC	Non quen de cantar as canción ou atopa grandes dificultades para facelo.	Ten grandes dificultades para cantar as cancións	É quen de cantar as cancións pero comete algún fallo	É queiáns sen en de cantar as cancións sen cometer erros.
	Xogos tradicionais en UK e en Galicia (L, S, R) CCEC	Non amosa ningún interés no tema	Mostra pouco interés no tema.	Mostra algún interés neste aspecto cultural, e desfruta comentando cos compañeiros	Mostra moito interés neste aspecto cultural, e desfruta comentando cos compañeiros

Segundo Trimestre					
Instrumentos de avaliación	Indicadores de avaliación por competencia s	Niveis			
		1	2	3	4
<ul style="list-style-type: none"> Tarefas diversas realizadas polo alumnado durante a actividade diaria na clase. Caderno de clase do/a alumno/a. Dossier individual (Proxectos, carpeta do/a alumno/a). Actividades de avaliación (libro, fichas, probas escritas...) Traballos en grupo. Resolución de actividades e exercicios. Actividades interactivas. Preguntas 	Identifica, pregunta e fala sobre a roupa (L, S, R, W) CCL	Atopa grandes dificultades ou non é quen de identificar o vocabulario. Non é que de completar as actividades.	Atopa moitas dificultades para identificar o vocabulario. Atopa moitas dificultades para completar as actividades.	É quen de identificar o vocabulario con certas dificultades. Completa as actividades pero atopa certas dificultades.	É quen identificar o que se fai na escola e completa as actividades sen dificultade.
	Identifica o vocabulario, fala e pregunta acerca das estacións (L, S, R, W) CCL	Atopa grandes dificultades ou non é quen de identificar o vocabulario. Non é que de completar as actividades.	Atopa moitas dificultades para identificar o vocabulario. Atopa moitas dificultades para completar as actividades.	É quen de identificar o vocabulario con certas dificultades. Completa as actividades pero atopa certas dificultades.	É quen identificar o que se fai na escola e completa as actividades sen dificultade.
	Identifica o vocabulario, fala e pregunta acerca de xogos infantís (L, S, R, W) CCL	Atopa grandes dificultades ou non é quen de identificar o vocabulario. Non é que de completar as actividades.	Atopa moitas dificultades para identificar o vocabulario. Atopa moitas dificultades para completar as actividades.	É quen de identificar o vocabulario con certas dificultades. Completa as actividades pero atopa certas dificultades.	É quen identificar o que se fai na escola e completa as actividades sen dificultade.
	Fala e pregunta sobre onde se pode, e	Atopa grandes dificultades. Non é que de completar as actividades.	Atopa moitas dificultades para completar as actividades.	Atopa certas dificultades pero e quen de completa	É quen de completar as actividades sen dificultade

<p>individuais e grupais.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Participación do alumno/a. • Intervencións na aula. • Listas de control. • Escalas. • Rexistros anecdóticos persoais. • Rexistros de incidencias. • Ficha de rexistro individual. • Rúbricas de avaliación. 	<p>onde non, xogar á pelota (L, S, R, W) CCL</p>			<p>as actividades con certa axuda.</p>	<p>e sen axuda.</p>
	<p>Escoita e reproduce word chants (L,S) CCL</p>	<p>Non é quen de reproducir o word chant.</p>	<p>Reproduce o Word chant con moita dificultade</p>	<p>É quen de reproducir o Word chants aínda que as veces atopa algunha dificultade</p>	<p>É quen de reproducir os Word chants sen dificultade</p>
	<p>Escoita, entende e repite historias (L, S R) CCL</p>	<p>Non mostra ningún interese na historia é atopa grandes dificultades para reproducila.</p>	<p>Mostra pouco interese e non disfruta da historia. Repite con moita dificultade.</p>	<p>Mostra interese e disfruta das historietas. É quen de repetir a historieta atopando algunha dificultade.</p>	<p>Mostra interese e disfruta das historietas. É quen de repetilas sen dificultades.</p>
	<p>Identifica, pregunta e di o que fai na escola. (L, S,i R, W) CCL</p>	<p>Atopa grandes dificultades ou non é quen de preguntar e falar sobre o que fain a escola. Non é que de completar as actividades.</p>	<p>Atopa moitas dificultades para preguntar e falar sobre o que fai na escola. Atopa moitas dificultades para completar as actividades.</p>	<p>É quen de preguntar e falar sobre o que fai na escola con certas dificultades. Completa as actividades pero atopa certas dificultades.</p>	<p>É quen de preguntar e falar sobre o que se fai na escola e completa as actividades sen dificultad.</p>
	<p>Escoita e responde ca linguaxe presentada na actividade ChatL (L, S) CCL</p>	<p>Atopa grandes dificultades e non é quen de entender e usar o vocabulario do tema e necesita total supervisión.</p>	<p>Atopa moitas dificultades para usar o vocabulario do tema e precisa moita axuda.</p>	<p>É quen de utilizar o vocabulario do tema aínda que atopa certas dificultades. Precisa pouca axuda.</p>	<p>É quen de utilizar o vocabulario do tema e non precisa axuda.</p>
	<p>Identifica os números do 11 ao 20 (L, S, R, W) CMCT</p>	<p>Non é quen de identificar os números nin de contar.</p>	<p>Atopa moitas dificultades a hora de identificar os números e de contar.</p>	<p>Identifica os números e é quen de contar pero comete algún erro.</p>	<p>Identica os números e é quen de contar en cometer erros.</p>
	<p>Utiliza os materiais on (L, S, R) CD</p>	<p>Atopa grandes dificultades para utilizar o material on line e non é quen de completar ningunha actividade..</p>	<p>Atopa moitas dificultades pero é quen de completar algunha actividade con moitos erros</p>	<p>É quen de utilizar este material pero precisa axuda para completar as actividades.</p>	<p>É quen de utilizar este material de maneira autónoma e completa as actividades sen ou con poucos erros</p>
	<p>Lembra e repite a historia (L, S) CAA</p>	<p>Non é quen de lembrar a historia nin de realizar as actividades relacionadas.</p>	<p>Atopa moitas dificultades para lembrar a historia e para realizar as actividades</p>	<p>É quen de lembrar a historia e de realizar as actividades relacionadas</p>	<p>É quen de lembrar a historia e de realizar as actividades relacionadas</p>

			relacionadas.	con algún erro.	con poucos o ningún erro.
Práctica a pronuncia de fonemas: /g/, /i: / (L, S, R) CAA	Non é que de pronunciar os fonemas.	Atopa certas dificultades para a pronuncia.	É quen de pronunciar os fonemas pero comete algún erro.	Éiar correctamente os fonemas.	
Recoñece e le as palabras clave (S, R) CAA	Non recoñece e non é quen de ler as palabras clave.	Atpoa moitas dificultades para recoñecer e ler as palabras clave.	E quen de recoñecer e ler a maioría das palabras clave.	Recoñece e le as palabras clave sen dificultade.	
Revisa a súa propia aprendizaxe (L, S, R, W) CAA	Non é quen de revisar a súa aprendizaxe. Precisa moita axuda	Atopa moitas dificultades para revisar a súa aprendizaxe. Non é autónomo pero precisa supervisión	É quen de revisala súa aprendizaxe de maneira autónoma pero comete algún erro.	É quen de revisala sua aprendizaxe de maneira autónoma sen cometer erros.	
Da respostas persoais e é consciente da importancia das normas de cortesía. "please" "thank you" (S, R) CSC	Ten grandes dificultades o non é quen de entender as normas de cortesía e raras veces ou nunca ten un comportamento axeitado..	Ten dificultades para entender a importancia das normas de cortesía e poucas veces ten un comportamento axeitado.	Entende e utiliza as normas de cortesía a maioría das vecese casi sempre ten un comportamento o axeitado.	Cumple sempre coas normas de cortesía e ten un comportament o axeitado.	
Participar en xogos. (S, R) CSIEE	Non participa nos xogos	É algo individualista aínda que participa nos xogos. Necesita moita axuda	Participa nos xogos de bo grado aínda que ten alguna dificultade é `precisa axuda.	Pa nos xogos mostrando boa actitude e non precisa axuda	
Participa en Role Plays (S) CSIEE	Non se esforza e non mostra interés en participar en role plays. Non é quen de comunicarse	Participa pero ten moitas dificultades para comunicarse e precisa axuda.	Participa e ten poucas dificultades para comunicarse. Precisa alguna axuda.	Participa e non ten dificultades para comunicarse. Non precisa axuda.	
Escoita e entende a historia (L, S,)CCEC	Non entende as historias e non é quen de contestar ás preguntas sobre as mesmas.	Entende alguna parte da historia e responde a alguna pregunta pero con moitísima dificultade.	Entende as historias e responde á maioría das preguntas, pero atopa algunhas dificultades.	Entende as historias e responde as preguntas sen dificultades.	

	Canta as cancións (L, S) CCEC	Non quen de cantar as cancións ou atopa grandes dificultades para facelo.	Ten grandes dificultades para cantar as cancións	É quen de cantar as cancións pero comete algún fallo	É queións sen en de cantar as cancións sen cometer erros.
--	--------------------------------------	---	--	--	---

Terceiro Trimestre					
Instrumentos de avaliación	Indicadores de avaliación por competencias	Niveis			
		1	2	3	4
<ul style="list-style-type: none"> • Tarefas diversas realizadas polo alumnado durante a actividade diaria na clase. • Caderno de clase do/a alumno/a. • Dossier individual (Proxectos, carpeta do/a alumno/a). • Actividades de avaliación (libro, fichas, probas escritas...) • Traballos en grupo. • Resolución de actividades e exercicios. • Actividades interactivas. • Preguntas individuais e grupais. • Participación do alumno/a. • Intervencións na aula. • Listas de control. • Escalas. • Rexistros 	Identifica o vocabulario, fala e pregunta acerca de problemas de saúde(L, S, R, W) CCL	Atopa grandes dificultades ou non é quen de identificar o vocabulario. Non é que de completar as actividades.	Atopa moitas dificultades para identificar o vocabulario. Atopa moitas dificultades para completar as actividades.	É quen de identificar o vocabulario con certas dificultades. Completa as actividades pero atopa certas dificultades.	É quen identificar o que se fai na escola e completa as actividades sen dificultade.
	Fala e pregunta acerca de como manterse san (L, S, R, W) CCL	Atopa grandes dificultades. Non é que de completar as actividades.	Atopa moitas dificultades para completar as actividades.	Atopa certas dificultades pero e quen de completa as actividades con certa axuda.	É quen de completar as actividades sen dificultade e sen axuda.
	Identifica e nomea vocabulario relacionado coa saúde (L, S, R, W) CCL	Identifica e reproduce pouco ou nada o vocabulario	Identifica e reproduce algúns o vocabulario.	Identifica e reproduce a maioría do vocabulario.	Identifica e reproduce todo o vocabulario
	Fala e pregunta sobre a seguridade vial: cruzar a rúa sen perigo (L, S, R, W) CCL	Atopa grandes dificultades. Non é que de completar as actividades.	Atopa moitas dificultades para completar as actividades.	Atopa certas dificultades pero e quen de completa as actividades con certa axuda.	É quen de completar as actividades sen dificultade e sen axuda.
	Escoita e reproduce o Word chant (L,S) CCL	Non é quen de reproducir o word chant.	Reproduce o Word chant con moita dificultade	É quen de reproducir o Word chants aínda que as veces atopa alguna dificultade	É quen de reproducir os Word chants sen dificultade
	Escoita, entende e repite historias (L, S R) CCL	Non mostra ningún interese na historia é atopa grandes dificultades para reproducila.	Mostra pouco interese e non desfruta da historia. Repite con moita dificultade.	Mostra interese e desfruta das historietas. É quen de repetir a historieta atopando alguna dificultade.	Mostra interese e desfruta das historietas. E quen de repetilas sen dificultades.

<p>anecdóticos persoais.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rexistros de incidencias. • Ficha de rexistro individual. • Rúbricas de avaliación. 	<p>Identifica, pregunta e di o que fai na escola. (L, S, R, W) CCL</p>	<p>Atopa grandes dificultades ou non é quen de preguntar e falar sobre o que fain a escola. Non é que de completar as actividades.</p>	<p>Atopa moitas dificultades para preguntar e falar sobre o que fai na escolar. Atopa moitas dificultades para completar as actividades.</p>	<p>É quen de preguntar e falar sobre o que fai na escola con certas dificultades. Completa as actividades pero atopa certas dificultades.</p>	<p>É quen de preguntar e falar sobre o que se fai na escola e completa as actividades sen dificultad.</p>
	<p>Escoita e responde ca linguaxe presentada na actividade ChatL (L, S) CCL</p>	<p>Atopa grandes dificultades e non é quen de entender e usar o vocabulario do tema e necesita total supervisión.</p>	<p>Atopa moitas dificultades para usar o vocabulario do tema e precisa moita axuda.</p>	<p>É quen de utilizar o vocabulario do tema aínda que atopa certas dificultades. Precisa pouca axuda.</p>	<p>É quen de utilizar o vocabulario do tema e non precisa axuda.</p>
	<p>Utiliza os materiais on (L, S, R) CD</p>	<p>Atopa grandes dificultades para utilizar o material on line e non é quen de completar ninguna actividade..</p>	<p>Atopa moitas dificultades pero e quen de de completar alguna actividade con moitos erros</p>	<p>É quen de utilizar este material pero precisa axuda para completar as actividades.</p>	<p>É quen de utilizar este material de maneira autónoma e completa as actividades seno u con poucos erros</p>
	<p>Lembra e repite a historia (L, S) CAA</p>	<p>Non e quen de lembrar a historia nin de realizar as actividades relacionadas.</p>	<p>Atopa moitas dificultades para lembrar a historia e para realizar as actividades relacionadas.</p>	<p>É quen de lembrar a historia e de realizar as actividades relacionadas con algún erros.</p>	<p>É quen de lembrar a historia e de realizar as actividades relacionadas con poucos o ningún erro.</p>
	<p>Práctica a pronuncia de fonemas:/m/, /b/(L, S, R) CAA</p>	<p>Non é que de pronunciar os fonemas.</p>	<p>Atopa certas dificultades para a pronuncia.</p>	<p>É quen de pronunciar os fonemas pero comete algún erro.</p>	<p>Éiar correctamente os fonemas.</p>
	<p>Recoñece e le as palabras clave (S, R) CAA</p>	<p>Non recoñece e non é quen de ler as palabras clave.</p>	<p>Atpoa moitas dificultades para recoñecer e ler as palabras clave.</p>	<p>E quen de recoñecer e ler a maioría das palabras clave.</p>	<p>Recoñece e le as palabras clave sen dificultade.</p>
	<p>Revisa a súa propia aprendizaxe (L, S, R, W) CAA</p>	<p>Non é quen de revisar a súa aprendizaxe.Precisa moita axuda</p>	<p>Atopa moitas dificultades para revisar a súa aprendizaxe.No n é autónomo pero precisa supervisión</p>	<p>É quen de revisala súa aprendizaxe de maneira autónoma pero comete algún erro.</p>	<p>É quen de revisala sua aprendizaxe de maneira autónoma sen cometer erros.</p>
	<p>Da respostas persoais e é</p>	<p>Ten grandes dificultades o non é quen de entender as normas de</p>	<p>Ten dificultades para entender a importancia das normas de cortesía e</p>	<p>Entende e utiliza as normas de cortesía a maioría das</p>	<p>Cumple sempre coas normas de cortesía e ten un</p>

	consciente da importancia das normas de cortesía. “please” “thank you” (S, R) CSC	cortesía e raras veces ou nunca ten un comportamento axeitado..	poucas veces ten un comportamento axeitado.	vecese casi sempre ten un comportamento o axeitado.	comportamento axeitado.
	Participar en xogos. (S, R) CSIEE	Non participa nos xogos	É algo individualista aínda que participa nos xogos. Necesita moita axuda	Participa nos xogos de bo grado aínda que ten algunha dificultade é precisa axuda.	Pa nos xogos mostrando boa actitude e non precisa axuda
	Fai os recortables. (S) CSIEE	Non se esforza e non mostra interés en realizar esta actividade.	Non sempre se esforza para realizar estas actividades. As veces mostra interés. Precisa axuda.	A maioría das veces esforzase en facer a actividade e sintese orgulloso do resultado obtido aínda que precisa algunha axuda.	Realiza o traballo sen axuda e sintese orgulloso do traballo obtido.
	Participa en Role Plays (S) CSIEE	Non se esforza e non mostra interés en participar en role plays. Non é quen de comunicarse	Participa pero ten moitas dificultades para comunicarse e precisa axuda.	Participa e ten poucas dificultades para comunicarse. Precisa algunha axuda.	Participa e non ten dificultades para comunicarse. Non precisa axuda.
	Escoita e entende a historia (L, S,) CCEC	Non entende as historias e non é quen de contestar ás preguntas sobre as mesmas.	Entende algunha parte da historia e responde a algunha pregunta pero con moitísima dificultade.	Entende as historias e responde á maioría das preguntas, pero atopa algunhas dificultades.	Entende as historias e responde as preguntas sen dificultades.
	Canta as cancións (L, S) CCEC	Non quen de cantar as cancións ou atopa grandes dificultades para facelo.	Ten grandes dificultades para cantar as cancións	É quen de cantar as cancións pero comete algún fallo	É queiós sen en de cantar as cancións sen cometer erros.
	Animais na campaña inglesa eno campo en Galicia(L; S, R) CCEC	Non amosa ningún interés no tema.	Mostra pouco interés no tema.	Mostra algún interés neste aspecto cultural, e disfruta comentando cos compañeiros	Mostra moito interés neste aspecto cultural, e disfruta comentando cos compañeiros

	Xoguetes típicos de UK e en Galicia (L, S, R) CCEC	Non amosa ningún interese no tema	Mostra pouco interese no tema.	Mostra algún interese neste aspecto cultural, e disfruta comentando cos compañeiros	Mostra moito interese neste aspecto cultural, e disfruta comentando cos compañeiros
--	---	-----------------------------------	--------------------------------	---	---

4. Criterios de promoción segundo curso:

Area: PRIMEIRA LINGUA ESTRANXEIRA

Perfil Competencia: COMPETENCIA EN COMUNICACIÓN LINGÜÍSTICA

Estándar	ADQUIRIDO (Sí/Non)
Comprende a información esencial dun conto, rima ou canción moi breves e sinxelos, previamente traballados, emitidos lenta-mente, cunha pronuncia ben articulada, e con apoios visuais moi redundantes que axuden á comprensión.	
Comprende vocabulario moi elemental e sinxelo sobre temas familiares acompañados de imaxes que os ilustran con claridade.	
Comprende preguntas moi básicas sobre si mesmo/a (nome, idade, gustos...) e a información igualmente básica sobre outras persoas.	
Sigue instrucións e comprende peticións relativas á vida escolar máis básica (abrir/pechar o libro, sentar, dar un lapis...).	
Fai presentacións moi breves e elementais previamente preparadas e ensaiadas sobre temas moi próximos a si mesmo/a (dicir o seu nome, idade, a súa cor favorita, presentar á súa familia, indicar os seus gustos) cunha pronuncia e entoación comprensibles.	
Pregunta e responde para dar/obter información en conversas moi sinxelas e elementais (nome, idade, cor favoritas ou gustos).	
Amosa unha actitude de escoita atenta.	
Reproduce com-prensiblemente textos orais moi sinxelos e breves (p.e. cancións, rimas) aprendidos a través de xogos.	
Comprende palabras e frases moi sinxelas escritas, relacionadas cos temas traballados.	
Comprende a idea principal dunha historia moi elemental acompañada de apoio visual e identifica os e as personaxes principais.	
Fai hipóteses sobre o tema dun texto elemental a partir do título do mesmo e das imaxes que o ilustran.	
Le en voz alta textos moi breves, moi elementais e previamente traballados de forma oral, con entoación e pronuncia comprensibles e, se cumprise, rectificando espontaneamente	
Escribe palabras relacionadas coa súa imaxe e a súa vida cotiá.	
Escribe pequenos diálogos ou narracións moi sinxelas e breves seguindo un modelo dado e respectando a estrutura gramatical máis sinxela.	
Escribe frases moi sinxelas, lexibles, organizadas con coherencia na súa secuencia e con léxico relacionado co tema da escritura	
Revisa o texto antes de facer a súa versión definitiva, elaborando borradores nos que se observa a reparación da ortografía e doutros aspectos relacionados coa se-cuencia adecuada das frases e mesmo a pertinencia das ilustracións, se é o	

caso.	
Recoñece e utiliza fórmulas básicas de relación social.	
Participa voluntariamente nas actividades de aula e amosa curiosidade pola lingua e por coñecer aspectos socioculturais dos países onde se fala.	
Diferenza saúdos de despedidas e o uso fórmulas de cortesía (Please, thank you, excuse me).	
Pregunta e responde de xeito comprensible sobre aspectos persoais moi básicos nome, idade e gustos) e da súa contorna (obxectos, espazos e seres vivos).	
Expresa e identifica estados de ánimo básicos (happy, sad...)	
Expresa e identifica o permiso e a prohibición (you cant/can't) o acordo (That's right).	
Estrutura adecuadamente os elementos das oracións, mantén a concordancia de número e usa correctamente os nexos básicos.	
Diferenza preguntas e respostas moi simples.	
Memoriza rutinas lingüísticas básicas e moi sinxelas para, por exemplo, desenvolverse nas interaccións de aula.	
Participa activamente en xogos de letras, elaboración de glosarios ilustrados etc	
Comprende e usa adecuadamente o vocabulario básico necesario para participar nas interaccións de aula, ler textos infantís moi sinxelos e escribir con léxico traballado previamente.	

Perfil Competencia: COMPETENCIA APRENDER A APRENDER

1.º Educación Primaria

Estándar	ADQUIRIDO (Sí/Non)
Comprende preguntas moi básicas sobre si mesmo/a (nome, idade, gustos...) e a información igualmente básica sobre outras persoas.	
Fai hipóteses sobre o tema dun texto elemental a partir do título do mesmo e das imaxes que o ilustran	
Le en voz alta textos moi breves, moi elementais e previamente traballados de forma oral, con entoación e pronuncia comprensibles e, se cumprise, rectificando espontaneamente	

Perfil Competencia: COMPETENCIAS SOCIAIS E CÍVICAS

Estándar	ADQUIRIDO (Sí/Non)
Amosa una actitude de escoita atenta	
Reproduce comprensiblemente textos orais moi sinxelos e breves (p.e cancións, rimas) aprendidos a través de xogos.	
Identifica aspectos básicos da vida cotiá dos países onde se fala a lingua estraxeira (horarios, comidas, festas...) e compáraos cos propios amosando una actitude se apertura hacia o diferente.	
Recoñece e utiliza as formulas básicas de relación social.	
Diferenza os saúdos e despedidas e o uso de formulas de cortesía (Please, Thank you, excuse me)	
Participa activamente en xogos de letras, elaboración de glosarios ilustrados etc.	
Comprende e usa adecuadamente o vocabulario básico necesario para participar nas interaccións de aula, ler textos infantís moi sinxelos e escribir con léxico traballado previamente.	

Perfil Competencia: SENTIDO DE INICIATIVA E ESPIRITO EMPRENDEDOR

Estándar	ADQUIRIDO (Sí/Non)
Participa voluntariamente nas actividades de aula e amosa curiosidade pola lingua e por coñecer aspectos socioculturais dos países onde se fala.	

5. Procedementos e instrumentos de avaliación

					Procedementos						
					Escritos	Orais	Observación directa e sistemática	Outros			
Instrumentos	• Traballos diversos realizados polo alumnado na actividade diaria na clase.				• Preguntas individuais e de grupo				• Escalas.		- Rúbrica de avaliación (aprendizaxes, habilidades xerais, proxectos). - Modelo de avaliación. - Autoavaliación.
	• Caderno de clase do alumno				• Participación do alumno/a.				• Listaxes de control.		
	• Arquivo individual (Traballos e proxectos).				• Intervencións na clase.				• Rexistros anecdóticos persoais.		
	• Actividades de avaliación (libro, fichas fotocopiabes, probas escritas individuais...).				• Postas en común.				• Rexistros de incidencias.		
	• Traballos de grupo.				• Entrevistas.				• Ficha de rexistro individual.		
	• Resolución de exercicios e problemas.				• Probas orais individuais.						
	• Actividades interactivas. <i>Portfolio, e-portfolio.</i>				• Exposicións orais.						

6. Criterios de cualificación

	Criterios
1. Traballo autónomo (aula, outros espazos).	<ul style="list-style-type: none">• Realización sen axuda externa.• Estimación do tempo investido para resolver unha actividade.• Grao de adquisición de aprendizaxes básicas.• Orde e limpeza na presentación.• Caligrafía.• Destrezas.• Revisión do traballo antes de dalo por rematado.• Valoración entre o traballo na aula e na casa.• Creatividade.
2. Probas orais e escritas.	<ul style="list-style-type: none">• Valoración da aprendizaxe dos contidos.• Valoración dos procesos seguidos e dos resultados.• Expresión oral do procedemento seguido ao resolver unha actividade. Coherencia e adecuación.• Valoración do tempo investido/tempo necesario para resolver unha actividade.• Orde, limpeza e estrutura do traballo presentado.• Caligrafía lexible.• Tempo de realización.• Destrezas.

3. Actividades TIC.	<ul style="list-style-type: none"> • Uso adecuado e guiado do ordenador e dalgunha ferramenta telemática. • Utilización de Internet, de forma responsable e con axuda, para buscar información sinxela ou resolver unha actividade. • Tipo de participación (autónomo, con apoio, ningún). • Grao de elaboración da resposta. • Interese, motivación.
4. Participación e seguimento das clases (intervencións orais, tipos de resposta...).	
5. Traballo cooperativo. Valoración individual e de grupo.	
6. Arquivo de traballo individual.	

CONCRECIÓN SOBRE A CUALIFICACIÓN TRIMESTRAL E FINAL

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN	% de valoración na cualificación correspondente	Instrumentos empregados
Valoración dos contidos e competencias adquiridos ou desenvolvidos na unidade.	50 %	<ul style="list-style-type: none">- Realización de probas escritas ao finalizar cada unidade.- Rúbricas de avaliación.
Realización do traballo na clase: <ul style="list-style-type: none">- Realización axeitada do traballo.- escoita activa e participación.- Organización dos materiais.- Presentación das actividades levadas a cabo no libro ou noutro soporte.	40 %	<ul style="list-style-type: none">- Libro empregado na clase.- Rexistro de outro tipo de actividades realizadas en clase.- Rexistro de participación.- Rexistro de organización de materiais.
Valoración de actitudes na aula: <ul style="list-style-type: none">- Escoita, colaboración e respecto.- Cumprimento de normas e resolución pacífica de conflitos.	10 %	Rexistro de actitude na clase.

7. METODOLOXÍA XERAL E ESPECÍFICA DA ÁREA DE LINGUA ESTRANXEIRA.

En xeral, pódese dicir que o enfoque principal no tratamento da materia de Lingua Estranxeira é o comunicativo, polo que os elementos do currículo se definirán sempre baseándose nos procesos de comunicación aos que van encamiñados, adecuándose no caso concreto da etapa de Primaria ás características e as necesidades do alumnado. Integrando todos estes aspectos e partindo desta idea, o currículo estrutúrase en torno a actividades de lingua tal como estas se describen no Marco: comprensión e produción (expresión e interacción) de textos orais e escritos.

A lingua demanda unha metodoloxía que se centre no alumno, nas súas necesidades de aprendizaxe e na responsabilidade que este debe asumir no proceso; A metodoloxía máis idónea será, polo tanto, aquel conxunto de prácticas de aprendizaxe, ensino e avaliación que mellor contribúa a que o alumno, por un lado, adquira as diversas competencias implicadas na comunicación, e, por outro, desenvolva a capacidade de poñer todas estas competencias en práctica de xeito conxunto para producir e procesar textos orais ou escritos axeitados aos contextos de actuación correspondentes. Para a adquisición da competencia lingüística en lingua estranxeira resulta fundamental o desenvolvemento da capacidade lectora e o dominio da escritura.

Co método elixido incidirase ademais de xeito especial no aproveitamento didáctico de recursos dixitais, entendidos como unha ferramenta esencial para iniciar o alumnado na adquisición gradual de mecanismos autónomos de aprendizaxe, adaptados sempre á súa idade e ás súas peculiaridades. A demais de pretender que o noso alumnado:

- ⇒ Sexa quen de comunicarse con seguridade e eficacia.
- ⇒ este moi motivados e goce das clases.
- ⇒ mellore as destrezas de *listening*, *speaking*, *reading* e *writing* de forma integral e equilibrada.
- ⇒ aprenda a través de contos e outras actividades interesantes como cancións, *chants*, rimas e xogos.
- ⇒ desenvolva destrezas sociais e aprenden a colaborar e cooperar.
- ⇒ aprenda destrezas cognitivas transferibles a todas as materias do currículo.
- ⇒ use o CLIL para descubrir cousas do mundo.
- ⇒ aprenda cousas da cultura británica e desenvolva destrezas interculturais e cidadás.
- ⇒ utilice as novas tecnoloxías para estudar e aprender.
- ⇒ pronuncie o inglés de forma natural e intelixible.
- ⇒ desenvolva as competencias básicas sistematicamente.
- ⇒ aprenda a aprender e a ter autonomía.

8. Ensinanzas transversais de Segundo Curso

Educación para a igualdade entre os sexos

- Conseguiir una visión do mundo libre de estereotipos sexistas e fomentar o rexeitamento de calquera discriminación por razón de sexo.
- Recoñecer diferentes profesións evitando calquera estereotipo sexista.
- Participar nas tarefas domésticas.

Educación para o consumo

- Iniciarse no hábito de reducir o consumo de enerxía e mostrar interese por coñecer enerxías non-contaminantes.
- Reducir o uso de materiais e practicar a reutilización e a reciclaxe.
- Descubrir e interpretar de maneira adecuada a información que nos transmite a publicidade.

Educación ambiental

- Coñecer o medio como un sistema no que todos os elementos son interdependentes e onde o ser humano é un elemento máis, capaz de actuar e modificalo.
- Analizar algunhas manifestacións da intervención humana no medio natural e tomar conciencia da deterioración que causan.
- Adoptar pautas de comportamento na vida cotiá para a defensa do medio natural.

Educación para a saúde. Educación sexual

- Coñecer e practicar hábitos elementais de hixiene, alimentación e coidado persoal a partir do coñecemento do corpo humano e que melloran a calidade de vida.
- Coñecer e apreciar os aspectos biolóxicos, emocionais e sociais da sexualidade, e concibir a sexualidade como mostra de plena comunicación entre as persoas e de afecto cara aos demais.

Educación para a paz

- Simular situacións nas que o diálogo e o debate contribúan á resolución de conflitos cotiáns.
- Comprometerse na defensa dos dereitos humanos e na superación de todo tipo de discriminacións e de situacións de insolidariedade, así como amosar respecto e ser tolerante coa diversidade de linguas existentes.
- Estimar e valorar a lingua oral e escrita como medio de establecer e de mellorar a relación cos demais.

Educación moral e cívica

- Coñecer o funcionamento dalgunhas organizacións sociais do contorno e valorar o diálogo como instrumento para solucionar os problemas de convivencia.

- Respetar os restos histórico-artísticos presentes no medio.
- Defender activamente os dereitos e deberes de cada membro da sociedade e valorar o diálogo como instrumento para solucionar os problemas de convivencia e para transmitir ideas, pensamentos e opinións, respectando os xuízos e as opinións alleos.

Educación viaria

- Coñecer e respectar as normas básicas para desprazarse como peóns e como usuarios dos medios de transporte.

Educación para o lecer

- Desenvolver a capacidade de aproveitar o tempo de lecer en actividades que fomenten o desenvolvemento persoal.

9. ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

Atención á diversidade

- ADAPTACIÓN CURRICULAR (BÁSICA): Os contidos nucleares da Unidade Didáctica preséntanse de forma pautada, con máis apoio gráfico, seguindo unha secuencia de aprendizaxe que facilita a adquisición de Competencias por parte dos alumnos.
- AMPLIACIÓN: Fichas fotocopiáveis con actividades de máis dificultades para a súa resolución, para o tratamento doutros contidos relacionados cos do ciclo etc.
- COMPETENCIAS e INTELIXENCIAS MÚLTIPLES: Contémplase a diversidade de estilos cognitivos e de intelixencias en aprendizaxes coa lectura, co movemento, coa representación plástica, coa dramatización.
- PLANS INDIVIDUAIS dirixidos a alumnos que o requiren (estranxeiros, incorporación tardía, necesidades educativas especiais e altas capacidades intelectuais).
- ACTIVIDADES MULTINIVEL: Posibilita que os alumnos atopen, respecto ao desenvolvemento dun contido, actividades que se axustan ao seu nivel de competencia curricular, aos seus intereses, habilidades e motivacións. Por exemplo, o grupo-clase pode estar a traballar o xénero masculino e feminino, mentres que varios alumnos poden estar a reforzar os artigos o/a, e simultaneamente outros poden estar a traballar no seu nivel máis básico de comprensión dun texto. Deste xeito, nunha mesma clase posibilitase traballar en diferentes niveis, segundo as habilidades de cada alumno/a.
- ENSIINANZA TORIZADA.
- TRABALLOS DE INVESTIGACIÓN.
- LECTURAS E CONSULTAS DE FORMA LIBRE. (Utilizarán a pequena biblioteca de aula con libros en inglés)

10. Estratexias para incorporar as TIC na aula

— Para incorporar as TIC na aula propóñense unha serie de **recursos integrados**:

<i>Actividades TIC</i>	• Actividades integradas nas secuencias de aprendizaxe.
<i>Ligazóns en Internet</i>	• Aproveitamento de recursos educativos na Internet: busca de imaxes, información ou curiosidades e selección e organización para transformar estes elementos de coñecemento.
Libro Dixital interactivo	• Libro proxectable que incorpora elementos de interactividades: actividades, ligazóns, animacións...

11. Estratexias para estimular o interese e o hábito de lectura, así como desenvolver a expresión oral e escrita.

Lectura:

- Lectura do libro de texto e das historias e historietas con apoio do audio.
- Outros textos escritos: pequena biblioteca en ingles na aula.
- Textos en apoio dixital (Internet e aplicacións informáticas, lectura en pantalla).
- Textos orais complementados e acompañados de imaxes ou audios.

Expresión:

- Exposición oral e escrita en traballos individuais, actividades en grupo, en razos: planificación, redacción, revisión.
- Expresión oral e escrita das aprendizaxes, utilizando un vocabulario moi sinxelo.
- Expresión escrita en papel e muráis.

2. Procedementos para valorar o axuste entre a Programación Didáctica e os resultados.

ADECUACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA		RESULTADOS ACADÉMICOS	PROPOSTAS DE MELLORAS
Preparación da clase e dos materiais didácticos	Hai coherencia entre a programación e o desenvolvemento das clases.		
	Existe unha distribución temporal equilibrada.		
	O desenvolvemento da clase adecúase ás características do grupo.		
Utilización dunha metodoloxía adecuada	Tivéronse en conta as aprendizaxes significativas. Considérase a interdisciplinariedade (nas actividades, no tratamento dos contidos etc.).		
	A metodoloxía fomenta a motivación e o desenvolvemento das capacidades dos alumnos.		
Regulación da práctica docente	Grao de seguimento dos alumnos.		
	Validez dos recursos empregados na clase para as aprendizaxes.		
	Os criterios de promoción están consensuados entre os profesores.		
Avaliación das aprendizaxes e	Os criterios para unha avaliación positiva están vinculados cos obxectivos e cos contidos.		

información que se lles dá aos alumnos e ás familias	Os instrumentos de avaliación permiten rexistrar numerosas variables de aprendizaxes.		
	Os criterios de cualificación están axustados á tipoloxía de actividades planificadas.		
	Os criterios de avaliación e os criterios de cualificación déronse a coñecer: <ul style="list-style-type: none"> • Aos alumnos. • Ás familias. 		
Utilización de medidas para a atención á diversidade	Adóptanse medidas con antelación para coñecer as dificultades de aprendizaxe.		
	Ofreceuse resposta ás diferentes capacidades e ritmos de aprendizaxe.		
	As medidas e recursos ofrecidos abondaron.		
	Aplica medidas extraordinarias recomendadas polo equipo docente atendendo os informes psicopedagóxicos.		

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA

RELIXIÓN CATÓLICA
EP Segundo Curso

Competencias Básicas

Competencia social e cidadá

- Aprender a construír unha personalidade humana.
- Descubrir e asumir valores de corresponsabilidade social.
- Desenvolver actitudes baseadas na solidariedade, na cooperación, na liberdade, na xustiza e na caridade.
- Resolver conflitos.
- Ilusionarse polos proxectos de vida altruísta e desinteresada.
- Valorar e admirar o testemuño de homes e mulleres que son modelo.
- Recoñecer o ben e a verdade.
- Aprender a descubrir a raíz do seu comportamento.
- Mellorar as relacións interpersoais.
- Achegarse á idea de fraternidade universal.
- Valorar o amor e os seus froitos de xustiza, misericordia, perdón, doazón dun mesmo, entrega en favor dos pobres, non-violencia, o compromiso e participación responsable.

Competencia en comunicación lingüística

- Expresarse oralmente e por escrito con sinceridade e confianza.
- Expresar ideas.
- Participar activamente en diálogos achegando ideas e opinións.
- Identificar e comprender a linguaxe bíblica de textos adaptados á súa idade e nivel.
- Descubrir a mensaxe central dun relato bíblico.
- Interpretar e comprender a linguaxe simbólica dos relatos bíblicos escollidos para a súa idade e nivel.
- Reproducir narracións bíblicas.
- Asociar a linguaxe litúrxica dalgunhas celebracións co seu significado e intención.
- Interpretar mensaxes non-verbais.
- Interpretar e utilizar a linguaxe dos símbolos.
- Interpretar a linguaxe poética.
- Valorar e admirar a linguaxe testemuñal.
- Enriquecer o seu vocabulario relixioso.
- Comprender frases sinxelas de linguaxe doutrinal conceptual.

Competencia matemática

- Identificar formas e figuras xeométricas na cultura relixiosa.
- Ordenar cronoloxicamente no tempo.
- Utilizar unidades de medida temporal.
- Utilizar cuantificadores temporais e espaciais no referente á vida dos cristiáns.
- Decodificar mensaxes a partir de sumas sinxelas.

Competencia no coñecemento e na interacción co mundo físico.

- Valorar e coidar a natureza como Creación de Deus.
- Descubrir e admirar a beleza da Creación.

Tratamento da información e competencia dixital

- Buscar e utilizar información en diversos soportes.
- Identificar e utilizar as tecnoloxías da información para elaborar proxectos.
- Interpretar a linguaxe audiovisual.
- Resolver actividades interactivas.

Competencia cultural e artística

- Describe escenas en obras de arte.
- Aprende a identificar elementos simbólicos en arte sobre Xesús, María e os apóstolos.
- Canta cancións con mensaxe humana: social e espiritual.
- Aprende a valorar e a respectar festas e o modo de vida cristián.
- Admira valores do feito relixioso na súa expresión artística, cultural e vivencial.
- Aprende a valorar o patrimonio cultural.
- Participa e coopera en festas e tradicións.
- Participa en dramatizacións.
- Desenvolve a creatividade no deseño artístico.
- Recoñece no seu contorno elementos relixiosos.

Competencia para aprender a aprender

- Traballar en equipo.
- Conversar entre todos e ser capaz de extraer conclusións comúns.
- Analizar casos.
- Razoar de forma lóxica.
- Identificar diversas opinións e dar a propia.
- Buscar información e expoñela.
- Aprender a elixir e a planificar os seus proxectos de investigación.
- Identificar a verdade e o ben.
- Identificar a alegría e a tristura.

Autonomía e iniciativa persoal

- Desenvolver a súa autonomía nas tarefas.
- Aprender a coñecerse.
- Compartir experiencias.
- Desenvolver a súa capacidade de empatía.
- Tomar decisións e opinar con sinceridade.
- Aprender a reflexionar sobre un feito social e a emitir un xuízo moral baseado en principios, valores e actitudes evanxélicos.
- Coñecerse a si mesmo e formarse desde dentro.
- Apreciar o traballo dos demais e o propio para ser capaces de ser críticos con nós mesmos.
- Desenvolver a capacidade de empatía.
- Construír un xuízo moral baseado en actitudes evanxélicas
- Recoñecer algunhas das súas propias equivocacións.
- Aprender a abrirse á transcendencia.

Estándares de aprendizaxe

1. Recoñece o amor de Deus con nos a crearnos a súa imaxe.
2. Enumera aspectos valiosos das persoas (servizo, capacidade de inventiva...)
3. Sabe que necesita confiar no Señor para vencer o mal.
4. Identifica algúns feitos e palabras de Xesús que mostran o amor de Deus ao home.
5. Comprende e valora accións salvíficas de Xesús nas referencias bíblicas sobre seus milagres, súa morte e resurrección.
6. Comprende e é capaz de explicar que quen une aos membros da Igrexa é o Espírito Santo.
7. Identifica en relatos (María, Zaqueo, Pedro, Paulo) o cambio que lles atoparse con Xesús.
8. Recoñece que a Igrexa é a familia dos fillos de Deus.
9. Coñece e relaciona os sacramentos da Reconciliación.
10. Sabe que o Espírito Santo axúdanos a coñecer a Xesús e nos da forzas para seguilo e ser testemuña.
11. Sabe razoar ca fe e as obras son resposta ao amor de Deus.
12. Fundamenta o sentido do mandamento do amor como ensina Xesús.
13. Sabe aplicar na relación cos amigos e a familia algúns valores na persoa de Xesús, a humildade, o servizo, o amor.
14. Recoñece o sentido relixioso en algunhas obras artísticas e xestos litúrxicos.
15. Sabe explicar o significado de algúns textos evanxélicos que fan referencia á vida eterna.

Distribución trimestral dos Bloques de contidos e estándares de aprendizaxe:

BLOQUE	ESTÁNDAR APRENDIZAXE	AVALIACIÓN			COMP. CLAVE	INST. AVAL
		1ª	2ª	3ª		
B1	1.1. <u>Toma conciencia e expresa os momentos e as cousas que o fan feliz a El e ás persoas do seu contorno.</u>	X			CSC	EO
B1	2.1. Descubre e nomea situacións nas que necesita as persoas, e sobre todo a Deus, para vivir.	X			CL CSC	EO
B1	3.1. <u>Valora e agradece que Deus o creou para ser feliz.</u>	X			CSC	TCL
B1	4.1. Le e comprende o relato bíblico do Paraíso	X			CL	TCL
B1	4.2. Identifica e representa 9ráficamente os dons que lle Deus fai ao home na creación.	X			CEC CSC	TCL
B1	4.3. <u>Expressa, oral e xestualmente, de forma sinxela, a gratitude a Deus pola súa amizade.</u>	X			CL CSC	EO
B2	1.1. Coñece, memoriza e reconstrúe relatos bíblicos da acción de Deus na historia.	X			CL AAP CSC	TCL
B2	1.2. Selecciona e representa distintas escenas bíblicas da acción de Deus na historia.	X			CEC	TCL

BLOQUE	ESTÁNDAR APRENDIZAXE	AVALIACIÓN			COMP. CLAVE	INST. AVAL
		1ª	2ª	3ª		
B2	2.1. Asocia expresións e comportamentos dos Patriarcas nos relatos bíblicos a través de recursos interactivos.		X		CD CL CSC	TCL
B2	2.2. Dramatiza momentos da vida dos Patriarcas onde se exprese a protección, o coidado e o acompañamento de Deus.		X		CEC CSC	OD
B2	3.1. escoita e describe coas súas palabras momentos nos que Deus axuda o pobo de Israel.		X		CSC CL	EO
B3	<u>1.1. Le e expresa, verbal ou graficamente, o relato da Anunciación.</u>			X	CSC CL CEC	EO
B3	<u>1.2. Dramatiza a misión dos personaxes que interveñen na Anunciación.</u>			X	CEC CSC	OD
B3	<u>2.1. Identifica os signos de Advento como tempo de espera.</u>	X			CSC CEC	TCL
B3	2.2. Recoñece e valora a necesidade da espera como actitude cotiá da vida.	X			AAP	TCL
B3	<u>3.1. Coñece o relato do nacemento de Xesús e descobre na actitude e palabras dos personaxes o valor profundo do Nadal.</u>	X			CEC CSC CL	TCL

BLOQUE	ESTÁNDAR APRENDIZAXE	AVALIACIÓN			COMP. CLAVE	INST. AVAL
		1ª	2ª	3ª		
B4	1.1. <u>Coñece e explica coas súas palabras o sentido do Bautismo.</u>		X		CL CSC	EO
B4	1.2. Identifica os pais, padriños, presbíteros, bautizados como pobo xerado por Xesús.		X		CL CSC	TCL
B4	2.1. Asocia os elementos materiais da auga, a luz e o óleo co seu significado sacramental		X		CEC	TCL
B4	3.1. Relaciona a unidade da Igrexa coa unidade dos órganos do seu propio corpo.		X		CSC	TCL
B4	3.2. <u>Sinala en diferentes expresións artísticas a representación de Deus como pai de todos.</u>		X		CEC CSC	OD
B4	4.1. Constrúe un calendario onde sitúa os diferentes tempos litúrxicos.			X	CSC CEC	TCL

Ensinanzas transversais

Educación do consumidor

- Identificar costumes e tradicións do Nadal.
- Identificar aspectos necesarios para vivir e ser feliz.

Educación ambiental

- Amosar interese por respectar e coidar a natureza creada por Deus.

Educación para a paz

- Comprometerse en acoller.
- Aprender a compartir.
- Valorar o perdón como base para a convivencia.
- Amosar gratitude polo amor recibido.
- Apreciar e respectar as celebracións de Semana Santa.
- Transmitir alegría e felicidade.

Educación moral e cívica

- Interesarse por coñecer os compañeiros.
- Descubrir os mandamentos como normas para amar a Deus e as persoas.
- Identificar actitudes baseadas no Amor.
- Comprometerse en ser solidario.
- Valorar a pertenza a un equipo e os seus logros.

Educación para a convivencia

- Identificar as accións baseadas no amor: axudar, ensinar, compartir, facer rir.
- Participar nas tarefas domésticas.
- Interesarse por formular propósitos e esforzarse por cumprilos en relación ao amor aos demais.
- Reflexionar sobre a propia actitude de coidado dos demais.

Contidos e criterios de avaliación

Contidos

A acción de Deus creador do home e a muller, superiores a todo o creado. Valores que xurden da creación, a fraternidade.

O ser humano necesita a axuda de Deus, Xesús puxo súa confianza no seu Pai Deus

A ruptura do home con Deus polo pecado

A resposta de Deus á separación do home mostrando súa misericordia.

A celebración da vinda de Xesús no Nadal. Seu amor e súa salvación.

A salvación de Deus cheganos cá morte e resurrección, vencedor do pecado e da morte, vive para sempre.

A acción do Espírito Santo está sempre presente na Igrexa.

Os sacramentos da Igrexa. Penitencia.

A fe e o seguimento dos apóstolos é súa resposta ao amor que Xesucristo mostranos.

O mandamento do amor a Deus e ao próximo e os mandamentos, expresión da lei natural e do amor de Deus. Norma de conduta humana e cristián.

O valor das festas no pobo de Deus. A acción de grazas a Deus nas festas relixiosas

O cristián realiza un camiño que culmina na vida eterna

Criterios de avaliación

1.Saber en qué consiste a acción creadora de Deus hoxe e cómo continúa creando e convida ao home a colaborar con El. Todos podemos e debemos colaborar con Deus.

2.Tomar conciencia de que Deus axuda ao home sen quitarlle súa liberdade, dándolle forza para vencer o mal. Confiamos en Xesús como El confiou no seu Pai Deus.

3. Reflexionar ante a realidade de que nosas accións poden ser boas ou malas. As veces temos fallos, deficiencias, ofensas: pecamos.
4. Descubrir cómo Xesús ensínanos que Deus é Pai misericordioso que sempre perdoa.
5. Coñecer que o home non é como lle gustaría ser. O home necesita que se lle perdoen seus fallos, súas malas accións, seu pecados. Necesita sobre todo a salvación de Deus. Deus ofrece a salvación aos homes
6. Valorar que no Nadal Xesús ven para salvarnos, nos mostra o camiño, a verdade e a vida. Móstranos seu amor.
7. Comprender o amor de Xesús. A xesús seguiron moitos, os que habían visto nel o amor e a bondade de Deus. Outros buscaban como matalo pois o amor e a bondade de Xesús convida a seguirlle e a ser seu discípulo. Seguir a Xesús é imitalo en todo o que el fixo, anunciar seu Evanxeo, vivir todos como irmáns amándonos e celebrar a Eucaristía dándolle grazas
8. Coñecer que todo canto fixo Xesús por nós é porque nos ama e por iso quere que o sigamos e fagamos o que El fai. Tomar conciencia de que Xesús invítanos a seguilo e a ser discípulo. Seguir a Xesús é imitalo en todo o que el fixo, anunciar seu Evanxeo, vivir todos como irmáns.
9. Valorar que na comunidade dos discípulos de Xesús, a Igrexa, vive como irmáns. Saber que o Espírito santo produce nos cristiáns os froitos do amor, ledicia, paz, bondade e fidelidade e unidade.
10. Saber que a Igrexa perdoa os pecados no nome de Deus. Comprender que igual que somos perdoados tamén nos debemos perdoar e ser misericordiosos. Por o sacramento da Penitencia a Igrexa perdoa en nome de Deus.
11. Coñecer e valorar o mandamento de amar a Deus e ao próximo. A caridade e o amor é o máis excelente dos dons de Deus.
12. Orientar o sentido último da vida como plenitude do encontro con Deus. Porque a morte non é o remate do todo. Para o cristián a morte significa o encontro definitivo con Xesús resucitado e vivo para sempre.

Procedementos e instrumentos de avaliación

Procedementos				
	<i>Escritos</i>	<i>Orais</i>	<i>Observación directa e sistemática</i>	<i>Outros</i>
Instrumentos	<ul style="list-style-type: none"> - Tarefas diversas realizadas polo alumnado na actividade diaria da clase. - Caderno de clase do alumno. - Arquivo individual (PROXECTOS). - Actividades de avaliación (libro, fichas fotocopiabiles, probas escritas individuais...). - Traballos de grupo. - Resolución de exercicios e problemas. - Actividades interactivas. - Valoración da formulación e dos procesos seguidos, así como do resultado obtido. 	<ul style="list-style-type: none"> - Preguntas individuais e de grupo. - Participación do alumno. - Intervencións na clase. - Postas en común. - Entrevistas. - Probas orais individuais. - Exposicións orais. - Observación e valoración do grao de participación de cada alumno/a e da calidade das súas intervencións. 	<ul style="list-style-type: none"> - Escalas. - Listaxes de control. - Rexistros anecdóticos persoais. - Rexistros de incidencias. - Rexistro para a avaliación continua do grupo-clase. - Ficha de rexistro individual. 	<ul style="list-style-type: none"> • Ficha de avaliación. (APRENDIZAXES e PROXECTOS). - Modelo de avaliación. - Autoavaliación. - Autoavaliación (oral e escrita).

Crterios de cualificacin

	Crterios
1. Traballo autnomo (aula, outros espazos).	<ul style="list-style-type: none">- Realizacin sen axuda externa.- Estimacin do tempo investido para resolver unha actividade.- Grao de adquisicin de aprendizaxes bsicas.- Orde e limpeza na presentacin.- Caligrafaa.- Destrezas.- Revisa o traballo antes de dalo por finalizado.- Valoracin entre o traballo na clase e na casa.- Creatividade.
2. Probas orais e escritas.	<ul style="list-style-type: none">- Valoracin da aprendizaxe dos contidos.- Valoracin dos procesos seguidos e resultados.- Expresin oral do procedemento seguido ao resolver unha actividade. Coherente e adecuada.- Valoracin tempo investido-tempo necesario para resolver unha actividade.- Orde, limpeza e estrutura do traballo presentado.- Caligrafaa lexible.- Tempo de realizacin.- Destrezas.
3. Actividades TIC.	<ul style="list-style-type: none">- Uso adecuado e guiado do ordenador e dalgunha ferramenta telemtica.- Utiliza de forma responsable e coa axuda de Internet para buscar informacin sinxela ou resolver unha

	<p>actividade.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tipo de participación (autónomo, con apoio, ningunha). - Grao de elaboración da resposta. - Interese, motivación.
4. Participación e seguimento das clases (intervencións orais, tipo de respostas,...).	<ul style="list-style-type: none"> - Nivel e calidade das intervencións. - Mensaxe estruturada. - Uso de vocabulario apropiado. - Comportamento. - Esfuerzo. - Interese.
5. Traballo cooperativo. Valoración individual e en grupo.	<ul style="list-style-type: none"> - Capacidade de traballo cooperativo. - Grao de comunicación cos compañeiros. - Resolución de conflitos. - Interese, motivación. - Creatividade. - Iniciativa. - Opinión persoal do traballo e como se levou a cabo.
6. Arquivo de traballo individual.	<ul style="list-style-type: none"> - Presentación clara e ordenada. - Actualizado. - Razo a selección das producións que forman o arquivo.

Metodoloxía

A área de Relixión Católica, a partir do recoñecemento da propia identidade e do contorno máis próximo, inicia os alumnos no coñecemento, na análise e na valoración do contorno físico, social e cultural.

A ensinanza da área toma, como base para futuras aprendizaxes, os coñecementos previos que os alumnos adquiriron en contacto co contorno. Partir da propia experiencia esperta o interese por resolver problemas sobre a realidade que os rodea e entender os fenómenos que suceden ao seu redor, tanto os referentes á súa concepción de persoa e as súas relacións cos demais, como do coñecemento e coidado do contorno natural.

A observación sistemática en situacións diferentes e a experimentación adquiren un papel relevante na interpretación de feitos e na explicación de fenómenos ou relacións. Todo iso conduce á introdución do método científico.

Dado o carácter interdisciplinario, débese insistir no protagonismo de todas as ciencias que configuran a área de Relixión Católica.

A **integración das competencias básicas e intelixencias múltiples** na área supón insistir máis nas ferramentas esenciais da aprendizaxe (comprensión e expresión oral e escrita, hipótese, comprobación, conclusións, resolución de problemas...) e poñer en práctica estratexias didácticas que consideren as diferentes posibilidades de adquisición do alumno. Isto conséguese:

➤ nas **actividades competenciais**

– nos **proxectos** específicos trimestrais.

É a través destes proxectos que os alumnos poden desenvolver as súas capacidades ao redor da planificación do traballo, a selección dun tema de interese, dos contidos e dos materiais que se van utilizar, a elaboración e presentación do proxecto, a súa corrección e, finalmente, a exposición, todo baixo un prisma de colaboración e intercambio entre iguais. En definitiva, predomina o traballo cooperativo que permite desenvolver a capacidade de discusión, a comunicación, o intercambio de ideas, o respecto e comprensión das opinións alleas, e a reflexión sobre as ideas propias.

A conxunción do traballo individual e o colectivo, das actividades na clase, durante excursións ou no laboratorio, da reflexión e da resolución práctica contribúe a asentar o coñecemento integrado e globalizado do medio social, natural e cultural que o envolve.

Á hora de avaliar, a **rúbrica de avaliación** convértese nun instrumento ou guía para o mestre/a dunha serie de criterios avaliábeis de coñecementos e competencias, en distintos graos de consecución, logrados polo alumno.

O **uso das TIC** en Relixión Católica facilita a observación de procesos e procedementos, a manipulación-elaboración de exercicios e dótaos dun compoñente lúdico e motivacional.

A metodoloxía proposta promove a construción de aprendizaxes significativas a partir de secuencias de aprendizaxe que expoñen:

- Evocación de coñecementos previos para abordar os novos contidos.
- Progresiva e coidada incorporación de novos contidos, a través de exemplos extraídos de situacións cotiás e contextualizadas para o alumno de Primeiro ciclo, que favorecen a súa comprensión. Isto posibilita a transferencia de aprendizaxes á vida cotiá, conectando coa adquisición das competencias básicas propias da materia.
- Exercicios e actividades diversificadas que contemplan competencias básicas e intelixencias múltiples: traballo individual, en grupo, traballo cooperativo en Proxectos, uso das TIC, actividades que traballan contidos fundamentais. Están secuenciados por niveis de dificultade, abordan diversidade de estilos cognitivos e intelixencias e facilítanlle a adquisición de competencias básicas a todos os alumnos.

Organización de espazos

Espazos	Secuencia
<p>- Aula: Adaptable segundo as actividades (orais, escritas, proxectos, con encerado dixital, proxector...).</p> <p>A disposición permitirá desprazarse con facilidade polos distintos espazos e os materiais ao alcance dos nenos para que traballen de forma autónoma. Distribución posible en grupos, asemblea, recunchos de xogo e traballo individual.</p> <p>- Espazos comúns: Patio, corredores, ximnasio, comedor, biblioteca do centro, sala de informática...</p> <p>- Espazos exteriores (casa, biblioteca, visitas...): Proxectos cooperativos, exercicios de aplicación, consolidación e estudo autónomo.</p>	<p>- Actividade inicial e de motivación acompañada dunha imaxe para presentar e comentar, entre todos, os coñecementos previos.</p> <p>- Contidos: Secuencias de aprendizaxe para cada contido da unidade, abordadas a partir de situacións ou exemplos <i>contextualizados</i>, con actividades <i>de aprendizaxe</i> baseadas no proceso dedutivo, que finalizan cunha <i>conclusión</i> e con actividades <i>de aplicación</i>. Propóñense tamén <i>actividades de traballo das CB (competenciais) e das Intelixencias múltiples, actividades complementarias, actividades TIC</i>, e de reforzo e <i>ampliación</i>.</p> <p>Todo o traballo dos contidos está orientado ao desenvolvemento (traballo) das competencias básicas identificadas na unidade.</p> <p>-Dimensión espiritual: Persegue o obxectivo de axudar aos alumnos a desenvolver a súa interioridade mediante tres procesos: observo, reflexiono e actúo. De maneira que da análise e da reflexión se chegue ao compromiso e á actuación.</p> <p>- Actividades de reforzo e /ou ampliación.</p> <p>- Pon en práctica... Actividades para traballar e avaliar as <i>CB e intelixencias múltiples</i>. Trátase</p>

	de actividades contextualiza–das, referidas a situacións reais e cotiás para o alumno, nas que debe poñer en marcha e aplicar o que sabe, e nas que se teñen en conta as distintas capacidades e estilos de aprendizaxe (coa lectura, co razoamento, co movemento, coa dramatización, coa representación plástica...).
--	--

Materiais e recursos didácticos

Libros de texto

láminas con xogos, dramatizacións, modelos de manualidades, caderno de contos, Catholic Relixión Visual Dictionary, murais, simboloxía...

Material funxible.

Material manipulable e experimental propio da área.

Recursos educativos (Internet).

Ordenador.

Encerado dixital.

Atención á diversidade

Relación das diversas propostas para traballar a atención á diversidade de niveis, estilos e ritmos de aprendizaxe, de intereses e capacidades dos alumnos. Deseguido amósase un exemplo.

Atención á diversidade

- **REFORZO:** Fichas fotocopiables con actividades para traballar a aprendizaxe dos contidos mínimos e facilitarlle ao alumno que requira a adquisición das competencias básicas.
- **AMPLIACIÓN:** Fichas fotocopiables con actividades de maior dificultade pola súa resolución, polo tratamento doutros contidos relacionados cos do ciclo etc.
- **COMPETENCIAS BÁSICAS e INTELIXENCIAS MÚLTIPLES:** Contémplase a diversidade de estilos cognitivos e de intelixencias en aprendizaxes coa lectura, co movemento, coa representación plástica, a dramatización...
- **PLANS INDIVIDUAIS** dirixidos a alumnos que o requiren (estranxeiros, incorporación tardía, necesidades educativas especiais e superdotación).
- **ENSINANZA TORIZADA .**
- **TRABALLOS DE INVESTIGACIÓN.**
- **LECTURAS E CONSULTAS DE FORMA LIBRE.**

Estratexias para incorporar as TIC na aula

Para incorporar as TIC na aula propúxose unha serie de recursos **integrados** cos contidos e actividades de Relixión Católica , que complementan e amplían.

<i>Actividades TIC</i>	Actividades integradas nas secuencias de aprendizaxe.
<i>Ligazóns a Internet</i>	Aproveitamento de recursos educativos en Internet: Procura de imaxes, información ou curiosidades, selección e organización para transformalo en coñecemento.
<i>USB interactivo</i>	Actividades interactivas (aplicables en Encerado Dixital Interactivo): O alumno/a responde seleccionando a opción correcta, clasificando os elementos en diferentes grupos ou situándoos na súa posición correcta.

<i>Bancos de imaxes</i>	Colección de debuxos e fotografías que ilustran algún aspecto ou se relacionan con contidos explicados no libro.
<i>Presentacións</i>	Actividades resoltas de forma dirixida mediante un programa de presentacións. Nelas ofrécese unha secuencia de diapositivas cada unha das cales achega un elemento máis á resolución: enunciado, comprensión do enunciado, planificación da resolución, execución do plan de resolución (en varias diapositivas), revisión do resultado e do proceso, actividades propostas, solucións das actividades propostas.

Estratexias para estimular o interese e o hábito da lectura e desenvolver a expresión oral e escrita

Lectura

- Utilizar estratexias de comprensión lectora:
 - Lectura silenciosa (autorregulación da comprensión).
 - Tradución da linguaxe cotiá á linguaxe propia da área.
 - Elaboración de síntese, esquema, resumo breve ou idea (conciencia da propia comprensión).
- Ler comprensivamente os textos.
- escoitar os relatos bíblicos. Seguir as escenas do relato.
- Identificar e comprender os relatos testemuñais.
- Lectura de oracións, poemas e cancións.
- Ler outros textos escritos, textos en soporte dixital, actividades interactivas para obter información, aprender, divertirse ou comunicarse.

Expresión oral e escrita

- Expoñer de forma oral a formulación e desenvolvemento na resolución das diversas actividades: presentación.
- Expresar adecuadamente de forma oral e escrita as aprendizaxes, utilizando o vocabulario preciso.
- Expresar a comprensión de textos bíblicos e o seu vocabulario específico.
- Expresar as súas propias experiencias e sentimentos e as dos seus compañeiros.
- Expresión escrita en soporte papel e en pantalla.
- Expresar oralmente as cancións, poemas e oracións.

Actividades complementarias e extraescolares

Relación das actividades complementarias e extraescolares planificadas polo centro e relacionadas coa área de Relixión Católica.
Exemplo:

- Visitar unha Igrexa e explicar as súas partes e a súa liturxia.
- Facer unha excursión ao campo e identificar os elementos da natureza regalo de Deus. Identificar os símbolos de Vida (auga, luz...).
- Visitar a exposición de nacementos.
- Visita dos Reis Magos.
- Levarlle flores á Virxe María.
- Participación na semana cultural organizada polo centro educativo, talleres, Día de...
- Exposición, xornadas..., interesantes desde o punto de vista da área de Relixión Católica.
- ...

Procedementos para valorar o axuste entre a Programación Didáctica e os resultados

ADECUACIÓN DA PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA		RESULTADOS ACADÉMICOS	PROPOSTAS DE MELLORA
Preparación da clase e dos materiais didácticos	Hai coherencia entre o programado e o desenvolvemento das clases.		
	Existe unha distribución temporal equilibrada.		
	Adecúase o desenvolvemento da clase ás características do grupo.		
Utilización dunha metodoloxía adecuada	Tivéronse en conta aprendizaxes significativas. Considérase a interdisciplinarietàade (en actividades, tratamento dos contidos etc.).		
	A metodoloxía fomenta a motivación e o desenvolvemento das capacidades do alumno/a.		
Regulación da práctica docente	Grao de seguimento dos alumnos.		
	Validez dos recursos utilizados na clase para as aprendizaxes.		
	Os criterios de promoción están acordados entre os mestres.		
Avaliación das	Os criterios para unha avaliación positiva		

aprendizaxes e información que delas se lles dá aos alumnos e ás familias	atópanse vinculados aos obxectivos e aos contidos.		
	Os instrumentos de avaliación permiten rexistrar numerosas variables da aprendizaxe.		
	Os criterios de cualificación están axustados á tipoloxía das actividades planificadas.		
	Os criterios de avaliación e os criterios de cualificación déronse a coñecer: <ul style="list-style-type: none"> • aos alumnos. – ás familias. 		
Utilización de medidas para a atención á diversidade	Adóptanse medidas con antelación para coñecer as dificultades de aprendizaxe.		
	Ofreceuse resposta ás diferentes capacidades e ritmos de aprendizaxe.		
	As medidas e recursos ofrecidos foron suficientes.		
	Aplica medidas extraordinarias recomendadas polo equipo docente atendendo aos informes psicopedagóxicos.		
...
